

NARUČITELJ:

REPUBLIKA HRVATSKA

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

GRAD OZALJ

GRAD OZALJ

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA

IZVRŠITELJ:

ADF d.o.o.

za arhitekturu, projektiranje, savjetovanje,
urbanizam i prostorno uređenje, KARLOVAC

KARLOVAC, RUJAN 2006.

NARUČITELJ:

REPUBLIKA HRVATSKA

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

GRAD OZALJ

gradonačelnica Biserka Vranić

IZVRŠITELJ:

ADF d.o.o. za arhitekturu, projektiranje, savjetovanje, urbanizam
i prostorno uređenje, M. Vrhovca 7, KARLOVAC

KOORDINATOR PLANA: BRANKICA PETROVIĆ

DIPL.ING.ARH.

RADNA SKUPINA:

**BRANKICA PETROVIĆ
VLADIMIR PETROVIĆ
VLATKA BOROTA
JADRANKO GOJANOVIĆ
mr. sc. TONKO RADICA
BRANKA KRIŽANIĆ
TATJANA HORVATIĆ
ANA MLINAR
DOMAGOJ PERKIĆ
MARIN DELTOSO**

**DIPL.ING.ARH.
DIPL.ING.ARH.
DIPL.ING.ARH.
DIPL.ING.GRAĐ.
PROF.GEOGRAF.
DIPL.ING.ARH.
DIPL.POVJ.UMJ.
PROF.ETNOLOG.
PROF.ARHEOLOG.
DIPL.ING.EL.**

DIREKTOR ADF d.o.o.: VLADIMIR PETROVIĆ

DIPL.ING.ARH.

KONZULTACIJE: JASNA PANIJAN

DIPL.ING.GEOD.

BROJ EVIDENCIJE PROJEKTA: ADF d.o.o. 03/02

KARLOVAC, RUJAN 2006.

SURADNIČKE
ORGANIZACIJE:

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA
DISTRBUČIJSKO PODRUČJE - ELEKTRA KARLOVAC

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA
DISTRBUČIJSKO PODRUČJE - ELEKTRA KARLOVAC
POGON OZALJ

HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE, KARLOVAC

HT MOBILNE KOMUNIKACIJE, ZAGREB

VIPNET d.o.o. Zagreb

KARLOVAČKA ŽUPANIJA - ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
KARLOVAC

KARLOVAČKA ŽUPANIJA – URED ZA GOSPODARSTVO
KARLOVAC

URED DRŽAVNE UPRAVE U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI
SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA,
GRADITELJSTVO I IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE
ISPOSTAVA OZALJ

KOMUNALNO OZALJ d.o.o. – OZALJ

HRVATSKE CESTE d.o.o. - ZAGREB

ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE – KARLOVAC

HRVATSKE VODE
VODNOGOSPODARSKI ODJEL ZA VODNO PODRUČJE SLIVA SAVE
VODNOGOSPODARSKA ISPOSTAVA ZA SLIVNO PODRUČJE KUPE
KARLOVAC

HRVATSKE ŠUME d.o.o.
UPRAVA ŠUMA KARLOVAC

MINISTARSTVO KULTURE
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KONZERVATORSKI ODJEL U KARLOVCU

MONTCOGIM PLINARA - KARLOVAC

GRAD OZALJ

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA

Broj evidencije plana: 03 / 02	Datoteka: C:\ozalj
Program mjera za unapređenje stanja u prostoru: Službeni glasnik Grada Ozlja, broj 03/04	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana: Službeni glasnik Grada Ozlja, broj 04/06
Datum objave javne rasprave (glasilo): Karlovački list, 14.05.2005.	Javni uvid održan: 24.05.2005. - 27.06.2005.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave: M.P.	Odgovorna osoba: Jasna Panijan, dipl.inž.geod. vlastoručni potpis
Suglasnost na plan prema članku 24. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02, 100/04): Suglasnost Ureda državne uprave u Karlovačkoj županiji, Službe za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove, Ispostave u Ozlju (Klasa: 350-02/06-01/02, Ur. broj: 2133-10-01/4-06-04 od 08. rujna 2006.godine)	
Pravna osoba koja je izradila plan: ADF d.o.o. za arhitekturu, projektiranje, savjetovanje, urbanizam i prostorno uređenje M. Vrhovca 7 (ured – M. Vrhovca 9) Karlovac	
Pečat pravne osobe koja je izradila plan: M.P.	Odgovorna osoba: Vladimir Petrović, dipl.ing.arh vlastoručni potpis
Koordinator plana: Brankica Petrović, dipl.ing.arh.	
Stručni tim u izradi plana: - Brankica Petrović, dipl.ing.arh. - Vladimir Petrović, dipl.ing.arh. - Vlatka Borota, dipl.ing.arh. - Jadranko Gojanović, dipl.ing.građ.	- mr.sc. Tonko Radica, prof. geograf.
Pečat predstavničkog tijela: M.P.	Predsjednik Gradskog vijeća: Dane Ugarković vlastoručni potpis
Istovjetnost ovog prostornog plana s izvornikom ovjerava: vlastoručni potpis	Pečat nadležnog tijela: M.P.

SADRŽAJ

- Izvod iz sudskog registra
- Suglasnost za upis u sudski registar
- Rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata

A. Obrazloženje

0.	UVOD	0
1.	POLAZIŠTA	1
1.1.	POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA GRADA Ozlja ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE KARLOVAČKE ŽUPANIJE I REPUBLIKE HRVATSKE	1
1.1.1.	Geografska obilježja prostora općine	1
1.2.	OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU	2
1.2.1.	Prirodni sustavi	3
1.2.2.	Stanovništvo	8
1.2.3.	Središnje uslužne funkcije	17
1.2.4.	Naselja	21
1.2.5.	Gospodarstvo	23
1.2.6.	Infrastrukturni sustavi	26
1.2.7.	Zaštita prostora	33
1.3.	PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE	38
1.4.	PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA	40
1.4.1.	Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja	40
1.4.2.	Ocjena postojećih prostornih planova	43
1.5.	OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE, TE PROSTORNE POKAZATELJE	44
1.5.1.	Demografska valorizacija naselja	44
1.5.2.	Suvremeni procesi preobrazbe naselja	49
2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	53
2.0.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA DRŽAVNOG ZNAČAJA	53
2.1.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	54
2.1.1.	Razvoj grada i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	57
2.1.2.	Racionalno korištenje prirodnih izvora	58
2.1.3.	Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša	59
2.2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA GRADSKOG ZNAČAJA	59
2.2.1.	Demografski razvoj	59
2.2.2.	Odabir prostorno razvojne strukture	61
2.2.3.	Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	64
2.2.3.1.	Razvoj društvene infrastrukture (središnjih uslužnih funkcija)	64
2.2.3.2.	Razvoj naselja	65
2.2.3.3.	Razvoj prometne i komunalne infrastrukture	66
2.2.4.	Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povjesnih cjelina	68
2.3.	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU GRADA	69
2.3.1.	Racionalno korištenje i zaštita prostora	69
2.3.2.	Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina	70
2.3.3.	Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	72

3.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	73
3.1.	PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU GRADA U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE	73
3.2.	ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA	74
3.2.1.	Osnovna organizacija prostora	74
3.2.2.	Osnovna namjena i korištenje prostora	76
3.2.2.1.	Građevinsko područje naselja	76
3.2.2.2.	Površine izvan naselja za izdvojene namjene	83
3.2.2.3.	Izgradnja izvan građevinskih područja	88
3.2.2.4.	Poljoprivredne površine	91
3.2.2.5.	Šumske površine	92
3.2.2.6.	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	92
3.2.2.7.	Vodne površine	92
3.2.3.	Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina	93
3.3.	PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	94
3.3.1.	Gospodarske djelatnosti	94
3.3.2.	Društvene djelatnosti (središnje uslužne funkcije)	98
3.3.3.	Sustav središnjih naselja	104
3.4.	UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	106
3.4.1.	Uvjeti korištenja i uređenja prostora	106
3.4.2.	Uvjeti zaštite prostora	109
3.4.2.1.	Zaštita prirodne baštine	109
3.4.2.2.	Zaštita kulturno povijesne vrijednosti	113
3.5.	RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	125
3.5.1.	Prometni infrastrukturni suatav i veze	125
3.5.1.1.	Cestovni promet	125
3.5.1.2.	Željeznički promet	127
3.5.1.3.	Javne telekomunikacije	127
3.5.2.	Energetski sustavi	128
3.5.2.1.	Elektroenergetika	128
3.5.2.2.	Opskrba plinom	128
3.5.3.	Vodnogospodarski sustav	129
3.5.3.1.	Korištenje voda	129
3.5.3.2.	Odvodnja otpadnih voda	129
3.5.3.3.	Uređenje vodotoka i voda	130
3.5.3.4.	Melioracijska odvodnja	131
3.6.	POSTUPANJE S OTPADOM	131
3.7.	SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ	133
3.7.1.	Zaštita voda	134
3.7.2.	Zaštita tla	135
3.7.3.	Zaštita zraka	135
3.7.4.	Zaštita od prekomjerne buke	136
3.7.5.	Zaštita biljnog i životinjskog svijeta	137
3.7.6.	Posebne mjere zaštite	137
	PRILOG - GRAFIČKI PRIKAZI (demografija)	
	PRILOG – TABLICE (demografija)	

B. Odredbe za provođenje

1.	UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU GRADA	1
2.	UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA	2
2.1.	GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU	2
2.2.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	3
2.2.1.	GRAĐEVINE STAMBENE NAMJENE	3
2.2.1.1.	OBLIK I VELIČINA GRAĐEVNE ČESTICE	5
2.2.1.2.	SMJEŠTAJ GRAĐEVINE NA GRAĐEVNOJ ČESTICI	7
2.2.1.3.	VISINA I OBLIKOVANJE GRAĐEVINA	9
2.2.1.4.	OGRADE I PARTERNO UREĐENJE	10
2.2.1.5.	PRIKLJUČAK NA PROMETNU INFRASTRUKTURU	11
2.2.1.6.	KOMUNALNO OPREMANJE GRAĐEVINA	11
2.2.2.	GRAĐEVINE DRUŠTVENE NAMJENE	11
2.2.3.	GRAĐEVINE GOSPODARSKE NAMJENE	11
2.2.4.	GRAĐEVINE UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE NAMJENE	12
2.2.5.	GRAĐEVINE INFRASTRUKTURNE I KOMUNALNE NAMJENE	12
2.3.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA	12
2.3.1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA ZA IZDOJENE NAMJENE	13
2.3.2.	GRAĐEVINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	17
2.3.2.1.	GRAĐEVINE U FUNKCIJI OBAVLJANJA POLJOPRIVRNE DJELATNOSTI	18
2.3.2.2.	ZDRAVSTVENE I REKREACIJSKE GRAĐEVINE	21
2.3.2.3.	GRAĐEVINE ZA ISTRAŽIVANJE I ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA	21
2.3.2.4.	GRAĐEVINE U FUNKCIJI ISKORIŠTAVANJA I ZAŠTITE ŠUMA	22
2.3.2.5.	GRAĐEVINE I POVRŠINE INFRASTRUKTURNE NAMJENE	22
2.3.2.6.	OSTALA IZGRADNJA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	22
2.3.2.7.	POSTOJEĆA IZGRADNJA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	23
3.	UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI	23
4.	UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	24
5.	UVJETI UREĐIVANJA KORIDORA/ TRASA I POVRŠINA ZA PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURNE SUSTAVE	25
6.	MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI, ZAŠTIĆENIH DIJELOVA PRIRODE I KULTURNIH DOBARA I KULTURNO - POVIJESNIH CJELINA	31
6.1.	PRIRODNA BAŠTINA	31
6.2.	KULturna DOBRA	32
7.	MJERE POSTUPANJA S OTPADOM	37
8.	MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ	38
9.	MJERE PROVEDBE PLANA	41
9.1.	OBVEZA IZRADE PROSTORNIH PLANOVA	41
9.2.	PRIMJENA POSEBNIH RAZVOJNIH I DRUGIH MJERA	42
9.3.	REKONSTRUKCIJA GRAĐEVINA ČIJA JE NAMJENA PROTIVNA PLANIRANOJ NAMJENI	42
10.	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	43

C. Grafički dio

1.		KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	1:25000
2.	2.1.	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI - PROMET, POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE, ODLAGANJE OTPADA	1:25000
	2.2.	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI - ENERGETSKI I VODNOGOSPODARSKI SUSTAV	1:25000
3.	3.1.	UVJETI ZA KORISTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA – PRIRODNA, POVIJESNA GRADITELJSKA I ARHEOLOŠKA BAŠTINA, PLANSKE MJERE ZAŠTITE	1:25000
	3.2.	UVJETI ZA KORISTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA – PODRUČJA PRIMJENE POSEBNIH OGRANIČENJA U KORISTENJU I POSEBNIH MJERA UREĐENJA I ZAŠTITE	1:25000
4.	4.1. - 4.38.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA	1 : 5000

D. Prilozi

1. SUGLASNOSTI I MIŠLJENJA
2. ODLUKA O DONOŠENJU PLANA

A. Obrazloženje

B. Odredbe za provođenje

C. Grafički dio

D. Prilozi

0. UVOD

Prostorni plan uređenja Grada osnovni je i obavezan prostorno planski dokument koji utvrđuje uvjete za uređenje gradskog područja, određuje svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša te zaštitu graditeljske baštine i osobito vrijednih dijelova prirode.

Prostorni plan uređenja Grada Ozlja temelji se na Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske koju je u lipnju 1997. godine donio Zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora i na Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 50/1999.godine).

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), temeljem uvida u postojeću prostorno plansku dokumentaciju, izrađeno je Izvješće o stanju u prostoru (Službeni glasnik grada Ozlja 02/04), te Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Ozlja (Službeni glasnik grada Ozlja 03/04) u kojem je utvrđena nužnost izrade Prostornog plana uređenja Grada Ozlja.

Nakon provedenog javnog natječaja za odabir najpovoljnijeg izvođača radova, tvrtka ADF, d.o.o. iz Karlovca odabrana je za izradu navedenih dokumenata. Krajem 2001. godine sklopljen je ugovor (broj 10/01) kojim su regulirani međusobni odnosi i obveze tijekom rada na izradi Prostornog plana uređenja Grada Ozlja.

Izrada cjelokupne prostorno-planske dokumentacije zadatak je koji se odvija u nizu povezanih aktivnosti. Izrada Prostornog plana uređenja prvenstveno je timski zadatak.

Radovi na izradi prostornog plana odvijaju se u nekoliko etapa: Pripremni radovi (detaljni program izrade, analiza postojećeg stanja, definiranje polaznih osnova plana-temeljne postavke), utvrđivanje polazišta, definiranje ciljeva plana te konačno Prijedlog prostornog plana kojim je u grafičkom i tekstualnom obliku obrađena koncepcija prostornog uređenja grada Ozlja.

U prvoj polovici 2003. godine izrađena je i utvrđena Konzervatorska podloga za potrebe PPUG-a, u Konzervatorskom odjelu u Karlovcu (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine), prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99).

Rad na izradi Plana proveden je sukladno Zakonu o prostornom uređenju, Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04) i Uredbi o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN 101/98) te ostalim zakonima i propisima bitnim za izradu prostorno-planske dokumentacije.

Ovaj je Prostorni plan, plan nove generacije prostorno planske dokumentacije, odnosno prvi plan uopće ove razine planova. Prostorni plan Karlovačke županije, koji kao plan višeg reda daje okvire i obveze s razine županije, bitne za sveobuhvatno sagledavanje stanja i definiranje smjernica razvitka Grada Ozlja, usvojen je 2001. godine (Glasnik Karlovačke županije br. 26/01).

PPU (bivše) općine Ozalj ostaje na snazi, do donošenja Prostornog plana uređenja Grada Ozlja.

Vremenski obuhvat je 2015. godina. Polazna godina statističkih podataka je 1991. Svi podaci vezani na broj stanovnika temelje se na Popisu stanovništva iz 1991. godine, a ažurirani su s prvim rezultatima popisa 2001. godine, te prilagođeni novom teritorijalnom ustrojstvu prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 10/97) i kao takvi korišteni u Planu.

Prostorni plan uređenja Grada Ozlja donosi Gradsko vijeće po pribavljenoj suglasnosti Ureda državne uprave nadležnog za poslove prostornog uređenja o njegovoj usklađenosti sa Prostornim planom županije.

Izrazi i pojmovi koji se koriste imaju slijedeće značenje:

- 1. Grad Ozalj** - označava Ozalj, teritorijalno-upravnu jedinicu kao posebnu jedinicu lokalne samouprave;
- 2. grad Ozalj** - označava naselje Ozalj (gradsko naselje);
- 3. građevinska područja naselja** - odnosi se na građevinska područja 97 naselja;
- 4. Urbanistički plan uređenja Ozlja** - je prostorni plan koji se, u skladu sa zakonom, donosi za urbanističku cjelinu, čije su granice određene u Prostornom planu uređenja Grada Ozlja;
- 5. lokalni uvjeti** - smatraju se: reljef, voda, zelenilo; posebno vrijedne građevine i područja prirodne i kulturne baštine; karakteristični i vrijedni pogledi i slika mjesta; ambijenti, mjesta okupljanja i sastajanja ljudi; trgovi, ulice i drugi javni prostori; veličine i izgrađenosti građevnih čestica, način te gradnje, te visina i površina izgrađenih građevina; opremljenost komunalnom infrastrukturom; komunalna oprema; druge posebnosti i vrijednosti.

U ovom planu upotrebljavaju se slijedeće kratice:

- PPUG	Prostorni plan uređenja Grada
- UPU	Urbanistički plan uređenja
- DPU	Detaljni plan uređenja

I. **Obrazloženje**

1. **POLAZIŠTA**

1.1 **POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA GRADA OZLJA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE KARLOVAČKE ŽUPANIJE I REPUBLIKE HRVATSKE**

1.1.1. **Geografska obilježja prostora grada**

Područje Grada Ozlja zaprema površinu od 179,37 km² i prostorno je najveća među srednje velikim jedinicama lokalne samouprave na području Karlovačke županije, gdje čini 4,95% sveukupne površine te županije. Na području ovog Grada prema prvim rezultatima popisa iz 2001. godine je u 97 samostalnih naselja živjelo 7.663 stanovnika naselja popisa (7.352 stalno prisutnih stanovnika naselja popisa), koji su činili 5,47% (5,67%) odgovarajućih stanovnika Karlovačke županije. Prosječna gustoća naseljenosti iznosila je 42,72 stanovnika naselja popisa na km², što je bilo nešto više nego je bio prosjek Karlovačke županije (38,69 st/ km²) ali gotovo dvostruko manje od hrvatskog prosjeka (77,49 st/km²).

Područje Grada Ozlja, koje predstavlja znatno veći istočni dio bivše općine Ozalj, nalazi se na krajnjem sjeveru Karlovačke županije, unutar koje graniči s 4 jedinice lokalne samouprave i to na zapadu s općinama Žakanje i Ribnik, na jugozapadu s općinom Netretić i na jugoistoku s Gradom Karlovcem, zatim na sjeveroistoku s općinama Žumberak (Kostanjevac) i Krašić te s Gradom Jastrebarsko iz Zagrebačke županije, dok na krajnjem sjeveru i sjeverozapadu s Republikom Slovenijom, po čemu ima značenje pograničnog područja. Zato se u ovom području nalaze međunarodni granični prijelaz Jurovski Brod (izvan područja Grada Ozlja) na međunarodnoj magistralnoj cesti Karlovac - Metlika, državni granični prijelaz Krmačina na regionalnoj cesti Krašić - Vivodina - Metlika te pogranični prijelazi Brašljeva, Ostriž, Liješće i Brezovica Žumberačka na lokalnim cestama na području Žumberka.

Područje Grada Ozlja je nešto izoliranije u prostoru Republike Hrvatske. Nalazi se u pograničnom području i izvan glavnih prometnih tokova, na rubu Karlovačke županije i Središnje Hrvatske. Njega mimoilaze glavni magistralni međunarodni i državni transversalni i longitudinalni prometni pravci, kao što su uski i spojni "hrvatski prometni koridor", koji povezuje sjeverni, kontinentalni, panonski i srednjoeuropski prostor hrvatske države s hrvatskim jadranskim pročeljem, kao i uski longitudinalni prometni koridor (dužine oko 45 km) kojim su preko Karlovačke regije međusobno povezane Bijela Krajina u Republici Sloveniji i Bosanska krajina u Bosni i Hercegovini. S njima se područje Grada Ozlja povezuje u važnom prometnom čvorištu grada Karlovca, najznačajnijem razvojnom središtu unutar ovog dijela Središnje Hrvatske.

Na području Grada Ozlja prevladavaju sabirne, spojne i priključne cestovne prometnice regionalno - županijskog i lokalnog značenja te služe u međusobnom povezivanju pojedinih njegovih dijelova s neposrednim okolnim prostorima ili gradskog središta Ozalj i drugih lokalnih središta s ostalim naseljima na području Grada Ozlja. Među njima su važnija na međunarodnom razvojnom pravcu Karlovac - Mahično - Gornje Pokupje - Mali Erjavec - Ozalj - Kamanje - Jurovski Brod - Metlika i Krašić - Vivodina - Kamanje - Metlika, na regionalnim razvojnim pravcima Ozalj - Vrhovac - Krašić i Mali Erjavec - Svetice - Svetičko Hrašće - Ribnik te na lokalnim razvojnim pravcima Zorkovac - Polje Ozaljsko - Trg - Ozalj (Zaluka), Metlika - Brezovica Žumberačka - Radatovići u pravcu Sošica i dr.

Zahvaljujući svojem središnjem položaju tim prometnicama je gradsko središte Ozalj udaljeno od pojedinih naselja unutar Grada 1 - 20 km, dok je udaljenost od drugih okolnih važnijih lokalnih središta u njegovom gravitacijskom utjecaju 10 - 20 km (Krašić 9 km, Kostanjevac 18 km, Draganić 15 km, Žakanje 15 km, Ribnik 20 km i Netretić 20 km), odnosno prema gradskim središtima nadlokalnog značenja 18 - 65 km (Karlovac 18 km, Jastrebarsko 35 km i Zagreb 65 km), a prema onima u Republici Sloveniji 15 - 45 km (Metlika 15 km, Črnomelj 30 km i Novo Mesto 45 km).

U prošlosti je bilo veće prometno značenje područja Grada Ozlja. Još u XVIII. stoljeću u više navrata se nastojalo i započinjalo s radovima na regulaciji rijeke Kupe radi njezinog osposobljavanja za plovību do Broda na Kupi, ali nije se od toga daleko odmaklo, jer je bilo skupo, a nije bilo ni puno korisno, posebno nakon izgradnje željezničkih pruga iz unutrašnjosti prema morskim lukama. Ta nova izgradnja mreže željezničkih pruga nije u cjelosti zaobišla ovo ozaljsko područje, jer je, nakon izgradnje glavne magistralne željezničke pruge Zagreb - Karlovac - Rijeka (Zagreb - Karlovac 1863. - 1865. i Karlovac -

Rijeka 1873. - 1874.) 1912. godine izgrađena željeznička pruga Sisak - Karlovac - Ozalj - Metlika - Novo Mesto - Ljubljana, ali male propusne moći i nosivosti. Umjesto za plovidbu vode rijeke Kupe iskorištene su za dobivanje hidroenergije, jer je 1908. godine kod Ozlja na Kupi izgrađena prva hidrocentrala, dok je ušla u proizvodnju 1952. godine i HE Ozalj II.

Od dolaska Hrvata u ove krajeve stalno pripada Hrvatskoj. Tako se Ozalj prvi put spominje 1244. godine kao kraljevski grad, dok je poslije bio u posjedu Babonića, od 1398. godine Frankopana, a od 1550. godine Zrinskih, a kasnije i raznih drugih vlasnika, koji su ga obnavljali i preuređivali. Ovo područje, iako opustošeno u drugoj polovici XV. stoljeća, nije bilo trajno okupirano od Turaka. Naime, kasnije je ono bilo zaštićeno modernom tvrđavom Karlovac i pojasom Vojne Krajine. U drugoj polovici XVI. i početkom XVII. stoljeća habsburški vladar je odlučio maknuti iz obalnog pojasa Uskoke, pa ih naseliti u pusto područje Žumberka, gdje 1530. godine dolaze prve skupine po vjeri katolici i pravoslavni, koji početkom XVII. stoljeća postaju katolici istočnjačkog obreda (grkokatolici). Tu su se oni jedino zadržali kao kompaktna skupina do današnjih vremena. Žumberačka je kapetanija 1578. godine pripojena slunjskoj i time uključena u Vojnu Krajinu. Nakon ponovnog sjedinjenja s građanskom Hrvatskom 1881. godine, ovaj prostor pripada Zagrebačkoj županiji i to općina Ozalj unutar kotara Karlovac i općina Vivodina unutar kotara Jastrebarsko. Poslije II. svjetskog rata prema političko - teritorijalnoj podjeli iz 1952./1953. ovaj prostor je podjeljen između općina Ozalj, Pokupje (središte Mali Erjavec), Vivodina i Radatovići unutar kotara Karlovac, da bi se 1962. godine sa susjednim općinama Ribnik i Žakanje ujedinio u prostranu i jedinstvenu sada već bivšu općinu Ozalj. U samostalnoj i neovisnoj hrvatskoj državi prema političko - teritorijalnoj podjeli iz 1992. godine veći dio ove bivše općine ostaje u sastavu nove manje općine Ozalj, a dio Žumberka pripojen je bio novoosnovanoj općini Žumberak sa sjedištem u Sošicama (ubrzio zatim u Kostanjevici), ali zbog njegove izoliranosti, nerazvijenosti i slabih prometnih veza, ponovnom promjenom iz 1997. godine vraćen je natrag pod upravu i sastav Grada Ozlja, gdje se i danas nalazi.

Izvjesna izoliranost, ali i velika privlačnost krajolika ozaljskog područja, utjecali su na izgradnju vrijednih vlasteoskih i drugih dvoraca (dvorova) u pojedinim naseljima ovog područja (Jaškovo, Treščerovac, Zorkovac na Kupi, Svetičko Hrašće, Donje Pokupje, Vrhovac i dr.), sakralnih objekata, kao što je poseban kompleks pavlinskog samostana s crkvom Rođenja Marijina na vrh brijega u naselju Svetice (sagrađen 1627., obnovljen 1699., a red pavlina ukinut 1786. godine), župničkih kurija u sjedištima i ispostavama župa (Ozalj, Vivodina, Svetičko Hrašće, Grdun i drugi) te brojnih crkava i kapela, ali i na očuvanost malih ruralnih naselja sve do modernih vremena (Trg, Grdun, Vrbanska Draga, Breznik, Kunčani, Dragoševci, Vivodina i drugih), brojnih kleti u vinorodnoj prigorskoj okolici te starih gradina, arheoloških zona i drugih zaštićenih objekata.

1.2. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

tablica 1. Usporedni pokazatelji stanaj u prostoru (Grad/Županija)

NAZIV GRAD/ ŽUPANIJA	POVRŠINA		STANOVNICI				STANOVI				DOMAĆINSTVA		GUST OČA NASE LJE NOSTI
	KM2	%	POPIS 1991.		POPIS 2001.		POPIS 1991.		POPIS 2001.		POPIS 1991.	POPIS 2001	
			broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
KARLOVAČ KA ŽUPANIJA	3.644	100	184.567	100	141.787	100	67.199	100	63.418	100	59.940	49.621	38,69
GRAD OZALJ	179,37	4,95	9.988	5,41	7.663	5,40	2.789	4,15	3.794	5,98	2.976	2.550	42,72

tablica 2. Ostali usporedni prostorni pokazatelji (Grad/Županija)

	GRAD	ŽUPANIJA
POVRŠINA	179,37	3.644
BROJ SAMOSTALNIH NASELJA	97	671
BROJ STANOVNIKA – 2001.	7.663	140.986
BROJ STANOVNIKA GRADSKOG /ŽUPANIJSKOG SREDIŠTA	1.256	59.999
GUSTOĆA NASELJENOSTI (st/km2) – 2001.	42,72	38,69
BROJ STANOVNIKA – prognoza 2015.	7.000-8.000	187.000
BROJ STANOVNIKA GRADSKOG SREDIŠTA – prognoza 2015.	1.500-2.000	65.000-70.000
GUSTOĆA NASELJENOSTI (st/km2) – prognoza 2015.	39,0-44,6	51

U prilogu plana dati su grafički prikazi i tabele s demografskim pokazateljima, po naseljima.

POPIS TABELARNIH PRIKAZA:

1. Kretanje broja stanovnika po naseljima prema popisima u razdoblju 1857.-2001.g.
2. Indeks kretanja broja stanovnika po naseljima prema razdobljima 1857.-2001.god.
3. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima po naseljima 1991. godine
4. Demografska valorizacija naselja 1991. godine
5. Stanovništvo prema mjestu boravka po naseljima 1991. godine
6. Stanovništvo prema spolu po naseljima 1991. godine
7. Popisane osobe po naseljima - Prvi rezultati popisa od 31. ožujka 2001. godine
8. Dobna struktura stanovništva po naseljima 1991. godine
9. Narodnosna struktura stanovništva po naseljima 1991. godine
10. Stanovništvo staro 15 i više godina prema školskoj spremi i pismenosti po naseljima 1991. godine
11. Stanovništvo u zemlji prema aktivnosti po naseljima 1991. godine
12. Aktivno stanovništvo u zemlji prema glavnim skupinama djelatnosti po naseljima 1991. godine
13. Radnici po naseljima 1991. godine
14. Domaćinstva (kućanstva) po naseljima 1991. i 2001. godine

POPIS GRAFIČKIH PRIKAZA:

1. Gustoća naseljenosti po naseljima - Prvi rezultati popisa iz 2001. godine
2. Sustav središnjih naselja - postojeće stanje
3. Naselja rangirana prema kategorijama demografske valorizacije naselja 1991. godine
4. Naselja prema stupnju urbanizacije 1991. godine
5. Planirani sustav središnjih naselja 2015. godine

1.2.1. Prirodni sustavi

Obzirom na prirodna područja prostor Grada smješten je tri osnovne krajobrazne jedinice:

- nizinska područja sjeverne Hrvatske;
- Žumberak i Samoborsko gorje;
- Kordunska zaravan.

Na području Grada Ozlja ističe se nekoliko prirodnih i gospodarskih prostornih cjelina:

Radatovički kraj - izdvojeni brdsko - planinski kraj, dio gorskog kompleksa Žumberačke gore (Žumberka) u zapadnom dijelu Središnje Hrvatske. To je kraj na dodiru panonskog, dinarskog i predalpskog područja, gdje se isprepliću osobine tih velikih geografskih cjelina. Pruža se alpskim smjerom sjeveroistok - jugozapad u dužini od 40 km, od kojeg je manji, ali najviši (Sveta Gera 1.181 m) i najuži dio u sastavu Grada Ozlja. To je plitki krš s nepotpuno razrađenim krškim pojavama (blago valovite zaravni, strme padine, mnoštvo malih i suhih dolina, uvala, ponikvi). Ima tektoniku dinarida. Sastavljen je pretežno od krednih sedimenata, ističe se podzemno kretanje vode (ponornice). Prevladava šuma bukve i kestena, ali dijelom degradirana, te nekošene livade (pašnjaci). Tipični turistički, rekreacijski i planinarski kraj. Čitavo područje Žumberačke gore je proglašeno parkom prirode, a zbog vrijednog florističkog sastava specijalni botanički rezervat Sveta Gera s nekošenim livadama.

Vivodinsko prigorje - pojas između Žumberka i rijeke Kupe, brežuljkasto razrađen reljef (200 - 400 m nadmorske visine), sastavljen od vapnenaca, lapora i pješčenjaka, gdje doline i brežuljci nemaju određeni smjer pružanja. U krajoliku prevladavaju mala raštrkana naselja, prorijedene i degradirane šume i slikoviti vinogradi s klijetima. Uključeno je u park prirode Žumberak.

Pobrđe Vodenice (538 m) - Bukovje - dio gorskog kompleksa smještenog unutar velikog luka rijeke Kupe, najvećim dijelom predstavlja sjeverozapadni završetak prostora tzv. Slunjske krške ploče. Sastoji se od mezozojskih vapnenaca. Rubni je dio prostrane niske i plitke vapnenačke krške zaravni. Sastavljeno je od vapnenaca, lapora, pješčenjaka, gdje gubi značajke tipično krške morfologije. Brežuljkasto područje, pitome kotline, stari vinogradi i voćnjaci na proplancima, zeleni gajevi i šume. Područje pokriveno najkvalitetnijim šumskim sastojinama (bukva, hrast kitnjak i dr.), ali i prostrana područja s bujadi (paprati).

Kupska nizina - dijelovi srednjeg dijela toka rijeke Kupe od željezničke stanice Kamanje (130 m nadmorske visine) pa nizvodno do ušća Dobre u Kupu (115 m nadmorske visine), holocena nizina (tercijarne i kvartarne naslage), do Ozlja zatvorena, a zatim istočno od pravca Ozalj - Jaškovo otvorena prava nizina, plodno duboko tlo, mjestimično močvarno zemljište. Podobna za mliječne farme i proizvodnju zdrave hrane.

Prirodna vegetacija ovog područja su hrastove i bukove šume. Krčenje šuma u korist poljodjelskih površina prisutan je bio od pradavnih vremena, a u posljednjim decenijama dolazi do suprotne tendencije širenja šuma i šikara zbog procesa deagrarizacije, depopulacije i iseljavanja ljudi iz ovih područja.

Područje Grada Ozlja ima ograničenja u razvoju, jer ono dijelom pripada brdsko - planinskom području (iznad 300 m nadmorske visine), kao dio Žumberačkog gorja, to je granično područje s mogućnostima razvijanja graničarskog gospodarstva, tipično je ruralno područje bez gradskih naselja, depopulacijsko i emigracijsko područje sa svim problemima koji iz svega toga proizlaze. Zato je to i područje posebne državne skrbi zbog svoje gospodarske nerazvijenosti i slabije prometne povezanosti.

Svako gospodarsko iskorištavanje ovog područja obvezno zahtjeva brigu o zaštiti prirodnih vrijednosti, prirode i okoliša. To se odnosi i na sve prirodne i od ljudi stvorene krajolike, kako bi se sačuvala preostala šuma od sječe i propadanja, poljodjelske površine od poplava, klizanja i drugih neagrarnih namjena, naselja i građevinska područja od neracionalne i neekonomične izgradnje, dok kod eksploatacije kamena i šljunka te svakog drugog iskorištavanja treba paziti da ne dođe do devastacije krajolika.

Posebna se pažnja treba posvetiti očuvanju stajaćih, tekućih i podzemnih voda od zagađenja, jer se ta voda koristi ili može koristiti kao pitka i tehnološka voda za potrebe stanovnika, životinja, poljodjelskih kultura i industrije na ovom i znatno širem području, a služi i u rekreacijsko - turističke svrhe.

Treba podržavati na čitavom području Grada Ozlja takve programe gospodarskog razvitka raznih usmjerenja (poljodjelstvo, stočarstvo, industrija, građevinarstvo, obrt, promet, turizam, rekreacija, razne usluge i sl.), među kojima su najpoželjnije brojne manje poduzetničke inicijative najviše vezane za vrijednosti i pogodnosti ovog prostora, za njegove komparativne prednosti, uključujući i graničarsko gospodarstvo, koje će se uklopiti u prirodni i kultivirani ambijent prema načelima održivog razvitka i voditi računa o usklađenom razvoju i uređenju prostora.

VODE

Najznačajniji vodtok na području Grada Ozlja je rijeka Kupa. U svom srednjem toku od Severina do Ozlja protječe kroz plitku i nisku vapnenu kršku zaravan. Od Ozlja počinje njezin donji i nizinski tok. Tu ona teče kroz tercijarne i kvartarne naslage. U najnižim predjelima sjeveroistočno od Karlovca skupljaju se lijevi pritoci Kupe sa Žumberačko-plješivičkog prigorja. Ispod Vivodine i Lazića teče ponornica Dravište. Nakon 3 km dugog toka ovaj potok ponire i ponovo izvire pod nazivom Bukovica. Sa sjevera teku žumberačke vode. S desne strane rijeke Kupe prostiru se brežuljci s terasastim zemljištem. S rubnih pobrđa slijevaju se mnogi manji tokovi, kojima vodenu masu sakuplja Kupa. U južnom dijelu istočnim rubom Grada Ozlja teče rijeka Dobra koja na jugoistoku utječe u Kupu. S zapadnog dijela u Dobru utječu utječu manje pritoke.

KLIMA

U ovom prostoru vlada umjerena kontinentalna klima, ali svaka prirodna geografska cjelina ima svoje posebne lokalne klimatske osobine. Na Žumberku je nešto hladnije s prijelazom u subalsku klimu. Padalina ima dovoljno, između 1000 i 1400 mm godišnje, a srednja godišnja temperatura zraka kreće se između 8 i 11 stupnjeva Celziovih.

TLO

Prevladavaju slabo i umjereno podzolirana tla većinom ilovastog do glinenog sastava i umjereno podzolirana tla po sastavu najčešće glinaste ilovače i glinaste gline. Prirodna vegetacija tih tala su hrastove ili mješane hrastove i grabove šume. Na Žumberku je specifični ekosistem tla na kršu.

Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obaveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova kao prostorni pokazatelj poljoprivredno i šumsko zemljište dijeli se prema kategorijama korištenja na:

- osobito vrijedno obradivo tlo P1,

- vrijedno obradivo tlo P2,
- ostala obradiva tla P3,
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište PŠ.

Prema Prostornom planu Karlovačke županije na prostoru Grada Ozlja razgraničena su tla: P1, P2, P3, PŠ. Razgraničenja se u principu podudaraju s podacima ortofoto snimaka Grada.

PEDOLOŠKA OSNOVA

Za potrebe izrade PPO Ozalj (1982.g) izrađena je Pedološka osnova područja Općine. U postupku izrade pedološke karte (mjerilo 1:50 000) obavljena su i terenska opažanja u zoni poljoprivrednih tala (nizinsko područje) i zoni krednog fliša i dolomita u gorskim područjima, pri čemu je posebna pažnja poklonjena intenzitetu antropogenizacije (kultiviranja) tala i oblicima erozije tla vodom.

Čitavo se područje dijeli na tri geo-morfološke cjeline:

- Holocenska nizina pokuplja s ušćem rijeke Dobre otvara se od Ozlja prema Karlovcu s najnižim kotama oko 115 m.n.m.
- Pobrđe unutar velikog luka rijeke Kupe najvećim dijelom predstavlja sjeverozapadni završetak prostrane tzv. slunjske krške ploče izgrađene iz mezozojskih vapnenaca. Teren je uglavnom pokriven dubokim zemljištem.
- Treću geomorfološku cjelinu čini gorski kompleks Žumberka. To je plitki krš s nepotpuno razvijenim krškim pojavama. U podlozi tog krša se nalaze škriljevci, konglomerati i pješčenjaci. Površina terena odlikuje se blago valovitim zaravnima, uvalama, strmim padinama i ponikvama.

Na kršku hidrografiju Žumberka a dijelom i ostalog područja je karakteristično da se voda koja se podzemno gubi na krškim visoravnima, ponovo javlja u vrelima na rubovima visoravni ili duboko usječenim dolinama.

GEOLOŠKO-LITOLOŠKA OBILJEŽJA

Osnovna geološka obilježja područja su:

- Najniži dio «Slunjske ploče» na sjeverozapad prema Kupu zapunjen je još nedovoljno istraženim plio-pleistocenskim ilovinama koje ponekad sliče rastrošenoj reliktnoj crvenici i ponekad nose obilježja reliktnih pa i recentnih pseudo gleja. Sloj lesoidnog gornjeg kata na mirnijim odsjecima reljefa je često deblji od 100 cm. Najčešći tip tla na tom dijelu je područja je luvisol akrični.
- U istočnom dijelu područja razabire se slijed matičnih supstrata. Na najnižu holocensku zavalu naslanjaju se prema pribrežju i pobrđu poput stepenica starije i povišene formacije Žumberka. To su:
 - holocenska ravnica sa hidromorfnim tlima;
 - pleistocenske ilovine sa pseudoglejnim tlima;
 - pliocenski pijesci, šljunci i gline sa distričnim smeđim i lesiviranim tlima;
 - neogeni lapori i vapnenci lapori sa rendzinama i smeđim tlima.
- sa distričnim smeđim tlima i luvisolom zaokružen je u luku rijeke Dobre prije ušća u Kupu: Prodor paleozojskih škriljevaca i pješčenjaka
- Prostrano područje trijaskih dolomita odlikuje se jako diseciranim reljefom.
- Na zapadni i sjeverni rub trijaskih dolomita vežu se površine krednog fliša složenog litološkog sastava u kojem prevladavaju klastiti nad vapnencima krede.
- Jurski vapnenci i dolomiti česti su u najvišim područjima. Na njima je uobičajena sukcesija tala crnica organomineralno-smeđe tlo i luvisol.

Opisane osnovne karakteristike pedogenetskih faktora jasno pokazuju na brojne specifičnosti i kombinacije njihova djelovanja na tvorbu i geografsku rasprostranjenost tala. To ima za posljedicu veliki broj tipova i podtipova tala koja se često na malom prostoru izmjenjuju i čine vrlo mozaičnu strukturu zemljišnog pokrivača u kojem su zastupljena geološki veoma različita tla. Utvrđena su plitka i vrlo duboka tla, tla kisele, neutralne i alkalne reakcije, tla pjeskovitog, ilovastog i glinastog mehaničkog sastava.

Zbog razvijenosti reljefa i klimatskih uvjeta tla na laporu, škriljevcima i pješčenjacima, te dijelom i na dolomitima jako su oštećena i ugrožena erozijom.

U prošlosti je bilo znatnog krčenja šuma u korist poljoprivrednih površina. U posljednje vrijeme uočavaju se suprotne tendencije, deagrarizacija osobito u brdskim predjelima. Vrlo intenzivno kultiviranje tala na

velikim površinama provedeno je u prigorskom kraju povrh neogenih lapora, na kojima su rendzine rigolanjem prevedene u tla vinograda, a šume su potpuno nestale.

Za pedokartografske jedinice utvrđeni su bonitetni brojevi tala. Veći bonitetni broj odaje tla veće proizvodne sposobnosti. Tako se u nizinskom i priterasastom području nalaze tla pogodna za poljoprivrednu proizvodnju. Iako najveći dio nizinskog područja nema uređen vodni režim, njihova plodnost je vrlo velika. Odlikuju se vrlo povoljnim mehaničkim sastavom i drugim fizikalnim svojstvima. Vrlo vrijedan prostor za poljoprivredu čine duboka tla (jugozapadni dio) u kojima je reljef terena jedini ograničavajući faktor proizvodnje. Veliki dio prostora pokrivaju tla kojeg karakterizira velika gustoća ponikvi (vrtača, «boginjavi krš»). Specifičan ekosistem čine tla na krednom flišu. Ograničenja u korištenju u poljoprivredne svrhe su: nadmorska visina, reljef, hidrološki uvjeti. Niži južni položaji pogodni su za vinograde.

Istraživanjem je utvrđeno da na području općine Ozalj nema prikladnih tala za izgradnju zemljanih laguna za otpadne vode. Nizinska tla u pravilu nemaju nepropusnih slojeva a i njihova filtracijska sposobnost ne odgovara za otvaranje laguna. U višim položajima propusnost geološke podloge (vapnenac i kredni krš), te reljef koji uvjetuje bočno otjecanje vode čini i ta tla neprikladnim za navedenu namjenu.

ŽIVI SVIJET

Kontinentalno područje Hrvatske pripada eurosibirsko-sjevernoameričkoj regiji. Najveći dio Grada pokriven je šumsokom vegetacijom. Uz Kupu smještene su prostrane i ravne močvarne livade.

Zahvaljujući raznolikim geomorfološkim, petrografskim, fitocenološkim i ostalim karakteristikama, možemo na ovom području izdvojiti nekoliko manjih biološko-pejzažnih cjelina:

- dio Žumberka s kotama iznad 1000 m pod šumom i nekošenim livadama;
- Vivodina – brdoviti obronci Žumberka s vinogradima na vapnenačkim krečnjacima, laporima i pješčenjacima mezozojskog doba krede;
- fizionomijski raznolika dolina rijeke Kupe izgrađena od namlađih diluvijalnih nanosa;
- dolina Dobre.

Veliki je broj biotopa koji zaslužuju specifičan tretman. U prvom redu tu je Žumberak s najvišim vrhom Sv. Gerom (1181 m), koji vegetacijom i ostalim svojstvima pada u planinska područja. Ovdje su prisutne uglavnom biljke pratilice šume bukve i jele. Prirodna šuma crnogorice nije prisutna.

Vivodinski vinogradni pejzaž, povezuje Žumberak s dolinom Kupe.

Uzvodno od Ozlja Kupa se probija kroz Vodeničko – Vivodinsko gorje. Kod Zaluke Kupa je zastupljena širokim slikovitim livadama.

U jugozapadnom području ističe se vrh Vodenica i Lipnička gora, s najkvalitetnijim šumskim sastojinama, podsjeća na područje Korduna, na koje se i nastavlja. Veliki je broj raspršenih sela s malo plodne obradive zemlje. Veći dio područja pokriven je degradiranom šumom i stjelnjacima, velikim površinama pod paprati.

BILJNI SVIJET

Dolina rijeke Kupe, sa svojim obalama, livadama i obrađenim površinama te svojim pritocima čini zasebu cjelinu, kako u hidrološkom, mikroklimatskom i reljefnom smislu, tako i u vegetacijskom. Takvu zasebnu cjelinu predstavlja i žumberački dio, zatim područje Vivodinskog vinogorja, te centralnog platoa južno od Kupe.

Posve sačuvanih biljnih zajednica nema; može se govoriti samo o više ili manje utjecajnim područjima.

Vegetacijskih istraživanja o ovom kraju bilo je dosta, prva se spominju već početkom 19. st.. U botaničkoj literaturi obuhvaćeno je oko 500 vrsta. Površine šuma su stoljećima smanjivanje pod utjecajem čovjeka (privođenje poljoprivrednoj namjeni).

Gotovo najzanimljivije su površine pod bujadi (stjeljnici), nastale nakon uništenja šume hrasta kitnjaka i kestena. Osim bujadi ovdje su prisutne i grmolike biljke vrijes i borovica, te breza i nešto rijeđe jasika. Karakteristične su biljke: obična rosulja, obična runjika, crvotočina, trozupka, bodljikasta žutica,

rastrbljak, pasja ljubica, čestoslavica, petoprsta, dubačac, te u višim predjelima trava tvrdača i mekana međunika.

Livade su u tim krajevima rasprostranjene prvenstveno u područjima gdje je zbog vlage zemlja nepodesna za obradu. Livade trave pahovke su najbolje ali najmalobrojnije, budući da se razvijaju na područjima pogodnim za obradu. Livade krestaca su na nešto vlažnijim tlima, dok su na zamočveranim zarasle šašom i sitom. Zanimljive su livade između Malog Erjavca i Gornjeg Pokupja, jer jedino na njima rastu dvije u nas rijetke, a u srednjoj Evropi karakteristične biljke srodnih livada – modrikasta beskoljenka i mčvarna sirištara. Meliorativnim zahvatima i gnojenjem ove će livade imati drugačiji režim podzemnih voda, a time će im se izmijeniti i vegetacijski sastav.

ŠUMSKA VEGETACIJA

U šumama Ozlja nema autohtonih gospodarskih vrsta crnogorice (osim borovice i tise), pa čak ni u vršnom dijelu žumberka, koji prelazi visinu od 1100 m. U nižim predjelima najzastupljenija je brdska bukova šuma koja se na sjevernim hladnim stranama spušta posve nisko. Bukove su šume dosta siromašne vrstama, osim bukve tu je i gorski javor i mliječ, te nešto jasena, trešnje i lipe. Prema najvišim kotama javljaju se elementi planinske vegetacije, tj. biljke pratilice šume bukve i jele. To je jarebika, crvena zova, lonciera i dr.

Na području vivodinskog i vodeničkog vinogorja osim u hladnim uvalama i na sjevernim ekspozicijama, najzastupljenija je šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena. Stalnom siječom te su šume, pogotovo u središnjem i južnom dijelu dovedene u krajnje degradacijsko stanje. U tim područjima još su znatne površine i pod šumskom zajednicom hrasta kitnjak i graba u raznim degradacijskim oblicima.

ŽIVOTINJSKI SVIJET

Različiti i zanimljivi biotopi pružaju okrilje mnogim životinjskim vrstama. Ovdje možemo susresti u svojim prirodnim obitavalištima gotovo sve predstavnike srednjeevropske faune.

U rijeci Kupi, u visinskom diejlu dominiraju potočne pastreve. Česte su vrste mrena, crvenrepka, podust, klen, bolen. Ispod brane u Ozlju: deverika, karas, čikov, manjić.

Od vodozemaca po vlažnim i sjenovitim listopadnim šumama obitava pjegavi daždevnjak. Po cijelom ppodručju živi veliki vodenjak, u lokvama planinskih predjela živi žuti mukač. Česte po poljoprivrednim površinama su siva gubavica, zelena gubavica – zaštićene vrste žaba. Dalje dolaze zelena žaba uz Kupu, naći će se i na gatalinku. U planinskim i gorovitim predjelima obitava smeđa hrženica.

Od gmazova dolazi zaštićeni gušter obični zelembač, po svijetlim šumama siva gušterica i zidna gušterica, kao i zaštićeni slijepić. Od zmija najrasprostranjenija je bjelouška uz zamočvarene predjele. U rijekama živi kockasta vodenjača. Rijetka i zaštićena zmija je obična bjelica. Od otrovnica žive riđovka i poskok.

Od ptica, u biotopu mješovitih šuma brdskih i planinskih predjela (Žumberak) obitava gavran; česta u šumi je šojka, zimnica mala, široko rasprostranjena zeba. Uz rubove šume gnijezdi se trepetaljka strljekavica. Korisna ptica je puzavac kljakavac. Od sjenica prisutne su: sjenica velika, sjenica plavetna, sjenica dugorepa. Najmanje ptice su kraljići, čučka, crvendač, palčić. Osobito korisne vrste su djetlovke i žune. Susresti će se i ptica relik iz ledenog doba tukavica troprsta. Najveći predstavnik porodice žuna je crna žuna. Od rijetke skupine sova susret će se po šumama i parkovima sovina šumska, a u šumama Žumberka sovina jastrebača. Po šumama se gnijezdi golub grivnjaš. Od šumskih koka za područje Žumberka spominjemo lještarku gluhu. U nizinskim predjelima nizine Kupe, Dobre, susrećemo močvarnu ornitofaunu, a osobito divlje patke, liske, vodene kokošice, gnjurce, razne vrste čapli nalaze se osobito za proljetne i jesenje seobe ptica.

Od sisavaca na području Ozlja zastupljene su brojne vrste korisnih i zaštićenih šišmiša. Česta su korisna skupina sisavaca rovke, krtice, jež, hrčak itd. Obični zec rasprostranjen je po cijelom području. Puhovi žive po starim bukovim sastojinama. Vjeverica je rasprostranjena na cijelom području ali je proriđena.

Najrasprostranjenija zvijer je lisica. Divlja mačka, rijetka vrsta, obitava u šumama Žumberka. Kuna zlatica u šumskim predjelima i bjelica na stjenovitim područjima rijetki su pripadnici faune ozaljskog područja. Rijetke i korisne za biocenu su lasice. Osobito zanimljiv za predstavnika faune Ozlja je medvjed, drevni stanovnik naših šuma, povremeno obitava na Žumberku u vršnoj zoni kao. Od lovne divljači dolazi srna,

koja je rasprostranjena gotovo po cijelom području. Jelen obitava povremeno na Lipničkoj gori, dok je na području Žumberka stalna vrsta. Divlja svinja je rasprostranjena na cijelom području.

Životinjske vrste zaštićene su trajnom zaštitom - Zakonom o zaštiti prirode ili lovostajom – Zakonom o lovstvu. Trajnom zaštitom zaštićene su vrste koje su ili ugrožene odnosno prorjeđene, te im prijeti opasnost da nestanu s pojedinih područja (npr. orao, vidra) ili su korisne za poljoprivredu i šumarstvo, a ne moraju biti rijetke (npr. vrana, gačac, sjenica velika).

1.2.2. Stanovništvo

Razmještaj stanovništva i gustoća naseljenosti

Prema prvim rezultatima posljednjeg službenog popisa stanovništva iz 2001. godine na području Grada Ozlja je živjelo 7.663 stanovnika, pa je prosječna gustoća naseljenosti iznosila 42,72 stanovnika na km².

Bitna osobina ovog područja je raštrkani razmještaj malih naselja, pa time i stanovništva, po čitavom području Grada Ozlja, a iz toga onda proizlaze i relativno niske gustoće naseljenosti.

Manje lokalne cjeline	N a s e l j a		P o v r š i n a *		Stanovnika		Prosječna gustoća naseljenosti st/km ²
	broj	%	km ²	%	broj	%	
I. Ozalj	27	27,84	40,8130	22,76	3.324	43,38	81,44
II. Mali Erjavec	14	14,43	49,4902	27,60	1.998	26,67	40,37
III. Vrhovac	6	6,19	14,5848	8,14	934	12,19	64,04
IV. Vivodina	26	26,80	25,9493	14,47	934	12,19	35,99
V. Radatovići	24	24,74	48,4767	27,03	473	6,17	9,76
Sveukupno	97	100,00	179,3140	100,00	7.663	100,00	42,74

* Prema Državnoj geodetskoj upravi površina Grada Ozlja je 179,37 km², pa je službena prosječna gustoća naseljenosti 42,72 stanovnika na km².

Iako na području Grada Ozlja nema naselja s većim brojem stanovnika, ipak zbog veće koncentracije naselja i stanovnika na manjem prostoru oko lokalnih središta dolazi do veće prosječne gustoće naseljenosti u pojedinim dijelovima ovog područja. Tako među manjim lokalnim cjelinama Ozalj, Mali Erjavec i Radatovići, koje imaju približno istu površinu, različit je broj naselja i stanovnika, pa im je time različita prosječna gustoća naseljenosti.

Tako je manja lokalna cjelina Ozalj, zbog svog središnjeg položaja, najbolje prometne povezanosti i povoljnih prirodno - geografskih osobina unutar područja Grada Ozlja, privukla gospodarske sadržaje i radna mjesta, pa zato ima najveći broj naselja, stanovnika i najveću prosječnu gustoću naseljenosti. Manja lokalna cjelina Mali Erjavec, iako po površini najveća, ima znatno manji broj naselja, nešto manji broj stanovnika i prosječnu gustoću naseljenosti manju od prosjeka cjelokupnog Grada Ozlja. Brdovita žumberačka manja lokalna cjelina Radatovići, zbog izrazito malog broja stanovnika, ima i veoma malu prosječnu gustoću naseljenosti.

Slično je i kod dvije preostale prema površini znatno manje lokalne cjeline, gdje živi podjednak broj stanovnika, ali zbog toga što je lokalna cjelina Vrhovac bitno manja po površini u njoj je veća prosječna gustoća naseljenosti nego u onoj nešto većoj lokalnoj cjelini Vivodine.

U svakom slučaju u ovom području se u načelu gustoća naseljenosti smanjuje od gradskog središta Ozalj prema rubovima gradskog teritorija, kao i od svakog lokalnog središta prema rubovima njegove lokalne cjeline. Tako više od 200 stanovnika na km² imaju naselja Zajačko selo 234,90 i Ozalj 206,32 u središtu ovog područja, kao i naselje Gornje Pokupje 212,01 st/km² najbliže gradu Karlovcu. Još 10 naselja ima gustoću naseljenosti između 100 i 200 stanovnika na km² (Podgraj, Lukšić Ozaljski, Trg, Treščerovac, Požun, Vrhovački Sopot, Vrhovac, Jaškovo, Vivodina i Galezova Draga), dok kod sljedećih 10 naselja ona je veća od državnog prosjeka (77,49 st/km²). Prema tome, gotovo 80% naselja ima gustoću naseljenosti manju od državnog prosjeka, dok čak 63 naselja ili 65% svih naselja na ovom području ima gustoću naseljenosti manju od prosjeka za područje Grada Ozlja. Međutim, potrebno je navesti da se, osim velikog broja naselja s niskom gustoćom naseljenosti među naseljima na području Grada Ozlja nalazi i 5 naselja bez stanovnika. To su naselja na području ozaljskog dijela Žumberka (Kunčani, Malinci, Popovići Žumberački i Rajakovići), dok se naselje Hrastovica Vivodinska nalazi na sjevernom graničnom rubu Vivodinskog prigorja.

Može se zaključiti da je i na području ove jedinice lokalne samouprave došlo do veće koncentracije stanovništva u njezinom središnjem dijelu, dok se je stalno praznila njezina uža i šira okolica, pa zapravo izumire znatan broj naselja. Tako je na području Grada Ozlja čak 15 naselja 2001. godine imalo 10 i manje stanovnika, dok još 58 naselja ima manje od 100 stanovnika. Što su skromniji prirodni izvori i drugi od ljudi stvoreni izvori, koji osiguravaju egzistenciju stanovništvu i njihovim obiteljima te slabija prometna povezanost s razvojnim i radnim središtima, to je slabija naseljenost pojedinih manjih područja. Ta slabija naseljenost u ovom prostoru posebno zabrinjava, jer se radi o pograničnom području, važnom strateškom prostoru, pa se u procesu revitalizacije njemu mora posvetiti posebna pozornost.

Kretanje broja stanovnika

Ako se promatra kretanje broja stanovnika za današnje područje Grada Ozlja u posljednjih 150 godina, onda se mogu zapaziti četiri različita razdoblja tog kretanja, među kojima je u dva zabilježen porast, a u dva pad broja stanovnika.

Tako je od prvog službenog popisa stanovništva iz 1857. godine do popisa iz 1890. godine ostvaren rast od +2.537 stanovnika s indeksom od 121,55. To je razdoblje visokog prirodnog priraštaja u ovom području.

Potom slijedi približno jednako dugo razdoblje (1890. - 1921.) smanjenja broja stanovnika, koje obuhvaća i trajanje I. svjetskog rata. U to vrijeme počinje jača emigracija iz ovog kraja radi gospodarskih razloga, a došle su do izražaja i negativne ratne posljedice. Zabilježeno je smanjenje od -693 stanovnika, a indeks je iznosio 95,16.

U razdoblju između dva svjetska rata, pa do prvog službenog popisa stanovništva nakon II. svjetskog rata (1921. - 1948. godine) zabilježen je porast od +1.153 stanovnika, odnosno ostvaren je indeks od 108,47. Tako je 1948. godine na današnjem području Grada Ozlja ostvaren uopće najveći broj stanovnika od 14.769 stanovnika, što je bilo neznatno više nego je utvrđeno popisom stanovništva iz 1931. godine (samo za +31 stanovnik). Dakle očito je da se na takvo kretanje broja stanovnika u tom razdoblju osjećaju negativne posljedice II. svjetskog rata i neposrednog poraća, kada su brojni njegovi stanovnici stradali ili iselili iz ovog područja.

Nakon toga, pa sve do 2001. godine, slijedi intenzivni pad broja stanovnika, tako da se kroz te 53 godine on gotovo prepolovio (-7.106 stanovnika) uz indeks od 51,89. To je veoma negativno demografsko razdoblje bilo prekinuto između popisa 1981. i 1991. godine kada je zabilježen porast od +244 stanovnika i ostvaren indeks od 102,50. Ovo kratko razdoblje ima obilježja veoma slabe regeneracije imigracijom, odnosno što se kao stalno stanovništvo prijavilo i ono koje je bilo na privremenom radu i boravku u inozemstvu (to je bio prividan rast broja stanovnika).

Prvi rezultati popisa stanovništva iz 2001. godine pokazali su da je današnje područje Grada Ozlja upravo ostvarilo uopće svoj najmanji broj stanovnika (7.663). Najprije slabe gospodarske prilike, a posljednjih 10-tak godina promjena društvenog uređenja, ratna stradanja i tranzicijske prilike - razdoblje s negativnim rezultatima pretvorbe i privatizacije, uvjetovali su intenzivno iseljavanje stanovnika i čitavih obitelji iz ovog područja, među kojima se to najviše odnosi na one stanovnike koji su se već bili privremeno (duže od godine dana) nalazili na radu i boravku u inozemstvu, jer je većina njih tamo definitivno ostala živjeti.

Sukladno tome se kretao i broj stanovnika pojedinih naselja. Tako je u XIX. stoljeću svoj najveći broj stanovnika ostvarilo više od polovice (51) svih naselja (tada je najveći broj stanovnika imalo 1890. godine naselje Svetičko Hrašće 705 stanovnika), ali je u tom razdoblju 15 naselja imalo i svoj najmanji broj stanovnika, a neka su se tek tada formirala kao samostalno naselje.

U prvoj polovici XX. stoljeća 26 naselja je ostvarilo svoj najveći broj stanovnika, dok nijedno naselje nije zabilježilo svoj najmanji broj stanovnika. U tom razdoblju samo su 1948. godine imala više od 500 stanovnika naselja Jaškovo 523 i Podbrežje 521 stanovnika.

U posljednjih 50 godina samo 20 naselja je ostvarilo svoj najveći broj stanovnika (među njima i najveće naselje Ozalj kada je 1991. godine jedino ostvarilo više od 1.000 stanovnika, odnosno imalo 1.184 stanovnika, a još je 5 naselja u njegovoj blizini zabilježilo više od 500 stanovnika: Jaškovo 596 st.-1991.g., Podgraj 576 st.-1971.g., Trg 517 st.-1961.g., Vrhovac 530 st.-1953.g. i Podbrežje 540 st.-1953.g.). U tom posljednjem razdoblju čak 82 naselja su imala svoj najmanji broj stanovnika, od kojih je pet naselja ostalo bez ijednog stanovnika (Popovići Žumberački 1971.g., Rajakovići 1981.g., a Kunčani, Martinci i Hrastovica Vivodinska 2001.godine).

Na ovakvo kretanje broja stanovnika u posljednje vrijeme, što je posebno važno, utjecali su prema tome negativni suvremeni društveno - gospodarski procesi, koji su se odrazili na prirodnom kretanju stanovništva (natalitet, mortalitet, prirodni prirast/pad) i na demografski migracijski saldo (useljavanje i iseljavanje stanovništva). Tako je najprije stanovništvo raslo zbog visokog prirodnog priraštaja (predemigracijsko razdoblje i osobito u kompenzacijskim poslijeratnim razdobljima), a zatim se smanjivalo, osobito kada dolazi do prirodnog pada stanovništva (više umrlih nego rođenih) i negativnog migracijskog salda (više postojećeg stanovništva iseljava nego useljava novo stanovništvo).

Tako je samo od uspostavljanja područja Grada Ozlja u razdoblju 1993. - 2000. godine na tom području rođeno 528 stanovnika, umrlo 1.147 stanovnika, pa je prirodni pad iznosio -619 stanovnika i bio prisutan u svim godinama kroz to vrijeme. Samo dijelom to je potencirano posljedicama Domovinskog rata. Vitalni indeks je pao na manje od 40,0.

Tome je doprinio i proces deagrarizacije ruralnih naselja u okolini Ozlja, gdje se zbog nepovoljnih uvjeta rada i života stvarao višak poljodjelskog stanovništva, koje samo dijelom nalazi zaposlenje izvan agrara u ovom području, dok su većim dijelom iseljavali u gradska središta (Karlovac, Zagreb, slovenski gradovi), a nakon otvaranja državnih granica i mogućnosti odlaska na rad u inozemstvo i na privremeni ili trajni rad i boravak u inozemstvo. Zato je na ovom području živjelo dosta radnika - dnevnih migranata, koji su djelomično odlazili svakodnevno raditi u radna središta na ovom području, a dijelom prema Karlovcu i drugim radnim središtima u okolici, da bi mnogi s vremenom tamo stalno preselili, što su činili i oni na privremenom radu i boravku u inozemstvu. Naime, prema popisu iz 1991. godine s ovog područja je boravilo u inozemstvu 1.787 stanovnika (1.019 na radu i 768 kao članovi njihovih obitelji) ili čak 17,91% od ukupnog broja stanovnika. Oni su većinom tamo ostali stalno živjeti. Zato se može razumjeti što se prema prvim rezultatima zadnjeg popisa u tom posljednjem međupopisnom razdoblju 1991. - 2001. smanjio broj stalnih stanovnika za čitavih -2.325 stanovnika ili gotovo za jednu četvrtinu, čime se apsorbirao čitav prirodni pad stanovništva i broj radnika /stanovnika koji su tamo privremeno živjeli (duže od godine dana). U ovom području manje su bile posljedice Domovinskog rata (prognanici, iseljeno srpsko stanovništvo, doseljene hrvatske izbjeglice iz Bosne i Hercegovine i drugih krajeva bivše države), a više rezultat nezadovoljavajućih gospodarskih prilika i procesa.

U području Grada Ozlja veći je broj stanovnika od rođenja stanovao u istom naselju (6.084 ili 60,91%) nego je u njega doselilo iz drugih naselja i krajeva. To pokazuje slabiju privlačnu moć ovog područja, a onda razumljivo i negativan migracijski saldo. Veći dio doseljenog stanovništva doselio je iz naselja bivše općine Ozalj, što znači da su mnogi samo promijenili mjesto stanovanja unutar ovog područja, dok su ostali doselili iz drugih krajeva u Hrvatskoj, a mali broj i iz inozemstva. Intenzivnije doseljavanje je počelo poslije II. svjetskog rata, a najintenzivnije je bilo u razdoblju 1981. - 1991. kada je doselilo čak 912 stanovnika.

Nema još najnovijih podataka iz 2001. godine, ali po svemu sudeći znatno je više iselilo postojećeg nego doselilo novog stanovništva. Tako je prema prvim rezultatima popisa stanovništva iz 2001. godine bilo stalno prisutno 7.352 stanovnika, iz naselja je bilo odsutno 715 stanovnika (iz 51 naselja, a najviše iz Ozlja 117, Jaškova 59, Polja Ozaljskog 57, Trga 55, Vrhovca 50 i Slapna 47) od kojih 437 na radu u inozemstvu godinu i duže dana (Polje Ozaljsko 57, Ozalj 55, Jaškovo 49, Trg 39, Slapno 33 i Vrhovac 33), čime se potvrđuje teza da je znatan broj radnika i stanovnika na privremenom radu i boravku u inozemstvu definitivno tamo preselio i ostao stalno živjeti. U naseljima ovog područja bilo je samo 85

privremeno prisutnih stanovnika, od kojih su 15 bili prognanici (smjestili su se u naseljima Jaškovo 6 i Zorkovac 9 osoba), a 23 stanovnika, smještena u 9 naselja, bila su prisutna godinu i duže vrijeme u ovom području i rjeđe su odlazili u svoje prebivalište, pa se već mogu smatrati kao stalni stanovnici ovog područja.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti da je proces depopulacije jako zahvatio područje Grada Ozlja i utjecao na sve brže raslojavanje većine sela (u posljednjem međupopisnom razdoblju samo 7 naselja je zabilježilo porast broja stanovnika, bilo zbog prirodnog prirasta ili pozitivnog migracijskog salda, među kojima je nešto veći porast od +19 stanovnika imalo samo naselje Vivodina). Gotovo i nema izrazitih demografsko dinamičnih naselja koja stalno privlače novo stanovništvo, pa zato nema ni većih naselja.

Strukture stanovništva

Spolna i dobna struktura stanovništva

Opće je pravilo za **spolnu strukturu stanovništva** u našim krajevima da se u većoj populaciji rađa više muške nego ženske djece, da se u zrelim dobnim skupinama izjednačava njihov broj, a da u starijim dobnim skupinama prevladava žensko stanovništvo. Na to utječu veće stope mortaliteta kod muških stanovnika. Proces feminizacije opće je prisutan osobito u ruralnim naseljima.

U Gradu Ozlju je 1991. godine bilo nešto više ženskih (5.049 ili 50,55%) nego muških (4.939 ili 49,45%) stanovnika, što znači da je na 1.000 muških stanovnika dolazilo 1.022,30 ženskih stanovnika, odnosno na 1.000 žena 998,20 muškarca.

Međutim, nije istovjetno stanje među naseljima, jer je u 55 naselja bilo više ženskih, a u 32 naselja više muških stanovnika, dok je u 8 naselja bio podjednak broj muških i ženskih stanovnika. Dva naselja nisu imala stanovnika.

U većini naselja te su razlike malene, ali ima naselja u kojima su izrazitije razlike u spolnom sastavu stanovništva. Izrazitije više ženskih stanovnika bilo je u relativnom smislu u malim naseljima Cvetišće i Malinci po 100%, a zatim slijede također mala naselja prema broju stanovnika Kunčani 80%, Kamenci i Buliči po 66,67%, Gornji Oštri vrh Ozaljski 63,16%, Pečarići 62,50%, Radina vas 61,11%, Hrastovica Vivodinska 60,00% i drugi. Nešto je više muških stanovnika bilo u relativnom smislu samo u naseljima Belinsko selo 80,00%, Sršići 68,00% i nekim drugima. Više muškog stanovništva imaju naselja u kojima je bio najvjerojatnije nešto povećan natalitet i više rađanja muške djece ili su muškarci ostali u naselju raditi na zemlji ili su se doselili radi rada u nekim neagrarim djelatnostima. Veći broj ženskog stanovništva najčešće je bio posljedica pojačanog iseljavanja i većih ratnih stradanja muškog stanovništva iz tih naselja, a kasnije zbog pojačanog smanjenja nataliteta, odnosno useljavanja ženskog stanovništva radi udaje. Samo detaljnije istraživanje može pokazati prave uzroke ovakvim razlikama i odnosima.

Dobna struktura stanovništva Grada Ozlja prema popisu iz 1991. godine pokazuje bitne značajke nepovoljnih međusobnog odnosa glavnih dobnih skupina stanovništva. Odnos skupina mladog (0-19 g.) 23,35% i starog stanovništva (60 i više godina) 23,34%, koje su potpuno izjednačenje, kao i indeks starosti (99,99) nepovoljniji su nego u cijeloj Hrvatskoj (66,66%). K tome još nezadovoljava ni udjel skupine zrelog stanovništva (20-59 godina) 50,46%. To je prema tome tip dobnog sastava stanovništva duboke demografske starosti. Iseljavanje mlađeg stanovništva i bitno smanjen natalitet, kao i produženje vijeka života ljudi, osobito žena, doveli su do ovako nepovoljnog dobnog sastava stanovništva, odnosno do veoma stare populacije u Gradu Ozlju.

Da je zaista bila nepovoljna dobna struktura stanovništva u ovom području 1991. godine potvrđuje se činjenicom da je indeks starosti za čitavo područje Grada Ozlja bio na samom izmaku s pozitivne u negativnu vrijednost. Svega je 30 naselja imalo više mladog nego starog stanovništva. Među njima, nijedno naselje nije imalo obilježje demografske mladosti. Samo su tri naselja (Lukšić Ozaljski, Pečarići i Treščerovac - ovo posljednje zbog većeg broja štićenika u Centru za rehabilitaciju) imala obilježja zrelosti stanovništva ili su bila na pragu demografskog starenja, naselje Belošići imalo je osobine u procesu demografskog starenja, četiri naselja (Ozalj, Petrušev vrh, Sršići i Vrhovac) su se nalazila u demografskoj starosti, dok su ostala 22 naselja pokazivala obilježja duboke demografske starosti. Ova naselja su bila raštrkana po čitavom teritoriju Grada Ozlja i po neko se nalazi u svakom lokalnom području ili manjoj prostornoj cjelini. Čak 65 naselja imalo je obilježje izrazite duboke demografske starosti ili je već bilo u procesu izumiranja. U njima je bilo više starog nego mladog stanovništva, odnosno u 4 naselja je bio

izjednačen njihov broj. Indeks starosti ovih naselja je iznosio 100,00 i više, a za 6 naselja bio je već 500,00 i više (Doljani Žumberački 800,00, Dančulovići i Dučići po 700,00, Brezje Vivodinsko 633,33, Gornji Oštri vrh Ozaljski 550,00 i Gorščaki Ozaljski 500,00) ili 10 naselja uopće nije imalo mladog stanovništva do 20 godina starosti (Bulići, Cvetišće, Dragoševci, Goleši Žumberački, Gudalji, Hrastovica Vivodinska, Kamenci, Keseri, Kunčani i Malinci). Većina tih naselja s izrazito negativnim obilježjima dobne strukture stanovništva nalazila se na žumberačkoj prostornoj cjelini na krajnjem brdovitom sjevernom teritoriju Grada Ozlja, gdje su jedino nešto povoljniju dobnu strukturu stanovništva imala lokalno središte Radatovići i naselje Brašljevica, koja se razvijala pod velikim utjecajem slovenskog gradskog središta Metlika, ali ih je bilo i u drugim dijelovima Grada Ozlja.

Velika je bila diferencijacija među naseljima i prema udjelu u skupini zrelog stanovništva. Čak 74 naselja imala su najveći broj i udjel zrelog stanovništva u ukupnom broju stanovnika. On se kretao od preko 60% (najviše u naselju Sršići 68,0%) do manje od 30,0% (najmanje u naselju Kamenci 16,67%, a tri naselja: Bulići, Cvetišće i Malinci nisu imala nijednog stanovnika iz dobne skupine zrelih stanovnika). Više je bilo naselja (38) s udjelom između 50 i 60% nego onih (31) s udjelom između 40 i 50%, odnosno onih (11) između 30 i 40% u skupini zrelog stanovništva. Tome su najviše doprinijeli procesi deagrarizacije, urbanizacije, tercijalizacije, stalnog iseljavanja ili potreba za radom u poljodjelstvu starijeg stanovništva ili mogućnosti dnevnih migracija prema radnim središtima u okolici.

Proces intenzivnog starenja ukupne populacije u većini naselja na području Grada Ozlja još se ubrzao nakon predposljednjeg popisa stanovništva, pod utjecajem posljedica Domovinskog rata i svih onih tijekova koji su ga pratili (smanjenje nataliteta, stradanje mladih, iseljavanje stanovništva, teške gospodarske prilike i drugi uzroci). Neka naselja teško će se oporaviti, jer izumiru ili su već ostala bez stanovnika ili bez mladog, pa i zrelog stanovništva.

Struktura narodnosnih i obrazovnih obilježja stanovništva

Sve do turskih osvajanja i stvaranja Vojne krajine ovaj prostor je bio naseljen isključivo hrvatskim katoličkim stanovništvom. U napustjele brdske žumberačke krajeve habsburški vladar dovodi Uskoke iz primorskih krajeva kao novo stanovništvo - vojnike, graničare, krajišnike, nositelje planinskog stočarenja, pravoslavno stanovništvo, koji nešto kasnije postaju grkokatolici. Niža plodna područja s poljodjelskog orijentacijom ponovno naseljava hrvatsko katoličko stanovništvo. Takvi su se odnosi u **narodnosnoj strukturi stanovništva** praktično zadržali sve do popisa stanovništva iz 1991. godine, kada je na području Grada Ozlja živjelo 9.339 ili 93,50% Hrvata, nešto malo je bilo Srba (115 ili 1,15%), dok je svih ostalih naroda i drugačije opredjeljenih stanovnika bilo 534 ili 5,35%.

Dakle, apsolutno je prevladavalo stanovništvo hrvatske narodnosti, tako da su oni bili 100% zastupljeni u 24 naselja, u 54 naselja su činili natpolovičnu većinu, a samo u 10 naselja bilo ih je manje od polovice. Ipak u 7 žumberačkih naselja nije bilo nijednog stanovnika hrvatske narodnosti.

Srpsko stanovništvo s nešto iznad 25% stanovnika nalazilo se samo u tri žumberačka naselja (Keseri, Kunčani i Liješće), u 18 naselja Srbi su činili manje od 25% ukupnog stanovništva, dok čak 74 naselja nisu imala nijednog stanovnika srpske narodnosti.

Stanovnici iskazani kao ostali i nepoznati su bili Jugoslaveni 159 ili 1,59%, Slovenci 54 ili 0,54% i ostalih 15-tak narodnosti 36 ili 0,36% (s po 1 do 5 stanovnika: Crnogorci 5, Albanci 5, Rusini 5, Makedonci 3, Njemci 3 itd.), ali i oni neopredjeljeni koji se nisu izjasnili o svojoj narodnosti 76 ili 0,76% ili su se regionalno izjasnili 7 stanovnika ili 0,07%. U 40-tak naselja za po nekog je bila nepoznata narodnost (202 stanovnika ili 2,03%), jer su mnogi živjeli u inozemstvu i nisu bili dostupni popisivacima, a samo u naselju Treščerovac je bila nepoznata narodnost za 70 osoba, koje su bile smještene u Centru za rehabilitaciju (za hendikepirane i retardirane osobe).

Stanovnici koji su se izjasnili kao Jugoslaveni većim dijelom su živjeli u 20-tak naselja na Žumberku (138 osoba), stanovnici slovenske narodnosti također su dijelom živjeli u 10-tak žumberačkih naselja (23 osobe), koja su najbliža slovenskom teritoriju, ali su bili raštrkani (31 osoba) u još 18-tak naselja na čitavom teritoriju Grada Ozlja. To isto vrijedi i za stanovnike koji se nisu izjasnili prema narodnosti, jer su i oni živjeli (33 osobe) u 9 naselja na Žumberku, a ostale 43 osobe u 10-tak drugih naselja na području Grada Ozlja. Regionalno su se izjasnili stanovnici u samo 3 naselja iz različitih dijelova Grada Ozlja.

Stanovnici iskazani u ovom radu pod ostali čine većinu samo u skupini malih žumberačkih naselja, ali i tu ne u svima. Tako su 6 naselja (Radatovići, Malinci, Kuljaji, Gudalji, Cvetišće i Bulići) imala 100% stanovnika svrstanih u ovom radu pod ostali, u 8 naselja su oni činili natpolovičnu većinu, u 56 naselja

bilo ih je manje od polovice, dok 25 naselja na području Grada Ozlja nisu imala nijednog stanovnika koji je ulazio u skupinu ostali prema narodnosnom opredjeljenju ili se nije izjasnilo ili je bilo nepoznato.

Jasno je da je ovakvu narodnosnu strukturu stanovništva pratila i **struktura stanovništva prema vjeroispovijedi i prema materinjem jeziku**. Hrvatsko stanovništvo i dio ostalih u velikoj većini su se izjasnili kao rimokatolici i da govore hrvatskim jezikom. Veći dio srpskog stanovništva iskazan je da pripada pravoslavnoj vjeri i da govore srpski ili hrvatsko - srpski jezik. Dio ostalih stanovnika izjasnio se bio da pripada grkokatoličkoj vjeri, dok govore hrvatski ili hrvatsko - srpski jezik.

Obrazovna struktura stanovništva starijeg od 15 godina na području Grada Ozlja, kojeg je bilo 8.290 ili 83,0% od svih stanovnika, pokazuje da tu ima još puno rezerve da se poboljša i unaprijedi. Utvrđeno je da je 1991. godine bilo 403 ili 4,86% osoba bez školske spreme raspoređenih unutar 62 naselja. Među njima je u 50 naselja bilo nepismenih 273 ili 3,29% od sveukupne skupine stanovnika starih 15 i više godina. Ova skupina stanovnika naglašeno je više bila prisutna u naseljima Treščerovac (42 nepismene osobe ili 45,65%) i Jaškovo (90 nepismenih ili 17,96% stanovnika starijih od 15 godina), što se prvenstveno odnosilo na pitomce - mentalno retardirane osobe u Centru za rehabilitaciju.

Na području Grada Ozlja bilo je 275 osoba ili 3,31% samo sa završena 1-3 razreda osnovne škole. Dvostruko je manje stanovnika starijih od 15 godina završilo potpuno osmogodišnje osnovno školovanje (1.652 osobe ili 19,93%), a odnosi se prvenstveno na mlade skupine stanovništva, nego je bilo onih koji su imali 4 - 7 razreda osnovne škole (3.631 osobe ili 43,80%), ali koji su također većinom završili osnovnu školu, koja je u njihovo vrijeme trajala 4, 6 ili 7 godina - razreda. Dakle, među stanovništvom Grada Ozlja starijeg od 15 godine bilo je 5.558 osoba ili čak 67,04% s nekakvim osnovnim obrazovanjem. Među njima su u 6 manjih naselja svi stanovnici imali nekakvo osnovno obrazovanje, u 85 naselja su imali više od 50% osnovno obrazovanih stanovnika, a samo u 4 naselja je bilo manje od 50% stanovnika starih 15 i više godina s nekakvim osnovnim obrazovanjem (Ozalj i Vivodina, jer su imali veći broj i udjel sa srednjim, višim i visokim obrazovanjem, Treščerovac, jer je imao velik udjel osoba bez školske spreme, a Hrastovica Vivodinska imala je 60% stanovnika s nepoznatim obrazovanjem).

Znatno je manje stanovnika (1.817 ili 21,92%) koji su imali srednje obrazovanje, a među njima je bilo najviše onih sa završenim školama za KV i VKV radnike i za ostali stručni kadar, zatim koji su završili srednje škole za stručni kadar, manje sa srednjim usmjerenim obrazovanjem, a najmanje sa završenom gimnazijom. U 84 naselja je bio po neki stanovnik s postignutim srednjim obrazovanjem, ali u 11 izoliranih brdskih malih naselja nijedan. U 40 naselja je više od 20% stanovnika starih 15 i više godina imalo srednje obrazovanje, a među njima se isticao Ozalj s 401 osobom ili 44,07% sa srednjim obrazovanjem.

Gotovo dvostruko je više bilo osoba koje su ostvarile više obrazovanje (195 ili 2,35%) nego onih koje su imale visoko obrazovanje (103 ili 1,24%). U 55 naselja stanovnici su imali neko od ovih obrazovanja s tim da je samo u 4 naselja bilo više od 10% stanovnika ove dobne skupine s takvim obrazovanjem. Među njima su se isticali Vivodina s 5 osoba ili 11,63% i Ozalj sa 105 osoba ili 11,54%. U 40 samostalnih naselja nije bilo stanovnika starih 15 i više godina s višim i visokim obrazovanjem, dok je u daljnjih 15-tak samostalnih naselja bio samo po neki stanovnik s jednim od ovih obrazovanja.

Sa srednjim, višim i visokim obrazovanjem bilo je prema tome nešto malo više od 25% svih stanovnika starih 15 i više godina u Gradu Ozlju, što je bilo znatno niže od državnog prosjeka (45,31%). Sasvim je razumljivo da je najviše stanovnika sa srednjim, višim i visokim obrazovanjem bilo u gradskom središtu Ozlju (55,61%), kao što su i nešto veći stupanj obrazovanosti stanovnika imala još samo lokalna središta. U ostalim naseljima u okolici ovih središta prevladavalo je stanovništvo s osnovnim obrazovanjem.

Stanovništvo u zemlji prema aktivnosti i djelatnostima

Temeljno je obilježje **stanovništva u zemlji prema aktivnosti** na području Grada Ozlja prema popisu iz 1991. godine bilo u znatno većem broju i udjelu aktivnog (3.722 ili 45,38%) nego uzdržavanog (3.200 ili 39,02%) stanovništva, dok je bio umjereno visok broj i udjel osoba s osobnim prihodima (1.279 ili 15,60%). Time se potvrdila činjenica da je u vrijeme tog popisa stanovništva bio vidni nedostatak mladog stanovništva, djece među uzdržavanim stanovništvom, kao što je i među aktivnim stanovništvom bio visok udjel starijeg i ženskog stanovništva, koji su se aktivirali u poljodjelskim i drugim aktivnostima zbog nedostatka ranije iseljenog mlađeg radnog stanovništva. Ovo područje je također postalo dijelom privlačno i za osobe s osobnim prihodima ili su to postali neki ranije aktivni stanovnici iz raznih razloga. Naselje Belinsko selo prema popisu iz 1991. godine nije imalo nijednog stanovnika u zemlji, pa zato ni aktivnih i uzdržavanih stanovnika niti osoba s osobnim prihodima.

U to vrijeme više aktivnog nego uzdržavanog stanovništva bilo je čak u 66 naselja, u 26 naselja bio je obratan odnos, dok su u dva naselja bila izjednačena oba ova udjela.

Više od 50% aktivnih stanovnika je bilo u 37 naselja, dok su 4 naselja imala 100% aktivnih stanovnika u ukupnom broju stanovnika u zemlji. To se odnosilo na mala naselja u izumiranju u brdskom području (Cvetišće, Hrastovica Vivodinska, Keseri i Malinci). U apsolutnom broju najviše je aktivnih stanovnika u zemlji živjelo u Ozlju 498 i Jaškovu 208 te u drugim nešto većim naseljima prema broju stanovnika (Tomašnica 150, Vrhovac 146, Podbrežje 136, Polje Ozaljsko 130 i druga). Najmanje aktivnih stanovnika imala su slabo gospodarski razvijena naselja ili naselja sa stanovnicima specifičnih obilježja (na pr. Treščerovac s visokim učešćem neaktivnih mentalno retardiranih osoba). Najmanje učešće aktivnih stanovnika u zemlji je imalo naselje Dančulovići na Žumberku (8,57%).

Nešto je manji raspon u krajnjim veličinama učešća bio kod skupine uzdržavanog stanovništva u zemlji, jer ga je relativno najviše bilo u naselju Treščerovac (80,51% - većinom pitomci Centra za rehabilitaciju, a zatim u naseljima Pećarići 75,0%. Još je u 6 naselja bilo više od 50% uzdržavanog u ukupnom broju stanovnika u zemlji. Najveći apsolutni broj uzdržavanog stanovništva u zemlji imala su najveća naselja: glavno središte Ozalj 393 osobe, Jaškovo 245 osoba (također s pitomcima Centra za rehabilitaciju) i Vrhovac 196 osoba. Većina naselja je imala između 25 i 50% uzdržavanog stanovništva, dok je 8 malih naselja u izumiranju bilo bez uzdržavanih stanovnika.

Najmanji raspon između najvećeg i najmanjeg udjela bio je kod skupine osoba s osobnim prihodima. Relativno najviše ih je bilo u naselju Gornji Oštri vrh Ozaljski (57,89%), odnosno apsolutno ih je najviše bilo u većim naseljima (Ozalj 169, Slapno 71, Trg 62, Jaškovo 58 i drugim). U 8 malih naselja nije bilo nijedne osobe s osobnim prihodima.

Sve je to povezano s gospodarskom razvijenošću, migracijama i prirodnim kretanje stanovništva te je utjecalo na druga strukturna obilježja stanovništva u ovom području. Tek detaljnije analize mogu objasniti te međusobne lokalne razlike.

Na području Grada Ozlja, prema popisu iz 1991. godine, utvrđeno je da je 1.207 ili 14,72% stanovnika u zemlji **živjelo samo od poljodjelstva**, što je bilo nešto više nego je bio državni prosjek (9,1%). To bi ukazivalo na određenu važnost agrarne komponente u životu Grada Ozlja, iako je bio zastupljen visok stupanj deagrarizacije područja. Ali očito je da na području Grada Ozlja još nije bio završen proces deagrarizacije. Naime, proces deagrarizacije bio je zapravo završio u glavnom gradskom središtu Ozalj (1,13% poljodjelskog stanovništva) i petnaestak njegovih prigradskih naselja u kojima ili nema nijednog poljodjelskog stanovnika u zemlji (Goli vrh Ozaljski, Goli Oštri vrh Ozaljski, Novaki Ozaljski, Pećarići, Požun i Rujevo) ili je neznatna njihova zastupljenost (Gornje Pokupje 1,16%, Slapno 1,30%, Vrhovački Sopot 1,02% i drugi). Stanovnici ovih naselja osigurali su bili izvore prihoda i svoje egzistencije na neki drugi način. Time se potvrđuje tvrdnja kako je društveno - gospodarski razvitak ovih naselja usmjeren prema razvijanju neagrarne djelatnosti.

Suprotno tome, u 3 su mala naselja u izumiranju (Cvetišće, Hrastovica Vivodinska i Malinci) svi stanovnici u zemlji živjeli isključivo od poljodjelstva, u 12 naselja takvih je bilo više od polovice, u 24 naselja između 25 i 50% stanovnika u zemlji, dok je u 49 naselja živjelo manje od 25% stanovnika u zemlji samo od poljodjelstva. U skladu s time može se utvrditi da su 63 naselja na području Grada Ozlja imala relativni udjel poljodjelskog stanovništva u ukupnom stanovništvu u zemlji veći od prosjeka za to cijelo područje (14,72%), a čak 74 naselja veći od prosjeka za državu (9,1%). Najveći apsolutni broj poljodjelskih stanovnika u zemlji živio je u većim naseljima, gdje je poljodjelstvo predstavljalo važnu granu gospodarstva i važan izvor prihoda njihovog stanovništva (Tomašnica 82, Podbrežje 80 i Svetičko Hrašće 77 poljodjelskih stanovnika).

To se sve još jednom potvrđuje **strukturuom aktivnog stanovništva u zemlji prema glavnim skupinama djelatnosti** prema popisu iz 1991. godine.

Medu aktivnim stanovništvom u zemlji u Gradu Ozlju, u skladu s razvijenim procesom industrijalizacije i dominacijom razvitka industrijske funkcije, najviše je radilo u sekundarnim djelatnostima (industrija, rudarstvo i građevinarstvo) 1.399 ili 37,59%. Nešto ispod potreba bilo je zaposleno zajedno u tercijarnim djelatnostima (promet i veze, trgovina, ugostiteljstvo i turizam, obrt i osobne usluge, stambena i komunalne djelatnosti, financijske i druge slične usluge) i u kvartarnim djelatnostima (državna uprava i lokalna samouprava, prosvjeta, kultura, umjetnost, znanost, zdravstvo, socijalna skrb, tehnička i fizička kultura i druge) 1.041 osobe ili 27,97%, što znači da tek predstoji nastavljanje razvijanja procesa tercijarizacije i kvartarizacije (razvijanje svih vrsta usluga). U primarnim djelatnostima (poljodjelstvo, ribogojstvo, vodno gospodarstvo, šumarstvo i lovstvo) je radilo 790 osoba ili 21,22%, što potvrđuje

važnost ovih djelatnosti, dok su izvan djelatnosti (nezaposleni, u vojsci, u zatvoru i drugi) i nepoznato bile 492 osobe ili 13,22%.

Rad u primarnim djelatnostima, odnosno u poljodjelstvu relativno jače je bio zastupljen u 8 malih žumberačkih i vivodinskih naselja (svih 100% aktivnih stanovnika u zemlji), odnosno u apsolutnom broju u naseljima Tomašnica 77, Svetičko Hrašće 46 i Ferenci 35 osoba. U daljnjih 17 naselja je radilo u primarnim djelatnostima više od polovice aktivnih stanovnika u zemlji, u 29 naselja je radilo između 25 i 50%, a u 27 naselja u ovoj skupini djelatnosti radilo je manje od 25% aktivnih stanovnika u zemlji. U 13 naselja raspršenih u svim dijelovima Grada Ozlja nije nitko radio u primarnim djelatnostima.

Najviše je aktivnih stanovnika u zemlji na ovom području bilo zaposleno u sekundarnim djelatnostima u naseljima na jugu područja Grada Ozlja, koji su svakodnevno odlazili raditi u industrijske i slične pogone u Ozlju, Karlovcu i drugim bližim radnim središtima na ovom području (Mali Erjavec, Slapno, Gornje Pokupje i drugi), u zemlji i inozemstvu (Metlika). Među njima je u 17 naselja u tim djelatnostima radilo više od polovice aktivnih stanovnika u zemlji, čak u 50 naselja je radilo u sekundarnim djelatnostima između 25 i 50% aktivnog stanovništva u zemlji, dok je manje od 25% radilo u daljnjih 18 naselja. Ipak u 9 naselja nitko nije radio od aktivnih stanovnika u zemlji u sekundarnim djelatnostima. To su mala brdska izolirana naselja, većim dijelom staračka i u izumiranju. Središte Grada Ozalj nalazi se u skupini naselja koji imaju udjel aktivnih stanovnika u zemlji u sekundarnim djelatnostima približno sličan onom za Grad kao cjelinu (36,75%), ali je imao najviše u apsolutnom broju (183 osobe), dok ga slijede Jaškovo 103, Slapno 61, Mali Erjavec 57 osoba i drugi u kojima su bili smješteni pojedini mali industrijski pogoni. Može se očekivati da će novi popis stanovništva iz 2001. godine pokazati izvjesno smanjenje broja i udjela ove skupine djelatnosti u zapošljavanju aktivnih stanovnika u zemlji u ovom području zbog nastalih političko - društveno - gospodarskih promjena i razdoblja tranzicije.

Što se tiče zastupljenosti aktivnih stanovnika u zemlju u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima sasvim je jasno da se ističe Ozalj, kao središte Grada, odnosno središte bivše Općine. U njemu je bilo zastupljeno u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima 243 ili 48,79% aktivnih stanovnika u zemlji, što još ne odgovara njegovom značenju i potrebama za tim djelatnostima i uslugama. Tu se može očekivati daljnji porast, posebno vezan za razvitak raznih usluga, odnosno za intenzitet tercijarizacije i kvartarizacije ovog područja. Među ostalim naseljima svojim brojem zaposlenih u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima još se ističu Polje Ozaljsko 66 osoba, Jaškovo 55, Vrhovac 46, Svetičko Hrašće 42, Slapno 40 osoba i drugi, odnosno 7 naselja u kojima je bilo više od polovice aktivnih stanovnika u zemlji radilo u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima. Većina ostalih naselja ima učešće tercijarnog i kvartarnog sektora u aktivnim stanovništvu u zemlji ispod prosjeka čitavog ovog područja, dok čak u 21 ruralnom naselju nitko nije bio zaposlen u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima.

U ovom području bilo je čak 13 naselja koja su imala iznad 25% učešće aktivnih stanovnika u zemlji izvan djelatnosti i nepoznato. U toj skupini su se nalazila naselja raštrkana po svim dijelovima ovog područja. Ipak većina od 46 naselja imalo je učešće manje od 25%, a kod 35 naselja nije imalo nikoga koji pripada ovoj skupini aktivnih stanovnika u zemlji. Ove skupine aktivnih stanovnika u zemlji brojčano je najviše bilo u naseljima Ozalj 62, Vrhovac 47, Podbrežje 38, Polje Ozaljsko 36 i drugima.

Na području Grada Ozlja 1991. godine je živjelo **2.439 radnika** ili 65,53% aktivnih stanovnika u zemlji. Najviše ih je bilo u Ozlju 403, a preostali u okolici (2.036 radnika), među kojima najviše u najvećim naseljima Jaškovo 185, Vrhovac 110, Zorkovac 107, Slapno 102 radnika i drugim. Od toga je broja 555 radnika ili samo 22,76% radilo u mjestu stanovanja, dok su preostali radnici (1.802 ili 73,88%) svakodnevno kao dnevni migranti odlazili raditi u druga naselja na ovom ili u susjednim područjima (prvenstveno u Karlovcu, ali i u druga manja radna središta u okolici, uključujući i Metliku u Sloveniji).

Najpovoljnija je bila situacija u glavnom središtu Ozlju, gdje je 259 radnika ili čak 64,26% svih radnika u tom naselju radilo u mjestu stanovanja (zaposleni mještani), dok je 136 radnika ili 33,74% radilo kao dnevni migranti izvan mjesta stanovanja. Razvijene gradske djelatnosti omogućavale su im toliku zaposlenost i nisu trebali u još većem broju tražiti posao u drugim mjestima. Još je nešto više zaposlenih mještana živjelo u naseljima koja su imala neke radne sadržaje i više radnih mjesta, kao što su Jaškovo 46, Slapno 44, Podgraj 41, Zorkovac 27, Mali Erjavec 22 te Podbrežje i Gornje Pokupje po 10, dok je ostalih 31 naselje imalo manje od po 10 zaposlenih mještana. U 55 naselja nije bilo uopće zaposlenih mještana, dok su u lokalnom središtu Radatovićima svi radnici bili zaposleni mještani.

Suprotno tome, 11 naselja nisu imala dnevne migrante među svojim zaposlenim radnicima, u 3 naselja (Ozalj 33,74%, Budim Vivodinski 20,00% i Podgraj 19,23%) oni su činili manje od 50% zaposlenih radnika, u 52 naselja 50,00% i više, a u 28 naselja su svi zaposleni radnici iz mjesta stanovanja bili dnevni migranti i svakodnevno su odlazili raditi u neka druga radna središta.

Grad Ozalj je imao više radnika koji su stanovali u naseljima na ovom području (2.439) nego **radnih mjesta** na ovom području (1.411). Oko 40% radnih mjesta pokrivali su zaposleni mještani (555 ili 39,33%), a preostali su bili radnici - dnevni migranti (856 ili 60,67%), koji su svakodnevno dolazili raditi u ovo područje iz drugih područja, prvenstveno iz šire okolice. Dakle, oko 2 puta je više radnika - dnevnih migranata odlazilo raditi izvan ovog područja, nego je bilo radnika - dnevnih migranata koji su dolazili raditi iz šire okolice u ovo područje. To upućuje na činjenicu da radna mjesta na ovom području nisu bila dovoljna da zaposle sve radnike s ovog područja, a neka sigurno nisu odgovarala stanovništvu ovog područja.

Ozalj je imao više radnih mjesta nego ukupno radnika među svojim stanovništvom (+338 radnika). Tako je u 1991. godini u glavnom središtu Ozlju bilo 741 radno mjesto. Među njima je bilo manje zaposlenih mještana (259 ili 34,95%) nego radnika - dnevnih migranata (482), koji su svakodnevno dolazili raditi u ovo radno središte iz drugih naselja u okolici.

U ostalim naseljima bilo je relativno malo radnih mjesta. Samo u još 6 naselja (Gornje Pokupje, Ilovac, Mali Erjavec, Radatovići, Treščerovac i Zaluka) bilo je više radnih mjesta nego je radnika stanovalo u njima. Suprotno tome, u 37 naselja bilo je manje radnih mjesta nego radnika koji su u njima stanovali, dok čak u daljnjih 50 naselja nije bilo ni jednog radnog mjesta, odnosno od toga u 9 naselja nije bilo niti jednog radnika niti radnog mjesta. Samo 12 naselja je imalo 10 i više radnih mjesta, među kojima uz Ozalj su se isticali još Gornje Pokupje 137, Mali Erjavec 124, Jaškovo 67, Slapno 53, Zaluka 52 radnih mjesta i drugi.

Interesantno je istaknuti da je samo u 39 naselja bilo zaposlenih mještana, a samo u 23 naselja su svakodnevno dolazili raditi radnici - dnevni migranti iz drugih naselja. U čak 21 naselju sva radna mjesta pokrivali su zaposleni mještani, a u daljnjih 16 naselja zaposleni mještani pokrivali su većinu radnih mjesta. U 5 naselja sva radna mjesta pokrivali su radnici - dnevni migranti iz drugih naselja. Suprotno tome, u čak 55 naselja nije bilo nijednog radnika - zaposlenog mještana, odnosno u 71 naselju nije bilo radnika - dnevnih migranata, koji bi dolazili raditi u to naselje iz drugih mjesta.

Sve to pokazuje pretjeranu koncentraciju radnih mjesta u glavnom središtu Grada Ozlja i nedostatak drugih radnih središta s nešto većim brojem radnika. To je posljedice disperzne naseljenosti, ali i slabije gospodarske razvijenosti, posebno neagrarnih djelatnosti.

Domaćinstva (kućanstva)

Na području Grada Ozlja prema popisu iz 1991. godine bilo je 2.976 domaćinstava, a 2001. godine 2.550 kućanstava, što znači da se smanjio broj domaćinstava (kućanstava) za -426. Indeks kretanja broja domaćinstava (kućanstava) u tom razdoblju je iznosio 85,69, što je manji pad nego je bio kod kretanja broja stanovnika (indeks 76,72).

U prosjeku je na jedno domaćinstvo (kućanstvo) 1991. godine dolazilo 3,36 članova, a **2001. godine 3,01 člana**. To je još uvijek zadovoljavajući prosjek u odnosu na neka druga područja.

Prema popisu iz 1991. godine 7 naselja je imalo više od 100 domaćinstava (Ozalj 359, Jaškovo 152, Trg 126, Vrhovac 117, Podbrežje 113, Slapno 113 i Polje Ozaljsko 112 domaćinstava), dok je 2001. godine samo 5 naselja imalo 100 i više kućanstava (Ozalj 367, Jaškovo 149, Slapno 105, Podbrežje 102 i Vrhovac 100 kućanstava). U tom razdoblju ostala su bez ijednog stanovnika i domaćinstva (kućanstva) tri naselja: Hrastovica Vivodinska, Kunčani i Malinci (uz ranije još dva naselja: Popovići Žumberački i Rajakovići). Broj domaćinstava (kućanstava) je opao u 68 naselja, porastao je u svega 11 naselja, dok je 13 naselja imalo isti broj domaćinstava (kućanstava) u tom razdoblju.

Prevladavale su obitelji s 3 i 4 člana, a zatim s 2 člana, ali je bilo i onih s manjim (samačka i staračka s jednim članom) i onih sa znatno većim brojem članova (5 i više članova). Niže od prosjeka Grada Ozlja imalo je 1991. godine 57 naselja, a 2001. godine čak 62 naselja.

Najniži prosjek broja domaćinstava (kućanstava) 2001. godine imala su naselja u izumiranju Cvetišće, Gudalji i Kamenci - svaki s po 1,00 članom, a još 12 naselja imalo je manje od 2,00 člana. Samo 6 naselja imala su prosječnu veličinu domaćinstava (kućanstava) veću od 4,0 člana (Treščerovac 7,57 - zbog većeg broja pitomaca u Centru za rehabilitaciju, koji se uzima kao jedno kućanstvo), zatim naselja Belinsko selo 6,50, Vivodina 5,36, Petruš vrh 4,67, Zorkovac na Kupi 4,63 i Police - Pirišće 4,05 članova). Ostalih 71 naselje imalo je prosjek članova po domaćinstvu (kućanstvu) između 2 i 4 člana.

U razdoblju 1991. - 2001. godine opao je prosječan broj članova domaćinstava (kućanstava) u 73 naselja, porastao je u 17 naselja, dok su 2 naselja imala isti prosječan broj članova domaćinstava (kućanstava) kroz cijelo to vrijeme. Iako je prosječna veličina domaćinstava (kućanstava) prema broju članova za Grad Ozalj donekle zadovoljavala, ali nije zadovoljavala kod većine naselja, zato se može iz tih prosjeka dobiti potvrda depopulacije ovog područja.

U naseljima Grada Ozlja bilo je 1991. godine 856 ili 28,76% domaćinstava bez poljodjelskih gospodarstava, jasno najviše u središtu Grada u Ozlju (222 ili 61,83%), čime se potvrđuje njegov pravi neagrarni i polugradski karakter i status, dok je zajedno u svim ostalim naseljima u okolici bilo svega 634 ili 24,23% takvih domaćinstava. Samo u dva naselja (Belinsko selo i Hrastovica Vivodinska sva su domaćinstva bila bez poljodjelskih gospodarstava, a u još 3 naselja (Galini, Petruš vrh i Ozalj) takvih je bilo više od 50% od ukupnog broja domaćinstava u tim naseljima. Nekako podjednako je bilo naselja s više ili manje od 25% domaćinstava bez poljodjelskih gospodarstava. Ipak je bilo 13 naselja u kojima su sva domaćinstva imala poljodjelsko gospodarstvo. Dakle, na području okolice Ozlja većina naselja je imala status ruralnih i agrarnih naselja, odnosno naselja u agrarnim krajolicima. To pokazuje, iako je došlo do deagrarizacije u ovom prostoru i do smanjenja broja stanovnika koji žive samo od poljodjelstva, da su brojna domaćinstva zadržala svoja ranija poljodjelska gospodarstva (imanja), gdje dopunskim radom proizvode neke poljodjelske proizvode i njihovom prodajom popravljaju svoje gospodarsko stanje i svoj životni standard.

1.2.3. Središnje uslužne funkcije

Središnje uslužne funkcije su uslužne tercijarne i kvartarne djelatnosti koje služe, ne samo stanovnicima naselja u kojima se one nalaze, nego i stanovnicima bliže ili dalje okolice. Bitna je skupina **društvenih uslužnih djelatnosti** usmjerena prema njezinim korisnicima, odnosno prema podizanju standarda i kvalitete života stanovnika u utjecajnom i gravitacijskom području. Ove središnje uslužne funkcije izraz su upravno-političko-teritorijalnog i vjerskog ustrojstva i načina upravljanja na nekom području. Kvalitetom ovih funkcija podiže se obrazovna, kulturna i znanstvena razina, zdravstvena kultura i standard cjelokupnog stanovništva u gravitacijskom području ovih funkcija. One pridonose povećanju pružene socijalne skrbi stanovništvu radi otklanjanja postojećih socijalnih problema i razlika, osiguravaju nesmetano bavljenje športskim aktivnostima i tehničkom kulturom, ostvaruju mogućnost rekreacije i odmora stanovništva te osiguravaju ostvarenje drugih mnogobrojnih dugoročnih ciljeva i potreba stanovništva (opskrba, usluge u domaćinstvima, na radnim mjestima, u prometu i drugo).

U Hrvatskoj je u prostornom planiranju i u većini prostornih planova bilo uglavnom prihvaćeno svrstavanje središnjih uslužnih funkcija u 8 temeljnih skupina djelatnosti:

1. Uprava, sudstvo (pravosuđe), društveno-političke organizacije (i vjerske zajednice), 2. Školstvo (obrazovanje), 3. Kultura, prosvjeta, umjetnost i znanost, 4. Zdravstvo i socijalna zaštita (skrb), 5. Financijske i druge slične uslužne djelatnosti, 6. Trgovina (i ugostiteljstvo), 7. Obrt i druge usluge, 8. Šport, rekreacija, zabava i odmor.

Unutar ovih djelatnosti izvršena je klasifikacija središnjih uslužnih funkcija na nekoliko stupnjeva (više, srednje i niže razine razvijenosti i značenja).

Ozalj je sjedište istoimenog Grada, ali i bivše istoimene Općine, koja se protezala na širem području, obuhvaćajući i današnje općine Ribnik i Žakanje, uz današnje područje Grada. Zato neke njegove središnje uslužne funkcije imaju međuopćinsko i nadlokalno značenje.

1. Uprava, sudstvo (pravosuđe), društveno - političke organizacije i vjerske zajednice

Postojeća mreža i stanje upravnih institucija i službi u Gradu Ozlju definirana je državnim političko - teritorijalnim ustrojem i zakonima. U gradskom sjedištu Ozlju i u nekim drugim naseljima nalaze se sljedeće:

Matični ured Ozalj, vodi državne matice za matično područje Ozalj (29 naselja), Mali Erjavec (14 naselja), Vivodina (28 naselja), Radatovići (26 naselja) te Kamanje (12 naselja, od toga 4 u Gradu Ozlju) i Ribnik (38 naselja). Za udaljeno matično područje odredit će se uredovni dani u bivšim istoimenim mjesnim uredima.

Gradsko vijeće

Gradonačelnik

Gradsko poglavarstvo

Upravni odjeli Grada obavljaju poslove lokalne samouprave na gradskoj razini - Ozalj-Kurilovac.

Fondovi za razvoj u Gradu Ozlju

Mjesni odbori s vijećem mjesnog odbora, predsjednikom vijeća mjesnog odbora i mjesnim zborom građana djeluju u mjestima koja su ih osnovala.

Elementi službe motrenja i obaviješćivanja Grada Ozlja, Ozalj

Stožer Civilne zaštite za Grad Ozalj, Ozalj

Policijska uprava Karlovačka - **policijska postaja u Gradu Ozlju**.

Vatrogasna zajednica Grada Ozlja, Ozalj

Udruge dobrovoljnih vatrogasaca (Dobrovoljno vatrogasno društvo) u naseljima: Dojutrova, Donji Oštri vrh Ozaljski, Kašt, Lović Prekriški, Mali Erjavec, Podbrežje, Radatovići, Vrhovac, Vivodina, Zajačko selo, Dvorišće Ozaljsko i Ozalj.

Hrvatska pošta i Hrvatske telekomunikacije Zagreb- Centar pošta Karlovac - **poštanski uredi**: Ozalj, Mali Erjavec, Vivodina, Kašt i Radatovići.

Hrvatska turistička zajednica - **Turistička zajednica Grada Ozlja**, Ozalj

Hrvatske šume - **Šumarija** Ozalj

Novi ustroj pravosudnih organa je sljedeći - sve sa sjedištem u Ozlju:

Općinski sud sa zemljišnoknjižnim odjelom - gruntnicom

Prekršajni sud

Općinsko državno odvjetništvo

Javnobilježnička službena sjedišta - mjesto u Ozlju

Odvjetnički uredi u Ozlju.

Skupinu **udruga građana**, političke stranke i druge organizacije čine razne udruge, zajednice, stranke, sindikati, udruženja, savezi, društva, klubovi i drugo sa sjedištem pretežno u Ozlju, ali i u nekim drugim naseljima:

Političke stranke - veći broj

Savez samostalnih sindikata Hrvatske - gradsko vijeće Ozalj, Kurilovac i drugi sindikati

Udruga matice umirovljenika Ozalj - Kurilovac i druge slične udruge

Udruženje obrtnika Grada Ozlja - Kurilovac

Udruga vinogradara, vinara i voćara Grada Ozlja, Ozalj-Kurilovac

Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Grada Ozlja, Ozalj

Udruga hrvatskih veterana Domovinskog rata Grada Ozlja, Ozalj

Udruga civilnih invalida rata, osnovna organizacija Ozalj-Podgraj

Udruga antifašističkih boraca narodno oslobodilačkog rata Ozalj-Kurilovac

Društvo "Naša Djeca" Grada Ozlja, Ozalj

Gradska konferencija Ferijalnog saveza Hrvatske, Ozalj-Kurilovac

Odred izviđača "Ozalj", Ozalj

Odred izviđača "Ozalj", Ilovac

Pogrebna društva: Ozalj, Vrhovac, Zorkovac Lijevi, Svetice, Vivodina, Jaškovo - Mali Erjavec, Svetičko Hrašće, Trg i Lović Prekriški.

Područje Grada Ozlja nalazi se pod jurisdikcijom Zagrebačke nadbiskupije i metropolije, gdje djeluju Rkt dekanati i Rkt župe:

Župa i barokna crkva Svetog Vida, Ozalj - iz 18. stoljeća

Župa i crkva Rodenja Blažene Djevice Marije, Svetice

Župa i crkva Svetih Kuzme i Damjana, Vrhovac

Župa i barokna crkva Svetog Lovre, Vivodina

"Getsemani" Caritas Župe Svetih Kuzme i Damjana, Vrhovac

Križevačka grkokatolička biskupija - eparhija, Žumberački vikarijat:

Grkokatolička župa, župni ured i crkva Svetog Antuna Velikog sa zvonikom iz prve polovice XIX. stoljeća (klasicistički oblici) u Kaštu

Grkokatolička župa, župni ured i crkva Svete Nedjelje u Radatovićima.

2. Školstvo (obrazovanje)

Ovu skupinu djelatnosti čine predškolski odgoj i naobrazba, osnovno školstvo i srednje školstvo:

Dječji vrtić Ozalj

Osnovna škola "Slava Raškaj" Ozalj-Podgraj

Školske godine 1994/1995. imala je 12 **područnih razrednih odjeljenja** (Podbrežje, Polje Ozaljsko, Zorkovac, Police-Pirišće, Trg, Svetičko Hrašće, Mali Erjavec, Vrhovac, Vivodina, Lović Prekriški, Kašt i Radatovići) i **matičnu osnovnu školu** Ozalj, 642 učenika i 36 učitelja i nastavnika.

U Ozlju nema srednjih škola, već se one nalaze u Karlovcu.

U Ozlju nema institucija visokog školstva i znanosti.

3. Kultura, prosvjeta i umjetnost

U Gradu Ozlju su registrirane ili evidentirane brojne kulturne udruge i amaterska društva, manifestacije, organizatori i posrednici, kinematografi, videoteke, domovi kulture, društveni domovi te ostala kulturna društva i udruge tehničke kulture:

Pučko otvoreno učilište "Ivana Belostenca", Ozalj

Matica hrvatska, Ozalj

Zavičajni muzej Ozalj, osnovan 1971. godine, smješten u starom gradu-zamku-dvorcu Ozalj

Etno muzej (etnološko selo) Trg

Muzej i galerija u bivšem pavlinskom samostanu Svetice, riznica ranobarokne pavlinske umjetnosti iz XVII. stoljeća

Stalna muzejska izložba Radatovići.

"Radio Ozalj", Ozalj-Kurilovac

Kulturno umjetničko društvo "Ozalj", Ozalj-Kurilovac

Kulturno umjetničko društvo "Vihor", Polje-Zorkovac

Kulturno umjetničko društvo "Vrhovac", Vrhovac

Kulturno umjetničko društvo "Podbrežje", Podbrežje

Radio klub "Ozalj", Ozalj-Kurilovac

4. Zdravstvo i socijalna zaštita (skrb)

Obuhvaća institucije primarne zdravstvene zaštite (ambulante opće medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece, školske djece i mladeži, medicine rada, žena, hitna medicinska pomoć, zdravstvena zaštita i liječenje usta i zubi, patronažna djelatnost i kućna njega).

Dom zdravlja Ozalj - zdravstvene ambulante Ozalj i objekti s povremenim uslugama u Vivodini i Radatovićima, 6 timova opće medicine i 6 timova zaštite i liječenja usta i zubi, 3 patronažna djelatnika.

Ordinacije privatne prakse: 3 stomatologije i 1 zubotehnički laboratorij.

Ljekarna Ozalj, 3 zaposlene osobe

Zdravstvena ustanova Ozalj, ispostava Zavoda za javno zdravstvo Karlovačke županije.

Veterinarska stanica, d.o.o., Ozalj.

Područna služba Hrvatskog fonda zdravstvenog osiguranja radnika Ozalj.

Na području Grada Ozlja djeluju sljedeće institucije rada i socijalne zaštite (skrbi):

Zavod za zapošljavanje - područna služba Ozalj

Područna služba Hrvatskog fonda mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika, Ozalj

Centar za socijalnu skrb, Ozalj

Centar za rehabilitaciju "Ozalj, Jaškovo i Treščerovac, ustanova posebne namjene, djelatnost socijalne skrbi sa smještajem, za mentalno retardiranu (defektnu) djecu, smješteni u starim vlastelinskim dvorcima s parkom.

Udruga civilnih invalida rata Grada Ozlja, Podgraj
Hrvatski Crveni križ-Gradsko društvo Crvenog križa, Ozalj-Kurilovac.

5. Financijske i druge slične uslužne djelatnosti

U ovoj skupini uslužnih djelatnosti nalaze se: zavod za platni promet, poslovne banke, razne štedionice, štedno-kreditne zadruge, mjenjačnice, osiguravajući zavodi, poslovnice Hrvatske lutrije i športskih kladionica, turističke agencije i slične financijske institucije, koje pružaju usluge stanovništvu i gospodarstvu, ali i turistima na ovom području. Ima ih 10-tak, prvenstveno u središtu Ozalj.

6. Trgovina i ugostiteljstvo

U ovoj skupini se nalaze brojne **tvrtke** registrirane za obavljanje poslova trgovine na veliko i malo, za vanjsku i unutarnju trgovinu, trgovine - prodavaonice mješovite robe i specijalizirane trgovine - prodavaonice za prehrambene i neprehrambene proizvode, tržnica, robne kuće, diskonti, samoposluživanja, benzinske postaje, skladišta i brojne druge trgovačke tvrtke. Takvih je registrirano oko 60-tak u gradskom središtu Ozalj, ali i u nekim drugim naseljima na području ovog Grada.

U ovom slučaju kada se razmatraju **središnje uslužne trgovačke djelatnosti** najbitnije su one koje neposredno i svakodnevno kontaktiraju sa stanovništvom i pružaju mu odgovarajuće usluge. Tako se **prodavaonice -trgovine mješovitom robom** nalaze u sljedećim naseljima: Ozalj, Podgraj, Novaki Ozaljski, Dvorišće Ozaljsko, Podbrežje, Polje Ozaljsko, Zajačko selo, Zorkovac, Trg, Treščerovac, Goli vrh Ozaljski, Mali Erjavec, Slapno, Svetičko Hrašće, Jaškovo, Gornje Pokupje, Levkušje, Vrhovac, Škaljevica, Vivodina, Vrškovac, Obrež Vivodinski, Lović Prekriški, Kašt, Liješće i Radatovići, ali njihov se broj često mijenja, jedne se otvaraju, a druge zatvaraju prema potrebi.

U središtu Ozalj i u još po nekom naselju nalaze se **manji ugostiteljski sadržaji** (gostionice, cafe bar i drugi).

7. Obrt i druge usluge

U ovoj skupini se nalaze klasične **obrtničke uslužne tvrtke i radionice**, tvrtke koje pružaju razne usluge gospodarstvu, domaćinstvima i stanovništvu, ali i turistima i drugim tranzitnim putnicima, kao što je popravak automobila, uredskih strojeva, televizora i radio aparata, strojeva za domaćinstvo, kemijske čistionice, razni servisi i usluge, kao informatični, financijski, knjigovodstveni, pogrebni i drugi, pa osobne usluge, kao što su brijači, frizeri, postolari, krojači, urari i brojni drugi. Takvih na ovom području ima značajan broj, prvenstveno u glavnom središtu Ozalj.

Prometne usluge se uglavnom odvijaju prijevozom putnika autobusima i njihovim zaustavljanjem prvenstveno na autobusnoj stanici u Ozlju i nekim drugim stajalištima, na željezničkoj postaji Ozalj i drugo.

Komunalne usluge na području Grada Ozlja (opskrba vodom, odvodnja, opskrba električnom energijom, čistoća - skupljanje i odvoz smeća, održavanje ulica, javnih zelenih površina, groblja i drugo) samo djelomično pružaju lokalne službe ili to rade tvrtke iz susjednih gradova koje se bave tom djelatnošću.

Građevinske usluge pružaju pojedine tvrtke ili pojedini obrtnici u izgradnji i održavanju stambenog fonda i drugih zgrada i sadržaja na području ovog Grada, njegovog sjedišta i drugih naselja.

8. Šport, rekreacija, zabava i odmor

Ozalj je lokalno športsko središte s društvima i klubovima u raznim športovima, koji se natječu prvenstveno na županijskoj i lokalnoj razini natjecanja. U drugim naseljima športska društva i klubovi uglavnom su lokalnog značenja, a neka društva imaju samo rekreacijsko značenje:

Zajednica športskih udruga Grada Ozlja, Ozalj-Kurilovac

ŠRD "Ozalj", Ozalj

HTK "Cro petrol - Rožić", Ozalj

Nogometni klub "Ozalj", Ozalj

Nogometni klub "Zrinski" Ozalj - Mali Erjavec, djeluje na području Grada Ozlja, ima vlastito igralište i prostorije

Rukometni klub "Ozalj", Ozalj-Kurilovac

Športsko ribolovno društvo Ozalj

Tae kwon do klub "Ozalj", Ozalj-Kurilovac

Kuglaški klub "Ozalj", Ozalj-Podgraj

Kuglaški klub "Zanatlija", Ozalj

Kuglaški klub "Podbrežje", Podbrežje

Planinarsko društvo "Grada Ozlja", Ozalj

Školsko športsko društvo Munjara, Ozalj-Podgraj

Klub specijalnih športova Jaškovo

Biljar klub "Kupa" Ozalj-Polje Ozaljsko.

Lovačko društvo "Srnjak" Ozalj, lovački dom Ozalj

Lovačko društvo "Fazan" Ozalj, lovna jedinica 3.936 ha površine područja Kupe i brežuljaka Bukovja

Lovačko društvo "Jazavac" Jaškovo - Svetičko Hrašće, lovna jedinica 4.376 ha površine područja Kupe, Dobre i Vodenice

Lovačko društvo "Zec" Vrhovac, lovna jedinica 1.672 ha površine prigorja

Lovačko društvo "Kuna" Vivodina, lovna jedinica 2.583 ha površine područja prigorja, lovački dom Vivodina

Lovačko društvo "Lisica" Radatovići, lovna jedinica 3.473 ha površine Žumberka, lovački dom Radatovići.

Još nedostaje znatan broj športskih objekata (športske dvorane, športska igrališta, bazen za plivanje, bočališta, kuglane i drugo) potrebni učenicima u školama, ali i ostalim stanovnicima, koji se žele baviti športskim aktivnostima i rekreacijom u slobodno vrijeme.

1.2.4. Naselja

Razvoj naselja

Na prostoru Grada Ozlja možemo pratiti razvoj naseljavanja i naselja od prapovijesnog doba do danas.

Iz razdoblja prapovijesti nalazimo toponime gradinskih naselja uz Kupu (Ozalj, Trg, Grdun, Treščerovac) i u Žumberku (Pilatovci, Doljani Žumberački, Lović Prekriški).

Iz kasne antike (5-6.st.posl.Kr.) tragovi naseljavanja su na području Grada Ozlja i Malinaca – rimska cesta.

Iz vremena 7-8.st. posl.Kr. s dolaskom Slavena tragovi naseljavanja nalaze se na Starom gradu Ozlju.

U 13.st. nastaje Stari grad Ozalj kao vojna utvrda i burg s Podgrađem, a u sustavu srednjovjekovne utvrde u obrani od Turaka javljaju se toponimi Gradišće, Budim, Kula, Stražnik, Soldatićevac, Kapelišće u riječnom prostoru i Žumberku.

U 14.st. formiraju se slobodne općine sa trgovištima na vlastelinskim imanjima (Trg, Vivodina, Vrhovac, Ozalj).

U 16.st. naseljavanje Žumberka. Radatovići postaju upravno i crkveno središte.

U periodu 17/18.st. na bivšim vlastelinstvima grade se kurije, i dalje kao izdvojena imanja ili se oko njih razvijaju sela i razvija se trgovina uz pristupne putove.

U 19.st. se u glavnim centrima pojavljuju i druge funkcije i objekti tipa škole, općinskog poglavarstva, župni dvor.

Prostor Grada Ozlja danas je definiran s 97 naselja od kojih je samo naselje Ozalj gradskog tipa upravno, administrativno, kulturno, gospodarsko i prometno središte. Ostala naselja bez obzira na svoju veličinu i broj stanovnika ruralnog su tipa s po nekoliko odvojenih zaselaka povezanih mrežom putova.

Gotovo sva se sela pojavljuju na kartografskim prikazima iz 17.st. Mnoga su od njih degradirala, napuštena u raznim povijesnim razdobljima i do danas ostala zapuštena i porušena (u žumberačkom prostoru), dok su se mnoga revitalizirala zbog dobre prometne povezanosti i blizine glavnih komunikacija i samog Ozlja, te razvojem agrara (vivodinski i pokupski kraj). Mnoga su zbog novih funkcija i razvoja malog gospodarstva potpuno promijenila svoju povijesnu strukturu i identitet, a tradicijski objekti sačuvani su u vrlo malom broju s promijenjenom funkcijom ili zapušteni (nizinski pokupski kraj).

Geomorfološke osobine prostora (brežuljkasti, šumoviti, vinorodni prostor i nizinski agrarni uz rijeku Kupu), prometne komunikacije (željeznička pruga, cesta Karlovac-Ozalj-Metlika, te mreža lokalnih cesta i putova koja su povezivale vlastelinstva s njihovim posjedima u širokom prostoru) odredili su karakter povijesnog naselja. Gotovo su sva longitudinalnog tipa s izraženim središtem i centralnim funkcijama i izdvojenim zaseocima u širem okruženju koja imaju zatvorenu, zbijenu, kružnu formu (Pokuplje, vivodinsko-svetički kraj). U prostoru Žumberka naselja su zbijena i manjih dimenzija na odvojcima putova, dok su uz glavnu komunikaciju sjever-jug naselja veća i longitudinalna.

Širenjem i razvojem novih funkcija naselja uz Kupu imaju tendenciju međusobnog spajanja i spajanja sa samim Gradom Ozljem (Požun, Podbrežje, Podgraj, Vrhovac, Sopot, Lukšići Ozaljski, Soldatići, Slapno, Mali Erjavec, Gornje Pokupje) i dalje uz Kupu Trg s Poljem Ozaljskim, Treščerovcem i Zorkovcem.

Sustav središnjih naselja

Naselja koja razvijaju središnje uslužne funkcije i pružaju drugima usluge su **središnja naselja ili središta**. O razini, brojnosti, stupnju razvijenosti i utjecaju središnjih uslužnih funkcija zavisi značenje i kategorizacija središnjih naselja.

U Hrvatskoj su vršeni razni pokušaji kategorizacije središnjih naselja za potrebe prostornog planiranja. Može se općenito utvrditi da je kod izrade prostornih planova uglavnom prihvaćena sljedeća kategorizacija središnjih naselja (središta):

1. središte republike (države), 2. središte makroregije, 3. središte regije, 4. središte manje regije (subregije, mezoregije), 5. središte mikroregije (bivše općine), 6. lokalno središte, 7. pomoćno središnje naselje i 8. naselja s pojedinačnim središnjim uslužnim funkcijama.

Središnje naselje pripada nekoj kategoriji središnjih naselja ako udovoljava većini postavljenih kriterija i ako ima veći broj različitih središnjih uslužnih funkcija.

Na temelju razmještaja i razvijenosti središnjih uslužnih funkcija u naseljima i drugih kriterija (broj stanovnika naselja i skupine naselja, međusobna prostorno-prometna udaljenost između pojedinih naselja, odnosno središta i drugih naselja unutar gravitacijskog područja, konfiguracija terena, prometne mreže i drugi) može se utvrditi da za naselja u prostoru Grada Ozlja u postojećem sustavu središnjih naselja (središta) **Zagreb** obavlja funkciju **središta države i makroregije** (1. i 2. kategorije), **Karlovac** vrši funkciju **središta županije i regije** (3. kategorije), dok se u dijelovima ovog prostora osjećao utjecaj prvenstveno **Metlike** iz susjedne Republike Slovenije opremljene kao **nadlokalno središte** (4. kategorije).

Dosadašnji razmještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija i s tim u svezi uspostavljeni sustav središnjih naselja u prostoru Grada Ozlja uglavnom je u skladu s dostignutim stupnjem društveno - gospodarskog, kulturno - civilizacijskog, demografskog i infrastrukturnog razvitka ovog područja, odnosno s razmještajem i veličinom naselja te s promjenama upravno - administrativno - teritorijalnog ustrojstva i razvojem pojedinih procesa u tom prostoru (deagrarizacije, urbanizacije, industrijalizacije, tercijarizacije i kvartarizacije).

U središnjem dijelu ovog prostora isticalo se naselje **OZALJ**, koje je prema prvim rezultatima popisa stanovništva iz 2001. godine imalo 1.131 stanovnika (zajedno s naseljem Podgraj 1.256 stanovnika), koje se razvijalo kao **središte Grada** (4. kategorije) s veoma razvijenom lepezom središnjih uslužnih funkcija, koje dijelom služe samom središtu, neposrednoj okolici i današnjem području Grada, ali neke još uvijek služe i za područje bivše istoimene općine, a ima i neke gospodarske djelatnosti, pa zbog toga ima **međuopćinsko i nadlokalno značenje**, odnosno preuzima tako ulogu **područnog razvojnog središta**.

Obzirom na prostranstvo područja Grada Ozlja i raštrkani razmještaj naselja na ovom području razvila su se **lokalna središta** (5. kategorije): **Mali Erjavec** (186 st.), **Vrhovac** (365 st.), **Vivodina** (75 st.) i

Radatovići (31 st.), koja su razvila osnovne središnje uslužne funkcije potrebne stanovništvu u utjecajnom i gravitacijskom području u svakodnevnom životu (uprava, vjerske zajednice, školstvo, zdravstvo, opskrba i druge), odnosno razvijajući druge gospodarske djelatnosti preuzimaju ulogu **malih razvojnih središta**.

Usporen je razvitak svih ovih lokalnih središta, ali i onih nižeg reda, zbog depopulacije ovog područja, gdje je samo između dva posljednja popisa stanovništva (1991. - 2001.) smanjen broj stanovnika za čitavih -2.325 ili uz indeks 76,72, odnosno opao broj stanovnika u čak 86 naselja, pa se smanjilo prema broju stanovnika svako od navedenih 5 lokalnih gravitacijskih područja (malih lokalnih cjelina). U takvim uvjetima ova lokalna središta nisu mogla jače razviti i unaprijediti svoje središnje uslužne funkcije, nego su još kod nekih oslabile neke njihove funkcije.

Tako se ranije lokalno središte **Kašt** (78 st.) danas može uvrstiti u skupinu **malih lokalnih središta ili pomoćnih središnjih naselja** (7. kategorije), jer je znatno oslabio stupanj razvijenosti nekih njegovih središnjih uslužnih funkcija zbog bitnog smanjenja broja njihovih korisnika - stanovnika. U ovu skupinu bi se moglo uvrstiti još po neko naselje, koje razvija nekoliko središnjih uslužnih funkcija niže razine i koja pomažu u zadovoljavanju svakodnevnih potreba lokalnog stanovništva. To su u stvari prava **poticajna razvojna središta**, ali neka od njih nešto niže razvijenosti nego što je naselje - malo lokalno središte Kašt. Tome su se približila naselja **Lović Prekriški** (85 st.), **Podbrežje** (335 st.), **Jaškovo** (501 st.), **Svetičko Hrašće** (147 st.), **Zorkovac** (244 st.), **Polje Ozaljsko** (278 st.) i **Trg** (250 st.).

Među ostalim samostalnim naseljima na području Grada Ozlja još se ističu naselja koja su imala razvijene **pojedinačne uslužne funkcije** i bila **inicijalna središta razvitaka** (8. kategorije), koje su služile njihovom stanovništvu, odnosno povremeno ili stalno i stanovnicima nekih njihovih susjednih naselja unutar ovog Grada. Tu se nalaze naselja **Obrež Vivodinski** (84 st.), **Vrškovac** (145 st.), **Škaljevica** (69 st.), **Liješće** (51 st.), **Novaki Ozaljski** (61 st.), **Dvorišće Ozaljsko** (47 st.), **Police - Pirišće** (81 st.), **Zajačko selo** (187 st.), **Gornje Pokupje** (190 st.), **Trešćerovac** (106 st.), **Slapno** (296 st.), **Levkušje** (198 st.) i **Svetice** (31 st.). Ova naselja prate demografske trendove na području Grada Ozlja te povremeno češće gube neke središnje uslužne funkcije nego što razvijaju nove, kao i neka bivša središnja naselja u dosadašnjem njihovom razvitku.

Ostala samostalna naselja (oko 70) u ovoj jedinici lokalne samouprave su s malim brojem stanovnika ili bez stanovnika i bez ikakvih radnih i uslužnih funkcija, kao i bez utjecaja u prostoru i prema drugim naseljima. Ona su vezana na druga susjedna naselja - središta raznih kategorija kada trebaju koristiti pojedine usluge.

1.2.5. Gospodarstvo

Poljodjelstvo

Na području Grada Ozlja, prema popisu iz 1991. godine, utvrđeno je da je 1.207 ili 14,72% stanovnika u zemlji **živjelo samo od poljodjelstva**, što je bilo nešto više nego je bio državni prosjek (9,1%). To bi ukazivalo na određenu važnost agrarne komponente u životu Grada Ozlja, iako je bio zastupljen visok stupanj deagrarizacije područja.

Područje Grada Ozlja još uvijek je izrazit poljoprivredni kraj (vinogradarstvo, voćarstvo i stočarstvo). Poljoprivredna djelatnost još uvijek je značajna, kao paralelna djelatnost mnogobrojnih domaćinstava. Opći trendovi stagnacije ili jačanja nekih grana ne mimoilaze niti ovaj prostor. U posljednje vrijeme bilježi se novi procvat u vinogradarstvu. Posebno se ističe vivodinsko-vrhovačko vinogorje na kojem se javlja niz proizvođača autohtonih kvalitetnih vina.

Poljoprivredna proizvodnja značajnije je prisutna u nizinskom i pobrežnom području. Uređenjem vodnog režima znatno bi se povećala njihova plodnost (porječje Kupe i Dobre). Oranične površine na pribrežnom i brežuljkastim područjima, mahom su na kiselom matičnom supstratu i ugrožene erozijom, gdje je bitan izbor žitarica. Planinsko područje Žumberka ima ogromne planinske pašnjake i livade ali neiskorištene i zapuštene.

U proizvodnom pogledu Pokupski bazen uzgaja stoku i ratarske kulture kao kukuruz, pšenicu, zob, ječam, krumpiri i djetelinu.

Vinogradarsko područje je Vivodina, Vrhovac i Podbrežje sa cca 1075 ha (80.tih godina). Vinarski podrum je imao kapacitet 100 vagona vina. Dio vinograda smjestio se na području Hrašća, Tomašnice, Svetica, Oštrog Vrh do Polica. Na tom području ima oko 500 ha voćnjaka. Cijeli prostor Grada leži na veoma povoljnom klimatskom pojasu za voćarstvo. Na području Vivodine oko 30% vinograda je plantažnih. Na području Hrašća postoje plantaže: breskve, kruške, višnje, šljive.

Područje Radatovića je prirodan centar za planinsko stočarstvo. Relativno velik prostor zauzimaju manje kvalitetna tla (vrtače), koja sve slabijim obrađivanjem obrastaju šumom.

Na području Grada razvijeno je stočarstvo, čiji broj stoke oscilira uglavnom zbog prmjennjivih ekonomskotržišnih uvjeta. Najznačajniji tržišni otkup poljoprivrednih proizvoda bio je otkup mlijeka. Izgađivane su mini farme, povećavana je mliječnost krava pa je u nekim periodima bilo i "tržnih" viškova mlijeka.

Postoje znatne mogućnosti uzgoja ovaca na području Žumberka. Na području Žumberka postoje odlični uvjeti za uzgoj ljekovitog bilja.

Peradarstvo se u prošlosti nije značajnije razvijalo, u obliku peradarskih farmi za proizvodnju jaja.

Šumarstvo

Šumske površine zauzimaju oko 1/2 ukupne površine Grada. Velikim dijelom su u privatnom vlasništvu. Autohtone vrste nisu zastupljene gospodarskom vrstom crnogorice. Najzastupljenija je bukva, gorski javor, jasen, mliječ, trešnje i lipe. Tek prema najvišim kotamajavlja se i planinska vegetacija. Na području vivodinskog i vodeničkog vinogorja najzastupljenija je šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena. Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje koji zauzima znatan dio prostora Grada utječe na gospodarenje šumama.

Okviri gospodarenja šumama određuju se šumskogospodarskim osnovama.

Šume na području Grada Ozlja nalaze se pod upravom J.P.Hrvatske šume, Uprava šuma Karlovac kojom gospodari šumarija Ozalj. Unutar prostora Grada nalaze se sljedeće gospodarske jedinice:

- Sušica;
- Stražnji Vrh.

Šume se prema namjeni dijele na: gospodarske šume i zaštitne šume, te ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište.

Gospodarenje šumom i njena eksploatacija moraju biti takovi da se bujicama ili na drugi način ne ugroze ljudi, vrijednosti krajobraza ili ekološka ravnoteža.

Šume i šumsko zemljište mogu mijenjati svoju namjenu samo prema odredbama Zakona o šumama.

Nekvalitetno poljoprivredno i ostalo neobradivo zemljište koje ekonomski nije opravdano koristiti u poljoprivredne svrhe može se pošumiti, naročito na području uz koridor brze ceste, predjelima uz vodotoke i sl.

Uređenje zemljišta pošumljavanjem na prostoru šuma određuje se osnovama gospodarenja šumama i programom za gospodarenje šumama, te se posebno ne iskazuje ovim Planom.

Lovstvo i ribarstvo

Na području Grada Ozlja ustanovljena su zajednička lovišta:

REDNI BROJ	NAZIV LOVIŠTA	LOVOZAKUPNIK	UKUPNA POVRŠINA LOVIŠTA (HA)	POVRŠINA LOVIŠTA NA PODRUČJU GRADA OZLJA (HA)
1.	OZALJ	LD FAZAN	4511	3562
2.	JAŠKOVO	LD JAZAVAC	4892	4734
3.	VIVODINA	LD KUNA	3050	3050
4.	VRHOVAC	LD ZEC	1906	1906
5.	BRUSNIK	LD BRUSNIK	1614	405
6.	RADATOVIĆ	LD LISICA	3928	3928

Na području grada djeluje Športsko ribolovno društvo, koje ima dugu tradiciju. Rijeke i jezera Šljunčara imaju bogat i raznolik riblji fond (amur, šaran, som, štika, pastrva, grgeč, smuđ, šaran).

Industrija

Prvi industrijski pogoni proradili su u Ozlju 1768. godine – tkaonica i manufaktura bakrenih žica, te ciglana (u današnjoj industrijskoj zoni "Lug").

Izgradnjom željezničke pruge Karlovac – Ljubljana (1912. godine) i elektrane (1908. godine) stvorini su bili bolji preduvjeti za brži gospodarski razvitak. Tek u drugoj polovici 20. stoljeća dolazi do razvoja različitih industrijskih proizvodnih pogona:

- metaloprerađivački ("Kordun" u Malom Erjavcu, "TPK" u Kamanju, "ŽE-ČE" u Ozlju),
- kemijski ("KGK" u Ozlju),
- kožarskoprerađivački ("Josip Kraš" u Gornjem Pokuplju).

Karakteristika svih proizvodnih pogona je što su to bili pogoni matičnih poduća iz Karlovca i u zadnjem desetljeću doživjeli su istu lošu tranzicijsku sudbinu kao i matične firme.

U posljednjem desetljeću, promjenom društvenopolitičkog uređenja države, liberalizacijom tržišta proizvoda i rada došlo je do osnivanja mnogobrojnih trgovačkih društva i obrtničkih radionica sa vrlo različitom profilom djelatnosti. Posebno se ističu "Ilsad" (proizvodnja PVC stolarije), "Aqvastil" (proizvodnja kupaonske opreme), "IM - metal" (proizvodnja specijalnih strojeva), "Kolpaker" (proizvodnja sudopera), "AB gradnja" (građevinska firma).

Osamdesetih godina prošlog stoljeća, poreznom politikom tadašnja općina stimulirala je razvoj obrtništva. Trenutno je oko 180 obrtničkih radionica (6% od ukupnog broja u Karlovačkoj županiji) raznolike ponude proizvoda i usluga. Posljednjih godina je prisutan trend proširenja djelatnosti i iznalaženja adekvatnijih lokacija za obavljanje usluga. Od proizvodnih obrta zastupljeni su plastičari, metalci, stolari, pletena i tekstilna konfekcija, proizvodnja mesnih prerađevina, proizvodnja kruha i peciva, izrada suvenira, proizvodnja betonskih proizvoda za građevinarstvo, uzgoj peradi, proizvodnja piljene građe, proizvodnja suhe tjestenine, izrada alatnih strojeva, izdavačka djelatnost, uzgoj usjeva istoke. Od uslužnih obrta zastupljeni su frizeri, automehaničari, zidari, instalateri za vodu, plin i grijanje, knjigovodstveni servisi, parketarsko montažne usluge, elektroinstalateri, mlinar, pilane, video usluge, klesar, vađenje pijeska i šljunka, obrada metala, RTV servis, pakiranje, mjerna i regulacijska oprema, autolimari, autolakireri, vučna služba, usluge u šumarstvu, prerada drva, servis šumarske i poljomehanizacije, upravljanje nekretninama, soboslikari, klimatizacija, geometar, uređenje interijera, staklorezački obrt, kemijska čistionica, krovopokrivač, servis i prodaja računala, bravari, servis vatrogasnih aparata, servis plamenika i sustava grijanja, obučar, pogrebne usluge, teracerski obrt, popravak oružja, videoteka, vulkanizer, elektroinženjering, prijevoz tereta, prijevoz goriva, prijevoz putnika, građevinska mehanizacija. Od ostalih obrta zastupljeni su trgovački obrti raznih roba te ugostiteljski obrti.

Eksploatacija mineralnih sirovina

Grad Ozalj nema značajnijih sirovina pogodnih za eksploataciju i preradu. Kamenolom u Zaluki koristio se za tehnički kamen i proizvodnju vapna.

Evidentirano je nekoliko lokacija kao ostaci nekadašnjih kamenoloma koji se više ne eksploatiraju: Gudalji, Sekulići, Mosinje (Dvorišće Ozaljsko).

Ležišta limonitno-sideritnih rudnih žica antimona bakrene i olovne rude koja postoje na Žumberku su količinski premala za isplativu eksploataciju.

Postoje nalazišta koja bi trebalo istražiti:

- kamen vapnenac, zeleni lapor – na području Obreža i Lovića Prekriškog,
- kamen vapnenac u Jaškovu na granici,
- nafta u Zorkovcu (vršena bušenja),
- kvarcni pijesak – Kamanje – Police,
- ciglarska glina i siva pečarska glina u Ozlju, Vrhovcu, Podbrežju.

Šljunak se eksploatirao u Polju na prostoru "Šljunčara - Peščenica".

Turizam

Prostor Karlovačke županije kontaktna je zona kontinetskog i gorsko-planinskog prostora. Turističko središte regionalnog značenja je grad Karlovac, a grad Ozalj je turističko središte subregionalnog značaja.

Prirodne i kulturne vrijednosti Grada Ozlja gotovo nimalo nisu iskorištene u turističke svrhe. Tako je stari grad Ozalj, kao jedna od najznačajnijih destinacija (hotel) dugi niz godina izvan funkcije. Planinsko područje Žumberka (1100 m), dolina Kupe i Dobre, brojni kulturni spomenici, Vivodinsko vinogradarsko područje, reperi su turističke ponude. Blizina golf terena u susjednoj općini Krašić otvara nove perspektive – revitalizaciju Ozaljskog područja.

Atraktivnost prirode i krajobraza, te gospodarska sprega s poljoprivredom (zdrava hrana i specifična regionalna ponuda), tranzit, lovni, izletnički, rekreacijski turizam te uključivanje kulturno-graditeljske baštine okosnica su za razvoj turizma ovog prostora.

1.2.6. Infrastrukturni sustavi

PROMET I VEZE

Cestovni promet

Na prostoru Grada prolazi samo jedna državna cesta:

- D 505 Bregana – Krašić - Ozalj – Karlovac - dužina 11,8 km

Na mrežu državnih cesta unutar grada i susjednih općina nadovezuje se postojeća mreža županijskih cesta (dužine 52,1 km):

- Ž 3096	Visoče (Ž 3273) - Balići - Petruš Vrh (Ž 3097)	- dužina 8,0 km
- Ž 3097	Ž 3098 - Krmačina - Dvorište - gr. Zgb . županije	- dužina 12,2 km
- Ž 3098	Kamanje - Ozalj (D505)	- dužina 8,5 km
- Ž 3099	Vrhovac - D 505	- dužina 2,2 km
- Ž 3143	Ozalj (D 505) - Zorkovac na Kupi - Gornje Pokupje	- dužina 10,5 km
- Ž 3144	Mali Erjavac (D 505) – Tomašnica	- dužina 7,6 km
- Ž 3273	granica Slovenije - Magovci	- dužina 3,1 km

Na mrežu županijskih cesta nadovezuje se mreža lokalnih cesta (dužine 101,0 km):

- L 31185	županija zagrebačka – Zorkovac	- dužina 3,3 km
- L 34001	Brezovica - Radatovići - Badovinci (Ž 3273)	- dužina 13,5 km
- L 34002	Sv. Gera - Sekulići - Radatovići (L 34001)	- dužina 8,5 km
- L 34003	L 34001 - Dragoševci - granica Slovenije	- dužina 3,8 km
- L 34004	Ž 3273 - Kašt - Brašljevača – Slovenija	- dužina 2,7 km
- L 34008	Ž 3096 - Stojavnica - Ž 3097	- dužina 3,4 km
- L 34009	Ž 3097 - Vrškovec - Ž 3097	- dužina 2,9 km
- L 34010	Ž 3097 – Galez Draga	- dužina 1,4 km
- L 34011	Ž 3097 – Obrež – Gorinki – Lović Prekriški	- dužina 7,2 km
- L 34012	Ž 3097 – Gornji Lović - Obrež (L 34001)	- dužina 3,7 km
- L 34013	Ferenci – (L 34011) – Vrhovac (Ž 3099)	- dužina 5,5 km
- L 34014	L 34013 – Škaljevica	- dužina 0,6 km
- L 34015	L 34013 – Grandić Brijeg	- dužina 1,4 km
- L 34016	Zaluka – Vrškovec (Ž 3099)	- dužina 3,7 km
- L 34018	Police – Ozalj (Ž 3098)	- dužina 6,0 km
- L 34021	Ž 3098 – Durlinci – Police (L 34018)	- dužina 3,1 km
- L 34028	Martinski Vrh – Jaškovo – Gornje Pokupje	- dužina 10,6 km
- L 34029	Donji Oštri Vrh – Ozalj (Ž 3098)	- dužina 2,5 km
- L 34030	L 34028 – V. Erjavac – Svetice – M. Erjavac (D 505)	- dužina 7,2 km
- L 34031	Požun – Ozalj (D 505)	- dužina 1,1 km
- L 34032	Vrbanska Draga – L 34033	- dužina 3,0 km
- L 34033	Pišćetke – Grdun (Ž 3144)	- dužina 4,0 km
- L 34034	Tomašnica – Ž 3144	- dužina 1,6 km
- L 34040	most – Gornje Pokupje	- dužina 0,3 km

Javni autobusni promet

Javni promet vezan je državnu cestu D505, a prigradski promet za županijske cestu. U gradu Ozlju postoji autobusni kolodvor, a uz državnu cestu stajališta su u svim većim naseljima.

Benzinske stanice

Na području Grada postoje dvije benzinske pumpe, smještene u gradskom naselju Ozalj.

Granični prijelazi

Na području Grada Ozlja sa R Slovenijom postoje četiri granična prijelaza za pogranični promet:

- Obrež - Božakovo,
- Vivodina – Krmača,
- Kašt – Radovica,
- Brezovica – Brezovica.

Željeznički promet

Područjem grada, dolinom Kupe prolazi dionica pruge drugog reda MP 212:

- Karlovac – Ozalj – Kamanje – granica R Slovenije

Na pruzi su kolodvori u Ozlju za putnički (međumjesni promet) i stajalište u Zorkovcu.

Telekomunikacijski sustavi

Pošta

Na području Grada Ozlja nalazi se glavni poštanski centar u Ozlju i poštanski centri u: Malom Erjavcu, Vivodini, Kaštu i Radatovićima.

Javne telekomunikacije

Sistemi telekomunikacija vezani su prema županijskoj organizaciju telekomunikacijskih mreža te prema tome područje općine Ozalj pripada pod nadzor i upravljanje Telekomunikacijskog Centra Karlovac.

Telekomunikacijska mreža u općini Ozalj pokriva područja pristupnih TK mreža RSS-a Mali Erjavec, Ozalj, Vivodina, Badovinci, Radatovići, Jaškovo i Polje Ozaljsko, te dijela pristupne TK mreže RSS-a Kamanje (Police – Bratovanjci – Durlinci - D. Ferenci), RSS-a Mahično (Gornje Pokuplje – Levkušje) i RSS-a Mala Jelsa (Tomašnica).

Sve pristupne mreže imaju nivo lokalnog TK objekta i vezane su prema matičnom čvoru Karlovac.

Sjeverni dio općine Ozalj (Radatovići i Badovinci) ruralnog je tipa i male gustoće naseljenosti. Zbog ekonomičnijeg povezivanja komutacijski pristupni čvorovi Radatovići i Badovinci povezani su mikrovalnom radio relejnom vezom Radatovići – Badovinci – Kordići (područje TK Centra Zagreb).

Pristupne TK mreže RSS-a Mahično, RSS-a Mali Erjavec, RSS-a Ozalj i RSS-a Kamanje spojene su optičkim kabelom (Županijski prsten) prema matičnom čvoru Karlovac. Pristupni komutacijski čvor RSS Vivodina povezan je privodnim svjetlovodnim kabelom sa pristupnog komutacijskog čvora RSS-a Kamanje, dok je pristupni komutacijski čvor RSS Jaškovo povezan privodnim kabelom sa kovinskim vodičima na pristupni komutacijski čvor RSS-a Mali Erjavec.

Kako postojeća mreža TK objekata zadovoljava potrebe nije u planu izgradnja novih već samo modernizacija - rekonstrukcija postojećih telekomunikacijskih objekata u skladu sa novim tehnologijama, uslugama i koncepcijama na području telekomunikacija (posebno područje grada Ozlja – Željeznička stanica, industrijska zona Lug, područje oko "Starog Grada").

Prilikom nedavne modernizacije i izgradnje komunalne infrastrukture u Ozlju (gradnja kolektora) položene su istim koridorom i cijevi distributivne TK kanalizacije, Nx PEHD Ø50 i Mx PVC Ø110 namjenjene za

rekonstrukciju TK infrastrukture od Podgrađa, uz glavnu cestu prema Kamanju, do Lovačkog puta u dužini oko 1900 m.

Također, na području općine postavljene su 3 bazne stanice za potrebe mobilne mreže: dvije HT Cronet postaje, jedna u centru Ozlja i druga na Lović Prekrškom (Sveti Križ) te jedna VIPnet-ova (područje naselja Požun u Ozlju).

TK objekt	Kapacitet priključka	Uključeni pretplatnici
Jaškovo	384	271
Mali Erjavec	256	233
Ozalj	1536	1240
Polje Ozaljsko	256	189
Vivodina	384	250
Badovinci	128	56
Radatovići	256	133
Mahično (768/628)	170	117
Mala Jelsa (640/485)	90	43
Kamanje (640/517)	320	197
UKUPNO	3843	2729

Radio i TV sustav veza

Na području Grada Ozlja nalazi se TV pretvarač na Sv. Geri.

ENERGETSKI SUSTAVI

Plinovod

Južnim dijelom Grada Ozlja planirana je trasa (varijantna) magistralnog plinovoda Pula – Rijeka – Karlovac – Zagreb (75 bara) s odvojkom Karlovac - Sisak (50/75 bara).

MRS Karlovac, locirana u blizini izlaznog čvora autocesta Zagreb – Karlovac ima dva izlazna plinovoda – visokotlačna. Jedan izlaz – sjeverni, iz MRS Karlovac, maksimalnog radnog tlaka 12 bara pretlaka, predviđena je za opskrbu prirodnim plinom grada Ozalj i općina Ribnik, Žakanje i Netretić (dio). Sjevernim krakom čeličnog plinovoda snabdjevat će se redukcijaska stanica RS Ozalj za opskrbu potrošača na području Grada Ozlja. RS Ozalj planira je uz cestu Karlovac – Ozalj u blizini naselja Gornje Pokupje i odvojka za naselje Jaškovo. Iz RS izlaze dva kraka. Jedan krak srednjetačne mreže (4 bara) je predviđen za naselja: Levkušje, Zorkovac, Polje Ozaljsko i završava u naselju Trg. Drugi krak ide uz cestu Karlovac – Ozalj i prolazi naseljima Mali Erjavec, Slapno, Soldatići, ulazi u grad Ozalj, te preko Kupe ide prema naseljima Zajačko Selo, Vrhovac i Podbrežje.

Elektroenergetika

Proizvodni uređaji

Hidroelektrana Ozalj i na rijeci Kupi instalirane je snage 2,7 MW. U funkciji je od 1908. godine i jedna je od najstarijih hidroelektrana u Hrvatskoj. Izgradnjom HE Ozalj II ukupna instalirana snage HE Ozalj je povećana i iznosi 7,1 MW.

Strategijom prostornog uređenja planirana je izgradnja VES Brodarci za koju je izrađena projektna dokumentacija, uključivo i Studija utjecaja na okoliš.

Transformatorska postrojenja i elektroprijenosni uređaji

Najznačajniji objekt prijenosne mreže na području Grada Ozlja je dalekovod 400 kV Tumbri – Meline čija je izgradnja dovršena 1991. godine. Dalekovod ima veliki značaj u energetskom povezivanju kontinentalnog i primorskog dijela Hrvatske.

Grad Ozalj napaja se električnom energijom iz trafostanice TS 35(110)/10(20) kV Ozalj. Instalirana snaga je 2x8 MVA:

Trafostanica je smještena u istočnom dijelu grada u blizini željezničke pruge Karlovac – Ljubljana. Priključena je kabelom EHP 49-A 150/25 mm² na HE Ozalj I dalekovodom Ač 95/15 mm². Predviđa se prijelaz na transformaciju 110/20 kV. Tako bi napajanje bilo dalekovodom napona 110 kV iz TS 110/35(20) kV Pokuplje.

Područje grada Ozlja napajaju sljedeći izlazi 10/(20) kV iz TS 35(110)/10(20) kV Ozalj: Zorkovac; Krašić I, Sošice; Vivodina; Ozalj; Bubnjarci, Ribnik; Pokuplje; Svetice, Ribnik; KrašićII, Kalje.

Postoji i mogućnost napajanja TS 110(35)/10 kV Ozalj EHP 48-A 150/25 mm² iz HE Ozlja preko kabela 10(20) kV.

Područje Radatovići, Magovci, Kašt i Brašljevac napajaju se dalekovodima 20 kV iz Republike Slovenije.

Prema raspoloživim podacima iz popisa stanovništva godine 2001., te podataka o potrošnji gospodarskih potrošača na području grada Ozlja ostvareno je vršno opterećenje **2.611,6 kVA**.

S obzirom na demografske prognoze na području grada Ozlja očekuje se sljedeći razvoj konzuma uz porast gospodarske aktivnosti cca 2,5% godišnje:

- opća potrošnja (stanovi, komunalna infrastruktura nižeg konzuma električne energije):

P=1,455 MW

Q=0,828 MVar

- potrošnja gospodarstva (industrija, veći obrt, energetski zahtjevna komunalna infrastruktura, te ostalo):

P=1,993 MW

Q=0,787 Mvar

Uračunato je aktiviranje sada neaktivnih potrošača. To čini porast od cca 45,8% za razdoblje do 2015. godine.

VODNOGOSPODARSKI SUSTAVI

Vodotoci

Vodotoci na području Grada Ozlja pripadaju vodnom području sliva Save (Odluka o utvrđivanju slivnih područja NN 20/96).

Najznačajniji vodotoci na području plana su rijeke Dobra i Kupa.

Rijeka Kupa ulazi u prostor Grada s elementima kanjona, te u toku do Ozlja protječe kroz plitku i nisku vapnenu kršku zaravan. Kako je dolina Kupe u dijelu gdje prelazi iz brdskog u ravničarski tok relativno uska, a obale strme, nema većih poplavnih područja, osim u ravničarskom dijelu prije ušća Dobre.

Rijeka Dobra prostorom Grada Ozlja posljednjih desetak kilometara i to granično sa Gradom Karlovcem.

Potoci na području Grada Ozlja većim su dijelom bujičnog karaktera, što se naročito odnosi na sjeverne pritoke rijeke Kupe sa obronaka Žumberačkog gorja. Vapnenački karakter terena uvjetuje znatan utjecaj potoka erozijom tla. Za kršku hidrografiju prostora Žumberka karakteristično je da se voda podzemno gubi na krškim visoravnima, ponovno javlja u vrelima na rubovima visoravni ili duboko usječenim dolinama, tako npr. Ispod Vivodine i Lazića teče ponornica Dravišće koja nakon 3 km dugog toka ponire i ponovo izvire pod nazivom Bukovica.

Korištenje voda

Vodoopsrba

Prema podacima iz PPŽ Grad Ozalj uz Karlovac u Županiji ima visoku opskrbljenost stanovništva vodom od 94%. Samo neka manja (oko 595 stanovnika) naselja nemaju riješen sustav vodoopskrbe.

Vodoopskrba je riješena putem 3 neovisna sustava. Dio rubnih područja priključen je na vodovode Duga Resa i Karlovac.

Vodovod "Obrh" ima izvorište u susjednoj Općini Ribnik. Na izvoru "Obrh" zahvaća se cca 60 l/s (instalirani kapacitet crpki je 2x30 l/s) pitke vode koja se nakon nužne dezinfekcije tlači u vodospremu "Breznik" (290 m.n.m.) na području sadašnje Općine Žakanje. U sušnim razdobljima kapacitet izvora

opada i iznosi svega 15-20 L/s, a 2003.godine u vrijeme stoljetne suše je potpuno presušio. Iste je godine izveden bunar neposredno uz kaptažni objekt, pa se voda mogla crpiti iz dubine oko 7 m. Osim toga izvorska voda se nekoliko puta zamutila. To ukazuje da se vodoopskrba grada Ozlja ne može pouzdano i trajno temeljiti na resursima vode izvora Obrh. Kako na područjima grada Ozlja nema značajnih mogućnosti za pronalaženje zamjenskih izvorišta, predviđa se potrebne dodatne količine vode osigurati iz budućeg Regionalnog vodoopskrbnog sustava «Karolac». Vodosprema "Breznik" se sastoji od jedne komore zapremine 1000 m³. Odatle se voda dovodi do vodospreme "Boševci" (500 m³ na 255 m.n.m.). Iz ovog magistralnog cjevovoda, putem ogranaka snabdjevaju se potrošači u usputnim naseljima, uglavnom na području sadašnje općine Žakanje. Od vodospreme "Boševci" preko uređaja za smanjenje pritiska, vodom se snabdjevaju Ozalj, Trg, Polje, Zorkovovac, Zorkovac na Kupi, Slapno, Mali Erjavec, Zajačko selo, Podbrežje, a preko precrpne stanice i vodospreme "Vrhovac" sela Vrhovac, Grandić Breg; Škaljevica i dio sela Ferenci. Umjesto postojećeg uređaja za smanjenje pritiska namjerava se izgraditi vodosprema "Lukšić selo".

Na magistralnom cjevovodu Breznik – Boševci postoje dva odvojka.

Jedan odvojak dovodi vodu u vodospremu "Reštovo" (200 m³) na području sadašnje Općine Žakanje, iz koje se voda dovodi cjevovodom na c.s. Cerje. Iz nje se voda tlači u vodospremu "Pristava", iz koje se snabdjevaju potrošači na vivodinskom području. Krajnje točke ovog cjevovoda su Stojavnica i Sršići na istočnom kraku izlaznog cjevovoda i Dvorište Vivodinsko i Lović Prekriški na zapadnom kraku izlaznog (gravitacijskog) cjevovoda.

Na zapadnom kraku cjevovoda koji izlazi iz vodospreme "Pristava" planira se izgraditi cjevovod za dio sela Ferenci koji nije povezan na vodoopskrbni sustav. Sela Gorinki, Furjanići i Obrež snabdjevaju se vodom iz lokalnog vodovoda. Planira se spojiti ih na zapadni krak vodovoda iz vodospreme "Pristav".

Drugi odvojak na magistralnom cjevovodu dovodi vodu na c.s. "Dvorište Ozaljsko" iz koje se voda tlači u istoimenu vodospremu zapremine 100 m³. Iz vodospreme se voda gravitacijom dovodi do okolnih sela.

Vodovod "Opara" zahvaća vodu na izvoru "Opara" u naselju Jaškovo i kapacitetom od 6 l/s tlači se u vodospremu "Vuksani" (400 m³). Iz vodospreme se voda gravitacijom dovodi do sela Jaškovo, Vuksani i Tomašnica. Preko c.s. Vuksani voda se tlači u vodospremu "Hrašće" iz koje se tlačnogravitacionim cjevovodom dovodi do sela Hrašće, Breznik, Veliki Erjavec, Svetice, Vrbanska Draga i Grdun.

Vodovodi "Obvrh" i "Opara" su međusobno povezani. Profil spojnog cjevovoda ne zadovoljava na dijelu od Malog Erjavca do Ozlja.

Vodovod "Radatovići" vodom opskrbljuje krajnje sjeverno područje Grada Ozlja, odnosno naselja: Kuljaji, Radatovići, Dučići, Pilatovci, Goleši, Liješće i Brezovica. Planirano je proširenje sustava za opskrbu naselja: Dragoševci, Kamenci i Šiljki. Vodovod je starijeg datuma izvedbe. Sam sustav je komliciran. Sastoji se od kaptiranja više izvorišta iz kojih se voda doprema do vodospreme "Kuljaji", a dalje cijevovodom do naselja.

Naselja Dojutrovnica i Kašt nemaju rješenu opskrbu vodom. Moguća su dva načina rješavanja vodopskrbe tog područja:

- spajanje na postojeći cjevovod u Stojavnici ili
- kaptiranje izvorišta na području Kašta, uz prethodno ispitivanje kapaciteta, izgradnja crpnih stanica, vodospreme i gravitacijskog cjevovoda.

Naselja Gornje Pokupje i Levkušje priključena su na **Karlovački vodovod**.

Zaselci u naselju Tomašnica, smješteni uz granicu općine Netretić, pruključena su na vodovod iz Duga Rese.

Odvodnja otpadnih voda

U gradu Ozlju postoji djelomično izvedena kanalizaciona mreža. Izvedeni su kolektori I i II (industrijski kolektor) i retencijski bazen pred uređajem za pročišćavanje. Kolektor I izveden je gotovo u cjelosti, nije izvedeno zadnjih 250 m. Kolektor II izveden je djelomično prema projektu iz 1984. godine a djelomično prema izmjeni iz 1986. godine).

Dio Kolektora I (150 m) izveden je bez adekvatne dokumentacije, kao i dio sabirne mreže u Kurilovcu.

Koncepcija odvodnje bazirana je na 1400 stanovnika u 420 domaćinstava, te odvodnji voda industrijske zone površine oko 8 ha.

Planirana je kombinacija mješovite kanalizacije za centralno područje grada (površina 18 ha), odnosno nepotpuna razdjelna kanalizacija za ostala područja obuhvata. Odnosno kanalizacijskim kolektorima bi se na uređaj odvodile samo sanitarne otpadne vode, dok bi se oborinske vode putem otvorenih kanala ispuštale u najbliži recipijent.

Za pročišćavanje otpadnih voda predviđen je BIODISK.

Predviđena je izgradnja u tri etape. Zajačko selo i Požun na lijevoj obali rijeke Kupe planirano je kao područje zasebnog sustava odvodnje s vlastitim uređajem za pročišćavanje.

U svim ostalim naseljima većina građevina ima rješenu odvodnju u vlastite septičke jame ili druga slična rješenja.

Uređaj za pročišćavanje (330 ES) izgrađen je za potrebe "Korduna" u Malom Erjavcu.

Odvodnja oborinskih voda rješena je površinskim kanalima uz prometnice koji odvođe vodu u recipijent ili okolni teren.

Korištenje voda

Rijeka Dobra i Kupa najviše se spontano koriste u rekreacijske svrhe (kupanje, ribolov isl.).

Na području Grada Ozlja, rijeka Kupa se u Ozlju hidroenergetski iskorištava. U funkciji je od 1908. godine brana i hidroelektrana HE Ozalj I i II.

Osamdesetih godina planiran je višenamjenski sustav VES Brodarci na rijeci Kupi, 950 m nizvodno od ušća Dobre u Kupu (izvan granica Grada Ozlja).

Izgradnjom vodoprivredno – energetske stepenice Brodarci ostvarile bi se:

- pouzdana obrana od poplava grada Karlovca kao i ostalih područja uzvodno od brane Brodarci,
- korištenje hidroenergetskog potencijala rijeke Kupe na dionici Brodarci – HE Ozalj,
- mogućnost plovidbe na istoj dionici za slučaj realizacije projekta plovnog kanala Sava – Jadran,
- zaštita i uređenje poljoprivrednih površina u zaobalnom području, uzvodno od Ves Brodarci.

Ves Brodarci je ključni objekt u distribuciji velikih voda koje su u profilu Karlovca i Jamničke Kiselice limitirane, te se mora izvršiti distribucija velike vode na Kupu (650 – 1000 m³/s, zavisno od protoka i uspora Korane) i oteretni kanal Kupa – Kupa uz kraće zadržavanje u retenciji Kupčina. Kao energetski objekt VES Brodarci koristiti će raspoložive vodne snage Kupe na dionici Brodarci HE Ozalj u dužini od 16,8 km i 2,6 km na Dobri.

Ves Brodarci je pribransko postrojenje s konstruktivnim padom od 7,3 m koje se ostvaruje izgradnjom akumulacijskog bazena pomoću betonske brane olakšanog višelučnog tipa, zaštitnih nasipa, strojarnice i ostalih pribranskih objekata i objekata na ulazu u otvoreni kanal Kupa – Kupa. Brana je projektirana tako da je moguća i ugradnja brodske prevodnice na desnoj obali Kupe za slučaj plovidbe.

Radi zaštite i unapređenja poljoprivredne proizvodnje u zaobalnom području izvodi se sustav odvodnje s regulacijom nivoa podzemnih voda. Izgradnjom osnovne i detaljne mreže odvodnje ne samo da će se poboljšati današnje stanje već će biti stvoreni uvjeti za intenzivnu proizvodnju. Usljed toga povećat će se vrijednost poljoprivrednog zemljišta koje je danas jednim dijelom zamočvareno ili je ekstenzivne proizvodnje. Otvoriti će se mogućnost korištenja vode za natapanje zemljišta.

Uz ostvarenje stalnog uspora na koti 114,50 predviđa se prosječna godišnja proizvodnja električne energije od 50,5 GWh, odnosno s odbitkom izgubljene energije na HE Ozalj 43,7 GWh, uz instaliranu snagu od 9,72 MW.

Izgradnjom ovog objekta (maks. visina brane 10,2 m, dužina krune oko 160 m) ostvaruje se i funkcija danas već izgrađenog odteretnog kanala Kupa – Kupa bez kojeg nije moguće postići planiranu sigurnost u zaštiti od poplavnih voda.

Izgradnjom sustava doći će do trajnih promjena u okolini. Dio površina poljoprivredne namjene i pod šumom te dio naselja trajno će biti zaposjednuti akumulacijom (ukupno oko 372 ha uključujući i odvodni

sustav). Trajno će biti preseljeno oko 50 stambenih i gospodarskih zgrada u priobalnom pojasu Kupe i Dobre. U svrhu odvodnje zaobalnih površina predviđa se izvršiti komasacija na području od 3500 ha. Nivo podzemne vode održavati će se na dubini od 1,5 m u području naselja Gornje Pokupe, Levkušje i Zorkovac. Neke dionice lokalnih cesta unutar zaobalalja morati će se preložiti.

Uređenje vodotoka i voda

Izgradnja sustava VES Brodarci uključuje sustav zaštitnih nasipa u ukupnoj dužini od 12,35 km na dionici Kupe od stepenice Brodarci do željezničke pruge u Zorkovcu te oko naselja Trg i na dionici Dobre provodi se pouzdana obrana od poplava.

Izgradnjom akumulacije biti će stvoreni uvjeti i omogućena plovidba na ovom dijelu Kupe kao dionica budućeg plovnog puta Sava – Jadran.

Izgradnjom akumulacijskog jezera (površine 1,8 km²) povećati će se dubina u koritima Kupe i Dobre, djelomično potapanje inundacionih površina i smanjenja prosječna brzina toka. Jezero bi bilo protočnog tipa s korisnom zapreminom od 1,72 hm³ i mogu se očekivati svakodnevne iznjene vode.

Izgradnjom zaštitnih nasipa (15 km) od brane do Zorkovca štiti se zaobalje od poplava 100 god. Velikih voda (u profilu brane 1415 m³/sek).

Uzvodno od Zorkovca nisu predviđeni zaštitni nasipi osim na području naselja Trg koje je zbog kulturno – povijesnih spomenika zaštićeno od 100 god. Velikih voda. Naselja uz lijevu obalu Kupe: Zajačko Selo, Podbrežje, Mirkopolje i Dugave su iznad 100 god. velike vode. Na desnoj obali osim zaštićenog Trga, 25 god. Velike vode zahvaćaju dio Treščerovca i na najnižim mjestima nekoliko kuća u Polju Ozaljskom. Prije početka gradnje objekata akumulacije mora se izvršiti zaštita ovih naselja barem na 50 god velike vode.

Površine plavljenja u području Dobre su relativno male. Na lijevoj obali to su uglavnom inundacije. Na desnoj strani zbog strmije obale plave se manje površine i to kod 5 god. Velike vode 20 ha, a kod 100 god. Velike vode 20 ha. Zaštitni nasip bi se izgradio u sklopu novoprojektirane ceste Zadobarje – Gornje Pokupe.

Postavljanje zaštitnih nasipa bilo bi nužno u urbaniziranom području u priobalnom pojasu Kupe. Zaštitni nasipi su trapezoidnog oblika prosječne visine oko 3,0 m obostrano zatravljenih pokosa. Na dionici kroz Gornje Pokupe s jedne i druge strane mosta zbog skućenog prostora i da se izbjegne rušenje većeg broja kuća, predviđeni su armirano betonski zidovi u dužini od 354 m i 590 m na desnoj strani mosta. Zidovi bi bili izvedeni s vodne strane kao potporni zidovi ceste i nasipa s visinom zračnog dijela iznad normalnog uspora od 2,7 – 3,2 m.

Melioracijska odvodnja

Prostrano polje zapadno od Kupe do Ozlja na sjeveru, do ušća Dobre na jugu ima relativno visoke nivoe podzemnih voda. Osim toga ovdje se pojavljuju tzv. viškovi voda tj. Na nivo podzemnih voda pored voda rijeke Kupe utječu i podzemni tokovi sa brdovitog područja sa zapada.

Izgradnjom akumulacije u sklopu VES Brodarci došlo bi do daljnjeg pogoršanja stanja i do dizanja nivoa podzemnih voda. Zbog toga će biti nužno provesti melioriranje cijelog područja i odvodnju suvišnih voda. Isto vrijedi i za područje istočno od Kupe.

Izgradnja sustava VES Brodarci uključuje izgradnju sustava kanala (lateralnih, glavnih odvodnih, transverzalnih te ostalih), pripadajućih objekata na navedenim kanalima i cestama koje ovi kanali presjecaju, posebne drenaže (s bunarima i pumpnim stanicama) podzemnih voda i površinske odvodnje u priobalnoj zoni naselja.

Radi zaštite i unapređenja poljoprivredne proizvodnje u zaobalnom području izvodi se sustav odvodnje s regulacijom nivoa podzemnih voda. Izgradnjom osnovne i detaljne mreže odvodnje ne samo da će se poboljšati današnje stanje već će biti stvoreni uvjeti za intenzivnu proizvodnju.

Izgradnjom zaštitnih nasipa duž obale Kupe i Dobre spriječit će se dosadašnji način upuštanja pritoka i kanala sa zaobalnih površina u Kupu i Dobru. Naime nasipima se presjecaju vodotoci u blizini njihovih

ušća u glavni recipijent i onemogućava prirodno otjecanje kako je to sada. Zbog toga će se odvodnja zaobalja morati riješiti mrežom odvodnih kanala.

Odvodnja vanjskih voda (25 god. Velike vode) riješena je pomoću lateralnih kanala kojima se prihvaćaju površinske vode brdskog sliva i upuštaju u Kupu i Dobru uzvodno izvan nasipa.

Unutarnje vode odводе se gravitacionim putem pomoću glavnog odvodnog kanala i ispuštaju se nizvodno od brane. Mreža odvodnih kanala dimenzionirana je na 5 god. Velike vode s mogućnošću evakuacije i 25 god. velikih voda.

Radi brže evakuacije unutarnjih voda, nakon prolaska velikog vodnog vala predviđaju se na obje strane zaobaljal u Trgu čepovi.

Uzdruž zaštitnih nasipa u pravilu dolaze paralelni odvodni kanali, radi prikupljanja površinske vode i prihvaćanja procjednih i podvirnih voda. Ovi kanali priključeni su na glavne odvodne kanale i čepove ili samo na čepove (Trg).

Stvaranjem stalnog uspora u akumulaciji Brodarci na koti 114,5 uzdignut će se nivo podzemnih voda. i u sadašnjim uvjetima nivoi podzemne vode osciliraju zavisno od nivoa vode u koritu rijeke, odnosno zavisno od veličine i trajanja vodnog vala.

Nakon izgradnje brane doći će do stalnog porasta nivoa podzemne vode koja se nalazi pod pritiskom što će direktno ili indirektno utjecati na poljoprivredne površine i priobalna naselja. Posljedice toga bi mogle biti izbijanje podzemne vode na površinu, zamočvarenje i degradacija poljoprivrednog zemljišta. Ukupne površine uključujući i površine naselja pod direktnim utjecajem akumulacije u lijevom i desnom zaobalju Kupe iznose 550 ha.

Regulacija nivoa podzemnih voda na poljoprivrednim i šumskim površinama postići će se drenažnim sustavom i mrežom odvodnih kanala, koji služe i za odvod površinske vode. Odvodni kanali postavljeni su tako da je moguća pouzdana regulacija podzemnog vodostaja za norme odvodnje koje odgovaraju oraničnim površinama (prema hidropedološkoj studiji $h_n = 0,5$ m). Norma odvodnje u zonama priobalnih naselja je znatno strožija i iznosi 1,5 m minimalna dubina podzemne vode od površine terena) Održavanje zadanog nivoa postići će se vertikalnim drenažom pomoću bunara iz kojih se voda crpi pomoću centrifugalnih crpki ili pomoću samoispusnih bunara iz kojih direktno utječe u odvodne kanale.

Provedbom kompleksnih melioracija površine livada i pašnjaka (1239 ha) pretvoriti će se u oraničke površine.

1.2.7. Zaštita prostora

Zaštita vode

Vodozaštitno područje

U svrhu osiguranja i zaštite od namjernog ili slučajnog zagađivanja voda za piće i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode ili izdašnost vodoopskrbnih izvorišta, utvrđene su zone sanitarne zaštite izvorišta voda za piće:

- “Opara” u Jaškovu (I, II i III zoana).

Izvor “Opara” se nalazi na lijevoj obali Dobre, na koti 129,00 m.n.m. udaljen od Dobre 750 m. Eksploatacioni kapacitet mu je 6 l/sek. Postojeći vodovodni sustav izgrađen je 1947. godine, a proširen je 1951. godine i snabdijeva oko 25% stanovništva Grada Ozlja. Eksploatacioni kapacitet je moguć i do 9 – 10 l/sek. Izvršene su hidrogeološke analize izvorišta (1993. godine). Utvrđeno je da hidrogeološke karakteristike stijena koje izgrađuju slivno područje Opara, ukazuju da svi vanjski negativni utjecaji bez većih zapreka mogu djelovati na kvalitetu podzemnih voda. To znači da naselja i zaselci Svetičk Vas, Mlačak, Ripička Gorica, Vuksani, Krčelići, ev. Kovači, Juriše i Matkovići moraju imati kontrolirano i solidno riješeno ispuštanje otpadnih voda u podzemlje. Isto tako oprezno i kontrolirano treba upotrebljavati pesticide.

Prostornim planom bivše općine Ozalj, bile su utvrđene još tri zone vodozaštite:

- izvori na Žumberku (Rajakovići, Cvetišće, Badovinci).
Do danas, za njih nisu izvršena potrebna istraživanja.

Zaštita tla

Poljoprivredno tlo

Na području grada Ozlja prisutna su tla svih tipova bonitetnih vrijednosti. Poljoprivredno zemljište dijeli se prema kategorijama korištenja na :

- poljoprivredno zemljište isključivo osnovne namjene P
 - osobito vrijedno obradivo tlo (P1),
 - vrijedno obradivo tlo (P2),
 - ostala obradiva tla (P3),
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ).

Tla treba štiti od degradacijskih procesa (zakiseljavanja tla usljed ispiranja baza – posebno kalcija, teksturne diferencijacije profila i zbijenosti podoraničkog horizonta, erozija vodom, smanjenja dubina humusno akumulativnog horizonta i sadržaja humusa i dr.).

Za očuvanje i korištenje zemljišta za poljodjelsku i stočarsku svrhu odrediti će se sljedeće mjere:

- smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe;
- poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane,
- prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama – vinogradarstvo, voćarstvo, stočarsvo i sl.,
- okrupnjavati posjede, meliorirati poplavna područja, obrađivati zapuštena zemljišta i revitalizirati obiteljska mala seoska gospodarstva.

Šumsko tlo

Šume i šumska zemljišta su prirodni resurs od posebnog značaja i utjecaja na: klimu, vode, tlo, atmosferu, estetski doživljaj – krajolik. Prema namjenama, na području Grada Ozlja šume su podijeljene na :

- gospodarske (Š1),
- zaštitne (Š2).

Zaštita šuma i šumskih površina odredit će se sljedećim mjerama:

- održavati postojeće šume putem očuvanja i pravilnog gospodarenja,
- povećati zaštitu šuma od onečišćivača, požara, nametnika i bolesti te drugih negativnih utjecaja na njih,
- stimulirati razvoj urbanog šumarstva radi ozelenjavanja gradskih, rubnih gradskih i seoskih naselja i turističkih područja.

Zaštita prirodne

Područje Grada Ozlja odlikuje se velikim bogatstvom i raznolikošću i vrijednošću prirodne baštine.

KATEGORIJA ZAŠTITE	ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE	VRIJEDNI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU
PARK PRIRODE	- Žumberak – Samoborsko gorje	
POSEBNI REZERVAT		-Sv. Gera - livade
ZAŠTIĆENI KRAJOLIK	- Ozalj, okolica Starog grada	-Breznik-vidikovac -Okolica crkve Sv. Jurja u Dojutrovici-vidikovac -Okolica dvorca u Hrašću-vidikovac -Kupa – dio obalnog pojasa -Okolica crkve Sv. Marije u Sveticama-vidikovac -Dobra – dio obalnog pojasa
SPOMENIK ARHITEKTURE	PARKOVNE	-Park u Gornjem Pokupju -Park oko dvorca u Jaškovu -Park u Treščerovcu

Zaštita kulturno-povijesne baštine

Zadnja revizija i nadopuna postojećeg Popisa nepokretnih kulturnih dobara na području Grada Ozlja izvršena je za potrebe Prostornog plana Karlovačke županije, u globalnom terenskom sagledavanju prostora. Popis je izrađen prema naseljima abecednim redom s podacima o lokalitetu (u naselju ili izvan naselja), vremenu gradnje i statusu zaštite (E,P,R). Uz popis izrađena je karta identifikacije pokrivenosti prostora kulturnim dobrima. Tim popisom utvrđeno je 59 evidentiranih (E), 31 preventivno zaštićenih (P) i 9 registriranih objekata (R) kulturne baštine.

POSTOJEĆA EVIDENCIJA NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA (PREMA PROSTORNOM PLANU ŽUPANIJE)

BADOVINCI - CRKVA SV. NIKOLE (izvan naselja)	E
BRATOVANCI - KAPELA POKLONAC (izvan naselja)	E
BREZJE VIVIDINSKO - RURALNA CJELINA	E
CVETIŠĆE - SPOMEN PLOČA (na kući Popović Janka)	E
DANČULOVICI - KAPELA SV. DUHA (izvan naselja) - BALIČI, POKLONAC MAJKE BOŽJE (u naselju, ruševan)	E E
DOJUTROVICA - CRKVA SV. JURJA (izvan naselja)	E
DURLINCI - KAPELA SV. BLAŽA (u naselju)	E
FERENCI - GORNJI FERENCI, KAPELA SV. DUHA (izvan naselja) - GORNJI FERENCI, KLIJET (izvan naselja)	E E
FRATROVCI OZALJSKI - KAPELA SV. IVANA KRSTITELJA (izvan naselja)	E
GORNJE POKUPJE - DVOR POKUPJE (TURK) - L, (izvan naselja, kod utoka Dobre u Kupu)	P E
GORNJI LOVIČ - KAPELA SV. FRANJE KSAVERSKOG (izvan naselja)	E
GRADIĆ BREG - KUĆA («Kuća na pivnici») - TRADICIJSKA KUĆA	P P
GRDUN - DVOR GRDUN (u naselju) - KUĆA I OKUĆNICA (u naselju)	R P
HODINCI - TRADICIJSKA KUĆA I GOSPODARSKI OBJEKT «POD»	P
JAŠKOVO - KAPELA SV. PETRA I PAVLA (u naselju) - DVOR JAŠKOVO (izvan naselja) - MLIN NA RIJECI DOBRI	E R E
KAŠT - GRKOKATOLIČKA ŽUPNA CRKVA SV. ANTUNA VELIKOG (u naselju) - SPOMEN PLOČA NA ZGRADI ŠKOLE (u naselju)	E E
LOVIČ PREKRIŠKI - KAPELA SV. KRIŽA (izvan naselja) - SPOMEN PLOČA (kod kapele Sv. Križa)	P E
MALI ERJAVEC - TRADICIJSKA KUĆA I GOSPODARSKI OBJEKTI (preseljeno u etno naselje Trg)	E
NOVAKI OZALJSKI - SPOMEN PLOČA	E
OBREŽ VIVODINSKI - KAPELA SV. NIKOLE (izvan naselja)	E
OZALJ - ŽUPNA CRKVA SV. VIDA (u naselju) - ŽUPNI DVOR (u naselju) - KAPELA SV. FLORIJANA (u naselju na groblju) - STARI GRAD (u naselju) - HIDROELEKTRANA OZALJ (u naselju) - POLJICE, L, TUMUL NEKROPOLA (izvan naselja) - PN, NEKROPOLA (u naselju, kod Šumarije) - Z, RIJEKA KUPA - KIRINŠČAK ILI BRVNO, L, UTVRDA - SPOMEN PLOČA STRIJELJANIMA, NOB (u naselju) - SPOMENIK PALIM BORCIMA (u naselju) - SPOMENIK DOMOBRANIMA (kod groblja)	R E E R P E E E E E E

RADATOVIČI - GRKOKATOLIČKA ŽUPNA CRKVA USKRSNUČA GOSPODNJEG (u naselju) - GROBNA KAPELA (izvan naselja) - ŠUMA SUŠICA, SPOMEN PLOČA (izvan naselja) - SPOMENIK PALIM BORCIMA I ŽFT (u naselju) - SPOMEN PLOČA (u naselju) - MLIN (izvan naselja, na potoku Sušici) - MLIN (izvan naselja, na potoku Sušici) - MLIN (izvan naselja, na potoku Sušici) - MLIN (izvan naselja, na potoku Sušici) - MLIN (izvan naselja, na potoku Sušici) - MLIN (izvan naselja, na potoku Sušici)	E E E E E E E E E E
SEKULIČI - PLANINARSKI DOM (u naselju)	P
SRŠIČI - GOSPODARSKI OBJEKT (u naselju) - TRADICIJSKA KUĆA (u naselju) - TRADICIJSKA KUĆA (u naselju) - TRADICIJSKA KUĆA (u naselju) - TRADICIJSKA KUĆA (u naselju) - TRADICIJSKA KUĆA (u naselju)	P P P P P P
STOJAVNICA - KAPELA SV. IVANA KRSTITELJA (u naselju)	E
SVETICE - PAVLINSKI SAMOSTAN I ŽUPNA CRKVA ROĐENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE (u naselju) - POKLONAC (u naselju)	R P
SVETIČKO HRAŠĆE - KAPELA SV. IVANA KRSTITELJA (izvan naselja) - DVOR HRAŠĆE (u naselju) - SPOMEN PLOČA ŽFT (u naselju) - SPOMEN PLOČA (u naselju) - SPOMEN PLOČA (izvan naselja, na groblju)	P P E E E
TOMAŠNICA - KUĆA S OKUČNICOM (u naselju)	P
TREŠĆEROVAC - DVOR TREŠĆEROVAC (izvan naselja) - SMIČELJ-GRADINA, L, (izvan naselja) - SMIČELJ-RIJEKA KUPA, Z, - TREŠĆEROVAČKO POLJE, L, (izvan naselja)	E E E E
TRG KOD OZLJA - ETNO-PARK - CRKVA SVIH SVETIH (u naselju) - OKUČNICA br. 83 (u naselju) - KUĆA S OKUČNICOM (u naselju)	R R R P
VIVODINA - ŽUPNA CRKVA SV. LOVRE (u naselju) - KURIJA ŽUPNOG DVORA (u naselju) - SPOMENIK (u naselju) - SPOMEN-PLOČA (u naselju) - SPOMEN-PLOČA (kod kapele Sv.Križa) - MLIN NA POTOKU KAMENICA (izvan naselja)	R E E E E E
VRHOVAC - ŽUPNA CRKVA SV. KUZME I DAMJANA (u naselju) - KURIJA ŽUPNOG DVORA (u naselju) - PLEPELIĆ DVOR (izvan naselja) - TRADICIJSKA KUĆA - TRADICIJSKA KUĆA «KOMORA» - TRADICIJSKA KUĆA - TRADICIJSKA KUĆA - TRADICIJSKA KUĆA - TRADICIJSKA KUĆA - TRADICIJSKA KUĆA - GOSPODARSKI OBJEKT - KLIJET «PIVNICA» - KLIJET «PIVNICA»	P E P P P P P P P P P P P
VRHOVAČKI SOPOT - KAPELA SV. ROKA (izvan naselja)	E
VRŠKOVAC - MLIN NA POTOKU KAMENICA (izvan naselje)	E
ZORKOVAC - DVOR ZORKOVAC (izvan naselja) - KAPELA SV. JELENE KRIŽARICE (u naselju)	E E

Kulturna dobra koja se brišu s popisa evidencije prostornog plana karlovačke županije

1. Grdun, kurija Grdun, R
2. Grdun 22, tradicijska okućnica P
3. Radatovići, 6 mlina na potoku Sušica, E
4. Sršići 2, tradicijska kuća, P
5. Sršići 7, tradicijska kuća, srušena, P
6. Sršići 12, tradicijska kuća, srušena, P
7. Trg, kuća s okućnicom, P
8. Vivodina, mlin, E
9. Vrhovac, Donje selo 10, tradicijska kuća, srušena, P
10. Vrhovac, Donje selo 14, tradicijska kuća, srušena, P

U tijeku je postupak revizije rješenja zaštite kulturnih dobara na području RH prema Pravilniku o registru, kao i postupak donošenja novih rješenja za evidentirana kulturna dobra.

1.3. PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

Potencijal prostora Grada Ozlja može se ocjeniti kroz nekoliko bitnih elemenata koji utječu na budući ukupni razvoj gospodarstva, društva i kulture:

- geopolitički položaj;
- prirodni resursi i ostali elementi prostora;
- demografska slika i mreža naselja;
- prometna povezanost područja Grada s prostorima unutar županije, unutar države i šire;
- opremljenost infrastrukturnim sustavima;
- stanje gospodarskih subjekata;
- stanje i mreža središnjih uslužnih funkcija;

Posebnim vrijednostima prostora smatraju se:

- zaštićena područja prirode;
- spomenici graditeljske baštine;
- resursi: prirodne šume, nezagađena tla, rezerve pitke vode, očuvani kultivirani krajobraz.

Zastupljenost prethodno navedenih prostornih vrijednosti u Gradu je razmjerno umjerenog intenziteta.

Prirodni izvori

Od svih navedenih čimbenika, prostor i okoliš predstavljaju temeljno bogatstvo i ograničen prirodni izvor te okvir u kojemu su prisutne sve pojave i odvijaju se sve ljudske djelatnosti. Krško područje - osnovno je obilježje velikog dijela područja Grada. Podzemni tokovi vode, poniranje malobrojnih površinskih tokova, duboko usječena korita rijeka bogatih vodom (Kupa) glavne su karakteristike krškog područja. Nasuprot tome je čitavo područje istočno od Dobre i Kupe – sa distričnim smeđim tlima i luvisolom zaokružena je u luku rijeke Dobre prije ušća u Kupu - prodor paleozojskih škriljevaca i pješčenjaka. Korištenje voda kulminiralo bi gradnjom akumulacija i VES Brodarci, pored već postojeće HE Ozalj. Krški ravnjaci su uvijek bili privlačni za stočare i vinogradarstvo što je rezultiralo devastacijom velikog dijela Grada, paljenjem i krčenjem šume, tako da je prostor relativno siromašan šumom (oko 9.821,88 ha). Šume hrasta kitnjaka i graba su prilično uništene. Prirodni proces regeneracije šuma ide sporo.

Klimatski i pedološki uvjeti su vrlo povoljni za rast šume. Dobar dio napuštenih oranica našao se pod šumom, tako da bi šuma u budućnosti mogla prevladati u izgledu pejzaža.

Turizam je glavninom oslonjen na prirodne fenomene i kulturnu baštinu.

Poljodjelsko zemljište najbolje kvalitete zauzima 25,6% prostora Grada. Tla klase P1 zastupljena u prostoru Grada na 13% površine. Tla klase P2 pogodna su za obradu u ratarstvu. U klasu P3 ulaze tla sa znatnim ograničenjenjima u proizvodnji.

Na poljoprivrednom zemljištu dominiraju livade i pašnjaci. Malo je površina pod voćnjacima i vinogradima. Ostale su površine pod oranicama.

Sačuvanost prirodnog ambijenta, sačuvanog tradicijskog kultiviranog i kulturnog krajobraza dobra su osnova za još jači razvoj turizma kontinentalnog tipa.

Prirodna bogatstva na području Grada Ozlja bitan su čimbenik njegovog daljnjeg dugoročnog gospodarskog razvoja.

Prirodna i krajobrazna baština

Planiranje i uređenje prostora mora obuhvatiti ne samo prostor i njegovo funkcionalno uređenje već i sve pojave koje se javljaju u tom prostoru. Temeljni cilj takvog planiranja prostora je postizanje održivog - trajnog i postojanog - razvoja, koji će koristiti sadašnji prostor i okoliš tako da ne dođe do njegovog nepovratnog uništenja. Jedno od osnovnih polazišta modernog pristupa prostornom uređenju jest ravnopravno vrednovanje ciljeva zaštite prostora (prirodnih i kulturnih dobara) i okoliša s ciljevima razvitka već u prvoj fazi planskog procesa.

Do danas ove komponente nisu bile dovoljno uključene u strategiju gospodarskog razvoja. Neki vrijedni predjeli nisu do sada bili niti uočeni, a time niti zaštićeni. Iz svega proizlazi potreba cjelovitog pristup zaštiti okoliša. Unatoč destrukciji urbane i ruralne konzistentnosti i primjene općih obrazaca oblikovanja i pojednostavljivanja funkcija i oblika, dijelom su se ipak očuvala povijesne strukture, a ponegdje i atraktivni krajobrazi i vizure, kao glavna uporišta identiteta Grada.

Vrijednost nekog prostora leži i u njegovoj prometnoj povezanosti s važnijim i većim administrativnim, uslužnim i proizvodnim središtima. Tek se tada mogući prirodni i drugi izvori mogu aktivirati.

Kulturno-povijesna baština

Značajno ishodište za daljnji gospodarski i kulturni razvitak treba imati kulturno-povijesno naslijeđe.

Unutar prostora Karlovačke županije po broju spomenika Grad Ozalj je na trećem mjestu, iza Karlovca i Slunja.

Za potrebe plana konzervatorskom podlogom reambulirano je stanje na terenu. Evidencijom na terenu ustanovljeno je da napodručju Grada postoji još kulturno povijesnih vrijednosti koje će se ovim Planom PREDLOŽITI za upis u registar, odnosno da se štite mjerama ovog plana.

Društvene djelatnosti

Stanje i mreža društvenih djelatnosti nije dovoljno razvijen. Postojeća mreža društvenih djelatnosti smještena je uglavnom u sklopu Gradskog središta. Izvan središta Grada u drugim naseljima smještene je vrlo malo nekih društvenih sadržaja. Postoje i određene građevne aktivnosti u obnovi i izgradnji novih društvenih i gospodarskih građevina.

Prometnice

Grad je dobro prometno povezan sa širim prostorom kako Županije tako i Države. Gradom prolazi državna cesta Bregana – Krašić - Ozalj – Karlovac i sedam županijskih prometnica. Od posebne važnosti je svakako blizina autoceste i čvora Karlovac.

Bitno poboljšani prometni uvjeti stvoriti će nove pretpostavke afirmaciji prostora Grada Ozlja, jačim razvojem gospodarskih djelatnosti (turizam, ugostiteljstvo, proizvodni kapaciteti).

1.4. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATAT PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

1.4.1. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja

1. Program prostornog uređenja Repunlike Hrvatske – Narodne novine br. 50/98 od 21.05.2004.

Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske na temelju postavljenih općih i posebnih ciljeva ističu se globalni prioriteti i obveze koje je potrebno ugrađivati u planove i programe prostornog razvitka na nižim razinama.

Globalni prioriteti predviđeni Programom prostornog uređenja Hrvatske odnose se na :

- poboljšanje učinkovitosti korištenja već angažiranog prostora,
- iskorištenje raspoloživih i nedovoljno učinkovitih potencijala prvenstveno na lokacijama i kapacitetima koji mogu bez većih ulaganja dati brze i kvalitetne i višeznačne učinke,
- stvaranje kvalitativnih pretpostavki za poboljšanje uvjeta života posebno u depopulacijskim područjima (pokretanje i unapređenje gospodarstva uz osnaživanje prometnih funkcija),
- saniranje kritičnih mjesta ugrožavanja prostora i okoliša,
- otklanjanje nedostataka i poboljšavanje postojećih infrastrukturnih sustava.

U svemu treba odrediti prioritete na lokalnoj razini i prioritete u okviru sektora - resora.

Temeljne obveze iz Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, koje treba posebno respektirati, obuhvaćaju slijedeća tematska područja:

Stanovništvo i naselja

- U duhu nove strategije i politike demografskog razvitka potrebno je spriječiti prevelike koncentracije stanovništva u gradu, uz obnovu ruralnih područja,
- Uspostava optimalnog stupnja urbanizacije uz poboljšanje postojeće urbane mreže i skladan regionalni razvitak .

Infrastrukturni sustavi

Sačuvan prostor je od neprocjenjive važnosti za budućnost, pa je obveza odabrati takove infrastrukturne koridore kojima će se zadržati prednost sačuvanosti prostora.

Cestovni promet

- Potrebno je spriječiti daljnja proširenja građevinskog područja duž državnih i županijskih cesta kako ne bi došlo do sniženja kategorije cesta.

Željeznički promet

- Organizirati sustav prigradskog željezničkog putničkog prometa Županije u kome bi Karlovac bio središte tog prometa, a istovremeno bi se nalazio u sustavu prigradskog prometa grada Zagreba.

Telekomunikacijski promet

- U svrhu unapređenja postojeće telekomunikacijske mreže potrebno je raditi povećanju i modernizaciji postojećih kapaciteta u skladu s novim tehnologijama komuniciranja,
- Izgraditi preostalu mrežu odašiljača u svrhu poboljšanja prijema i čujnosti.

Energetski sustav

- Od elektroenergetskih građevina, planirana je izgradnja više hidroelektrana na Dobri, Kupi i Korani, jedan 400 kV i više 110 kV dalekovoda.
- U ostvarivanju sustavnog planiranja cjelovite državne mreže potrebno je stvoriti uvjete za korištenje dopunskih (raspoloživih) izvora na županijskoj ili gradskoj razini pri čemu se potencira izgradnja malih postrojenja, tj. sustava malih elektrana (MAHE) za lokalne potrebe.
- Magistralni plinovod Pula - Karlovac - Zagreb (trasa u istraživanju), čija je realizacija planirana u razdoblju do 2005. godine.

Vodnogospodarski sustav

- Poštujući glavni cilj Dugoročnog programa vodoopskrbe - osiguranje dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo - potrebno je na lokalnim razinama punu pozornost posvetiti zaštitnim zonama izvorišta provođenjem osnovnih mjera i radova na zaštiti voda od zagađenja, ali i utvrđivanjem i učinkovitosti zaštite.
- Sustavno je potrebno uklanjati izvore ili uzroke zagađivanja voda, spriječiti nastajanje zagađenja na postojećim i potenciranim izvorištima, definirati zone sanitarne zaštite, te težiti centralnim uređajima za zajedničko pročišćavanje gradskih i industrijskih voda (uz predtretman).

Gospodarske djelatnosti

Šumarstvo

- Šumarsko planiranje dio je općeg planiranja koje ima za cilj korištenje gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma na lokalnoj i globalnoj razini.
- U svrhu očuvanja šuma potrebno je svaku uništenu šumsku površinu obnoviti pošumljavanjem, potencirati zaštitnu ulogu šuma, ne prenamjenjivati šume ekološke i socijalne funkcije, kao ni zaštićene šume, te poticati razvitak urbanog šumarstva.

Poljodjelstvo

- U poljodjelskom sektoru potrebno je izvršiti transformacije u pravcu razvitka suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva.
- U svrhu zaštite i očuvanja poljodjelskog resursa potrebno je u dokumente prostornog uređenja uključiti racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta te smanjenje korištenja kvalitetnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe.
- U svrhu razvoja poljodjelstva, kao gospodarske komponente, potrebno je zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava, poticati povećanje zemljišnog posjeda te započeti s iskorištenjem do sada neobrađenih ili zapuštenih poljodjelskih površina.

Industrija

- Potrebno je potencirati one industrijske grane koje imaju komparativne prednosti, odnosno one za koje postoje prirodni resursi, sposobna - školovana radna snaga, tržište, kapital tradicija vezana na ukupnu fizionomiju predmetnog područja.
- U skladu s tržišnim uvjetima iskoristiti položaj u smislu uređenja i osposobljavanja radno - prometnih zona za funkcije slobodnih zona, te prilagoditi uvjete i gospodarsku strukturu grada uz glavne međunarodne pravce za snažniji udjel međunarodne razmjene dobara.

Rudarstvo

- Na području Grada Ozlja ne postoje utvrđena ležišta i iskorištavanje energetskih mineralnih sirovina, ali postoji nekoliko napuštenih površinskih kopova kamenoloma u kojima se iskorištava građevinski kamen dobre kvalitete.
- Potrebno je izraditi geološku kartu postojećih ležišta mineralnih sirovina, sa gliništima i kamenolomima na području Grada Ozlja sa utvrđenim zonama mogućih novih eksploatacijskih polja gline, pijeska, šljunka, kamena i termalne vode (Obrež).
- Tradiciju eksploatacije pijeska i šljunka treba nastaviti uz racionalno korištenje postojećih eksploatacijskih polja.

Turizam

- Potrebno je dići turizam na razinu koja može konkurirati u okvirima kontinentalnog turizma temeljenog na prirodnim uvjetima: šume, jezera, vodotoci, graditeljska baština, lovna područja.
- Turizam integrirati u ukupnu strukturu prostora - naselja, a samo iznimno formirati izdvojene komplekse.
- Šport i rekreaciju vrednovati kao nove aspekte turizma uz uključivanje poljoprivrede i tradicije.
- Prednost dati revitalizaciji zapuštenih objekata i čitavih naselja.
- Gradnju novih objekata ne izvoditi na novim lokacijama, već tamo gdje je potrebna sanacija terena.
- Sa realizacijom novih turističkih zona ne započeti prije izrade nove generacije prostornih planova.

Zaštita posebnih vrijednosti prostora i okoliša

- U okviru obveza zaštite prostora naznačene su obveze očuvanja zone prirodnih i rekreacijskih vrijednosti uz sam Ozalj, zatim povijesna urbana cjelina Ozalj te mnogobrojne ruralne cjeline u Parku prirode Žumberak - Samoborsko gorje.
- Zaštititi pojedine predjele/lokalitete (posebni rezervat, zaštićeni krajolik, spomenik parkovne arhitekture).

2. Prostorni plan županije karlovačke (Glasnik karlovačke županije, broj 26/01)

Prostorni plan Županije temeljni je i obvezatni dokument, zadaća kojeg je da prepozna, a potom i planski odredi prostorne cjeline jedinstvenog režima korištenja i razvojnu strategiju županijskog područja, usmjeravajući razvoj svih nižih jedinica.

Kako je više od dvije trećine Županije bilo direktno zahvaćeno ratnim djelovanjem došlo je do velikih promjena u prostoru po pitanju vrste i veličine njegova korištenja. Isto tako transformacija političkog, društvenog i vlasničkog sustava mijenja i mogućnosti korištenja prostora, pojačavajući komponentu zaštite okoliša i uvodeći kategoriju održivog razvitka. U ovom planu prvenstveno je bio naglasak na zaštiti okoliša i uređenju prostora.

Grad Ozalj jedna je od 5 gradova i 16 općina u sustavu Županije, koja obuhvaća 671 naselje.

Županijskim planom navedeni su sljedeći ciljevi regionalnog, državnog međunarodnog značaja

- Razvijati Županijski prostor na prostornoj ravnoteži i regionalnim osobitostima prostora (načelo održivog razvitka).
- Revitalizirati gradove u cilju osiguranja primjerene kvalitete života u njima.
- Osobito poticati razvoj sadašnjih malih gradova s 2 000 – 7 000 stanovnika, čija se nedovoljna razvijenost ili manjak naročito osjeća u ruralnim područjima Hrvatske i u područjima uz državnu granicu (Slunj, Ozalj) gdje bi trebali postati nositelji svekolikog razvitka svojih gravitacijskih područja.
- Revitalizacija problemskih područja koja u svom zbiru pokrivaju prostor gotovo cijele Županije (pogranična, područja od posebne državne skrbi te brdsko-planinska).
- Prostorna, infrastrukturna rješenja i zaštitu prirodnih, kulturnih dobara te cjelokupnog okoliša uskladiti s razvitkom susjednih područja.
- Modernizacija ostalih državnih cesta.
- Vođenje infrastrukture planirati tako da se koriste postojeći koridori, po mogućnosti zajednički za više vodova.
- Prilikom određivanja namjene i korištenje prostora težiti očuvanju šumskih i kvalitetnih poljoprivrednih površina.
- Gospodarenje tлом i njegovu zaštitu provoditi usmjerenim gospodarskim utjecajem, uz sustavno praćenje, a oslanjajući se na znanstvene i stručne spoznaje, tako da posljedica tih utjecaja ne bude degradacija nego povećanje plodnosti tla.
- Postojeće površine šuma održavati pravilnim gospodarenjem temeljem šumsko gospodarskih osnova (obnavljanjem šumske vegetacije, poboljšanjem zdravstvenog stanja šuma obilježavanjem i sjećom bolesnih stabala i stabala u odumiranju).
- Identificirati zalihe i izvorišta pitke vode, utvrditi uvjete zaštite i racionalnog korištenja te maksimalno smanjiti gubitke na postojećem vodoopskrbnom sistemu.
- Spriječiti nekontroliranu eksploataciju mineralnih sirovina, težiti uravnoteženom iskorištavanju, sukladno tržišnim potrebama, a primjereno specifičnoj poljoprivrednoj i vodnogospodarskoj situaciji određenog lokaliteta uz obavezu sanacije tijekom radova i nakon eksploatacije.
- Prioritetne hidroenergetske višenamjenske objekte (na tokovima Kupe, Korane i Dobre) uskladiti s drugim postojećim i potencijalnim korisnicima prostora, te zahtjevima sveukupne zaštite prostora.
- Otvarati mogućnost upotrebi ekoloških (plin) i nekonvencionalnih izvora energije (plin, energija sunca, energija vjetra, geotermalna energija i dr.) uz racionalnu upotrebu postojećih energetske resursa, kroz uvođenje energetske efikasne tehnologije i smanjivanje gubitaka energije u transportu.
- Razvoj definirati na nosivim karakteristikama prostora.
- Sanirati izvore onečišćenja radi sprečavanja degradacije pojedinih ekosustava.
- Zaštititi vrijednosti prostora, prirodnih i stvorenih dobara uz očuvanje biološke raznolikosti svih tipova staništa.
- Zaustaviti trend pogoršanja kvalitete podzemnih i površinskih voda, provođenjem i održavanjem mjera zaštite, naročito onih voda koje su još čiste i zadovoljavaju propisane kriterije.
- Uklanjanje izvora ili uzroka zagađivanja voda, sprječavati i smanjivati zagađivanje na mjestu njegova nastajanja te osigurati i ostvariti pravilno postupanje i konačnu dispoziciju otpada.
- Spriječiti nastajanje zagađenja na postojećim i potencijalnim izvorima voda za opskrbu vodom, odnosno malim vodotocima, gdje uslijed koncentracije zagađenja i ograničenog kapaciteta prijemnika, potrebne mjere zaštite prelaze tehničke i ekonomske mogućnosti.
- Definirati propisane zone sanitarne zaštite u izvorišnim područjima i uspostaviti utvrđene mjere zaštite na osnovi prijeko potrebnih hidrogeoloških i drugih istraživanja uz puno uvažavanje činjenice da velik dio Republike Hrvatske sačinjava područje krša.

- Izgradnja centralnih uređaja za zajedničko pročišćavanje gradskih (komunalnih) i industrijskih otpadnih voda, a gdje je to moguće inicirati izgradnju individualnih uređaja za zaštitu tamo gdje nema tehničkog ili ekonomskog opravdanja za izgradnju zajedničkog sustava odvodnje s centralnim uređajima za pročišćavanje.
- Planovima gospodarenja vodama osigurati povećanje malih protoka voda, odnosno povećanja kapaciteta prijemnika za prijem opterećenja, a kvalitetu površinskih i podzemnih voda i mora treba stalno kontrolirati kao i kvalitetu efluenta kojima se u vode unose zagađenja.
- Zaštita osobito osjetljivih područja (područje krša, obalna područja rijeka i akumulacije većih količina podzemnih voda).
- Izraditi županijski plan intervencija u zaštiti okoliša te jasno definirati opasne djelatnosti proizašle iz opasnih tvari i procijeniti zone rizika.
- Oživotvoriti sustav gospodarenja otpadom, kako bi se prekinula praksa odlaganja otpada na nezaštićenu geološku podlogu koja rezultira zagađivanjem hidoloških resursa, a kroz:
 - smanjenje količina te sustavno zbrinjavanje otpada pri čemu izbor lokacije i tehnologije uređaja za trajno odlaganje pada u funkciji zaštite i racionalnog korištenja prostora,
 - prikupljanje i ponovno korištenje iskoristivog otpada,
 - trajno sigurno skladištenje i uništavanje štetnog i opasnog otpada.
 - još u fazi pripreme projekta, sagledati sve moguće nepovoljne utjecaje zahvata na okoliš kako bi se isti sveli na najmanju moguću mjeru.
- Sanirati ugrožena područja opterećena negativnim utjecajima prometa i industrije.
- Sanirati područja opterećenih bespravnom izgradnjom.

1.4.2. Ocjena postojećih prostornih planova

- **Prostorni plan (bivše) općine Ozalj** obuhvaća prostor Grada Ozlja. Plan je izrađen 1982. godine ("Službeni glasnik općine Ozalj" br. 4/82).

Dopunjen je 1983. godine s utvrđenim Granicama gađevinskih područja i zaštitnim obalnim pojasom ("Službeni glasnik općine Ozalj" br. 1/83), te 1987. godine Provedbenim odredbama ("Službeni glasnik općine Ozalj" br. 11/87).

Izmjene i dopune plana su usvojene 1992. godine ("Službeni glasnik općine Ozalj 9/92) i 1997. Godine ("Službeni glasnik općine Ozalj "23/97).

Prostorni plan, kao podloga za razvoj i gospodarenje prostorom oslanjao se na razvojne planove iz 80-ih godina s vremenskim obuhvatom do 2000. Godine.

Dobar dio prostorno planskih elemenata nije se realizirao (od državne do lokalne razine).

Uspostavom državne granice sa Republikom Slovenijom, situacija se u odnosu na korištenje prostora značajno promijenila. Neki planski elementi su bili precijenjeni ili podcjenjeni, dok su neke postavke i danas aktualne te ih ne treba zanemaiti već im treba dati jače naglaske u dinamici realizacije.

Načelno bi se moglo zaključiti:

- postojeći Prostorni plan analizirao je i valorizirao prirodne uvjete, koji su relativno nepromjenjenih vrijednosti, pa se dio te dokumentacije može koristiti kao jedno od polazišta u daljnjem planiranju razvoja u prostoru,
- novi administrativno teritorijalni ustroj odrazio se na sustav naselja, buduća demografska kretanja i vezano uz to zaposjednutost građevnog zemljišta,
- definirane granice građevinskih područja za naselja temeljene su na demografskim prognozama i procjeni mogućnosti razvitka, rezervirana područja su dobrim dijelom prevelika,
- očekivanom višem standardu življenja (komunalno opremanje) prepreka će biti, osim negativnih utjecaja globalnih uvjeta i postojeće stanje rahle ili razbacane izgradnje.

Racionalno gospodarenje prostorom i sve naglašenija i strožija zaštita prostora zahtjevi su na koje novi plan primarno treba odgovoriti. Dobar dio vremenskog obuhvata dosadašnjeg plana je vrijeme uvjeta planske privrede i društvenog vlasništva. U procesu jedinstvenog društvenog planiranja integralne su dijelove činili društveno-ekonomsko, socijalno i prostorno planiranje. Zaštita i unapređenje okoliša, pretežno se nalazila u domeni prostornog planiranja. To je proizlazilo iz činjenice da je okolina nedjeljiva od prostora kao i da je osnovni cilj prostornog uređenja svrhovito i racionalno korištenje prostora, očuvanje i razvijanje vrijednosti okoline nastalih prirodnom evolucijom i djelovanjem čovjeka, sa ciljem stvaranja uvjeta za zdrav, siguran život i rad ljudi. Društveno vlasništvo zamijenilo je privatno vlasništvo, kao imperativ budućeg razvoja. Ono se jednostrano postavlja nad vrijednostima prostora, često puta

potpuno ignorirajući javni interes nad istim. Zadatak plana je uspostaviti ravnotežu interesa u cilju održivog razvoja.

- **Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje** (Knjiga II – polazišta za izradu plana); Zagreb, 3.2003.

Područje Žumberka i Samoborskog gorja, u ukupnoj površini od 333 km², proglašeno je Parkom prirode "Žumberak – Samoborsko gorje" (Zakon, NN 58/99).

Park prirode obuhvaća prostor 6 općina/Gradova:

- Ozalj,
- Žumberak,
- Jastrebarsko,
- Klinča selo,
- Krašić,
- Samobor.

Granica parka ide od istočne granice Grada (granica dviju županija), od Pavlovog brega u pravcu do rijeke Kupe, rijekom Kupom do državne granice sa Republikom Slovenijom.

U tijeku je izrada plana. Park prirode pokriva značajan dio Grada Ozlja (42,55%). Do donošenja plana, mjere provedbe za građevinska područja naselja i za građenje izvan građevinskih područja biti će propisane Prostornim planom uređenja Grada Ozlja za područje Parka prirode unutar granice Grada Ozlja.

OSTALI DOKUMENTI

- **SUO VES BRODARCI – sažetak** (1985. Godine, izradio je Elektroprojekt, Zagreb).

Na sjednici Stručne komisije za pregled i ocjenu Studije (26.11.1985. godine), Studija je usvojena uz uvjet da se dopuni i proširi analizom za prostor retencije Kupčina, te osvrtom na Jamničku Kiselicu, Crnu Mlaku i šumske površine. Studija je proslijeđena na javnu raspravu po mjesnim zajednicama (10. do 25.12.1985. godine). Paralelno sa izradom Studije izrađene su i stručne podloge za utvrđivanje uvjeta uređenja prostora (UIH, Zagreb, 1985. godine), a radi sveobuhvatnog sagledavanja kompleksne problematike donešena je i odluka o izradi Prostornog plana područja posebne namjene VES Brodarci (Službeni glasnik općine Ozalj 14/86), koji nije usvojen iako je dio materijala izrađen.

- VES Brodarci planirana je kao višenamjensko postrojenje, sa svrhom energetske iskoristivosti vodotoka rijeke Kupe, uz istovremeno reguliranje protoka Kupe u skladu sa potrebama obrane od poplava grada Karlovca. Područje pod utjecajem VES Brodarci pripada teritoriju bivše općine Ozalj (cca 70%), Karlovac (24%) i Jastrebarsko (cca 6%).

1.5. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE, TE PROSTORNE POKAZATELJE

1.5.1. Demografska valorizacija naselja

U posebnom metodskom postupku prilagođenom potrebama prostornog planiranja daje se demografska analiza ranijih samostalnih naselja na području Grada Ozlja prema rezultatima popisa stanovništva iz 1991. godine. U tom postupku koristi se 8 posebno izabranih i relevantnih demografskih pokazatelja, koji se različito vrednuju, ocjenjuju i rangiraju već prema obilježjima svakog demografskog pokazatelja, zatim se skupno zbrajaju i dobivene vrijednosti izražene u bodovima pomažu utvrđivanju odgovarajućih demografskih prilika i kategorizaciji svakog samostalnog naselja.

Prosječne vrijednosti analiziranih demografskih pokazatelja u ovom metodskom postupku za Grad Ozalj i Republiku Hrvatsku prema popisu iz 1991. godine su bile:

Posebno izabrani i relevantni demografski pokazatelji	GRAD OZALJ	REP. HRV.
1. Prosječna veličina naselja prema broju stanovnika	103	715
2. Kretanje broja stanovnika u razdoblju 1981-1991.-Indeks	102,50	103,97
3. Dobna struktura stanovništva - Indeks starosti	99,96	66,66
4. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima - % stanovništva koje od rođenja stanuje u istom naselju	60,91	52,46
5. Stanovništvo prema školskoj spremi - % stanovništva starog 15 i više godina sa srednjim, višim i visokim obrazovanjem	25,51	45,31
6. Socijalni status stanovništva - % radnika u ukupnom broju stanovnika u zemlji	29,74	33,33
7. Radno intenzivna naselja - % radnika-zaposlenih mještana u ukupnom broju radnika koji stanuju u tom naselju	22,76	63,43
8. Ostala naselja - Dnevne migracije radnika - % radnika-dневnih migranata koji iz nekog naselja svakodnevno odlaze raditi u druga naselja u ukupnom broju aktivnih stanovnika u zemlji	48,41	23,93

Sve navedene prosječne vrijednosti analiziranih demografskih pokazatelja, uzimajući naselja Grada Ozlja u cjelini, prema popisu iz 1991. godine, bile su nepovoljnije nego one iskazane za Republiku Hrvatsku. Time se pokazuje slabija društveno - gospodarska razvijenost i manja privlačnost ovog prostora, što ima za posljedicu rjeđu naseljenost, veće iseljavanje od useljavanja i brže starenje njegovog stanovništva, niži stupanj obrazovanosti stanovništva, a nedostatak radnih mjesta na području ovog Grada utjecao je na veće učešće radnika - dnevnih migranata koji su radili u drugim radnim središtima u okolici (Karlovac, Metlika i drugi).

Na području Grada Ozlja 1991. godine se nalazilo 97 samostalnih naselja, čija je prosječna veličina iznosila samo 103 stanovnika. U vrijeme popisa stanovništva ranija samostalna naselja Popovići Žumberački i Rajakovići bila su bez stanovnika, kao što su i naselja Hrastovica Vivodinska, Kunčani i Malinci ostala bez stanovnika prema posljednjem popisu iz 2001. godine. Samo je glavno gradsko središte Ozalj prema popisu iz 1991. godine naraslo u nešto veće naselje i imalo 1.184 stanovnika, što je činilo 11,85% stanovnika ovog Grada. Ostala su naselja bila relativno mala prema broju stanovnika, odnosno 70 naselja je imalo manje od 100 stanovnika (od toga 10 naselja s manje od 10 stanovnika), a 10 naselja je imalo između 100 i 200 stanovnika, 13 naselja između 200 i 500 stanovnika, a samo je još samostalno naselje Jaškovo imalo nešto više (596 st.).

Sva naselja zajedno u Gradu Ozlju porasla su prema broju stanovnika u međupopisnom razdoblju 1981.-1991. manje nego sva naselja u Republici Hrvatskoj. Međutim, porast je samo zabilježilo 36 naselja, dva su stagnirala, a čak 57 samostalnih naselja je imalo pad broja stanovnika.

Dobna struktura pokazuje obilježja starenja stanovništva i bila je nepovoljnija od državnog prosjeka. Zbog malog nataliteta i nedostatka mladog stanovništva usporava se nastavak prirodne reprodukcije stanovništva u ovom području i ukazuje na znakove duboke ili izrazito duboke starosti, odnosno na izumiranje naselja. Većina naselja ima više starog nego mladog stanovništva, odnosno 10 naselja uopće nema mladog stanovništva.

Još je veći dio stanovništva Grada Ozlja od rođenja stanovao u istom naselju nego je to bilo kod stanovništva Republike Hrvatske u cjelini, kao posljedica manjeg useljavanja novog stanovništva i lokalnih migracija. Kod 19 naselja manje je od polovice stanovnika od rođenja stanovao u istom naselju, a kod daljnjih 6 malih naselja nitko nije od rođenja stanovao u tim naseljima. Kod ostalih je 70 naselja utvrđeno da je 50% i više stanovnika od rođenja stanovao u istom naselju. a od toga u 50 naselja ih je bilo više od prosjeka za ovo područje.

Znatno je niži stupanj obrazovanosti bio u Gradu Ozlju nego je bio državni prosjek, što ukazuje na slabiju društveno - gospodarsku razvijenost i izvjesnu izoliranost ovog Grada. Samo u glavnom gradskom središtu Ozlju bilo je više od 50% stanovnika starijih od 15 godina sa srednjim, višim i visokim obrazovanjem, a u još dva naselja (Vivodina i Brezovica Žumberačka) bilo ih je više od 40%.

Ovaj je prostor imao malo radnih mjesta, posebno onih za koja se traži bolje obrazovanje, pa je dolazilo do izrazitije prisiljenosti svakodnevne selidbe radnika iz mjesta stanovanja u ovom području prema mjestima rada u Gradu Ozlju ili izvan njega prema drugim radnim središtima. Samo u gradskom središtu Ozlju i njegovom prigradskom naselju Podgraj te u malom lokalnom središtu Radatovići bilo je više od 50% radnika - zaposlenih mještana, dok su u svim ostalim naseljima prevladavali radnici - dnevni migranti.

Na temelju primjene ovog metodskog pristupa tj. unosa podataka i ocjene (vrednovanja) pojedinih izabranih demografskih pokazatelja prema popisu iz 1991. godine izvršena je **demografska valorizacija** svih **97 naselja** u Gradu Ozlju te je predstavljena kategorizacijom svakog pojedinog naselja s naznačenim demografskim prilikama i dobivenim vrijednostima kroz ukupan broj bodova za svako samostalno naselje:

GRAD OZALJ
NASELJA RANGIRANA PREMA KATEGORIJAMA
DEMOGRAFSKE VALORIZACIJE NASELJA 1991. GODINE

Kategorija naselja	Demografske prilike	Broj bodova	Samostalno naselje	Broj stanovnika	%
I.	Veoma povoljne	36-42	-	-	-
II.	Povoljne	29-35	OZALJ	1.184	11,85
		32			
III.	Zadovolja-vajuće				
		26	Jaškovo	596	
		25	Brezovica Žumberačka	27	
		25	Lukšić Ozaljski	56	
		24	Gornje Pokupje	190	
		23	Vivodina	56	
		23	Trešćerovac	124	
		22	Podgraj	140	
22-28 Svega (7 naselja)				1.189	11,91
I - III.	POZITIVNE	22-42 UKUPNO (8 naselja)		2.373	23,76
IV.	Nezadovo-ljavajuće				
		21	Cerje Vivodinsko	51	
		21	Goli vrh Ozaljski	14	
		21	Mali Erjavec	225	
		21	Novaki Ozaljski	70	
		21	Vrhovac	478	
		21	Zajačo selo	211	
		20	Bratovanci	88	
		20	Petruš vrh	46	
		20	Zorkovac	338	
		19	Durlinci	118	
		19	Polje Ozaljsko	425	
		19	Vrhovači Sopot	105	
		18	Belošići	93	
		18	Boševci	92	
		18	Galezova Glava	31	
		18	Ilovac	66	
		18	Levkušje	234	
		18	Požun	65	
		18	Šiljki	20	
		18	Trg	403	
		18	Vrškovac	218	
		18	Zaluka	104	

Kategorija naselja	Demografske prilike	Broj bodova	Samostalno naselje	Broj stanovnika	%
		17	Donji Lović	27	
		17	Donji Oštri vrh Ozaljski	91	
		17	Dvorišće Ozaljsko	71	
		17	Dvorišće Vivodinsko	78	
		17	Pilatovci	48	
		17	Police - Pirišće	94	
		17	Radatovići	31	
		17	Slapno	365	
		17	Zorkovac Vivodinski	34	
		16	Pećarići	8	
		16	Svetice	47	
		16-21	Svega (33 naselja)	4.389	43,94
V.	Nepovoljne	15	Breznik	40	
		15	Fratrovci Ozaljski	107	
		15	Gorniki Vivodinski	57	
		15	Gornji Lović	97	
		15	Kašt	89	
		15	Lukinić Draga	42	
		15	Podbrežje	412	
		15	Soldatići	32	
		15	Sršići	25	
		15	Varaštovci	65	
		15	Vini Vrh	16	
		15	Zorkovac na Kupi	134	
		14	Badovinci	51	
		14	Dučići	22	
		14	Goleši Žumberački	7	
		14	Gornji Oštri Vrh Ozaljski	19	
		14	Grandić Breg	60	
		14	Grdun	208	
		14	Keseri	11	
		14	Obrež Vivodinski	91	
		14	Sekulići	14	
		14	Škaljevica	93	
		14	Tomašnica	247	
		14	Vrbanska Draga	58	
		13	Dojutrova	51	
		13	Lović Prekriški	146	
		13	Rujevo	18	
		13	Svetičko Hrašće	233	
		13	Vuksani	14	
		12	Budim Vivodinski	40	
		12	Furjanići	52	
		12	Hodinci	39	
		12	Liješće	60	
Kategorija naselja	Demografske prilike	Broj bodova	Samostalno naselje	Broj stanovnika	%
		12	Stojavnica	68	
		12	Vuketić	37	
		11	Belinsko selo	5	
		11	Galín	37	
		11	Veliki Erjavec	56	
		10	Brašlevica	47	
		10	Dančulovići	38	

		10	Doljani Žumberački	27	
		10	Ferenci	111	
		10	Gorščaki Ozaljski	25	
		10	Kuljaji	16	
		10-15	Svega (44 naselja)	3.117	31,21
VI.	Veoma nepovoljne	9	Brezje Vivodinsko	51	
		9	Dragoševci	15	
		9	Radina Vas	18	
		6	Hrastovica Vivodinska	5	
		5	Kamenci	6	
		4	Gudalji	4	
		4	Kunčani	5	
		4- 9	Svega (7 naselja)	104	1,04
VII.	Izrazito nepovoljne - nepopravljive - naselja u izumiranju	0	Bulići	3	
		0	Cvetišće	1	
		0	Malinci	1	
		0- 3	Svega (3 naselja)	5	0,05
VIII.	Izumrla naselja- / bez stanovnika /		Popovići Žumberački	-	
			Rajakovići	-	
			Svega (2 naselja)	-	-
IV - VIII.	NEGATIVNE	0-21	UKUPNO (89 naselja)	7.615	76,24
I - VIII	GRAD OZALJ	0-42	SVEUKUPNO (97 NASELJA)	9.988	100,00

Na temelju ovako izvršene demografske valorizacije svih samostalnih naselja na području Grada Ozlja prema popisu iz 1991. godine i identifikacije problema mogu se izvući sljedeći bitni zaključci:

- Na području Grada Ozlja uočljivo je da je bila prisutna izvjesna polarizacija među naseljima prema demografskim prilikama. Naime, demografske prilike u naseljima su se kretale od povoljnih do izrazito nepovoljnih, odnosno do naselja u izumiranju ili već izumrlih i bez stanovnika.

Samo je **8** naselja imalo **pozitivno** ocjenjene **demografske prilike**, od kojih je jedno imalo povoljne, a 7 zadovoljavajuće demografske prilike. U okviru tako pozitivno ocjenjenih demografskih prilika nešto su **povoljnije** bile one u gradskom središtu **Ozalj**, a **zadovoljavajuće** u dva njegova prigradska urbanizirana naselja (**Podgraj** i **Lukšić Ozaljski**), u dva naselja s brojnom mentalno retardiranom djecom (**Jaškovo** i **Treščerovac**), u lokalnom središtu Vivodina te u dva prigradska naselja Karlovca (**Gornje Pokupje**) i Metlike (**Brezovica Žumberačka**). Prema tome, ova naselja su imala pozitivne demografske prilike, obilježja i tijekove s pozitivnim dinamičkim i vitalnim obilježjima te s nešto višim obrazovnim stupnjem i razvijenijom društveno - gospodarskom strukturom. Očito je da su imala povoljnije uvjete za razvitak ili specifični sadržaj i funkcije.

- Suprotno tome, negativne demografske prilike imala je većina, odnosno 89 naselja, među kojima su kod 33 naselja bile nezadovoljavajuće, kod 44 naselja nepovoljne, dok su 7 naselja na Žumberku i na rubu Vivodinskog kraja imala veoma nepovoljne demografske prilike, a 3 su mala naselja (Bulići, Cvetišće i Malinci), smješteni na krajnjem sjevernom žumberačkom rubu gradskog područja Ozlja imala izrazito

nepovoljne-nepopravljive demografske prilike i bila naselja u izumiranju. To su naselja koja su imala negativne demografske prilike, obilježja i tijekove s negativnim dinamičkim i vitalnim obilježjima te s nižim stupnjem kulturne i društveno-gospodarske razvijenosti. Kod ovih naselja bio je prisutan ubrzani proces iseljavanja stanovništva, stalno prisutan prirodni pad stanovništva, pa je logično da je u njima živjelo i manje stanovnika, da je bilo veoma malo mladog stanovništva, a niži je bio i njihov stupanj kulturno - civilizacijskog i društveno - gospodarske razvijenosti. Naselja Popovići Žumberački i Rajakovići na Žumberku već su bila izumrla i ostala su potpuno bez stanovnika.

- Da bi neko naselje pokazivalo pozitivnu demografsku sliku i moglo pozitivno razvijati svoje demografske prilike mora imati određenu koncentraciju i rast broja stanovnika, kao posljedicu, ne samo prirodnog priraštaja, nego i privlačenja novog mlađeg i za rad i za reprodukciju sposobnog stanovništva, kod njih mora biti sporije starenje stanovništva, viši stupanj obrazovanosti i puna aktivnost stanovništva s više radnih mjesta i zaposlenih mještana.

Na području Grada Ozlja nisu ostvareni ti uvjeti pa je zato znatno više naselja s negativnim nego s pozitivnim demografskim prilikama. Posebno nedostaju manja radna središta - pokretači života, takve veličine koji odgovaraju razmještaju naselja i stanovništva unutar ovog područja, što treba doprinijeti poboljšanju demografskih prilika, ne samo u tim manjim radnim središtima, nego na čitavom njihovom gravitacijskom području.

- Demografska valorizacija prema popisu iz 1981. godine pokazivala je još lošije demografske prilike nego su bile 1991. godine. Tada je bilo manje naselja sa zadovoljavajućim (4) i nezadovoljavajućim (15) demografskim prilikama, a više naselja s veoma nepovoljnim (21) i izrazito nepovoljnim - nepopravljivim (6) demografskim prilikama. Nakon toga slijedio je rast broja stanovnika useljavanjem, jači rast osobito glavnog središta Ozlja, otvaranje novih radnih mjesta i još neki pozitivni pomaci.

- U tom smislu, može se zaključiti da ako se poprave društveno - gospodarske prilike na ovom području, može se očekivati i popravljivanje demografskih prilika, posebno u naseljima IV. kategorije i ponekom naselju V. kategorije, u kojima su bile nezadovoljavajuće ili nepovoljne demografske prilike, posebno u onima koja imaju bolji geografski položaj. S tim u svezi, povoljniji su uvjeti u naseljima na jugu, nego u onima na sjeveru područja Grada Ozlja, odnosno bolje su prilike u prigradskim nego u rubnim brdskim naseljima u ovom području. Ostala naselja najvjerojatnije će nastaviti demografski propadati i postepeno izumirati. To se posebno odnosi na ona najmanja naselja, na naselja koja su znatnim dijelom ili gotovo potpuno ispražnjena, kao i na naselja koja imaju nepovoljan geografski položaj i slabije su prometno povezana.

- Već samo ovo nekoliko napomena i zaključaka upućuje u kojem pravcu bi trebalo dugoročno i prioritetno usmjeravati pažnju državnih, županijskih i lokalnih vlasti i društva u prostoru Grada Ozlja. Bez ulaganja u gospodarski razvitak i otvaranje novih radnih mjesta, teško će se moći postizati pozitivne demografske promjene. Uz odgovarajuću gospodarsku, socijalnu, populacijsku i druge politike potrebno je poticati pozitivne demografske procese, odnosno moguće je popraviti demografske prilike u pojedinim naseljima na području Grada Ozlja. Samo na taj način na ovom području neka naselja bi se mogla oporaviti i dalje uspješno demografski razvijati.

1.5.2. Suvremeni procesi preobrazbe naselja

Proces **urbanizacije** složeni je proces mijenjanja jednog prostora, koji bitno utječe na promjenu strukture naselja. Najprije nastupaju procesi **deagrarizacije i industrijalizacije**, a u najnovije vrijeme procesi **tercijarizacije i kvartarizacije** (među kojima se osobito ističe niz novih poticaja vezanih za pružanje raznih usluga), koji razbijaju izoliranost pojedinih naselja i krajeva. Ta preobrazba prostora sadrži izmjene njegove društvene i gospodarske strukture, funkcija i fizionomije. Prostor poprima gradska obilježja i način života, te u njemu dolazi do odgovarajućih vidljivih vanjskih promjena u krajoliku.

Pod utjecajem općeg globalnog razvitka i tih suvremenih procesa u prostoru Republike Hrvatske i susjedne Republike Slovenije, a osobito pod snažnim djelovanjem deagrarizacije i urbanizacije, industrijalizacije, **razvitka prometa, turizma i drugih usluga**, šire se gradska naselja i jača preobrazba njihovih okolica, u kojima se počinju razvijati nove gospodarske i središnje uslužne funkcije i jače razvijaju njezina gradska i prigradska naselja te središta rada. Rezultat toga je da se postepeno sve više urbaniziraju naselja u tom prostoru.

Snažni razvitak samog grada Karlovca, ranije središta općine i zajednice općina, a sada gradskog i županijskog središta, zbog razvitka neagrarne djelatnosti u tom gradskom središtu (industrije, koja se počela razvijati već u drugoj polovici XIX. stoljeća, kao i tercijarnih i kvartarnih djelatnosti, koje se još nisu optimalno razvile), posebno utječe na društveno - gospodarsku i fizionomsko - prostornu preobrazbu šireg karlovačkog kraja.

Ta je preobrazba, među ostalim, izražena prisutnom osovinom urbanizacije na jadranskom pravcu, koja se pruža od Zagreba preko Jastrebarskog do Karlovca i Duge Rese, ali i dalje nastavlja prema Ogulinu, odnosno u blizini grada Karlovca postepeno se počinje razvijati i bočno, u širinu. Ona se spontano razvijala, kao i neke druge, kao pozitivna novija tendencija. Veoma je uska, nejednako urbanizirana, a ponegdje malo i isprekidana. Još nije u cjelosti dovršena i međusobno povezana.

Obuhvaća prostor gradskog naselja Karlovac i njegovih prigradskih naselja, a na njih se odmah nastavlja urbanizirano područje Duge Rese, ali i neka susjedna najbliža naselja i područja, kao što je područje Grada Ozlja, koje je samo političko - teritorijalno odvojeno od ovog grada i pripada drugoj samostalnoj jedinici lokalne samouprave.

Širenjem procesa urbanizacije prema okolici gradova dolazi do postupne društveno - gospodarske preobrazbe prostora i pojedinih naselja, koja poprimaju neka gradska obilježja, ali se još u nekima, više ili manje, miješaju osobine gradskog i seoskog načina života. Najprije se mijenjaju strukture stanovništva i domaćinstava (kućanstava), što se zatim odražava na osnovni izgled i strukturu njihovih kuća, a time se uvjetuje fizionomska i funkcionalna preobrazba naselja. Tako se između gradskih središta i seoskih naselja razlikuju **prijelazna urbanizirana naselja**.

Područje Grada Ozlja bilo je tipično ruralno područje. Naselja su bila i ostala jako mala i raštrkana, a po svojoj su strukturi bila prevladavajuće agrarna i ruralna, gospodarski nerazvijena i infrastrukturno neopremljena. Tek kada se počela razvijati industrija u tako bliskim gradskim središtima (Karlovac, Metlika i druga), ali i u dijelovima ove jedinice lokalne samouprave, sve se to počelo odražavati i na društveni i gospodarski razvitak ovog Grada i dolazilo je do postepene preobrazbe naselja u ovom području.

Područje Grada Ozlja još nema gradskog naselja, među ostalim, jer je još nedostatna koncentracija stanovništva u i oko jednog središta.

Naselja u području Grada Ozlja postepeno su se preobražavala od ruralnih prema slabije i jače urbaniziranim naseljima. Tako se 1981. godine na ovom području isticalo tada općinsko središte Ozalj (1.599 st.), kao naselje gradskog karaktera te još dva jače urbanizirana naselja u njegovoj neposrednoj blizini (Podgraj 485 st. i Požun 79 st.), dok je na čitavom području ove današnje jedinice lokalne samouprave još bilo 9 slabije urbaniziranih naselja (lokalna središta Mali Erjavec 210 st., Vivodina 44 st. i Radatovići 52 st. te u južnom i središnjem dijelu naselja Lukšić Ozaljski 47 st., Vrhovački Sopot 114 st., Zajačko selo 198 st., Slapno 407 st. i Police - Pirišće 110 st.).

Već se prema popisu iz 1991. godine ovaj proces preobrazbe znatno proširio, zahvatio čak 45 naselja i fizički se povezao s urbaniziranim područjem grada Karlovca. Naime, na području Grada Ozlja bila su **21 jače urbanizirana naselja**, koja su zajednički imala 4.263 stanovnika, što je činilo 42,68% svih stanovnika ovog Grada. Ona su se nalazila u južnom i središnjem dijelu ovog područja i uglavnom su bila međusobno povezana. Jedino su tri naselja (Dojutrova, Pećarići i Sršići) u žumberačkom vivodinskom prigorju bila izdvojena od ove glavne skupine i ona su se, kao i neka njima bliža slabije urbanizirana naselja, razvijala i pod utjecajem susjednih slovenskih središta (Metlika i druga).

Na istom tom području, oko jače urbaniziranih naselja ili između njih, nalazi se većina drugih slabije urbaniziranih naselja. Manji broj takvih naselja se počeo preobražavati i u drugim dijelovima Grada Ozlja. Ukupno je bilo **24 slabije urbaniziranih naselja** s 2.651 stanovnikom, što je bilo nešto više od 25% stanovnika Grada Ozlja (26,54%).

Tako je 1991. godine na području Grada Ozlja bilo ukupno 45 jače i slabije urbaniziranih naselja, koja su zajedno imala 6.914 stanovnika, što je predstavljalo 69,22% svih stanovnika ovog Grada.

Na području Grada Ozlja, pretežno u brdskim dijelovima ovog područja, još je 50 naselja imalo prevladavajuća agrarna obilježja i prema većini kriterija pripadaju skupini **ruralnih naselja**. U njima je 1991. godine živjelo 3.074 stanovnika ili 30,78% svih stanovnika ovog područja. Dva naselja su te godine već bila bez stanovnika (Popovići Žumberački i Rajakovići).

Ovako preobražena okolica grada Karlovca, a unutar nje i znatan broj naselja na području Grada Ozlja, dijelom je postala sastavni dio prostrane **gradske regije Karlovca** sa svim njezinim specifičnim obilježjima i značajkama. Ona je 1991. godine obuhvaćala 76 gradskih i urbaniziranih naselja s 86.353 stanovnika. Ona se je tada nalazila u još ranoj fazi razvoja, u stadiju urbanizacije i gospodarskog razvoja s tendencijom polarizacije, kada dominira središte regije (Karlovac).

Tek predstoji potpuni društveno - gospodarski preobražaj prigradskih urbaniziranih naselja i ostale njezine okolice. Nažalost, ratna zbivanja, tranzicijsko razdoblje i depopulacijske tendencije usporile su te tijekove. Daljnja preobrazba treba biti vidljiva ne samo novim izgledom kuća i naselja, njihovim opremanjem potrebnom komunalnom infrastrukturom, nego i rastom broja stanovnika i njegovim strukturnim promjenama, među kojima treba prevladavati njegova neagrarna komponenta. S druge pak strane, neka naselja, u kojima je već danas veoma malo stanovnika, očekuje se da će potpuno ostati bez stalno prisutnih stanovnika i tako će potpuno izumrijeti ili će neka od njih dobiti novu funkciju povremeno naseljenih naselja rekreacijskog tipa (kao kuće i naselja za odmor), ako za to budu imali uvjete.

GRAD OZALJ
NASELJA PREMA STUPNJU URBANIZACIJE 1991. GODINE

Stupanj urbanizacije	Samostalno naselje	Broj stanovnika	%
1. GRADSKO NASELJE	-	-	
2. JAČE URBANIZIRANA NASELJA	OZALJ	1.184	
	Boševci	92	
	Dojutrova	51	
	Donji Oštri Vrh Ozaljski	91	
	Dvorišće Ozaljsko	71	
	Gornje Pokupje	190	
	Gornji Oštri Vrh Ozaljski	19	
	Jaškovo	596	
	Levkušje	234	
	Lukinić Draga	42	
	Mali Erjavec	225	
	Novaki Ozaljski	70	
	Pećarići	8	
	Police - Pirišće	94	
	Požun	65	
	Slapno	365	
	Sršiai	25	
	Treščerovac	124	
	Vrhovac	478	
	Vrhovački Sopot	105	
	Zorkovac na Kupi	134	
	Svega (21 naselje)	4.263	42,68
3. SLABIJE URBANIZIRANA NASELJA			
	Badovinci	51	
	Brezovica Žumberačka	27	
	Cerje Vivodinsko	51	
	Daněulovići	38	
	Durlinci	118	
	Fratrovci Ozaljski	107	
	Goli Vrh Ozaljski	14	
	Gorniku Vivodinski	57	
	Goršćaki Ozaljski	25	
	Grđun	208	
	Ilovac	66	
	Kašt	89	
	Lukšić Ozaljski	56	
	Obrež Vivodinski	91	
	Podgraj	140	
	Polje Ozaljsko	425	
	Rujevo	18	
	Soldatići	32	
	Trg	403	

Stupanj urbanizacije	Samostalno naselje	Broj stanovnika	%
	Vini Vrh	16	
	Vivodina	56	
	Vuksani	14	
	Zajačko selo	211	
	Zorkovac	338	
	Svega (24 naselja)	2.651	26,54
2-3 URBANIZIRANA NASELJA	UKUPNO (45 NASELJA)	6.914	69,22
4. RURALNA NASELJA			
	Belinsko selo	4	
	Belošići	93	
	Brašljevac	47	
	Bratovanci	88	
	Brezje Vivodinsko	51	
	Breznik	40	
	Budim Vivodinski	40	
	Bulići	3	
	Cvetišće	1	
	Doljani Žumberački	27	
	Donji Lović	27	
	Dragoševci	15	
	Dučići	22	
	Dvorišće Vivodinsko	78	
	Ferenci	111	
	Furjanići	52	
	Galezova Draga	31	
	Galin	37	
	Goleši Žumberački	7	
	Gornji Lović	97	
	Grandić Breg	60	
	Gudalji	4	
	Hodinci	39	
	Hrastovica Vivodinska	5	
	Kamenci	6	
	Keseri	12	
	Kuljaji	16	
	Kunčani	5	
	Liješće	60	
	Loviše Prekriški	146	
	Malinci	1	
	Petruš Vrh	46	
	Pilatovci	48	
	Podbrežje	412	
	Radatovići	31	
	Radina Vas	18	
	Sekulići	14	
	Stojavnica	68	
	Svetice	47	
	Svetičko Hrašće	233	
	Šiljki	20	
	Škaljevica	93	
	Tomašnica	247	
	Varaštovac	65	
	Veliki Erjavec	56	
	Vrbanska Draga	58	
	Vrškovac	218	
	Vuketić	37	
	Zaluka	104	
	Zorkovac Vivodinski	34	
4. RURALNA NASELJA	UKUPNO (50 NASELJA)	3.074	30,78
5. IZUMRLA NASELJA BEZ STANOVNIKA			
	Popovići Žumberački	-	
	Rajakovići	-	
GRAD OZALJ	SVEUKUPNO (97 NASELJA)	9.988	100,00

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

Prostornim uređenjem osigurava se racionalno i svrsishodno gospodarenje, zaštita i upravljanje prostorom Grada, kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom. Prostornim planom uređenja Grada potrebno je definirati ciljeve prostornog uređenja kroz značaj i posebnosti prostora, mogućnosti i ograničenja razvoja prostorno-gospodarske strukture Grada i njegovih dijelova, te utvrditi koncepciju budućeg prostornog uređenja.

Opći prostorno-razvojni ciljevi su osnaživanje prostorno razvojne strukture, povećanje vrijednosti prostora i okoliša, te integracija u evropske razvojne sustave.

Gospodarsko-razvojni okvir određen je težnjom da se unaprijedi učinkovitost gospodarstva prilagođenog tržišnim uvjetima.

Karakteristike polaznog momenta, naslijeđene teškoće i neizvjesnost uvjeta privređivanja, nameću definiranje osnovnih pravaca razvoja i strategije razvoja.

Posebni ciljevi prostornog razvoja su:

- povećati kvalitetu življenja i uravnotežiti razvoj svih područja
- razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora
- racionalno koristiti i zaštititi nacionalna dobra
- uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja u planiranju razvoja
- osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja
- razvijati infrastrukturne sustave

Prioritetna područja djelatnosti:

- smanjivanje razlika razvijenosti područja, zaustavljanje negativnih demografskih kretanja, korištenje nedovoljno valoriziranih potencijala nekih područja i resursa,
- funkcionalno osposobljavanje infrastrukturnih mreža (poglavito prometnih) kao osnove za usmjeravanja razvoja i zaštite okoliša i to ravnomjernim pokrivanjem cijelog prostora (uz primjenu prostoru prilagođenih oblika),
- funkcionalno osposobljavanje i status gradova primjeren ulozi razvojnih i kulturnih središta područja,
- prilagođavanje gospodarstva uvjetima i osobitostima prostora a naročito s gledišta fleksibilnosti, integriranosti u strukture naselja i krajobraza, energetskih ograničenja, zaštite okoliša i stvaranja prihoda iz domicilnih resursa,
- uspostava intervencijskih mjera za određeni oblik gospodarskih djelatnosti u područjima s ograničenjima u razvoju (trenutno neprofitabilne ali ukupno gledano važne djelatnosti, osobit kvalitetan proizvod, ruralne sociogospodarske strukture).

Cilj je ovog plana prostorno usklađivanje svih aktivnosti i procesa, te održavanje i razvijanje povoljnih uvjeta za život i rad ljudi na prostoru općine, raspored i razvoj naselja, prometa i djelatnosti, uz usvajanje svih specifičnosti (fizičkih, bioloških, demografskih, ekoloških, socioloških itd.) razvoja koji su značajni za čovjeka i zajednicu.

2.0. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA DRŽAVNOG ZNAČAJA

Ovim planom utvrđuju se slijedeći zahvati u prostoru od važnosti za državu koji su preuzeti kao obveza iz planova višeg reda:

1. Energetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - prijenosni dalekovod 400 kV Meline - Tumbri,
 - magistralni plinovod DN 700 radnog tlaka 75 bara (Karlovac-Vrbovsko-Delnice-Rijeka-Pula),
2. Vodne građevine- regulacijske:
 - VES Brodarci;
3. Građevine na zaštićenom području:
 - Građevine u parku prirode izvan obuhvata generalnog plana uređenja i detaljnih dokumenata prostornog uređenja.

Građevine za koje je u postupku izdavanja lokacijske dozvole potrebno pribaviti suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja su:

- granični prijelazi za pogranični promet: Obrež - Božakovo, Vivodina – Krmača, Kašt – Radovica, Brezovica – Brezovica;
- magistralna željeznička pruga Karlovac – Ozalj – Kamanje – granica R Slovenije (II reda) s kolodvorom u Ozlju i staljalištem u Zorkovcu;
- energetske građevine (HE Ozalj I i II; trafostanica 110 kV Ozalj; dalekovod 110 kV Ozalj – Pokuplje;
- građevine eksploatacije mineralnih sirovina – tehnički kamen);
- vodne građevine - zaštitne i regulacijske (Kupa), građevine melioracijske odvodnje;
- športske građevine (športski i rekreacijski centar površine 5 ha i više);
- skijalište sa žičarom;
- ugostiteljske i turističke građevine površine 5 ha i više.

2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Demografski razvoj

- Ublažavati i ispraviti negativne tendencije demografske slike te stalno poboljšavati strukturu stanovništva.
- Spriječiti depopulaciju i izumiranje niskonatalitetnih područja, a dugoročno djelovati na poboljšanje demografskih procesa – zaustavljanje negativne stope prirodnog prirasta, a povećanje stope nataliteta koja se kreće u rasponu od 5 ‰ – 10 ‰ na barem 15 ‰ što je prema demografskoj teoriji granična niska stopa nataliteta.
- Postići optimalan razmještaj stanovništva.
- Revitalizirati najugroženija i strateški značajna područja: pogranično, brdsko-planinsko, a naročito ratom opustošeno južno i jugoistočno područje Županije.
- Povratak prognanika i hrvatskog stanovništva iz drugih zemalja posebice u demografski najugroženija područja.
- Ostanak mlađeg stanovništva naročito stručnih kadrova kako bi se spriječio njihov odlazak na rad u inozemstvo i trajno iseljenje iz Hrvatske.
- Osigurati uvjete za pozitivne učinke širenja urbanizacije, kako bi se i u najugroženijim područjima osigurali kvalitetni uvjeti stanovanja i zapošljavanja.
- Usporavati rast gradskog stanovništva prvenstveno u Karlovcu, a poticati brži rast u manjim razvojnim središtima, s ciljem ujednačenog policentričnog razvoja
- Obnavljati ruralne sredine gdje je to moguće i gdje postoji potreba obzirom da jedan dio brdsko-planinskih i izoliranih naselja neće biti moguće revitalizirati, pa će se djelomična revitalizacija postići tek u naseljima uz prometnice s lokalnim funkcionalnim sadržajima te u područnim središtima koja bi trebala biti nositelj revitalizacije ruralnih područja Županije.

Odabir prostorne i gospodarske strukture

- Sanacija i razvoj strateških djelatnosti Županije (poljoprivreda, promet, industrija, turizam).
- Iskorištenje potencijala koji bez većih ulaganja mogu dati brze i kvalitetne učinke (postojeće radne zone, središnja naselja i turistički kompleksi).
- Gospodarski razvitak nedovoljno razvijenih područja poticanjem obrtništva, privatnog poduzetništva i razvitkom obiteljskih gospodarstava.
- Omogućiti bolji razmještaj gospodarskih djelatnosti na cijelom području Županije što će osigurati stvaranje manjih gospodarskih zona za zapošljavanje viška radne snage iz poljoprivrede.
- Osiguranje profita proizvođaču provođenjem transformacije poljoprivrednog sektora, poticanjem učinkovitije proizvodnje i organizacijom marketinga poljoprivrednih proizvoda, uz razvitak poljoprivrede na tržišnim načelima i osiguravanje konkurentnosti na tržištu specifičnim proizvodima proizvedenim na ekološki način, čime bi se doprinijelo porastu ukupnog gospodarstva, a sve uz nužnu zaštitu prirodnih resursa.
- Obzirom da na području većeg dijela naše županije nije moguće stvarati velike ratarske komplekse (procijenjeno je da je za uspješnu čistu ratarsku proizvodnju potrebno barem 50 ha zemlje, povrtnarsku 10-15, a voćarsku i vinogradarsku manje), stočarstvo treba postati osnovna proizvodna djelatnost.

- Razvoj i rast obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva kao osnovne proizvodno ekonomske jedinice sa strukturom i obujmom poljodjelske proizvodnje te veličinom posjeda koja će omogućiti minimum samostalne reprodukcije, rentabilnog poslovanja čiji je rezultat profit te potpuno upošljavanje svih članova obitelji kroz prosječno tri generacije i njihov opstanak na selu.
- Stvaranje obiteljskih gospodarstava – farmi (do sada nepriznatog oblika poljoprivrednog gospodarstva i zbog toga nedefiniranog u okviru postojećih zakonskih propisa), uz analizu pojedinih tipova ovisno o vrsti, količini i intenzitetu poljoprivredne proizvodnje.
- Okrupnjavanje posjeda i povećanje prosječne veličine parcele (komasacija) što istovremeno znači i novelaciju vlasničkih odnosa, gdje se paralelnim provođenjem melioracija, dobiva se zemljište u potpunosti sposobno za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju.
- Poticanje rješavanja sudbine velikih poljoprivrednih kompleksa u “društvenom” vlasništvu, čime bi se dobila jasna zemljišna osnova na kojoj bi se temeljio razvoj poljoprivrede.
- Usmjeravanje izgradnje poljoprivrednih gospodarstava prema naseljima kojima prijeti izumiranje, obzirom da su ona barem djelomično infrastrukturno opremljena.
- Razvoj slatkovodnog ribarstva (uzgoj pastrve u južnijim – gorskim dijelovima županije te šarana u nizinskim vodama).
- Gospodarske zone primarno vezati za infrastrukturno opremljena područja i centre izvan Karlovca.
- Razvoj poljoprivredne i šumsko - drvene proizvodnje zasnovan na racionalnom korištenju dobara uz poštivanje kriterija očuvanja okoliša.
- Unapređenje eksploatacije mineralnih sirovina i drvene mase, uz razvoj pratećih proizvodnih sadržaja.
- Povećanje poljoprivrednih površina na područjima melioracija i uređenje vodotoka.
- Na odgovarajući način aktivirati što je moguće veći dio turistički atraktivnih područja i znamenitosti Županije.
- Sustav ponude i turistički proizvod graditi podjednako na smještajnim i izletničkim turističkim značajkama Županije
- Turističku infrastrukturu proširiti na više uporišta kroz pojačanu realizaciju manjih projekata, s time da turizam treba unapređivati samo onoliko koliko donosi željeni dobitak stanovništvu određenog područja, posebice u obliku dohotka i radnih mjesta te ako je taj dobitak trajne naravi i ne narušava životne prilike stanovništva.
- Održivi razvitak turizma temeljiti na zaštiti okoliša kao osnovnom kriteriju, obzirom da se radi o sadržaju koji koristi prirodnu i kulturnu baštinu s ciljem povećanja broja posjetilaca i profita.
- Maksimalno angažirati postojeće zone i objekte turističke namjene, a gdje je potrebno odrediti nove poštujući načelo održivog razvitka.
- Razvitak kontaktnog područja Nacionalnog parka “Plitvička Jezera” s naglaskom na tranzitni turizam, koji bi uz primjerenu ponudu smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih objekata bio komplementaran postojećim turističkim potencijalima Parka.
- Razvitak turizma gradskih urbanih središta.

Razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture

Naselja

- Policentrični razvitak ostvarivati kroz sustavno jačanje postojeće mreže centralnih naselja, njihovim upotpunjavanjem odgovarajućim funkcijama te prerastanje pojedinih naselja u višu kategoriju centraliteta.
- Smanjivati urbanu koncentraciju (primarno u Karlovcu) i prostornu demografsku polarizaciju (selo – grad), vraćanjem ruralnom području osnovnih funkcija prvenstveno kroz oživljavanje prostoru svojstvenih djelatnosti, ali na višoj tehnološkoj razini.
- Urbanu mrežu dopunjavati manjim gradovima kako bi oni postali nositelji razvitka svojih gravitacijskih područja – bitne sastavnice života (stanovanje, rad, društveni život i odmor) moraju biti dostupne na malim udaljenostima.
- Revitalizirati gradska naselja kao mjesta tradicijskog graditeljskog identiteta s posebnim regionalnim obilježjima, obzirom da povijesne jezgre predstavljaju osnovu identiteta gradova.
- Integrirati ruralnu i urbanu ekonomiju razvijanjem dviju paralelnih ekonomija :
- lokalna za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba organizirana na osnovi malih, samostalnih prostornih jedinica,
- izvozno orijentirana ekonomija.
- Uskladiti u gradovima funkcije rada i stanovanja kroz analizu intenziteta migracija i gravitacijskog područja (ojačati manja središta kao centre rada i buduća okupljališta manjih područnih cjelina) te boljom povezanošću otvoriti obrnutu dnevnu migraciju i time širiti zonu prigradske urbanizacije.

- Povećati broj naselja s minimalno 500 stanovnika, a u općinskim središtima povećati broj stanovnika na minimalno 1.000.
- Izdvojiti prostorne cjeline prema dostupnosti centralnim naseljima i zadovoljavanju osnovnih potreba stanovništva.

Društvene djelatnosti

- Sistematizirati svojstvene središnje uslužne funkcije temeljnih skupina društvenih djelatnosti, u skladu s posebnim planovima razvitka, odgovarajućim standardima za svaku pojedinu skupinu i usklađenu s novim teritorijalnim ustrojem.
- Djelovati na kvalitetu pruženih usluga i njihovo obogaćivanje respektirajući kriterije funkcionalnosti i ekonomičnosti (stvarne veličine i potrebe gravitacijskog područja), obzirom da je postojeća mreža uslužnih funkcija pojedinih skupina djelatnosti prilično razgranata.

Infrastruktura

- Razviti prometni sustav u urbanim i drugim naseljenim prostorima vezano na postojeće planirane pravce od državnog i županijskog značaja, kako bi se postigla veća povezanost i opskrbljenost županijskog prostora.
- Osloboditi gradove i ostala naselja tranzitnog prometa.
- Osigurati vodoopskrbu čitavog područja Županije (najveće potrebe su u sjevernom dijelu Županije, dok su najveće zalihe u južnom) dovoljnim količinama kvalitetne pitke vode uz minimalne gubitke u vodoopskrbnoj mreži.
- Intenzivirati gradnju kanalizacijskog sustava.
- Razraditi cjelokupnu prometnu mrežu dajući prednost javnom prometu i željeznici.
- Poticati razvoj onih vrsta robnog prometa koje štede energiju, površine i vode računa o okolišu.

Zaštita krajobraznih vrijednosti

- Osnovni cilj je očuvanje izvornog krajolika sa što većom uravnoteženošću elemenata koji ga tvore, uz istovremeno očuvanje i naglašavanje identiteta pojedinih područja.
- Studijska analiza prirodnog i kultiviranog krajolika te naseljskih struktura koji ga tvore uz određivanje značajki krajobraznih jedinica propisivanjem najznačajnijih elemenata (geomorfoloških, botaničkih, naseljskih, povijesno-kulturnih i drugo).
- Kvalitetna nadgradnja krajolika i obnova devastiranih područja
- Zaštita voda kao krajobraznih elemenata.
- Izgradnja van naselja ne smije narušavati krajobraz, a ukoliko je potrebna sanacija treba ju vršiti autohtonim biljnim vrstama.
- Obnova postojećih naseljskih struktura s ciljem očuvanja graditeljskog identiteta povijesnih središta, temeljena na određenim tipovima naselja i regionalnim obilježjima.

Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

- Permanentno praćenje, istraživanje i evidentiranje stanja u prostoru te sustavno vrednovanje graditeljske baštine (uključujući djela suvremene arhitekture i urbanizma) te stvaranje dokumentacijske baze kao podloge za stručne analize.
- Stvaranje (GIS) baze podataka za sagledavanje problematike, temeljenu na objedinjavanju raspršenih podataka iz više institucija i nivoa, čime bi se odgovorilo zahtjevima djelotvorne brige o baštini kakva odgovara današnjem stanju u prostoru.
- Poticati istraživanja, analitičke radove, studije i projekte na područjima izrazitih krajobraznih i kulturno – povijesnih vrijednosti, napose na područjima s arheološkim nalazima i područjima povijesnih cjelina, čiji je intenzivniji razvoj planski zacrtan te utvrditi negativne i pozitivne čimbenike razvoja.
- Novelacija dokumenata prostornog uređenja (posebno u novoosnovanim jedinicama lokalne samouprave) uz definiranje i razvijanje jedinstvene metodologije planiranja u zaštićenim područjima.
- Operacionalizacija stručnih opredjeljenja zaštite kulturne baštine, ugradbom smjernica i parametara u prostorno plansku i razvojnu dokumentaciju, s ciljem usmjeravanja i uključivanja kulturne i prirodne baštine u razvojne programe (investicijski programi u turizmu, zaštiti okoliša, obrazovanju i drugim područjima).
- Očuvanje uravnoteženog odnosa izvornih povijesnih oblika i suvremenih graditeljskih pojava radi očuvanja vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja i naroda kojemu pripadaju.
- Sveobuhvatna obnova i sanacija tijekom Domovinskog rata razorene i oštećene graditeljske baštine, a prema Rezoluciji o obnovi hrvatske kulturne baštine.

- Poticanje razvoja svijesti kod lokalnih zajednica o vrijednosti i potrebi očuvanja kulturne i prirodne baštine kao nacionalnog bogatstva područja i o potrebi njihova očuvanja, a uspostavljanjem dijaloga osigurati sudjelovanje zajednice u planiranju i upravljanju.
- Proširenje postojećeg sustava zaštićenih zona prirodne baštine određivanjem novih područja zaštite i razvijanjem planiranja u područjima koja su već zaštićena.

Ovim planom utvrđuju se slijedeći zahvati u prostoru od važnosti za županiju koji su preuzeti iz plana višeg reda:

1. Prometne građevine:

- cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima
 - državne ceste:
 - D 505 Bregana – Krašić - Ozalj – Karlovac,
 - županijske ceste s pripadajućim objektima i uređajima
 - Ž 3096 - Visoče (Ž 3273) - Balići - Petruš Vrh (Ž 3097);
 - Ž 3097 - Ž 3098 - Krmačina - Dvorište - gr. Zgb . županije;
 - Ž 3098 - Kamanje - Ozalj (D505);
 - Ž 3099 - Vrhovac - D 505;
 - Ž 3143 - Ozalj (D 505) - Zorkovac na Kupi - Gornje Pokupje;
 - Ž 3144 - Mali Erjavac (D 505) – Tomašnica;
 - Ž 3273 - granica Slovenije – Magovci;
- poštanske i telekomunikacijske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama
 - telekomunikacijske građevine,
 - magistralni TK kabeli II. razine,
 - lokalne telekomunikacijske centrale,
 - poštanske građevine (centar pošta Rijeka - poštanski uredi u Ozlju, Malom Erjavcu, Vivodini, Kaštu i Radatovićima,
 - bazne stanice mobilne telefonije,

2. Energetske građevine:

- građevine plinopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama
 - županijska plinska mreža (opskrbni sustav Ozalj – Ribnik, Žakanje, Netretić),
 - redukcijaska stanica Ozalj,
- elektroenergetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama
 - 35 kV elektroenergetska mreža s pripadajućim postrojenjima;

3. Vodne građevine:

- vodozahvati i regionalni vodovodni sustav,
- sustavi za odvodnju s uređajem za pročišćavanje kapaciteta do 25000 ES,
- MAHE od 5 -10 MW,

4. Građevine društvenih djelatnosti

- građevine sekundarne zdravstvene zaštite (Dom zdravlja Ozalj)

2.1.1. Razvoj grada i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Razvoj grada i naselja

- Odrediti novi sustav središnjih naselja/razvojnih žarišta koji će biti sukladan teritorijalnom ustrojstvu županije
- Odrediti optimalni stupanj urbanizacije (urbane i razvojne transformacije naselja i prostora) primjeren društvenoj i gospodarskoj razvijenosti.
- Koristiti sve prirodne i radom stvorene vrijednosti i ljudske potencijale u funkciji ravnomjernijeg razvitka kao uvjet za optimalni ukupni razvoj i prostornu organizaciju. To pretpostavlja policentričan razvoj, koji se ostvaruje takvom alokacijom investicija u proizvodne i infrastrukturne objekte koji pridonose razvitku manjih urbanih i razvojnih središta u žarišta razvoja.
- U razvoju Grada osobitu pažnju usmjeriti na njegovu funkcionalnu strukturu. Prenaglašeno funkcionalno usmjeravanje ili specijalizacija na samo neku djelatnost može imati negativne posljedice.
- Uravnotežiti razvoj središnjih funkcija kako u samom Ozlju, tako i u gravitirajućim mu naseljima odnosno malim razvojnim žarištima (Podbrežje, Polje Ozaljsko, Trg, Jaškovo, Gornje Pokupje, Lović

Prekriški, Obrež Vivodinski, Kašt, Mali Erjavec, Vrhovac, Vivodina, Radatovići) s ciljem zadovoljavanja raznovoljnih potreba stanovništva i poboljšanja svakodnevne kvalitete življenja.

- Osobitu pozornost usmjeriti na funkcionalnu strukturu Ozlja (postići skladnu polifunkcionalnu strukturu).
- Pristupiti revitalizaciji problemskih krajeva. Aktivnom i pasivnom sanacijom moguće je revitalizirati pojedina područja i ublažiti depopulaciju.
- Oživiti seosku ekonomiju temeljem kreativne integracije suvremenih potrošačkih i proizvodnih trendova, te lokalne baštine, resursa, kulture i vještine.
- Dnevne migracije se mogu i moraju koristiti kao planska mjera u usmjeravanju razvoja gradova. Jačanje dnevnih migracija ima za posljedicu porast vrijednosti okolice gradova i proces suburbanizacije. Uređenjem i organizacijom prigradskog prometa moguće je ublažavati preseljavanje u grad, te poticati razvoj i urbanizaciju okolice.
- Utvrditi tipologiju grada i naselja i njihova regionalna obilježja, te smjernice i mjere za očuvanje regionalnih odlika grada i naselja.
- Utvrditi kriterije i mjere za racionalno planiranje prostornih obuhvata građevinskih područja svih tipova i veličina naselja, sukladno potrebama smještaja stanovništva i gospodarskih djelatnosti u njima.
- Povećati udio u broju i veličini stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija u manjim i srednjim središtima, kako bi utjecali na povoljnija demografska kretanja i cjelokupni razvitak svojeg područja.
- Voditi aktivnu politiku uređenja seoskih naselja s povećanjem stambenih, komunalnih i drugih standarda.
- Obnoviti i/ili uređivati povijesna središta gradova i ostalih naselja, kao jedinih mjesta tradicijskog graditeljskog identiteta s funkcijama usluga, kulture, kvartarnih djelatnosti i stanovanja.
- Usmjeravati stambenu novogradnju u naselja opremljena komunalnom infrastrukturom i objektima društvenog standarda.
- Osigurati čuvanje i obnovu postojećeg stambenog fonda, posebno u vrijednim povijesnim jezgrama i naslijeđenim planski izgrađenim naseljima.

Prometna infrastruktura

- Omogućiti povezivanje prometnog sustava Grada u prometni sustav Županije i Države.
- Modernizirati i korigirati loše tehničke elemente na državnom pravcu i postojećim županijskim cestama.
- Rezervirati prostor za trase suvremenih cestovnih veza i na ostalim koridorima (ostalim planiranih cesta; državnih, županijskih)
- Javni cestovni i željeznički promet treba ravnopravno tretirati, te koristeći prednosti jednog odnosno drugog postići optimalnost u smislu najnižih ukupnih prijevoznih troškova sustava, sigurnosti prometa, potrošnje energije i zaštite okoliša.
- Izvesti generalni remont i rekonstrukciju pojedinih kritičnih dionica pruga
- Predvidjeti etapnost realizacije planiranog prometnog sustava.

Komunalna infrastruktura

- Osigurati uvjete za ostvarivanje ključnih komunalnih infrastrukturnih pravaca na razini države i županije (osigurati koridore u skladu sa Strategijom i Programom prostornog uređenja Države),
- Uskladiti planove razvoja vodoprivrede i energetike u odnosu na propisane uvjete zaštite prirode.
- Neophodno je izgraditi sisteme objekata obrane od poplava (vodna stepenica VES Brodarci);
- Poticati i provoditi komasaciju i hidromelioraciju zemljišta (provesti hidromelioraciju velikog poljoprivrednog područja uz rijeku Kupu);
- Planirati mehanički ili biološki uređaj za pročišćavanje na području Grada Ozlja.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

- Spriječiti umanjivanje vrijednosti prirodnih izvora, vode, zraka, tla i šuma.
- Prirodne izvore očuvati na razini kakvoće koja nije štetna za čovjeka, biljni i životinjski svijet.
- Očuvati produktivnost tla, koristiti ga razumno, a nepovoljne učinke na tlo izbjegavati u najvećoj mogućoj mjeri.
- Izbjegavati svaki zahvat koji ima štetan učinak na biološku raznolikost, te očuvati prirodni genetski sklad i sklad prirodnih zajednica, živih organizama i neživih tvari.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova prirode

- Očuvati izvornost, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i ekološku stabilnost.
- Očuvati kakvoću žive i nežive prirode, te je racionalno koristiti.
- Očuvati i obnavljati kulturne i estetske vrijednosti krajolika.
- Unaprijediti stanje okoliša i osigurati bolje uvjete života.
- Osigurati čuvanje (zaštitu) i obnovu zelenih površina Grada Ozlja, a posebno:
 - a) zaštićene dijelove prirode (po Zakonu o zaštiti prirode, NN br.70/05),
 - b) zelene površine u okolišu nekretnina graditeljske baštine (po Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturne dobara, NN br. 69/99),
 - c) zaštitne šume Grada Ozlja (po Zakonu o šumama, NN br.52/90).
- Sanirati postojeća odlagalište otpada.
- Sanirati, rekonstruirati i izgraditi sustave za odvodnju otpadnih voda, uključujući i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.
- Izgraditi rezervno odlagalište komunalnog, neopasnog tehnološkog otpada.
- Osigurati očuvanje razine kakvoće zraka u granicama koje neće ugroziti ostale dijelove okoliša i kakvoću življenja sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN br. 48/95).

2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA GRADSKOG ZNAČAJA

2.2.1. Demografski razvoj

Ciljevi demografskog razvoja

Ciljevi prostornog razvitka i uređenja gradskog značenja za područje Grada Ozlja moraju biti utemeljeni na Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske i Prostornom planu Karlovačke županije, a trebaju biti tako usmjereni da se racionalno i funkcionalno gospodari prostorom te da se uspostavi ekološka i razvojna ravnoteža u prostoru.

Da bi se demografski razvoj, a time isto tako prostorni razvoj i uređenje područja Grada Ozlja, usmjerio u tom pravcu, utvrđeni su sljedeći **ciljevi**:

- kvalitetno integrirati demografsku razvojnu sastavnicu u kontekst politike budućeg cjelokupnog prostornog i društveno - gospodarskog razvitka ovog Grada,
- mjerama na razini zapošljavanja i socijalne skrbi ublažavati i popravljati negativne demografske tendencije u razmještanju, gustoći naseljenosti, kretanju broja stanovnika, prirodnom kretanju, migracijama, te strukturnih i ostalih obilježja stanovništva i domaćinstava (kućanstava) na cijelom području Grada Ozlja, odnosno nastojati revitalizirati demografski ugrožena naselja, ako je to u funkciji razvitaka ovog kraja,
- gospodarskim i socijalnim mjerama smanjiti interes, a u krajnjoj liniji i zaustaviti, osobito kod mlađeg i zrelog radno sposobnog i fertilnog stanovništva, trajno iseljenje u inozemstvo i u druga područja Hrvatske, te poticati vraćanje lokalnog domicilnog stanovništva iz drugih krajeva u domovini i iz drugih država u ovaj njihov zavičaj,
- planski razmještavati i organizirano usmjeravati doseljavanje stanovništva, kako bi se naseljavanje uskladilo s razmještanjem gospodarskih i društvenih sadržaja i mogućim otvaranjem novih radnih mjesta u radnim središtima u ovom području,
- potrebno je otvarati nova radna mjesta u svim komparativnim gospodarskim i društvenim djelatnostima (poljodjelstvo, turizam, malo poduzetništvo, usluge, pogranično gospodarstvo i drugo), težiti uspostaviti ravnomjerniji razvitak svih dijelova teritorija Grada i razvijati policentrični sustav glavnog te važnijih i manjih lokalnih središta u Gradu Ozalj,

- nastojati demografski obnavljati, te i dalje stvarno poboljšavati standard i kvalitetu življenja stanovništva i domaćinstava (kućanstava), osobito jače ili slabije urbaniziranih naselja, odnosno glavnog i lokalnih središta, gdje za to postoje objektivne potrebe i mogućnosti,

- kao i u drugim hrvatskim krajevima, potrebno je sprovesti korjenitu preobrazbu društva, izvršiti kvalitetne strukturne promjene (pretvorba, privatizacija i drugo), kako bi se i ovaj kraj mogao kvalitetno integrirati u šire hrvatske sustave.

Budući demografski razvitak

Stanovništvo je značajan čimbenik dugoročnog društveno - gospodarskog razvitka i korištenja prostora. Ono u stabilnim prilikama postupno mijenja svoje vitalne značajke, pa odatle određena sporost demografskih tijekova. Na obilježja i razvitak stanovništva djeluju biološki, društveno - gospodarski, kulturno - obrazovni, zdravstveno - socijalni, psihološki, ali i politički i drugi čimbenici. Samo njihovim pozitivnim mijenjanjem moguće je utjecati na zaustavljanje negativnih demografskih tijekova i ostvariti uvjete za postizavanje pozitivnih promjena i rezultata u razvitku stanovništva.

Pod utjecajem veoma složene, teške i dugotrajne društvene i gospodarske krize u zemlji, koja je dijelom bila prisutna i u prošlom društvenom sustavu, iz čega proizlazi i potvrđuje znatan broj stanovnika ovog područja s boravkom u inozemstvu, posljedica Domovinskog rata, zbog posebnih tranzicijskih potreba i potrebne korjenite preobrazbe društva, nije jednostavno predvidjeti na duži rok demografske promjene za pojedine jedinice lokalne samouprave, njihova središta i ostala samostalna naselja.

Prvi rezultati popisa stanovništva iz 2001. godine i druge realne činjenice ukazuju da se ne može očekivati sljedećih godina brži oporavak, odnosno jači rast broja stanovnika u Gradu Ozlju, ako se ne osiguraju potrebni uvjeti, kao što su gospodarski razvitak i mogućnost zapošljavanja - nova radna mjesta unutar Grada Ozlja, ali i u njegovoj blizini (Karlovac i druga). Ako se ne osiguraju potrebni uvjeti nastaviti će se stagnacija i depopulacija ovog Grada, posebno nekih njegovih područja i naselja (Žumberak, prigorje, ruralna naselja). Potrebni uvjeti moći će se ostvariti jedino zajedničkim naporima i pristupom države, županije i Grada, da se stimulativnim mjerama privuče novo mlađe za rad i reprodukciju sposobno stanovništvo, da postupno dođe do porasta nataliteta i do prirodnog priraštaja, što zajednički treba doprinijeti rastu broja stanovnika.

Što se tiče promjena na duže vrijeme i u većem vremenskom razdoblju potrebno je istaknuti da se svaka od mogućih prognoza mora zasnivati na mogućim i vjerojatnim promjenama i tijekovima koji imaju dugoročne posljedice i tek se trebaju u budućnosti pokazati opravdanim i točnim. U svakom slučaju upućuje se i ukazuje na određene demografske probleme i na moguće posljedice.

Nemaju više dovoljno uporišnih spoznaja i nisu više realne do sada izrađene prognoze stanovništva za područje Grada Ozlja, odnosno bivše općine Ozalj i za njezina manja područja i pojedina naselja, koje su date u raznim prostornim planovima izrađenim za ovo područje u posljednjih 20-tak godina (prognoze za 2000. i 2015. godinu su se kretale na oko 10.000 stanovnika za današnje područje Grada Ozlja).

Prema sadašnjem stanju demografskih prilika u Hrvatskoj i moguće sagledivoj budućnosti trebat će kod izrade prostornoplanskih dokumenata davati prognozu samo za stanovnike u zemlji, što je već vidljivo i iz prvih rezultata popisa stanovništva iz 2001. godine, a sve stanovnike koji žive u inozemstvu duže vrijeme uključiti u dijasporu odakle bi se postepeno ti stanovnici po svojoj želji mogli vraćali u zemlju, gdje bi mogli stalno živjeti, stanovati, raditi i ulagati.

U skladu s onim kako se kretao broj stanovnika između 1991. i 2001. godine te obzirom na sve promjene koje su se dogodile u tom razdoblju, **buduće demografske promjene** u području Grada Ozlja u znatnoj mjeri zavisit će o budućem društveno - gospodarskom razvitku i nastavku suvremenih procesa preobrazbe u prostoru Grada Ozlja, ali i u širem okruženju. Ima naznaka da će se zadržati još neko vrijeme negativno prirodno kretanje stanovništva. Deagrarizacija u ovom prostoru ne mora imati za posljedicu daljnje iseljavanje stanovništva iz većeg broja naselja, ako se postepeno osigura zapošljavanje viška dotadašnjeg agrarnog stanovništva u novim neagrarnim djelatnostima u ovom području. Uz to treba očekivati mogućnost daljnjeg manjeg useljavanja novog i mlađeg stanovništva iz drugih područja, uključujući među njih trajne ili privremene iseljenike u inozemstvo, koji će se vratiti u svoj zavičaj, a neki i u svoje ranije domove.

Prema tome, dugoročno gledano, može se pretpostaviti da će se nastaviti sa stagnacijom ili blagim rastom broja stanovnika u ovom ozaljskom i širem karlovačkom području, pa se zato prognozira da bi **2015. godine na području Grada Ozlja moglo stalno živjeti 7.000 - 8.000 stanovnika.**

Smatra se da bi od toga broja u **gradskom središtu Ozlju** (zajedno s naseljem Podgraj) stalno živjelo **1.500 - 2.000 stanovnika**, dok bi u **okolici** (u oko 80-tak nastanjenih samostalnih naselja) u isto vrijeme stalno živjelo **5.000 - 6.000 stanovnika**. Unutrašnji razmještaj tog stanovništva treba slijediti današnje odnose, uzimajući u obzir moguće promjene u društvenom i gospodarskom razvitku u skladu s njihovim lokalnim komparativnim prednostima i mogućnostima.

Pretpostavke o promjenama demografskih struktura temelje se na postojećim trendovima, ali i na mogućim pozitivnim učincima aktivne populacijske politike i pozitivnog gospodarskog razvitka. Ako do toga dođe može se očekivati postepeni prijelaz iz prirodnog pada u prirodni priraštaj, popravljjanje odnosa među dobnim skupinama stanovništva, zadovoljavajuću aktivnost stanovništva te sve veće zapošljavanje u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima.

Očekivane promjene u domaćinstvima (kućanstvima) trebaju biti slične kao i kod budućeg kretanja broja stanovnika. Tako se procjenjuje da bi do **2015. godine moglo biti na području Grada Ozlja 2.500 - 2.800 domaćinstava - kućanstava, pa bi prosječna njihova veličina bila 2,80 - 3,00 člana.** Od toga se predviđa da bi u gradskom središtu Ozlju (s naseljem Podgraj) bilo 500 - 600, a u ostalim naseljima u okolici 2.000 - 2.200 domaćinstava (kućanstava).

Samo primjenom dugoročne aktivne populacijske politike i uz dužan gospodarski društveni razvitak, moguće je u dužem vremenskom razdoblju očekivati popravljjanje kretanje broja stanovnika i intenziteta migracija, većine dosadašnjih demografskih trendova i procesa u naseljima na području Grada Ozlja. Buduća nastojanja u demografskim promjenama trebaju više biti usmjerena prema kvalitativnim nego prema kvantitativnim promjenama. To znači ostvariti pozitivne promjene u demografskim strukturama. Svrha svega je uravnotežiti odnose između muškog i ženskog stanovništva, ostvariti i održati mlađom dobnu strukturu i prihvatljiv indeks starosti stanovništva, podignuti obrazovnu razinu stanovništva, zadržati visok udjel aktivnosti stanovništva i njegovu stopu zaposlenosti s posebnim naglaskom na povećanje broja radnih mjesta i zaposlenih mještana na području ove općine. Time će se podizati kvalitet i standard življenja stanovništva i domaćinstava - kućanstava, što se mora odraziti kod načina stanovanja, razvijanja pojedinih djelatnosti, komunalnoj opremljenosti i ekološkim prilikama u ovom krajoliku.

Zato je potrebno da ovaj prostorni plan predvidi nešto uređenog građevinskog zemljišta za novu stambenu i drugu izgradnju, prvenstveno u gradskom središtu Ozlju, u lokalnim središtima i urbaniziranim naseljima, vodeći računa o ekološkoj ravnoteži i zaštiti postojećeg krajolika. Neka dosadašnja samostalna naselja su već bitno smanjila ili gotovo ostala bez stalnih stanovnika, a neka će uskoro izumrijeti i ostati bez stanovnika, pa će u nekima od njih, ako nisu potpuno porušena, uglavnom samo povremeno boraviti ljudi u svojim kućama za odmor.

2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture

Okolina, svi prirodni i radom stvoreni obnovljivi i neobnovljivi resursi znače osnovnu kvalitetu življenja, stoga se ne može nekontrolirano dopustiti rasipanje neobnovljivih i uništavanje obnovljivih resursa. Prostor je relevantan resurs kojim u polaznom momentu budućeg razvoja raspolaže Grad Ozalj.

Osnovnom namjenom prostora određuju se i osiguravaju prostori (površine) za daljnji razvoj stanovništva, naselja, gospodarskih djelatnosti, infrastrukturnih sustava, tako da se očuvaju prirodne datosti.

Namjena prostora ima izrazito naglašen zaštitni karakter. Prema prirodnoj osnovi određena je tako da se uz respektiranje potreba koje donosi razvoj maksimalno očuvaju postojeće vrijednosti prirodne osnove.

Zahvati u prostoru usmjeravaju se prema slijedećim relevantnim načelima:

- tehnološka i organizacijska poboljšanja (gospodarstvo, infrastruktura),
- korištenje rezervi postojećih struktura za djelatnosti i stanovanje (naselja),
- prilagođavanje uslužnih i društvenih djelatnosti prostornim ograničenjima (mobilni, dispergirani oblici, planirane dnevne migracije),
- sanacija područja i mjesta izrazite ugroženosti okoliša
- usmjeravanje izgradnje u zone s dovoljnim kapacitetima postojeće infrastrukture,

- rezervacija i ograničeno korištenje prostora potencijalnog razvoja koji se ne može realizirati u predvidivom razdoblju i za koje ne postoji dovoljan stupanj istraženosti.

Karakteristike polaznog momenta, nasljeđene teškoće i neizvjesnost uvjeta privređivanja, nameću definiranje osnovnih pravaca razvoja i strategije razvoja. Ciljevi su razvoja u prostoru u funkciji ostvarivanja trajnih ciljeva dugoročnog razvoja i to:

- optimalno korištenje prostora uz puno vrednovanje svih dijelova prostora
- jačanje osnovnih subjekata razvoja kao izvora inicijative
- promjena odnosa prema prirodnim resursima koja treba rezultirati racionalnim korištenjem obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa neophodnih za razvoj sadašnjih i budućih generacija
- osiguranje prostornih uvjeta za ravnomjerniji gospodarski razvoj i razmještaj stanovništva u prostoru Grada
- osiguranje prostornih uvjeta za optimalni razvoj prometnog, vodnogospodarskog i energetskog sustava u skladu s potrebama gospodarstva i stanovništva, a prema materijalnim mogućnostima države
- zaštita i oplemenjivanje okoline uz očuvanje prirodne i ekološke ravnoteže.

U odabiru prostorno-razvojne strukture, obzirom na prirodne resurse područja, te naslijeđeno stanje u prostoru, ključnu ulogu s gledišta korištenja prostora imaju poljoprivreda, šumarstvo, industrija i turizam.

Kapaciteti i način na koji se razmještaju djelatnosti u područjima ovisi o strukturnim obilježjima, krajobraznim značajkama, dosadašnjem opterećenju prostora i okoliša. Izuzimaju se zaštićene cjeline na kojima ne vrijede opći kriteriji lociranja nego se primjenjuju posebni uvjeti korištenja i zaštite prostora.

Poljodjelstvo

Potrebno je proučiti i predložiti potrebne mjere i zahvate koji će omogućiti i osigurati poboljšanje uvjeta zaštite i racionalnijeg korištenja poljodjelskog zemljišta, osobito na najboljim kategorijama tala, te osigurati bolje rezultate u poljodjelstvu i pored nastavljanja procesa deagrarizacije.

Znatan dio najvrednijeg poljoprivrednog zemljišta nalazi se u poplavnoj zoni i predjelima s visokim nivoom podzemnih voda, te je potrebno provesti posebne mjere uređenja.

- Transformaciju poljodjelskog sektora utemeljiti na tržišnim načelima.
- Osnovni cilj politike u poljodjelstvu je razvijanje suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva, te učinkovitija proizvodnja poljodjelskih proizvoda na način da se u najvećoj mjeri zaštite prirodni potencijali zemlje.
- Obzirom da bi poljodjelstvo trebalo biti jedna od pratećih gospodarskih grana Grada, te zbog rastuće potražnje za zemljištem valja štiti vrijedna obradiva zemljišta od moguće nekontrolirane izgradnje i širenja građevinskog područja. Stoga treba u najvećoj mogućoj mjeri čuvati i koristiti zemljišta za poljodjelsku svrhu, a trenutačno neobrađene i zapuštene poljodjelske površine privesti njihovoj svrsi.
- Provesti hidromelioraciju velikog poljoprivrednog područja uz rijeku Kupu radi intenzivnije poljoprivredne proizvodnje, uz isključenje druge namjene na tom području.
- Obzirom na mogućnosti prirodne osnove (vode) područja potrebno je razvijati i intenzivirati rječno ribarstvo i uzgoj ribe.

Šumarstvo

- Ogroman je potencijal šuma i šumskih površina na području Grada, što pruža osnovni temelj razvoju, još nije do kraja iskorišten. Poboljšano gospodarenje šumama može povećati proizvodnju dobara i usluga, pomažući na taj način stvaranje dodatnih radnih mjesta i dohodaka, te dodatnih vrijednosti. Šumskim dobrima, budući da su djelomično obnovljivi resursi moguće je gospodariti na održiv način u skladu s načelima očuvanja okoliša. Implikacije korištenja šumskih dobara u korist drugih šumskih vrednota potrebno je u potpunosti uzeti u obzir kada je riječ o razvoju politike gospodarenja šumama. Vrijednost šuma moguće je povećati i putem njihova neškodljiva korištenja kao što je npr. ekološki turizam.
- Održati postojeće šume putem očuvanja i pravilnog gospodarenja, te održati i povećati pošumljena područja i šumski pokrov u određenim područjima, putem očuvanja prirodnih šuma, njihove zaštite, rehabilitacije i regeneracije, te akcije pošumljavanja novih i već pošumljenih područja, kao i sadnju drveća u cilju održavanja ili pak vraćanja ekološke ravnoteže.

- Povećati zaštitu šuma od zagađivača, požara, nametnika i bolesti te drugih negativnih čovjekovih utjecaja na njih.
- Na području Grada valja u najvećoj mjeri koristiti ekološku i socijalnu funkciju šuma.

Industrija

Mogućnosti razvitka industrije treba ocijeniti s obzirom na raspoloživo zemljište, njegovu veličinu i kvalitetu, mogućnosti prometnog povezivanja, odnos prema prirodnim i energetske izvorima, te prema potrošačkim središtima i izvorima radne snage, odnos prema drugim korisnicima prostora, obavezu osiguranja zaštite i unapređivanja čovjekove okoline itd.

- Prednost u razvijanju trebaju imati one industrije koje koriste komparativne prednosti zemlje: položaj, prirodne resurse (sirovine), sposobne radnike, tržište, kapital, tradiciju, znanje i drugo, sve vezano na ukupnu prepoznatljivu fizionomiju područja.
- Prostorni razmještaj proizvodnih kapaciteta temeljiti na uspostavljanju široke mreže manjih i raznovidnih proizvodnih jedinica i daljnjem razvoju već formiranih i planiranih većih i složenih gospodarskih cjelina u Ozlju i ostalim naseljima, a koje su od posebnog značenja za područje cijele županije.
- Locirati i odrediti tip i veličinu proizvodnih kapaciteta u sklopu zona mješovitih namjena (pretežito poslovnih) u prigradskim naseljima.
- Provedba organizacijskih i strukturnih promjena koje obuhvaćaju nabavku modernih tehnologija, uvođenje učinkovite organizacije i rukovođenja, te osvajanje novih tržišta.

Rudarstvo

- Rudarenje je sastavni dio korištenja prostora s velikim utjecajem na prostor i okoliš. Nužno je s prostornog aspekta voditi računa o rješenju konflikta osobito spoljoprivredom i vodnogospodarstvom.
- Za eksploatacije koje se pojavljuju na dijelu koje je osjetljivo obzirom na krajobrazne vrijednosti, nužno je najstrožim mjerama spriječiti nekontroliranu daljnu eksploataciju odnosno pristupiti za to potrebnim istraživanjima, a postojeća polja sanirati.
- Za svaku daljnu eksploataciju potrebno je prethodno izraditi studiju utjecaja na okoliš
- Svaki plan-projekt eksploatacije mora sadržavati komponentu sanacije tijekom radova, a osobito uređenja prostora nakon završetka eksploatacije.

Turizam

Potrebno je istražiti veličinu, strukturu, specifična obilježja, kvalitetu i kapacitete moguće turističke ponude značajne za razvitak Grada obzirom na raspoloživi prostor, njegovu kvalitetu, odnos prema drugim korisnicima prostora, njegovu ulogu inicijatora i jednog od temeljnih pokretača gospodarskog i društvenog razvitka, vezano na turističku potrošnju. Ozalj u kontinentalnom turističkom području predstavlja sekundarno turističko središte mikroregionalnog značaja (Pokupska turistička mikroregija).

- Vode, šume, područja pod specijalnim režimima zaštite, ruralna područja, okosnica su budućeg stacionarnog turizma.
- Naselja i gradsko središte Ozalj posebno, nužno je revalorizirati u kontekstu nadolazećeg trenda tzv. "turizma gradova", dok globalnu geoprometnu poziciju valja dugoročno valorizirati kroz intenzivniji razvoj tranzitnog i izletničkog turizma.
- Razvoj turizma integrirati s revitalizacijom kulturnog identiteta;
- Turistički aktivirati područja pod posebnom namjenom (vrijedni dijelovi prirodne baštine);
- U okviru načela održivog razvitka konvertirati prirodna i kulturna dobra u gospodarska dobra odnosno atrakcijske osnove turističke ponude
- Grad Ozalj djelomično treba razvijati kao turistički grad s naglašenim komponentama kulturnog i tranzitnog turizma.
- Afirmirati lovstvo i ribolovstvo, te ostale športske aktivnosti u sklopu turističke ponude (vodeni športovi i kupališta).
- Snažnije afirmirati razvitak seoskog turizma.
- Razvoj turizma prilagoditi zaštiti prirodne i kulturne baštine. Utvrditi kapacitete turističke ponude do određenog limita, vodeći računa da povećani razvitak turizma ne ugrožava okoliš, već te djelatnosti treba u razvoju uskladiti.

Prilikom odabira prostorno-razvojne strukture potrebno je prostor Grada adekvatno i smišljeno uklapati i povezivati s ostalim dijelovima Županije, ali i širim prostornim cjelinama.

Treba ravnomjerno i usklađeno razvijati čitav teritorij Grada Ozlja, uspostaviti odgovarajući policentrični razvitak, razvijati i unapređivati urbanizirana i ruralna područja, gradsko i seoska naselja, kako bi se smanjile postojeće razlike i zaustavila negativna kretanja i osigurao približno isti standard života stanovništva u svim dijelovima Grada Ozlja.

Primarno u uređenju ovog područja je usklađivanje želja i potreba ovog područja s mogućnostima koje pruža prostor i gospodarska snaga.

Potrebno je iskoristiti brojne komparativne vrijednosti i prednosti prostora područja Grada i njegovih manjih dijelova, te pojedinih gospodarskih djelatnosti, koje imaju uvjete razvijati se na ovom prostoru, ali i predložiti rješenja kako svladati pojedine pragove ograničenja koji se javljaju u razvitku, polazeći od vrijednosti geografskog položaja, prirodnih osobina i uvjeta razvitka.

U tom smislu poželjno je i pripremiti prijedlog novih i daljnjih istraživanja na prostoru Grada Ozlja radi njegovog boljeg upoznavanja i bržeg ostvarivanja postavljenih ciljeva razvitka.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene i prometne i komunalne infrastrukture

2.2.3.1. Razvoj društvene infrastrukture (središnjih uslužnih funkcija)

Razvoj društvene infrastrukture ili središnjih uslužnih funkcija, koje čine društvene i gospodarske uslužne djelatnosti, izuzetno je važan odsječak sadržaja društvenog života i u funkciji je općeg razvoja nekog prostora. One su u neposrednom međudjelovanju s ostalim oblicima života u nekom prostoru, pa ne može doći u pitanje potreba njihovog razvoja. Iskazano potvrđivanje značenja upravnih, pravosudnih, vjerskih, obrazovnih i kulturnih institucija, zdravstva i socijalne skrbi, uslužnih gospodarskih djelatnosti, športske i tehničke kulture te još po neke središnje uslužne funkcije, potpomoći će opći smjer razvoja. Društvene i gospodarske uslužne djelatnosti imaju tržišnu važnost, ali kako je ipak ograničen njihov utjecaj, ne mogu se smatrati kao čista potrošnja i u tome je njihovo posebno značenje. Za neke središnje uslužne funkcije, osobito one nižeg reda i lokalnog značenja, djelomičnu brigu oko osnivanja i njihovog djelovanja snose organi lokalne samouprave i lokalno gospodarstvo, ali i lokalno stanovništvo.

Grad Ozalj nema još takav sustav društvenih i gospodarskih uslužnih djelatnosti, koji svojom mrežom po naseljima pokriva cijeli prostor te odgovara razmještanju i potrebama stanovništva, što trebaju biti u funkciji njegovog općeg društvenog razvoja. One trebaju biti sastavni dio skupine središnjih uslužnih funkcija, koje služe stanovnicima ovog prostora u svakodnevnom životu. Prostori za smještaj, izgradnju i razvitak društvene i gospodarske uslužne infrastrukture svode se na određena naseljena mjesta i zato ulaze u planski zasnovan sustav središnjih uslužnih funkcija i središnjih naselja, koji je generalno utvrđen Prostornim planom Karlovačke županije, a detaljnije se razrađuje ovim prostornim planom.

Društvene i gospodarske uslužne djelatnosti, odnosno središnje uslužne funkcije, usmjerene su prema njezinim korisnicima, odnosno prema podizanju kvalitete života stanovnika i pojedinih samostalnih naselja u njihovom utjecajnom i gravitacijskom području. One su izraz upravno - političko - teritorijalnog i vjerskog ustrojstva i načina upravljanja na ovom području. Kvalitetom ovih funkcija podiže se obrazovna i kulturna razina, zdravstvena kultura i standard cjelokupnog stanovništva u gravitacijskom području ovih funkcija. One pridonose povećanju pružene socijalne skrbi stanovništvu radi otklanjanja postojećih socijalnih problema i razlika, osiguravaju nesmetano bavljenje športskim aktivnostima i tehničkom kulturom, ostvaruju mogućnost rekreacije i odmora stanovništva te osiguravaju ostvarenje drugih mnogobrojnih dugoročnih ciljeva u ovom prostoru.

Opći ciljevi i smjerovi u razvoju društvenih i gospodarskih uslužnih djelatnosti su:

- Jačati društveno integrativne funkcije naselja radi zadovoljavanja osnovnih potreba lokalnog stanovništva (odgoj i obrazovanje, zdravstvo, socijalna skrb, kultura, religija, šport i drugo).

- Uskladiti razvitak i razmještaj uslužnih funkcija državne uprave i samouprave (na pr. matični ured, porezna služba, policijska postaja, poštanski uredi i drugo) u budućnosti s potrebama Grada Ozlja, odnosno s demografskim razvitkom ovog područja.
- Omogućiti normalno djelovanje vjerskih zajednica u skladu s potrebama stanovništva i u tu svrhu osigurati prostore za izgradnju novih vjerskih objekata.
- Osigurati prostor u pojedinim naseljima za djelovanje raznih udruga građana u skladu s potrebama stanovništva i interesnih skupina.
- Funkcionalno ustrojiti sadržaj i mrežu objekata predškolskog odgoja i naobrazbe kao djelatnosti da potiče opće poboljšanje života (socijalizacija, proizvodnost rada, lakši nastavak školovanja i dr.) i da predvidi povećanje obuhvata djece u dječjim vrtićima u skladu s demografskim kretanjima u ovom području.
- Uspostaviti demografski i prostorno planerski utemeljenu moguću mrežu osnovnih škola na području ovog Grada na temeljima nove reforme osnovnog obrazovanja i zakonskih postavki. Nakon reforme srednjeg obrazovanja moguće je razvijati niže oblike srednjeg školstva za potrebe šire okolice.
- Brinuti se za zaštitu kulturne i prirodne baštine, okoliša i krajolika na cijelom području Grada Ozlja.
- Nastojati ravnomjerno razvijati kulturnu aktivnost i u dogleđnoj budućnosti osnivati potrebne kulturne institucije te čuvati i njegovati tradicijsku izvornu kulturu u pojedinim naseljima i među stanovništvom ove jedinice lokalne samouprave, koja odražava njezinu prepoznatljivost u okvirima nacionalnog identiteta.
- Uskladiti razvoj djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi te njihov prostorni razmještaj s prihvaćenim standardima, ali i u skladu s potrebama ovog područja.
- Poticati razvitak financijskih institucija, malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, te omogućiti modernizaciju objekata za odvijanje trgovačke djelatnosti, kako bi se podigla razina trgovinske i druge ponude prema domicilnom stanovništvu.
- Koristiti komparativne prednosti ovog prostora u razvijanju turističkih i ugostiteljskih aktivnosti i sadržaja, kao sastavni dio turističke ponude područja Središnje Hrvatske, odnosno Grada Ozlja, parka prirode Žumberak, vinorodnog vivodinskog prigorja, rijeke Kupe i Dobre, zaštićene gradske jezgre Ozlja i drugih zaštićenih i registriranih profanih i sakralnih objekata i sadržaja.
- Prihvatiti socijalizirani i organizirani pristup problemu korištenja slobodnog vremena (baviti se nekim korisnim i zdravim aktivnostima u slobodnom vremenu), među ostalim i zbog borbe protiv raznih oblika ovisnosti i asocijalnog ponašanja (maloljetnička delikvencija, pušenje, alkoholizam, droga, kriminal).
- Poticati i ubrzati izgradnju potrebnih športskih i školskih igrališta, dvorana, bazena, kuglana, bočališta i drugih športskih objekata i sadržaja s ciljem širenja športskih aktivnosti i rekreacije među svim stanovnicima i u svim dijelovima područja Grada Ozlja
- Omogućiti stanovništvu Grada Ozlja siguran i brži pristup korištenju središnjih uslužnih funkcija u drugim središtima, osobito srednjeg i višeg reda, ako se one ne nalaze i ne razvijaju na području Grada Ozlja.

2.2.3.2. Razvoj naselja

Područje Grada Ozlja je prostor slabe naseljenosti i velike raštrkanosti malih naselja u Karlovačkoj županiji. Njezin sustav središta služi za smještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija (društvenih i gospodarskih tercijarnih i kvartarnih uslužnih djelatnosti) i drugih nositelja cjelokupnog gospodarskog razvitka ovog područja, ali i kao svojevrsna mreža za privlačenje novih stanovnika i osiguranje zadovoljavajuće kvalitete života postojećem i novodoseljenom stanovništvu. Da bi se to moglo ostvariti potrebna je izuzetno kvalitetna povezanost s drugim dijelovima Karlovačke i susjedne Zagrebačke županije te integracija u hrvatski nacionalni prostor. Kao pograničnom području ostaje mogućnost i potreba tješnje suradnje s gradovima i drugim naseljima u susjednoj Republici Sloveniji (Metlika, Črnomelj, Novo Mesto i drugi).

Prostorno - planskom dokumentacijom razlikuju se tipovi naselja: gradska, prijelazna urbanizirana i seoska, s time da se u analizama naselja težište stavlja na gradska naselja, proces urbanizacije i na radna središta.

Gradovi kao čvorišne točke prostora sa svojom funkcijom upravljaju i djeluju na svoje socio-gospodarske gravitacijske okolice. To su najvažnija i najveća radna središta u prostoru.

Prijelazna jače ili slabije urbanizirana naselja su ona koja su doživjela određeni stupanj sociogospodarske i druge preobrazbe, te postepeno poprimaju gradska obilježja. Razvijaju se najčešće u prigradskim, međugradskim i samostalnim urbaniziranim područjima. Neka od njih postaju lokalna radna središta veoma važna u zapošljavanju lokalnog radno aktivnog stanovništva.

Seoska – ruralna naselja nisu doživjela veću preobrazbu, ali realno je očekivati da će i u njima doći do određene preobrazbe i to u pravcu njihove urbanizacije ili jačanja agrarnog karaktera uz adekvatnu modernizaciju rada i života.

Ovakva kretanja poželjno je planski poticati i usmjeravati, posebno iz razloga što je u neposrednoj blizini radnih središta još uvijek u praksi prisutna nekontrolirana i stihijska izgradnja, što otežava njihov razvitak i kvari kvalitet i standard života.

Osnovni ciljevi razvoja naselja

- Razvijati prostorni oblik urbanizacije primjeren društvenoj i gospodarskoj razvijenosti ovog područja.
- Razvijati sustav središnjih naselja te poticati razvoj većih naselja i lokalnih središta kao žarišta i polova razvitka - radnih središta na načelima policentričnog i ravnomjernijeg uravnoteženog razvitka u prostoru.
- Stalno razvijati stambene, radne, uslužne i rekreacijske funkcije u naseljima, a posebno u važnijem i manjim lokalnim radnim i uslužnim središtima, a njihovom opremljenošću prometnom i komunalnom infrastrukturom povoljno utjecati na daljnje pozitivne demografske prilike i tijekove i na cjelokupni razvitak ovog područja.
- Odabrano i postupno revitalizirati samostalna naselja, kroz aktivnu politiku uređenja pojedinih naselja, podizanjem stambenog i komunalnog standarda, boljim prometnim povezivanjem sa središtima te omogućavanjem suvremenijeg razvitka agrarne i drugih djelatnosti. Unutar naselja i u njihovoj neposrednoj blizini važno je očuvati karakteristične prirodne vrijednosti i krajolike, strukturu građenja, tradicionalne građevne materijale i oblike.
- Korisno je obnavljati i zapuštena naselja i domaćinstva (kućanstva) i kad je to s aspekta infrastrukture neracionalno, s ciljem zaštite prostora i krajolika te postizanja drugih probitaka u temeljnom usmjerenju prostornog uređenja ovog područja. Takva obnova treba obvezno uvažavati staru strukturu naselja i kućanstava, građevinske materijale i oblike, uz osiguranje prometne dostupnosti i telekomunikacijskih veza.
- Što se pak tiče komunalne infrastrukture, svako naselje i kućanstvo mora imati osiguranu pitku vodu, prikladan sustav odvodnje i odvoza otpadnih tvari, električnu struju, mogućnost telefonske linije, osigurane televizijske i radio prijenose te priključak na lokalnu prometnu mrežu, a kada se stvore uvjeti i na plin.
- Prostorni razvoj i uređenje ovog područja treba regulirati Prostornim planom uređenja Grada Ozlja, gradskog središta Ozlja urbanističkim planom uređenja, a ostalih naselja smjernicama za uređenje naselja.

2.2.3.2. Razvoj prometne i komunalne Infrastruktura

Prometna infrastruktura

Mrežu prometne infrastrukture potrebno je redefinirati na razini u jedinici lokalne samouprave kroz prostorne planove i studije vodeći računa o hijerarhiji mreže na državnoj razini.

Potrebno je istražiti mogućnosti razvitka pojedinih vrsta prometa i predložiti racionalnu, ekonomičnu i funkcionalnu prometnu mrežu, koja će biti u skladu s cjelokupnim prostornim i društveno-gospodarskim razvitkom Grada, a zadovoljit će funkcionalne potrebe u prostoru i osigurati dobre veze s drugim krajevima.

Prometna infrastruktura biti će i generator razvoja predmetnog područja, odnosno unapređivanje i proširivanje prometne infrastrukture odrazit će se na bolje korištenje prirodnih resursa, na gospodarski razvitak, rast i razvoj naselja i poboljšanje demografskih prilika.

Naglašava se veliko značenje *cestovnog prometa* u neposrednoj blizini Grada zbog prostorne razvedenosti mreže i najprikladnijeg približavanja korisnicima.

Potrebno je:

- štititi koridore planiranih prometnica svih razina
- gledano kratkoročno problem razvoja cestovne mreže treba usmjeriti na obnovu pojedinih dionica državnih i županijskih cesta.
- u odnosu na prometno značenje i u skladu s prometnim opterećenjima potrebno je izvršiti rekonstrukciju lokalnih cesta i uklopiti ih u prometnu mrežu županije;
- osigurati i omogućiti alternativno povezivanje naselja radi veće fleksibilnosti i sigurnosti funkcioniranja prometa;
- povećano ulaganje u remonte i poboljšanja karakteristike postojeće pruge (rekonstrukcija, osiguranje prijelaza, uređenje stajališta i kolodvora)

Telekomunikacije

Program razvoja telekomunikacijske mreže temelji se na unapređenju već postignutog, relativno visokog stupnja razvijenosti.

Treba osigurati kontinuitet dosadašnjih programa i mjera te će se i dalje primjenjivati i pratiti nove tehnologije komuniciranja.

Prioriteti se odnose na izgradnju mreža i priključenje još nepriključenih mjesta odnosno povećanje i modernizaciju postojećih kapaciteta;

- izgradnju kabelskih mreža u koridoru cestovnih/željezničkih koridora.
- izgraditi preostalu mrežu odašiljača
- Kod izvođenja rekonstrukcija ili zamjena postrojenja, zahvate izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima te koristiti postojeće koridore, a stare mreže zamjenjivati.
- Sustav veza i prijenosa informacija bez sumnje je danas, u 21. stoljeću, imperativ učinkovitog razvitka države, pa je nužno ubrzano uspostavljati i razvijati suvremenu telekomunikacijsku mrežu u cijelom prostoru Republike Hrvatske i povezati se sa svijetom.
- Potrebno je omogućiti i poticati svim sredstvima još snažniji razvitak telekomunikacija, TV, radio difuzije i informatičkog sustava, a pošto su potrebe tog sustava za korištenjem prostora relativno skromne, njegova izgradnja i osuvremenjivanje ne treba predstavljati značajniji problem u prostoru. Radi očuvanja prostora poželjno je instalacije objedinjavati u zajedničke infrastrukturne koridore.
- Na prostoru Grada Ozlja potrebno je sukladno postavljenim temeljnim ciljevima razvitka ovog sustava, nastaviti sa zamjenom zastarjelih i uvođenjem suvremenih digitalnih kapaciteta proširenjem prijenosnih sustava i mreža, s ciljem pokrivenosti prostora i potrebnog broja priključaka u svim područjima.

Ostala komunalna infrastruktura

Elektroenergetika

Potrebno je predložiti ekonomičnu mrežu opskrbe električnom i drugom energijom koja će se uklopiti u cjeloviti energetska sustav šireg područja.

U prvoj fazi treba iznaći optimalan način za povećanje proizvodnje kroz poboljšanje djelovanja postojećeg sustava. U tom cilju treba utvrditi mogućnosti korištenja najpovoljnijeg i dostupnog energenta s gospodarskog i ekološkog gledišta kao i pokrivanje potreba na kritičnim dijelovima sustava.

Za nove objekte treba izvršiti sustavnu pripremu u svim fazama (izbor lokacija, energenata i tehnologija, uz potrebna daljnja istraživanja).

Prednost u lociranju imaju devastirani prostori i prostori bez drugih djelatnosti koji bi se izgradnjom sanirali.

Intervencije na postojećim energetske prijenosnim postrojenjima treba provoditi tako da se zadrže postojeće građevine i sustavi u već izgrađenim koridorima, a kod izvođenja rekonstrukcija ili zamjena postrojenja, zahvate izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima (npr. zamjena vodiča boljih svojstava kako ne bi treba proširivati koridor i drugo).

Vodnogospodarstvo

U planovima gospodarenja vodama i korištenja voda nužan je interdisciplinarni pristup. Opskrba vodom ima prioritetno značenje u planovima gospodarstvenih aktivnosti koje se koriste vodom i temelji se na Dugoročnom programu vodoopskrbe.

Obaveza i nužnost zaštite voda definirana je Zakonom o vodama i pratećim propisima, a ciljevi i mjere zaštite utvrđeni su Republičkim planom za zaštitu voda i obalnog mora od zagađivanja, koji čine osnovu za brže i smišljenije provođenje potrebnih mjera zaštite.

- Prioriteti: - proučiti sve hidrotehničke zahvate koji mogu doprinjeti boljem korištenju poljodjelskog zemljišta, zaustaviti erozivne procese,
- vodoopskrbom zadovoljiti potrebe svih korisnika,
 - kod rješavanja odvodnje voditi računa o zaštiti okoliša.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Pojam **krajolik ili krajobraz** u prostornoplanskom kontekstu označava cjelovitu prostornu, biofizičku i antropogenu strukturu, u rasponu od potpuno prirodne do pretežito ili gotovo potpuno antropogene (visokourbanizirani ili tehničko-tehnološki prostori). S obzirom na genezu, stupanj antropogenih promjena i način korištenja prostora, krajolik se, općenito, može svrstati u tri karakteristična oblika: prirodni krajolik, kultivirani krajolik i izgrađeni/antropogeni (urbani, industrijski, itd.) krajolik.

Za potrebe *Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske* regionalizacija krajolika temelji se na prirodnim obilježjima, ali uključuje i prisustvo čovjeka u slučajevima kada to prisustvo poprima značajniju pejzažnu dimenziju. Izdvojeno je 16 osnovnih krajobraznih jedinica (koje se mogu raščlanjivati u manje prostorne cjeline), uz naznaku osnovnih problema. Prema krajobraznoj regionalizaciji prostor Grada obuhvaćen je unutar krajobraznih jedinica: PANONSKA HRVATSKA - Nizinska područja sjeverne Hrvatske I Žumberak I Samoborsko gorje; GORSKA HRVATSKA - Kordunske zaravni.

Suvremeni odnos prema krajoliku znači osiguravanje zaštite, unaprijeđenja i gospodarenja u prostoru u cilju održivog razvitka.

Cilj zaštite **prirodne baštine** je uspostaviti cjelovitu zaštitu prirodnih vrijednosti kroz istraživanje i sustavno vrednovanje prostora i novelaciju dokumenata prostornog uređenja (odnosno sustava mjera uređenja i zaštite prostora), dovršenje i unaprijeđenje pravne osnovice te organizacijsko i stručno osposobljavanje službe zaštite.

Očekuje se da bi u perspektivi zaštićene površina, temeljem Zakona o zaštiti prirode, trebale biti uvećane. Potrebno je znanstveno vrednovanje prirode, uz primjenu odgovarajućih kriterija kao osnovica za razvrstavanje u razrede međunarodnog, državnog ili lokalnog značaja.

Ovaj PPUG predložit će i novelaciju prostora Grada u sustavu zaštite prirodne baštine (prekategorizacija, ukidanje ili uključivanje u sustav zaštite prirode).

Kulturno povijesne vrijednosti u prostoru predstavljaju jednu od najugroženijih kategorija i njihova zaštita je danas od velikog značaja. Sva negativna društveno-gospodarska kretanja direktno se odražavaju na baštini u svim njenim kategorijama. Stoga je nužno definirati osnovne ciljeve u svrhu cjelovite i sustavne zaštite integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti;

-sustavna revizija postojećih podataka stalnim praćenjem stanja i vrednovanjem svih vrijednosti prostora stvaranjem dokumentacijske baze kao podloge za stručne analize

-poticanje istraživanja, studija i projekata za izrazite krajobrazne i kulturno-povijesne vrijednosti na mikro područjima Grada, uz utvrđivanje pozitivnih i negativnih čimbenika razvoja

- priprema stručnih programa za zaštitu, obnovu i sanaciju pojedinih vrijednih prirodnih i kulturno povijesnih elemenata prostora i područja stradalih tijekom domovinskog rata (sakralni, civilni, ruralni)

-uspostava dijaloga s lokalnom upravom o vrijednostima kulturne baštine i osiguranje njezinog sudjelovanja u očuvanju prostorne i kulturne baštine

- suradnja lokalnih i državnih tijela u stvaranju programa razvoja.

Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cijelina pretpostavlja da:

- Prirodne krajolike treba sačuvati, osigurati prirodnu raznolikost i zaštititi biotički potencijal, naročito onaj koji je osobenost ovog područja.
- Sačuvati vodotoke izvan i unutar naselja kao vrijedne pejzažne elemente sa svim prirodnim elementima.
- Posebno štiti šume obzirom da sudjeluju vrlo malo u ukupnom korištenju zemljišta Grada.
- Osobite vrijednosti prostora, raznolikosti pojava i oblika, ako pripadaju područjima izvan neposredne zaštite, štite se mjerama u planovima prostornog uređenja na temelju stručnih i znanstvenih osnova.
- Trase infrastrukturnih objekata valja usmjeriti i voditi tako da se koriste zajednički koridori, te da se maksimalno isključe iz zona koje su pod posebnim režimom zaštite prirode.
- Kontinuiranu inventarizaciju, revalorizaciju i kategorizaciju kulturne baštine.
- Istraživačku djelatnost baštine i prostora, naročito arheoloških područja kako bi se izbjegle negativne posljedice kod većih zahvata u prostoru, naročito kod gradnje infrastrukturnih sustava.
- Provođenje mjera tehničke zaštite na najugroženijim oblicima kulturne baštine kako bi se spriječio postupak njihovog potpunog gubitka.
- Kvalitetna operativna djelatnost i suradnja nadležnih državnih tijela uprave i suradnja s lokalnom upravom.
- Potrebno je utvrditi temeljna načela i principe zaštite prostora od nenamjenskog korištenja vezano na očuvanje karakterističnih prirodnih ljepota i vrijednosti, kulturno-povijesnih spomenika i znamenitosti kao i zaštitu i unapređenje svih sastavnica čovjekove okoline, te zaštitu od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU GRADA

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Racionalnim korištenjem prostora mora se postići učinkovitija funkcionalna organizacija i štednja resursa. S gledišta temeljnih odrednica prostornog planiranja, to se prioritetno odnosi na zaustavljanje nepotrebnog zauzimanja prostora za izgradnju naselja, industrijskih kapaciteta (formiranje građevinskih područja), te na gradnju obnovu, rekonstrukciju i modernizaciju infrastrukturnih mreža.

Racionalno korištenje i namjena prostora odnose se prvenstveno na određivanje prostora za izgradnju na način da se ne smanjuju šumske i kvalitetne poljoprivredne površine, da se omogući uređenje, korištenje i zaštita i voda (podzemnih i nadzemnih) te tako da se poveća zaštita osobitih vrijednosti prostora i gospodarenje resursima na održiv-štedljiv način.

U slučaju nužne *prenamjene površina* osnovnih kategorija korištenja, gdje je to moguće prema važećim propisima, zahvati se moraju ograničiti i podrediti uvjetima osnovne namjene prostora, utvrditi prihvatljiva tehnologija, a negativne učinke smanjiti na dopuštenu mjeru. U prostornim planovima takove promjene moraju biti iskazane mjerljivim i usporedivim veličinama.

U prijedlogu *promjene namjena* treba iskazati smanjenje–povećanje površina određene kategorije korištenja, utjecaj na promjenu stvorene i prirodne strukture te utvrditi mjere za sanaciju ako se ocijeni da će taj zahvat izazvati negativne učinke.

Ograničenja korištenja prostora odnose se na područja na kojima se ne mogu locirati određeni sadržaji ili je za to potrebno ispunjenje posebnih uvjeta, odnosno prilagodba posebnim okolnostima. Takva ograničenja se odnose na poljodjelske površine visoke kvalitete tla, područja uz obalu voda, povijesne cjeline i cjeline zaštite prirodne baštine te prostor osjetljive geološke, hidrološke, geomorfološke i biološke strukture.

Nužno je *isključivanje određenih djelatnosti* na pojedinim područjima, kao i izuzimanje nekih površina od bilo kakvog građenja, osobito u zaštićenim dijelovima prirode, na kvalitetnom poljoprivrednom zemljištu, u vodozaštitnim zonama, u koridorima prometnica i infrastrukture.

Gospodarske djelatnosti prioritetno treba locirati u već formiranim zonama tih djelatnosti (a po potrebi s proširenjem) i tamo gdje to infrastruktura omogućava, bez zauzimanja novih površina šuma, vrijednih poljodjelskih površina, a osobito prostora namijenjenog rekreaciji i turizmu. U prostornim planovima moraju se odrediti *područja vrijednih resursa* na kojima je isključena prenamjena prostora.

Strateški cilj je da se značajnije ne mjenja bilanca osnovnih kategorija korištenja prostora, osobito ne na štetu prirodnih resursa od osobitog značenja i vrijednosti, nego da se poboljšavaju kvalitativne značajke i racionalno koristi već angažirani prostor.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Građevinska područja naselja utvrđivana su u skladu s obvezama iz planova šireg područja i ciljevima prostornog razvoja i uređenja ovog prostora, a u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja pojedinog naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina.

Analizom dosadašnjih demografskih kretanja i prognoza uočena je tendencija sve većeg smanjenja broja članova po domaćinstvu. Stoga će biti puno veći broj domaćinstava obzirom na ukupni broj stanovnika. Prema tome, za očekivati je i smanjenje gustoće stanovnika u građevinskim područjima, odnosno zauzimanja većih površina s manjim brojem stanovnika.

Također je izvršena i analiza izgrađenosti i iskorištenosti dosadašnjih građevinskih područja, te je zaključeno da su građevinska područja utvrđena dosadašnjim prostornim planom imala veliku prostornu pričuvenu za potencijalno povećanje broja stanovnika. Ovom analizom je utvrđeno da u naseljima Grada Ozlja ima dovoljno prostorne pričuvene u građevinskom području. Obzirom na navedeno utvrđeno je da građevinska područja u načelu nije potrebno proširivati, već je potrebna racionalizacija istih, tj. smanjenje.

Međutim, analizom dosadašnjih demografskih kretanja uočena je i tendencija sve većeg smanjenja broja članova po domaćinstvu odnosno tendencija *smanjenja gustoće stanovanja u građevinskim područjima naselja*, odnosno zauzimanja većih površina s manjim brojem stanovnika. Najniži prosjek broja domaćinstava (kućanstava) 2001. godine imala su naselja u izumiranju Cvetišće, Gudalji i Kamenci - svaki s po 1,00 članom, a još 12 naselja imalo je manje od 2,00 člana.

U izgrađenoj tradicionalnoj strukturi većine naselja, uočeno je da građevne čestice svojom dimenzijom, osobito širinom, ne zadovoljavaju današnjim uvjetima za stanovanje i rad. Uz predviđenu pojačanu gospodarsku aktivnost (mala privreda, poljoprivreda, uslužne djelatnosti) javlja se potreba za izmještanjem takvih sadržaja iz pretežito stambenih zona i oformljivanjem zona isključivo za navedene sadržaje ili pak objedinjavanje stanovanja i rada na jednoj parceli prikladnije veličine.

Građevinska područja utvrđena ovim Planom uvažavaju prethodno navedeno. Iz navedenih se razloga nisu drastično umanjivala zatečena građevinska područja naselja, odnosno prostorna pričuvena građevinskih područja naselja, a koja je na osnovu prethodno izvršenih analiza (demografskih i prostornih pokazatelja) procijenjena kao predimenzionirana.

Utvrđivanje granica građevinskog područja diktirano je *interesom za pojedina područja* i to uglavnom kroz smanjivanje postojećeg građevinskog područja za dijelove koji se ne privode svrsi, te izvjesnim povećanjima (odnosno većinom zadržavanje u postojećim okvirima) za dijelove na kojima postoji interes za izgradnju (individualnu ili kao utvrđena potreba za formiranje zona mješovite namjene za malo i srednje poduzetništvo).

Određene korekcije (smanjenja) dosad važećih građevinskih područja odnose se i na *očuvanje vrijednosti i posebnosti krajobraza* i prirodnih cjelina (poljoprivredno zemljište, šume i dr.).

Pri uvrđivanju građevinska su područja usmjerena na područja koja nisu zaštićena temeljem nekih drugih osnova ili su ocijenjena kao resurs (poljoprivredne površine, objekti prirodne i kulturne baštine i sl. područje uz vodotoke) niti bi bila potrebna njihova zaštita u budućnosti.

Ciljevima je zacrtana smjernica prostornog razvoja područja Grada Ozlja, da se očekuje rast gradskog središta Ozlja (zajedno s naseljem Podgraj) na 1.500 – 2.000 stanovnika), a da će ostala naselja stagnirati ili padati, te da se potiče razvoj manjih lokalnih središta (Mali Erjavec, Radatovići, Vivodina, Vrhovac). Stoga je utvrđeno da nema potrebe širiti građevinsko područje Ozlja. Prostorni razvoj Ozlja ionako ima prirodna prostorna ograničenja (Kupa) te infrastrukturni koridor (pruga). Uslijed toga utvrđeno je da treba jačati lokalna središta koja će preuzeti dio novog stanovništva, te potrebe za stvaranjem manjih radnih zona u tim naseljima.

Prilikom utvrđivanja građevinskih područja osnovna intencija je bila omogućiti izgradnju po dubini građevinskog područja, tako da se zaokruži i koncentrira građevinsko područje naselja, te time smanje troškovi komunalnog opremanja. Ujedno, ovakav način izgradnje omogućuje i očuvanje vrijednog poljoprivrednog zemljišta.

U nastavku je dana **tablica 3. Iskaz površina građevinskih područja naselja**, analiziranih građevinskih područja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja i izgrađenost naselja, gdje je vidljiva i promjena površina građevinskih područja obzirom na površinu onih utvrđenih dosadašnjim prostornim planom i to za svako pojedinačno naselje.

Prema popisu stanovništva iz 2001.godine, na području Grada Ozlja živjelo je 7.663 stanovnika (1991. godine 9.988). Demografska prognoza za 2015.godinu, predviđa maksimalno 7.000 do 8.000 stanovnika.

Veliki broj naselja (97) s još većim brojem zaselaka i malim brojem stanovnika (prosječno manje od 100 stanovnika po naselju), uvjetovalo je veliku disperziranost građevinskih područja grada Ozlja. Prema popisu iz 2001.godine od ukupno 3794 stanova nastanjenih je 2509 (66%). Privremeno nenastanjenih je 389, napuštenih je 349 a 515 stanova je za odmor. Planom se čuvaju zatečene strukture naselja, naročito u području Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje. Rezultat toga je da je «potrošnja prostora za građevinska područja» oko 1453 m²/st.

Površina već izgrađenog građevinskog područja svih naselja na području Grada Ozlja iznosi
1.009,93 ha.

U odnosu na ukupnu površinu građevinskih područja naselja od **1.429,87 ha** utvrđenu Prostornim planom (bivše) općine Ozalj ("Službeni glasnik općine Ozalj" br. 4/82, 1/83, 11/87, 9/92, 23/97), zauzetost građevinskih područja iznosi **70,63 %**.

PPUG-om Grada Ozlja građevinsko područje je smanjeno za 400,23 ha (28 %) u odnosu na PPUO (bivše) općine Ozalj u dijelu Grada Ozlja.

Uvažavajući navede kriterije, temelj za dimenzioniranje građevinskog područja naselja je **površina izgrađenog dijela** građevinskog područja Grada, koja iznosi **1.009,93 ha**, a detaljni izračun za pojedino naselje prikazan je u tablici 3. u nastavku (3.2.2. Osnovna namjena i korištenje površina).

Građevinska područja naselja na području Grada Ozlja, utvrđena PPUG-om iznose:

- ukupna površina građevinskog područja naselja: **1.113,63 ha,**
- površina izgrađenog dijela građevinskog područja: **1.009,93 ha,**
- površina neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja **104,63 ha.**

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Uređenje naselja

- Nastojati riješiti problem disperzne izgradnje formirajući naselja kao više odvojenih skupina građevina, a u nizinskom dijelu kao koncentrirana naselja izbjegavajući linearno širenje uz prometnice od državnog i županijskog značaja, te širenje na kvalitetno poljoprivredno zemljište, šumske i poplavne površine.
- Ponovna upotreba i vrednovanje postojećeg graditeljskog fonda s ciljem smanjenja troškova opremanja (društvena i komunalna infrastruktura).
- Očuvanje identiteta naselja kroz analizu tradicijskog načina gradnje pojedinog područja, te oblikovanja i organizaciju građevinskih čestica, ali ne s namjerom konzervacije postojećih oblika već uz kreaciju nove arhitekture koja će slijediti povijesne elemente gradnje.
- Očuvanje kontinuiteta tradicijskih oblika kroz unapređivanje starinskih obrta, stimulaciju starih seoskih običaja i razvijanje turističke aktivnosti uz pomoć sredstava javne komunikacije.
- Pripremanje i komunalno opremanje zemljišta za izgradnju.
- Sređivanje imovinsko pravnih odnosa i provođenje komasacije zemljišnih površina radi postizanja većih zemljišnih jedinica.
- Osigurati niz sadržaja za potrebe stanovništva gravitacijskog područja pri čemu u obnovi naselja broj stanovnika ne bi trebao biti presudan kriterij već kriterij dostupnosti.

Komunalna infrastruktura

- Modernizacija i izgradnja svih potrebnih sustava infrastrukture (naročito rješenje kritičnih prometnih tokova) prema najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima, uz što veću moguću upotrebu postojećih koridora.
- Dobra prometna povezanost kvalitetnim prometnicama s razvojnim centrima.
- Osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode uz racionalizaciju potrošnje, rekonstrukciju postojeće infrastrukture, te izgradnju novih segmenata mreže, a temeljeno na integralnim planovima razvitka vodoopskrbe i zaštite izvorišta vode.
- Težiti izgradnji zatvorenog sustava odvodnje u naseljima, a u prvoj fazi inzistirati na izvođenju septičkih jama uz njihovo redovito održavanje.
- Svi gospodarski pogoni moraju imati izveden kvalitetan sustav odvodnje otpadnih voda, a po mogućnosti i njihovo pročišćavanje, te koristiti tehnologiju koja će spriječavati nepoželjne utjecaje na okoliš.
- Sustavno rješavanje problematike zbrinjavanja otpada adekvatno broju stanovnika i strukturi naselja, te procjeni količine otpada.
- Rekonstrukcija elektroenergetskog sustava.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU GRADA U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostorno – plansku cjelinu Karlovačke županije čine tri regije: Karlovačko-dugoreška, Ogulinska i Slunjska regija.

Karlovačko-dugoreška regija sa središtem u gradu Karlovcu obuhvaća prostore svih općina i gradova na sjeveru Županije prema jugu zaključno s općinom Bosiljevo, Generalski Stol, Barilović, Krnjak i Vojnić. Obzirom na veličinu grada Ozlja i njegov značaj međuopćinskog i nadlokalnog središta, te položaj unutar Karlovačko-dugoreške regije, za očekivati je da će se izgradnjom kvalitetnih prometnih veza utjecaj ove regije proširiti i na rubne prostore susjednih županija i države Slovenije.

Programom prostornog uređenja RH brdsko-planinskim područjem načelno su određeni prostori iznad 300 m i područja za koja je zbog loših gospodarskih i demografskih prilika nužna izrada posebnih sveobuhvatnih programa razvoja. Temeljem toga dijelovi područja Grada Ozlja, zbog izrazito nepovoljne konfiguracije reljefa te dijelova područja koja prelaze nadmorsku visinu od 300 m, svrstavaju se u brdsko područje.

Programom prostornog uređenja RH cjelokupno područje Grada Ozlja spada u područje uz granicu – područje od posebnog interesa (odnosno, dijelom se preklapa sa brdsko – planinskim područjem).

Pogranična područja su od državnog strateškog interesa. Stvarni utjecaji graničnog položaja prisutni su u cijelom prostoru Grada. Prije stvaranja neovisnih država, danas pogranične regije, u okviru iste države su se razvijale bez smetnji prometu roba i usluga, migraciji radne snage te ukupnoj gospodarskoj suradnji. Tradicionalno je egzistirala neposredna povezanost u raznim oblicima lokalnog gospodarskog razvitka i društvenog života pa i u nekim infrastrukturnim rješenjima. Granično područje prema Republici Sloveniji čini prostor Žumberačkog područja, sjeverno od rijeke Kupe, gospodarski relativno nerazvijeno, ali zbog velikih prirodnih vrijednosti (Park prirode) ima veliki turistički potencijal.

Sporazumom između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o pograničnom prometu i suradnji određena su naselja na pograničnom području u Gradu Ozlju: Badovinci, Belošići, Boševci, Brašljevića, Bratovanci, Brezje Vivodinsko, Brezovica Žumberačka, Budim Vivodinski, Bulići, Cerje Vivodinsko, Cvetišće, Dančulovići, Dojutrova, Doljani Žumberački, Donji Lović, Donji Oštri Vrh Ozaljski, Dragoševci, Dučići, Durlinci, Dvorišće Ozaljsko, Dvorište Vivodinsko, Ferenci, Fratrovci Ozaljski, Furjanići, Galezova Draga, Galin, Goleši Žumberački.

Osnovna su obilježja ovog prostora:

- višegodišnji depopulacijski procesi osobito potencirani u područjima zahvaćenim ratnim događanjima (prirodni pad stanovništva, starost populacije, izumiranje, poremećaj osnovnih struktura stanovništva, veliki udio iseljenog stanovništva, demografska propast ruralnog područja);
- mali broj, a ponegdje i nepostojanje naselja koja je moguće klasificirati kao žarišta razvitka;
- rijetka naseljenost;
- mala, izolirana i raspršena naselja koja će biti gotovo nemoguće revitalizirati, a često nisu niti atraktivna za naseljavanje;
- napuštena sela;
- teški uvjeti života, rada i privređivanja izrazito nepovoljniji od državnog prosjeka;
- gospodarsko stanje sa suženim mogućnostima rješavanja teških socijalnih prilika stanovništva;
- zapušteno poljodjelstvo i stočarstvo s otežanom mogućnošću organizacije proizvodnje;
- nedostatak prometnih veza, osobito prema središnjim naseljima opremljenim objektima društvenog standarda;
- nerazvijenost i nedostatak komunalne infrastrukture.

To je područje većim dijelom ruralni prostor, te tradicionalno poljoprivredno područje sa velikim udjelom poljoprivrednog stanovništva, koje bi u budućnosti trebalo postati područje potencijalne planinske poljoprivrede – primarno stočarstvo.

Zbog nepovoljnih prirodnih uvjeta (klima, konfiguracija reljefa, kamenitost, stjenovitost, efektivna dubina tla) poljoprivrednu proizvodnju, koja je pored šumarstva jedna od osnovnih grana gospodarstva tog područja, teško je organizirati na konvencionalnim principima, budući da su poljoprivredne površine većeg dijela ovog područja marginalno pogodne ili nepovoljne za intenzivnu poljodjelsku proizvodnju. Samo je mali dio (npr. krška polja, riječne doline) srednje pogodan, ali uz veća ograničenja.

Potencijali tog područja vezani su uz:

- razvitak poljoprivrede i srodnih djelatnosti (stočarstvo, ekološka proizvodnja hrane, prerada mlijeka i mesa, lovni i ribolovni turizam, razvoj obrta i usluga);
- razvitak djelatnosti vezanih uz šume i njihovo iskorištavanje;
- proizvodnju električne energije.

Prioritetni su zahvati:

- modernizacija lokalnih i nerazvrstanih prometnica kako bi se osigurala dostupnost sa županijskog područja do svih naselja;
- rješavanje problema vodoopskrbe;
- rješavanje problema snabdjevanja naselja električnom energijom s područja R Slovenije;
- uređenje i korištenje pograničnih vodotoka.

Osnovni je interes da se sveukupni razvitak područja utemelji na način da se u konačnici osim demografskog, kulturološkog, povijesnog i drugih interesa uključi i gospodarska racionalnost. U ukupnom nedostatku demografskog potencijala, koncepciju demografske revitalizacije treba temeljiti na obiteljskom oživljavanju i iskorištavanju površinom velikih praznih područja. Koncentracijom nekoliko obiteljskih gospodarstava u neposrednoj blizini područnog centra s osnovnim funkcijama zadovoljavanja potreba stanovništva, te stimuliranjem poljoprivrednih djelatnosti i objektivnim vrednovanjem proizvoda i usluga koje je moguće ponuditi, prostor može zadržati svoju funkciju. Cjelokupno područje zauzima potencijalno kvalitetnu razvojnu poziciju, koja će se valorizirati kroz razvitak pogranične ekonomije uz državne prometne pravce, te uključivanje područja u međunarodne projekte koji valoriziraju vrijednosti doline Kupe i daju prijedloge turističkog razvoja prostora.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

3.2.1. Osnovna organizacija prostora

Namjena prostora u najvećoj je mjeri određena postojećim prirodnim resursima i zatečenim izgrađenim strukturama pa se tako osnovna prostorna organizacija i podjela zasniva na modalitetu njegova korištenja.

Prirodna područja su ona u kojima se prirodni resursi koriste za potrebe obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti što pretpostavlja samo ograničene zahvate u prostoru, odnosno, uz određene iznimke, zahvate koji se mogu izvoditi, a s osnovnim ciljem racionalnog gospodarenja i zaštite vrijednosti prostora:

- poljoprivredne površine;
- šumske površine;
- vodne površine.

Poljoprivredne površine se na područje Grada Ozlja dijele na:

- nizinsko područje pokupja s ušćem rijeke Dobre;
- pobrđe unutar velikog luka rijeke Kupe
- područje plodnih krških zaravni u kojem su zastupljene poljoprivredne površine viših razreda kvalitete za intenzivan uzgoj povrća, ratarstvo i stočarstvo; ove površine je potrebno strogo zaštititi od prenamjene;
- površine poljoprivrednih tala niskih razreda kvalitete; sposobne su samo za ekstenzivnu poljodjelsku proizvodnju, te stočarstvo, prvenstveno uzgoj sitne stoke, a za potrebe uzgoja krmnih kultura, tla s nepovoljnim kemijskim karakteristikama moguće je mjerama kalcifikacije i meliorativne gnojidbe pretvoriti u tla višeg razreda pogodnosti ;
- tla na strmim nagibima, stjenovita, kamenita i plitka tla, te tla nepovoljne ekspozicije koja se nalaze u brdskim predjelima; ne mogu se prevesti u više bonitetne razrede, ali se mogu koristiti kao pašnjačke površine u ekstenzivnom uzgoju stoke, za uzgoj ljekovitog bilja ili za pošumljavanje.

Prostorni raspored poljoprivrednih tala isključivo osnovne namjene (P) prema namjenskoj vrijednosti.

Površine namijenjene za poljoprivrednu proizvodnju definirane su prema namjenskoj pogodnosti u tri kategorije i imaju usmjeravajuće razvojni karakter globalnog značaja:

- Osobito vrijedna obradiva tla (P1)
- Vrijedna obradiva tla (P2)
- Ostala obradiva tla isključivo osnovne namjene (P3)

Šumske površine isključivo osnovne namjene (Š) u prostorno planskom smislu prema užoj namjeni dijele se.

- Gospodarske (proizvodne) šume (Š1) – preporuča se protežirati ih na tlima prosječne i iznad prosječne pogodnosti, gdje se uz mjere naprednog gospodarenja, te održavanje općekorisnih funkcija osigurava i postojanost ekosustava, a prilikom neophodnog prenamjenjivanja, treba osigurati zamjenske površine za pošumljavanje;
- Zaštitne šume (Š2) (s konzervacijskom funkcijom) – hidrološke i protuerozijske – treba ih podržavati na terenima jako podložnim eroziji, strogo ih štiti od svake prenamjene, a u slučaju neizbježnih građevinskih zahvata poduzeti rigorozne mjere konzervacije;
- U kategoriju ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta (PŠ) ubrajaju se sve ostale kategorije poljoprivrednog zemljišta, te neobraslo šumsko zemljište, pri čemu je taj mozaik poljoprivrednog i šumskog zemljišta niske proizvodnosti potrebno pošumljavati zbog ostalih općekorisnih funkcija šuma.

Vodne površine koje imaju multifunkcionalnu ulogu, odnosno uz osnovnu namjenu mogu se koristiti za dopunske namjene su: rijeke, jezera, akumulacije i ribnjaci. Pri tome je nosioc koncesije osnovne namjene dužan prilagoditi se dopunskim namjenama, s ciljem kvalitetnijeg iskorištavanja jedinstvenog prirodnog resursa, koji predstavlja zajedničko dobro svih građana.

Podzemne vode su od neprocjenjive važnosti za budućnost lokalne zajednice. U cilju njihove maksimalne zaštite, sve ostale namjene na tome području mogu okupirati prostor na način da ne ugrožavaju ovaj prirodni resurs. To pretpostavlja ekstenzivan način poljoprivredne proizvodnje, pošumljavanje nekvalitetnih poljoprivrednih površina, sustavno rješavanje problema odlaganja komunalnog otpada, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja i drugih sadržaja koji nepovoljno utječu na okoliš. Pri tome je potrebno dosljedno raditi na zaštićivanju svih postojećih vodocrpilišta.

Planom namjene određeni su vodni resursi i vodne površine koje čine rezerve podzemne pitke vode i vodotoci, koji se mogu koristiti na više načina (vodoopskrba, energetika, ribnjačarstvo, rekreacija, navodnjavanje i dr.).

Radi maksimalne zaštite podzemne vode sve ostale namjene potrebno je koncipirati tako da način korištenja prostora ne ugrožava ovaj vodeni resurs. To pretpostavlja koncipiranje i usmjeravanje poljoprivredne proizvodnje na način primjeren zaštiti vodonosnika i tla (ograničena i kontrolirana upotreba zaštitnih sredstava), osmišljavanje stočarske proizvodnje (rješavanje i zbrinjavanje otpada i otpadnih voda), sustavno rješavanje zbrinjavanja komunalnog otpada i odvodnje otpadnih voda prioritarno za naselja koja se nalaze na vodonosniku.

Područja građenja ili uređenja prostora, područja su stvorenih vrijednosti i planiranih zahvata određene namjene, ovisno o načinu korištenja:

-**građevinska područja** naselja sa pratećim funkcijama;

-**površine izvan naselja** gospodarske namjene (proizvodne, poslovne, ugostiteljsko turističke, iskorištavanje mineralnih sirovina), sportsko rekreacijske, područja posebne namjene; područja infrastrukturnih sustava.

Osnovnom namjenom prostora određuju se cjeline pretežitih namjena. Prilikom lociranja sadržaja u prostoru nužno je voditi računa o osnovnoj namjeni prostora, te sve djelatnosti i zahvate koncipirati na način da se ne dovodi u pitanje kvalitetno funkcioniranje i dimenzioniranje sadržaja osnovne namjene, zaštita okoliša, te očuvanje ostalih prirodnih i stvorenih vrijednosti koje čine specifične lokalne uvjete. Sve ostale djelatnosti, koje se po bilo kojem kriteriju pogodnosti mogu locirati unutar područja pretežitih namjena, treba odrediti općim i posebnim uvjetima smještaja za tu vrstu djelatnosti.

Pri tome taj pristup treba dosljedno provoditi u urbanim područjima, sa kompleksnom strukturom, a ruralna područja uređivati sukladno tradicionalnoj izgradnji, oblikovanjem mozaika poljoprivrednih površina, šumaraka i zona izgradnje, poštujući načelo racionalnosti vođenja komunalne infrastrukture.

3.2.2. Osnovna namjena i korištenje prostora

Prostornim planom uređenja Grada Ozlja evidentiraju se, štite i čuvaju temeljna obilježja i vrijednosti prostora, a pretpostavke za nesmetan i uravnotežen razvitak u prostoru osiguravaju se namjenom površina za pojedine kategorije korištenja prostora.

Osnovna namjena i korištenje prostora temelji se na podjeli prostora na slijedeće osnovne kategorije:

Razvoj i uređenje prostora naselja:

1. Građevinska područja naselja
2. Površine izvan naselja za izdvojene namjene

Razvoj i uređenje prostora izvan naselja:

1. Infrastruktura
2. Građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, iskorištavanje i gospodarenje prirodnim resursima
3. Sportsko-rekreacijski sadržaji i zdravstvene građevine

3.2.2.1. Građevinsko područje naselja

Unutar građevinskog područja naselja odnosno u njegovoj neposrednoj blizini ne mogu se graditi građevine koje bi svojim postojanjem ili uporabom, posredno ili neposredno, ugrožavale život i rad ljudi u naselju, odnosno vrijednosti postojećeg okoliša naselja.

Građevinsko područje se sastoji iz izgrađenog i neizgrađenog dijela. Razgraničenje izgrađenog dijela obavlja se rubom izgrađenih i uređenih građevinskih parcela.

Izgrađenim područjem smatra se uređeno građevinsko zemljište na kojem su izgrađene građevinske parcele, izgrađene infrastrukturne građevine i površine, te privedene namjeni ostale površine (parkovi, igrališta i sl.).

U slobodni prostor izgrađenog dijela građevinskog područja naselja prioritetno treba planirati građevine ili površine društvenih djelatnosti i infrastrukturu.

Neizgrađeni dio građevinskog područja je prostor predviđen za proširenje izgrađenog dijela, odnosno formiranje novog građevinskog područja. Neizgrađeni dio građevinskog područja može biti neuređen i uređen.

Koristiti se može samo uređeno građevinsko područje.

U građevinskom području naselja predviđena je izgradnja novih građevina, te obnova, rekonstrukcija i dogradnja postojećih građevina namijenjenih za:

- stanovanje i prateće pomoćne i gospodarske funkcije;
- rad bez štetnih utjecaja na okoliš;
- javne i prateće sadržaje;
- društvene djelatnosti;
- trgovačke i uslužne sadržaje;
- turističke i ugostiteljske sadržaje;
- vjerske sadržaje;
- prometnu i komunalnu infrastrukturu;
- šport i rekreaciju, te odmor i dječja igrališta;
- groblja.

Unutar građevinskog područja naselja moguće je uređenje zelenih površina (park, park šume, zaštitne zelene površine) kao i drugih građevina i površina koje služe za normalno funkcioniranje naselja.

Na jednoj građevnoj čestici, mogu se graditi stambene, poslovne, stambeno - poslovne, te uz njih gospodarske i pomoćne građevine koje čine stambenu i gospodarsku cjelinu.

Zone stanovanja mogu sadržavati i sekundarno stanovanje.

Stambenim građevinama smatraju se obiteljske kuće, višestambene zgrade (građevine s 3 ili više stambenih jedinica) i zgrade sekundarnog stanovanja (vikendice).

Poslovnim građevinama smatraju se:

- građevine za zanatske, uslužne, trgovačke, proizvodne, ugostiteljske i slične djelatnosti.

Gospodarskim građevinama smatraju se:

- bez izvora zagađenja:
šupe, kolnice, sjenici, spremišta poljoprivrednih strojeva i proizvoda, sušare i sl.
- s potencijalnim izvorima zagađenja:
staje, svinjci, kokošinjci, kuničnjaci, ljetne kuhinje, pušnice, sušare, nadstrešnice i obori za stoku, gnojište i sl.

Pomoćnim građevinama smatraju se garaže, drvarnice, spremišta i sl.

Višestambene građevine mogu imati garaže, te poslovne sadržaje u prizemlju i na etažama.

Svaka stambena jedinica mora imati osigurano 1,0 parkirališno ili garažno mjesto po stanu u sklopu građevne čestice, odnosno prema normativu za eventualno predviđenu drugu namjenu.

Građevna čestica mora imati rješen kolni pristup na javnu cestu, nerazvrstanu cestu ili drugu javnu prometnu površinu

Ako na dijelu građevinskog područja postoji vodovodna mreža i ako za to postoje tehnički uvjeti, stambena zgrada se obvezatno mora priključiti na vodovod, a u drugim slučajevima opskrba pitkom vodom se rješava na higijenski način prema mjesnim prilikama i sanitarno - tehničkim uvjetima.

Otpadne vode iz domaćinstva moraju se upuštati u javni kanalizacijski sustav ili na drugi način, u skladu s Odlukom o odvodnji Grada Ozlja.

Priključivanje građevina na elektro mrežu obavlja se na način propisan od nadležne elektroprivredne organizacije (HEP DP "Elektra" Pogon Ozalj).

tablica 3. Iskaz površina građevinskih područja naselja

redni broj	samostalno naselje	broj stanovnika 2001.	gustoća stanovnika (st/ha)	građevinska područja naselja (ha)						
				površina naselja	PPO ukupno	PPUG prijedlog za smanjenje (-)	PPUG prijedlog za proširenje (+)	PPUG izgrađeni dio	PPUG neizgrađeni dio	PPUG ukupno
1.	2.	3.	4.	5.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	BADOVINCI	30	0,10	297,26	12,55	5,25	1,59	8,89	0,00	8,89
2.	BELINSKO SELO	13	0,09	148,16	5,73	1,23	0,51	5,01	0,00	5,01
3.	BELOŠIĆI	43	0,19	232,08	10,34	3,36	0,94	7,92	0,00	7,92
4.	BOŠEVCI	74	0,99	75,11	9,98	1,16	0,19	7,84	1,17	9,01
5.	BRAŠLJEVICA	54	0,42	128,20	9,80	2,99	0,22	7,03	0,00	7,03
6.	BRATOVANCI	64	0,64	100,48	13,65	2,17	0,67	9,96	2,19	12,15
7.	BREZJE VIVODINSKO	14	0,16	90,10	3,96	1,01	0,56	3,51	0,00	3,51
8.	BREZNIK	11	0,01	757,83	23,58	13,89	0,00	8,10	1,59	9,69
9.	BREZOVIĆA ŽUMBERAČKA	26	0,20	131,80	10,33	3,58	0,59	6,15	1,19	7,34
10.	BUDIM VIVODINSKI	21	0,24	88,61	3,89	0,82	0,39	3,46	0,00	3,46
11.	BULIĆI	4	0,12	34,50	2,93	1,32	0,00	1,61	0,00	1,61
12.	CERJE VIVODINSKO	21	0,41	51,80	7,74	1,55	0,89	5,25	1,83	7,08
13.	CVETIŠĆE	2	0,02	108,78	1,98	0,84	0,00	1,14	0,00	1,14
14.	DANČULOVICI	38	0,17	228,92	7,89	3,49	0,74	5,14	0,00	5,14
15.	DOJUTROVICA	34	0,23	146,91	5,25	2,08	1,14	4,31	0,00	4,31
16.	DOLJANI ŽUMBERAČKI	32	0,11	280,26	4,72	1,29	0,29	3,72	0,00	3,72
17.	DONJI LOVIĆ	21	0,29	73,10	3,33	0,68	0,60	3,25	0,00	3,25
18.	DONJI OŠTRI VRH OZALJSKI	66	0,57	116,69	12,12	3,04	0,37	9,45	0,00	9,45
19.	DRAGOŠEVCI	12	0,11	109,73	6,47	1,97	0,18	4,68	0,00	4,68
20.	DUČIĆI	29	0,85	34,25	10,00	4,59	0,00	3,83	1,58	5,41
21.	DURLINCI	88	0,60	147,46	12,16	2,82	0,67	7,37	2,64	10,01
22.	DVORIŠĆE OZALJSKO	47	0,22	214,27	8,37	1,60	0,11	5,72	1,16	6,88
23.	DVORIŠĆE VIVODINSKO	42	0,28	151,99	10,70	3,75	0,00	6,27	0,68	6,95

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA OZLJA

24.	FERENCI	64	0,22	294,98	17,82	5,07	1,47	11,56	2,66	14,22
25.	FRATROVCI OZALJSKI	67	0,50	134,12	15,34	3,92	0,28	9,34	2,36	11,70
26.	FURJANIČI	40	0,56	71,30	4,00	1,04	0,54	3,50	0,00	3,50
27.	GALEZOVA DRAGA	25	1,16	21,53	5,07	1,44	0,04	2,68	0,99	3,67
28.	GALIN	7	0,07	106,33	1,67	0,51	0,00	1,16	0,00	1,16
29.	GOLEŠI ŽUMBERAČKI	4	0,13	31,18	3,25	1,82	0,00	1,43	0,00	1,43
30.	GOLI VRH OZALJSKI	4	0,07	58,71	5,95	3,32	0,09	2,72	0,00	2,72
31.	GORNIKI VIVODINSKI	47	0,38	124,37	9,39	3,33	0,21	6,27	0,00	6,27
32.	GORNJE POKUPJE	190	2,12	89,62	18,34	2,98	1,24	16,61	0,00	16,61
33.	GORNJI OŠTRI VRH OZALJSKI	10	0,08	122,84	5,45	1,44	0,14	4,15	0,00	4,15
34.	GORNJI LOVIČ	55	0,39	142,25	6,56	1,46	0,22	5,32	0,00	5,32
35.	GORŠČAKI OZALJSKI	15	0,17	87,31	2,94	0,86	0,00	2,08	0,00	2,08
36.	GRANDIĆ BREG	44	0,33	134,74	2,86	0,52	4,15	6,49	0,00	6,49
37.	GRDUN	164	0,25	650,19	37,71	12,26	7,74	32,34	0,85	33,19
38.	GUDALJI	1	0,04	27,05	1,24	0,24	0,00	1,00	0,00	1,00
39.	HODINCI	28	0,31	90,93	7,55	3,10	0,08	4,53	0,00	4,53
40.	HRASTOVICA VIVODINSKA	0	0,00	71,89	1,47	1,19	0,29	0,57	0,00	0,57
41.	ILOVAC	52	0,42	122,78	11,65	2,58	0,16	7,40	1,83	9,23
42.	JAŠKOVO	501	1,04	481,70	96,54	17,96	4,55	71,59	11,54	83,13
43.	KAMENCI	3	0,08	38,71	3,59	1,22	0,00	2,37	0,00	2,37
44.	KAŠT	78	0,34	232,71	17,61	5,97	0,29	11,05	0,88	11,93
45.	KESERI	9	0,05	181,45	2,97	1,30	0,00	1,67	0,00	1,67
46.	KULJAJI	12	0,14	86,24	5,95	2,78	0,00	3,17	0,00	3,17
47.	KUNČANI	0	0,00	282,18	3,12	1,07	0,10	2,15	0,00	2,15
48.	LEVKUŠJE	198	0,57	346,36	26,05	4,81	0,17	21,40	0,00	21,40
49.	LIJEŠĆE	51	0,23	224,11	12,57	1,77	0,35	11,15	0,00	11,15
50.	LOVIČ PREKRIŠKI	85	0,27	312,08	14,91	4,32	1,52	11,19	0,92	12,11
51.	LUKINIĆ DRAGA	34	0,22	154,82	2,70	0,19	0,28	2,79	0,00	2,79
52.	LUKŠIĆI OZALJSKI	51	1,09	46,95	12,93	7,00	1,01	5,72	1,22	6,94
53.	MALI ERJAVEC	186	0,93	200,57	24,67	3,93	0,47	18,70	2,51	21,21
54.	MALINCI	0	0,00	171,41	3,81	2,67	0,00	1,14	0,00	1,14
55.	NOVAKI OZALJSKI	61	0,65	94,54	8,12	0,68	0,21	6,95	0,70	7,65

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA OZLJA

56.	OBREŽ VIVODINSKI	84	0,59	143,47	21,82	7,53	0,45	13,34	1,40	14,74
57.	OZALJ	1131	2,06	548,17	185,72	69,76	3,73	92,92	26,77	119,69
58.	PEČARIĆI	5	0,23	21,46	1,76	0,85	0,04	0,95	0,00	0,95
59.	PETRUŠ VRH	14	0,76	18,33	2,35	0,54	0,24	2,05	0,00	2,05
60.	PILATOVCI	39	0,92	42,31	10,55	4,13	0,59	5,85	1,17	7,20
61.	PODBREŽJE	335	0,88	379,00	32,09	3,49	0,56	26,57	2,59	29,16
62.	PODGRAJ	125	1,94	64,58	31,46	5,94	0,56	18,70	7,38	26,08
63.	POLICE PIRIŠĆE	81	0,44	183,05	8,52	1,29	0,41	7,64	0,00	7,64
64.	POLJE OZALJSKO	278	0,99	279,54	44,09	12,80	1,05	31,55	0,79	32,34
65.	POPOVIĆI ŽUMBERAČKI	0	0,00	720,44	1,75	0,00	3,03	4,78	0,00	4,78
66.	POŽUN	46	1,53	30,00	10,35	1,01	0,09	6,25	3,19	9,44
67.	RADINA VAS	7	0,07	100,78	2,38	0,93	0,00	1,45	0,00	1,45
68.	RADATOVIĆI	28	0,25	110,98	17,93	8,71	0,13	8,73	0,63	9,36
69.	RAJAKOVIĆI	0	0,00	679,86	1,47	0,90	0,05	0,62	0,00	0,62
70.	RUJEVO	13	0,30	43,65	2,18	0,62	0,13	1,69	0,00	1,69
71.	SEKULIĆI	9	0,02	539,60	5,37	2,37	0,29	3,29	0,00	3,29
72.	SLAPNO	296	0,56	525,67	57,16	15,57	2,88	40,84	3,63	44,47
73.	SOLDATIĆI	23	0,42	55,28	6,20	1,22	0,00	3,53	1,45	4,98
74.	SRŠIĆI	9	0,22	41,83	2,15	0,63	0,12	1,64	0,00	1,64
75.	STOJAVNICA	45	0,62	72,50	5,89	0,31	0,51	6,09	0,00	6,09
76.	SVETICE	31	0,16	188,41	10,69	3,12	2,71	10,28	0,00	10,28
77.	SVETIČKO HRAŠĆE	147	0,19	764,30	56,57	12,66	3,78	43,12	4,57	47,69
78.	ŠILJKI	12	0,10	125,78	1,02	0,31	0,57	1,28	0,00	1,28
79.	ŠKALJEVICA	69	0,43	158,66	15,30	3,90	2,67	13,61	0,46	14,07
80.	TOMAŠNICA	193	0,38	510,50	53,41	21,06	2,85	34,21	0,99	35,20
81.	TREŠĆEROVAC	106	1,37	77,22	6,99	2,03	0,12	5,08	0,00	5,08
82.	TRG	250	1,30	192,97	21,78	1,60	0,66	20,84	0,00	20,84
83.	VARAŠTOVAC	17	0,38	44,85	4,58	0,97	0,00	3,61	0,00	3,61
84.	VELIKI ERJAVEC	29	0,23	126,55	15,21	3,20	0,42	11,26	1,17	12,43
85.	VINI VRH	9	0,08	112,64	2,40	0,87	0,00	1,53	0,00	1,53
86.	VIVODINA	75	1,50	50,12	6,62	0,00	0,75	5,75	1,62	7,37
87.	VRBANSKA DRAGA	34	0,35	98,11	4,55	0,93	1,54	5,16	0,00	5,16
88.	VRHOVAC	365	1,11	328,64	51,43	9,50	4,88	43,51	3,30	46,81

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA OZLJA

89.	VRHOVAČKI SOPOT	87	1,10	79,12	17,15	3,05	0,47	1270	1,88	1458
90.	VRŠKOVAC	145	0,81	180,10	15,26	3,13	1,99	13,90	0,22	14,12
91.	VUKETIĆ	28	0,31	91,30	6,25	2,56	0,00	3,69	0,00	3,69
92.	VUKSANI	5	0,08	61,06	11,03	5,13	0,00	5,90	0,00	5,90
93.	ZAJAČKO SELO	187	2,35	79,61	19,38	1,53	2,11	19,97	0,00	19,97
94.	ZALUKA	57	0,35	162,46	4,79	0,81	2,50	6,48	0,00	6,48
95.	ZORKOVAC NA KUPI	111	0,33	337,12	14,55	2,23	1,28	13,60	0,00	13,60
96.	ZORKOVAC VIVODINSKI	22	0,40	54,92	3,05	1,14	0,66	2,57	0,00	2,57
97.	ZORKOVAC	244	0,52	472,32	45,39	14,89	2,92	33,42	0,00	33,42
	UKUPNO	7663		17881,50	1429,87	400,23	83,99	1009,93	103,70	1113,63

3.2.2.2. Površine izvan naselja za izdvojene namjene

Prostornim planom određena su građevinska područja - površine za:

- javne i društvene namjene (zdravstvena i socijalna skrb) - (D);
- gospodarske namjene (proizvodne) - (I);
- gospodarske namjene (poslovne) - (K);
- gospodarske namjene (mješovite) - (M);
- gospodarske namjene (iskorištavanje mineralnih sirovina) - (E);
- ugostiteljsko-turističku namjenu (smještajni kapaciteti, izletišta, ugostiteljstvo) - (T);
- sportsko-rekreacijska namjena (skijalište, ribolov, odmor i rekreacija, sportski centar) - (R);
- infrastrukturni sustavi - (IS);
- groblja - (G);
- posebna namjena – (PN-MUP);
- odlagalište otpada – rezervno – (OK).

Na području zona za **javne i društvene namjene - zdravstvena i socijalna skrb (D)** smještaju se sadržaji koje služe osnovnoj djelatnosti a prema standardima za definiranu namjenu.

Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama za zdravstvenu i socijalnu skrb smjestiti i poslovne, ugostiteljske i stambene prostore.

Na području zona za **gospodarske – proizvodne namjene (I)** smještaju se sadržaji sa proizvodnim djelatnostima koje obuhvaćaju industrijske, obrtničke, gospodarske pogone svih vrsta, prateće skladišne prostore.

Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama proizvodne namjene smjestiti i poslovne, upravne, uredske i trgovačke zgrade, ugostiteljske građevine, komunalne građevine i uređaje, prometne građevine, sportske površine i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu.

Kod planiranja, projektiranja i izgradnje novih građevina nužno je osigurati propisane mjere zaštite okoliša (zrak, tlo, voda, buka) na građevnoj čestici i susjednim česticama.

Na površinama **gospodarske – poslovne namjene (K)** smještaju se sadržaji s poslovnim namjenama – pretežito trgovački, pretežito uslužni, komunalno servisni, manjim proizvodnim djelatnostima i sl., prema potrebi i prateći skladišni prostori.

Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama poslovne namjene smjestiti i upravne, uredske i ugostiteljske građevine, prometne građevine, sportske površine i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu.

Na površinama za **gospodarske namjene - mješovite (M)** smještaju se mješoviti sadržaji - s pretežito poljoprivredno-proizvodnim-prerađivačkim djelatnostima (vinarije, ribnjaci idr).

Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i upravne, uredske i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu (ugostiteljstvo, stan vlasnika).

Rudarstvo i eksploatacija **mineralnih sirovina - (E)** vezana je na iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještavaju uz ležišta sirovina.

Postojeće eksploatacijsko polje moguće je koristiti (proširivati) uz uvjete propisane zakonom, a dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamjeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša.

Na površinama **ugostiteljsko-turističke namjene (T)** smještaju se sadržaji: kampovi, izletišta, ugostiteljske građevine i slično.

Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i upravne, uredske i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu.

Izgradnja građevina stambene namjene nije dopuštena.

Na površinama **sportsko-rekreacijske namjene (R)** smještaju se sadržaji namijenjeni sportskim i rekreacijskim aktivnostima.

Na područjima sportsko-rekreacijske namjene moguća je izgradnja otvorenih i zatvorenih natjecateljskih, rekreacijskih, sportskih građevina sa ili bez gledališta te drugi prostori koji služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja na tim površinama i u građevinama.

Najmanje 50% građevne čestice mora biti uređena zelena površina. Ukupna bruto razvijena površina (BRP) zatvorenih građevina može iznositi do 100 m²/ha cjelovite uređene sportsko-rekreacijske površine - građevne čestice. Najveća visina zatvorenih i poluotvorenih građevina je prizemlje s podrumom i potkrovljem.

Prostornim planom određene su sljedeće površine za **infrastrukturne namjene**:

- granični prijelazi za pogranični promet:
 - Obrež Vivodinski (IS₁) - površine 0,918 ha, neizgrađeno;
 - Badovinci (IS₂) - površine 0,26 ha, neizgrađeno.
- trafostanica TS 35/110 kV u Ozlju (IS₅) – površine 1,20 ha, izgrađeno.

Na lokacijama planiranima za **grobља** mogu se graditi, pored prostora za ukapanje umrlih prateće građevine koje služe osnovnoj funkciji groblja (oproštajni, prateći i pogonski dio, prometne površine, parkirališta i ostale usluge).

Uređenje svih groblja, gradnja pratećih građevina te oblikovanje opreme što se na groblju postavlja, mora biti primjereno oblikovanju, uređenosti i tradiciji takvih prostora.

Postojeće zelenilo treba sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri na površinama predviđenim za proširenje.

Prostore groblja ambijentalno će se oblikovati kao zelene parkovne površine. Uređenje groblja uskladiti s Zakonom o grobljima, Pravilnikom i ostalim propisima.

Izvan građevinskog područja mogu se graditi kapelice, križevi, pilovi i slične građevine.

Površine za **grobља** izvan građevinskog područja naselja na području Grada Ozlja su:

1. Badovinci - površine 0,15 ha, izgrađeno;
2. Brašljeva - površine 0,08 ha, izgrađeno;
3. Dančulovići – Dojutrova - površine 0,19 ha, izgrađeno 0,10 ha;
4. Durlinci - površine 0,32 ha, izgrađeno 0,15 ha;
5. Fratrovci Ozaljski - površine 0,24 ha, izgrađeno 0,11 ha;
6. Jaškovo - površine 1,37 ha, izgrađeno 0,58 ha;
7. Kašt - površine 0,19 ha, izgrađeno 0,11 ha;
8. Keseri - površine 0,20 ha, izgrađeno 0,15 ha;
9. Liješće - površine 0,11 ha, izgrađeno;
10. Lović Prekriški - površine 0,71 ha, izgrađeno 0,26 ha;
11. Obrež Vivodinski - površine 0,87 ha, izgrađeno 0,34 ha;
12. Ozalj - površine 1,89 ha, izgrađeno 0,56 ha;
13. Petruš Vrh - površine 0,57 ha, izgrađeno 0,39 ha;
14. Popovići Žumberački – površine 0,09 ha, izgrađeno;
15. Radatovići - površine 0,18 ha, izgrađeno 0,37 ha;
16. Radina Vas - površine 0,18 ha, izgrađeno;
17. Stojavnica - površine 0,22 ha, izgrađeno 0,10 ha;
18. Svetice - površine 0,71 ha, izgrađeno 0,31 ha;
19. Svetičko Hrašće - površine 0,91 ha, izgrađeno 0,54 ha;
20. Šiljki - površine 0,19 ha, izgrađeno 0,14 ha;
21. Trg - površine 1,16 ha, izgrađeno 0,57 ha;
22. Vrhovac - površine 1,42 ha, izgrađeno 0,57 ha;
23. Zorkovac - površine 0,39 ha, izgrađeno 0,22 ha;
24. Dančulovići / Dojutrova – površine 0,25 ha.

Ukupna površina svih groblja je 12,91ha.

Prostornim planom određeno je područje **posebne namjene (PN)** – sadržaji MUP-a:

- Mali Erjavec, površina 0,95 ha, izgrađeno.

Prostornim planom određena je **površina za odlagalište otpada (OK) - rezervno**:
- Trg, površina 2,96 ha, neizgrađeno.

tablica 4. Iskaz površina građevinskih područja izvan naselja za izdvojene namjene

1.2.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA ZA IZDOJENE NAMJENE					
GRAD OZALJ		Oznaka	Izgrađeni dio (ha)	Neizgrađeni dio (ha)	Površina ukupno (ha)	% od ukupne površine Grada
1.2.1.	POVRŠINA ZA ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA	E				
1.2.1.1..	Vađenje šljunka	E1				
	Zorkovac na Kupi	E1	1,56	0,00	1,56	0,009
	Vađenje šljunka ukupno	E1	1,56	0,00	1,56	0,009
	POVRŠINA ZA ISKORIŠTAVANJE MIN. SIROVINA UKUPNO	E	1,56	0,00	1,56	0,009
1.2.2.	GOSPODARSKA NAMJENA - PROIZVODNA	I				
	Ozalj	I ₁	23,66	23,24	46,91	0,262
	Slapno	I ₂	4,21	6,80	11,00	0,061
	Radatovići	I ₃	1,82	0,00	1,82	0,010
	GOSPODARSKA NAMJENA - PROIZVODNA UKUPNO	I	29,70	30,04	59,73	0,333
1.2.3.	GOSPODARSKA NAMJENA - POSLOVNA	K				
	Ozalj / Slapno / Soldatići	K ₁	3,22	5,26	8,48	0,047
	Gornje Pokuplje	K ₂	0,74	0,68	1,41	0,008
	Grđun	K ₃	0,38	1,78	2,17	0,012
	Vrškovac	K ₄	0,48	0,00	0,48	0,003
	Ozalj	K ₅	6,27	3,83	10,09	0,056
	GOSPODARSKA NAMJENA - POSLOVNA UKUPNO	K	11,09	11,55	22,64	0,126
1.2.4.	GOSPODARSKA NAMJENA - MJEŠOVITA	M				
	Obrež Vivodinski	M ₁	1,12	0,57	1,69	0,009
	Ozalj	M ₂	1,62	0,62	2,24	0,012
	Jaškovo	M ₃	1,13	1,89	3,02	0,017
	GOSPODARSKA NAMJENA - MJEŠOVITA UKUPNO	M	3,87	3,08	6,94	0,039
1.2.5.	JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA	D				
	Treščerovac	D ₁	0,48	1,00	1,48	0,008
	Jaškovo	D ₂	1,31	3,11	4,42	0,025
	JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA UKUPNO	D	1,79	4,11	5,90	0,033

GRAD OZALJ		Oznaka	Izgrađeni dio (ha)	Neizgrađeni dio (ha)	Površina ukupno (ha)	% od ukupne površine Grada
1.2.6.	UGOSTITELJSKO - TURISTIČKA NAMJENA	T				
	Hodinci	T ₁	0,82	0,00	0,82	0,005
	Polje Ozaljsko / Zorkovac na Kupi	T ₂	2,94	8,73	11,68	0,065
	Dvorište Ozaljsko	T ₃	0,00	2,05	2,05	0,011
	Ozalj	T ₄	1,76	0,00	1,76	0,010
	Brezovica Žumberačka	T ₅	0,00	0,47	0,47	0,003
	Lović Prekriški	T ₆	0,00	0,23	0,23	0,001
	Grdun	T ₇	0,00	1,07	1,07	0,006
	ukupno	T	5,53	12,55	18,08	0,101
1.2.6.1.	Turističko naselje	T1				
	Gornje Pokuplje	T1	0,00	3,38	3,38	0,019
	Turističko naselje	T1	0,00	3,38	3,38	0,019
	UGOSTITELJSKO - TURISTIČKA NAMJENA UKUPNO	T	5,53	15,93	21,46	0,120
1.2.7.	SPORTSKO - REKREACIJSKA NAMJENA	R				
1.2.7.1.	Centar za zimske sportove	R1				
	Rajakovići	R1	1,13	52,62	53,76	0,300
	Centar za zimske sportove	R1	1,13	52,62	53,76	0,300
	ukupno					
1.2.7.2.	Centar za ribolov	R2				
	Polje Ozaljsko / Zorkovac na Kupi	R2	0,00	76,05	76,05	0,424
	Centar za ribolov	R2	0,00	76,05	76,05	0,424
	ukupno					
1.2.7.3.	Centar za odmor i rekreaciju	R3				
	Zorkovac	R3	4,20	20,62	24,82	0,138
	Centar za odmor i rekreaciju	R3	34,20	20,62	24,82	0,138
	ukupno					
1.2.7.4.	Sportski centar	R4				
	Mali Erjavec	R4 ₁	1,61	3,31	4,92	0,027
	Ozalj	R4 ₂	0,00	5,86	5,86	0,033
	Sportski centar	R4	1,61	9,17	10,78	0,060
	ukupno					
	SPORTSKO - REKREACIJSKA NAMJENA UKUPNO	R	6,94	158,47	165,41	0,922
1.2.8.	POSEBNA NAMJENA	PN-MUP				
	Mali Erjavec	PN-MUP	0,95	0,00	0,95	0,005
	POSEBNA NAMJENA UKUPNO	PN-MUP	0,95	0,00	0,95	0,005

GRAD OZALJ		Oznaka	Izgrađeni dio (ha)	Neizgrađe ni dio (ha)	Površina ukupno (ha)	% od ukupne površine Grada
1.2.9.	INFRASTRUKTURNA NAMJENA	IS				
	Obrež Vivodinski	IS ₁	0,00	0,18	0,18	0,001
	Badovinci	IS ₂	0,00	0,26	0,26	0,001
	Ozalj	IS ₃	1,20	0,00	1,20	0,007
INFRASTRUKTURNA NAMJENA UKUPNO		IS	1,20	0,44	1,64	0,009
1.2.10.	GROBLJA	G				
	Badovinci	G ₁	0,15	0,00	0,15	0,001
	Brašljeva	G ₂	0,08	0,00	0,08	0,000
	Dančulovići / Dojutrova	G ₃	0,09	0,10	0,19	0,001
	Durlinci	G ₄	0,15	0,17	0,32	0,002
	Fratrovci Ozaljski	G ₅	0,11	0,13	0,24	0,001
	Jaškovo	G ₆	0,58	0,79	1,37	0,008
	Kašt	G ₇	0,11	0,08	0,19	0,001
	Keseri	G ₈	0,15	0,05	0,20	0,001
	Liješće	G ₉	0,11	0,00	0,11	0,001
	Lović Prekriški	G ₁₀	0,26	0,45	0,71	0,004
	Obrež Vivodinski	G ₁₁	0,34	0,54	0,87	0,005
	Ozalj	G ₁₂	0,56	1,34	1,89	0,011
	Petruš Vrh	G ₁₃	0,39	0,18	0,57	0,003
	Popovići Žumberački	G ₁₄	0,09	0,00	0,09	0,000
	Radatovići	G ₁₅	0,37	0,13	0,50	0,003
	Radina Vas	G ₁₆	0,18	0,00	0,18	0,001
	Stojavnica	G ₁₇	0,10	0,12	0,22	0,001
	Svetice	G ₁₈	0,31	0,39	0,71	0,004
	Svetičko Hrašće	G ₁₉	0,54	0,37	0,91	0,005
	Šiljki	G ₂₀	0,14	0,05	0,19	0,001
	Trg	G ₂₁	0,56	0,60	1,16	0,006
	Vrhovac	G ₂₂	0,57	0,85	1,42	0,008
	Zorkovac	G ₂₃	0,23	0,16	0,39	0,002
	Dančulovići / Dojutrova	G ₂₄	0,25	0,00	0,25	0,001
GROBLJA UKUPNO		G	6,41	6,50	12,91	0,072
GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA ZA IZDOJENE NAMJENE		UKUPNO	69,04	230,12	299,45	1,669

3.2.2.3. Izgradnja izvan građevinskih područja naselja

Građevine, što se u skladu s člankom 42. Zakona o prostornom uređenju mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja, moraju se projektirati, graditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, korištenje drugih objekata, te da ne ugrožavaju vrijednosti čovjekovog okoliša i krajolika.

Izvan građevinskog područja, na području Grada Ozlja može se odobravati izgradnja građevina koje po svojoj namjeni zahtijevaju izgradnju izvan građevinskog područja, kao što su:

- stambene za potrebe stanovanja vlasnika/korisnika farme i članova njegove obitelji i drugih djelatnika koji na njoj rade;
- građevine za uzgoj životinja (tovilišta);
- građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti;
- spremišta voća u voćnjacima, vinogradima, sušare;
- ostave za alat, oruđe, kultivatore i sl.;
- platenici, staklenici;
- ribnjaci i druge građevine na vodi;
- športske, rekreacijske, turističke građevine, za potrebe pružanje turističkih usluga u okviru seljačkog domaćinstva (sobe, apartmani, kampovi, kušaoe vina i dr.) i zdravstvene građevine;
- građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina;
- građevine u funkciji iskorištavanja i zaštite šuma;
- spremišta drva u šumama;
- pilane;
- planinarski i lovački domovi te izletnička skloništa;
- infrastrukturne građevine (prometne i ostale komunalne infrastrukture, sa pratećim sadržajima - benzinske postaje, servisi, ugostiteljstvo i sl.);
- vojne i druge građevine od interesa za obranu zemlje i zaštitu od elementarnih nepogoda.

Na području PP izvan građevinskih područja naselja do donošenja PPPPO PP Žumberak Samoborsko gorje moguća je gradnja objekata koji su namijenjeni izletničkom turizmu, rekreaciji i sportu, manje građevine u funkciji informiranja koje mogu imati manje ugostiteljske sadržaje, građevine infrastrukture te eventualno građevine javne i društvene namjene te građevine koje su neophodne za obavljanje gospodarskih djelatnosti koje ne ugrožavaju bitne značajke parka prirode.

Predviđena izgradnja izvan građevinskog područja može se odobravati samo u slučaju da se ne formiraju naselja, ulice i grupe građevinskih čestica.

Pod građevinama u smislu navedenog ne smatraju se građevine povremenog stanovanja ("vikendice").

Pod građevinama infrastrukture podrazumijevaju se vodovi i građevine u funkciji prometnog sustava, sustava veza, sustava vodoopskrbe i odvodnje i sustava energetike, smješteni u infrastrukturne koridore, te komunalne građevine kao što su odlagališta otpada, groblja i sl.

Iznimno, izvan građevinskog područja može se odobravati adaptacija, sanacija i rekonstrukcija postojećih stambenih i gospodarskih građevina koje su izgrađene na temelju građevinske dozvole, posebnog rješenja ili prije 15.02.1968., a PPUG-om Ozlja smatraju se postojećom izgradnjom izvan građevinskog područja.

Kriteriji planiranja izgradnje izvan građevinskog područja odnose se na gradnju ili uređenje pojedinačnih građevina i zahvata. Pojedinačne građevine ne mogu biti mješovite namjene, a određene su jednom građevinskom parcelom.

Kriterij kojima se određuje vrsta, veličina i namjena građevine i zahvata u prostoru su:

- građevina mora biti u funkciji korištenja prostora (poljoprivredna, itd.);
- građevina mora imati vlastitu vodoopskrbu (cisternom), odvodnju (pročišćavanje otpadnih voda) i energetski sustav (plinski spremnik, električni agregat, ili drugo);
- građevine treba graditi sukladno kriterijima zaštite prostora, vrednovanja krajobraznih vrijednosti i autohtonog graditeljstva.

GRAĐEVINE U FUNKCIJI OBAVLJANJA POLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI

Stambeno - gospodarski sklopovi (farme)

Farmom za uzgoj stoke i peradi smatra se funkcionalno povezana grupa zgrada sa pripadajućim poljoprivrednim zemljištem, koja se u pravilu izgrađuje izvan građevinskog područja. Farme se mogu graditi na poljoprivrednoj čestici s najmanje površine 2.000 m². Čestica na kojoj se izgrađuje farma mora imati osiguran pristup s javne prometne površine ili puta s pravom služnosti.

Minimalni broj uvjetnih grla temeljem kojeg se može dozvoliti izgradnja građevina (farme) za uzgoj stoke iznosi 10 uvjetnih grla.

Uvjetnim grlom podrazumijeva se grlo težine 500 kg i obilježava koeficijentom 1.

Građevine koje se mogu graditi u sklopu farme su:

- stambeno - gospodarski sklopovi
- pomoćne građevine (garaže, spremišta poljoprivrednih strojeva, alata i sl.)
- stambene građevine za potrebe stanovanja vlasnika i uposlenih djelatnika,
- gospodarske građevine za potrebe biljne i stočarske proizvodnje,
- poslovno turističke građevine za potrebe seoskog turizma (NN22/96, 38/96, 47/97),
- industrijske građevine za potrebe prerade i pakiranja poljoprivrednih proizvoda koji su u cijelosti ili pretežno proizvedeni na farmi.

Minimalna veličina zemljišta na kojem se planira zasnovati poljoprivredno gospodarstvo, odnosno gradnja građevina, ovisno o vrsti poljoprivredne djelatnosti preporuča se u slijedećim površinama:

za intenzivnu ratarsko stočarsku djelatnost - 10 ha;

za intenzivno bilinogojstvo - voćarstvo i vinogradarstvo - 2 ha;

za sjemenarstvo, rasadničarstvo, cvjećarstvo, povrtlarstvo te stakleničko - plasteničku proizvodnju - 1 ha,

za uzgoj malih životinja - 2 ha.

Gospodarske građevine za uzgoj životinja (tovilišta)

Izvan građevinskog područja može se dozvoliti gradnja gospodarskih građevina za uzgoj životinja (stoke i peradi).

Površina građevne čestice za građevine ne može biti manja od 2.000 m², s najvećom izgrađenošću do 40%.

Ostale poljoprivredne gospodarske građevine

Poljoprivredne gospodarske građevine mogu se graditi samo na poljoprivrednim česticama čija površina nije manja od 2.000 m².

Na poljoprivrednim površinama mogu se graditi staklenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, te plastenici.

Plastenicima se smatraju montažne građevine od plastične folije na drvenom ili metalnom roštilju.

RIBNJACI I DRUGE GRAĐEVINE NA VODI

Na rijekama, potocima i stajaćim vodama smiju se graditi ribnjaci (maksimalne površine 0,75 ha), dok se na rijekama i potocima smiju još graditi i građevine za potrebe mini elektrana (MAHE) i mlinova.

Gradnja ribnjaka (za komercijalne i osobne potrebe) i građevina za potrebe uzgoja ribe (spremišta za hranu, vozila, uređaji i sprave) te stanovanje djelatnika, dozvoljena je na poljoprivrednom zemljištu katastarske kulture močvara, trstik, bara, na tlima trajno nepogodnim za obradu te na neplodnom tlu, napuštenim iskopima i riječnim rukavcima.

Uvjet za izgradnju ribnjaka je nepropusno tlo, dovoljne količine vode i nepostojanje opasnosti od poplave, a prilikom izgradnje iskopani materijal potrebno je deponirati i koristiti za uređenje okoliša, kako bi se u slučaju napuštanja eksploatacije područje moglo vratiti u prijašnje stanje.

Na vodama se mogu graditi ribnjaci na mjestima gdje ima dovoljno čiste i hladne vode koja sadrži mnogo kisika.

Isplativost izgradnje ribnjaka dokazuje se programom o namjeravanim ulaganjima.

ZDRAVSTVENE I REKREACIJSKE GRAĐEVINE

Pod zdravstvenim i rekreacijskim građevinama podrazumijevaju se građevine u kojima se odvijaju djelatnosti funkcionalno vezane za specifična prirodna područja (dijelovi područja Grada Ozlja, koji se odlikuju ljepotom krajolika, prirodnim resursima i sl.) a namijenjene su u prvom redu za aktivnu i pasivnu rekreaciju građana, za izletnički turizam, planinarstvo i građevine za specifične zdravstvene sadržaje (sanatorij i sl).

Uvjeti za izgradnju građevina je postojeći kolni prilaz širine najmanje 3,0 m, osim za planinarski dom.

Najveći dopušteni broj etaža iznosi Po+P ili P+1.

Površina zemljišta namijenjenog gradnji navedenih sadržaja može biti maksimalno do 1,0 ha.

Najveća površina građevne čestice, namijenjene za izgradnju građevina određuje se u odnosu na ukupnu površinu zemljišta koje služi potrebama navedenih sadržaja, je 25% površine zemljišta kompleksa za zdravstvenu i rekreacijsku djelatnost. Ostalo zemljište se uređuje kao zelena površina (prirodna) sa pješačkim stazama, šetnicama, odmorištima i dr..

Građevna čestica može biti izgrađena minimalno 20% a maksimalno 40 %; do 50 % površine mogu biti sportski tereni.

Građevine ne smiju se graditi na oranicama, voćnjacima I i II. razred kvalitete zemljišta, odnosno obradivom tlu P1, P2 i P3 kategorije (grafički prikaz br.1. «Korištenje i namjena površina»).

Pod zdravstvenim i rekreacijskim građevinama podrazumijevaju se građevine u kojima se odvijaju djelatnosti koje su funkcionalno vezane za specifična prirodna područja kao što su za:

- zdravstvene djelatnosti – posebni klimatski uvjeti, kakvoća zraka, itd.
- rekreaciju – konfiguracija terena, prirodni resursi, ljepota krajobraza, itd.

GRAĐEVINE ZA ISTRAŽIVANJE I ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA

Rudarstvo i eksploatacija mineralnih sirovina vezana je na iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještavaju uz ležišta sirovina.

Postojeća eksploatacijska polja moguće je koristiti (proširivati) uz uvjete propisane zakonom, a dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamjeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša.

U zonama vremenski ograničenog korištenja prostora (eksploatacija prirodnih dobara, iskop i prerada šljunka) mogu se graditi samo građevine koje služe za vrijeme obavljanja tih djelatnosti.

Nakon završene eksploatacije mineralnih sirovina ili trajnog obustavljanja radova rudarska organizacija je dužna izvršiti sanacijske radove u konačnu namjenu.

Kriteriji za određivanje lokacije za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina su:

- Istraživanje mineralnih sirovina ne može se obavljati na mjestima i na način koji ugrožava podzemne vode;
- Lokacija za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina mora biti na sigurnoj udaljenosti od naselja, ugostiteljsko-turističkih, sportsko-rekreativnih i zaštićenih područja;
- Nije dopuštena eksploatacija šljunka uz jezera i vodotokove;
- Ne smiju se ugrožavati krajobrazne vrijednosti;
- Transport sirovine predvidjeti izvan područja naselja.

GRAĐEVINE U FUNKCIJI ISKORIŠTAVANJA I ZAŠTITE ŠUMA

Na površinama pod šumom i šumskom zemljištu mogu se graditi građevine koje su u funkciji zaštite ovog prostora ili u funkciji eksploatacije drvne mase, šumske, lovačke, lugarske i slične građevine, u skladu s posebnim uvjetima koje utvrđuje nadležno tijelo za gospodarenje šumama.

Na šumskim površinama, minimalne površine 2000 m² izvan građevinskog područja naselja mogu se graditi spremišta za drva u vidu nadstrešnica pod uvjetom da nadkrivena površina nije veća od 30 m². Ova se površina može povećati za 20 m² za svakih daljnjih 2000 m² zemljišta.

U funkciji eksploatacije drvne mase mogu se graditi građevine (pilane) na površinama građevne čestice do 0,6 ha. Postojeće pilane mogu se rekonstruirati i dograđivati na površinama građevne čestice do 0,6 ha.

INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

Infrastrukturni sustavi, a poglavito prometni, veliki su korisnici prostora.

Zbog toga je potrebno posvetiti veliku pozornost vođenju prometnih koridora tako da osiguravaju dobro povezivanje, ali istodobno da što manje ugrožavaju vrijednosti prostora.

Od prometnih koridora državnog značenja kroz područje Grada Ozlja prolazi trasa državne ceste D 505 Bregana – Krašić - Ozalj – Karlovac, a planirana je obilaznica naselja Ozalj.

Ostali važniji prometni pravci uglavnom će se razvijati u postojećim koridorima uz modernizaciju, manje ispravke i nadopune.

Ostali infrastrukturni sustavi (vodoopskrba, plinoopskrba, odvodnja, elektroopskrba, telekomunikacije) razvijati će na temelju zasebnih konceptijskih rješenja, poštujući plansku razradu organizacije, namjene i zaštite prostora.

Od energetske građevine najkompleksniji zahvat u prostoru je hidroelektrana **VES Brodarci**.

Planom namjene površina osigurane su površine infrastrukturnih sustava kao linijske i površinske građevine državnog, županijskog i gradskog značaja i to za:

- **promet (cestovni i željeznički),**
- **telekomunikacije,**
- **cjevni transport plina,**
- **vodoopskrbni cjevovodi,**
- **uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.**

3.2.2.4. Poljoprivredne površine (P)

Namjena površina u poljoprivredne svrhe Planom je postavljena tako da se u osnovi definiraju tri tipa površina: osobito vrijedno obradivo tlo (P1), vrijedno obradivo tlo (P2) i ostala obradiva tla (P3), te se u skladu s tim, propisuju uvjeti za njihovo korištenje i zaštitu, određuju posebne mjere za uređivanje i zaštitu posebnih vrijednosti i obilježja poljoprivrednog krajobraza (grafički prikaz 1. "Korištenje i namjena prostora").

Poljoprivredno tlo osnovne namjene štiti se od svake izgradnje koja nije u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti, a dijeli se na osobito vrijedno obradivo tlo (P1), vrijedno obradivo tlo (P2) i ostala obradiva tla (P3).

Bonitetnim vrednovanjem tla utvrđeno je da se na području Grada Ozlja najbolja tla svrstavaju u P1, P2 i P3 kategoriju ili u PS (ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište), pošto je to prostor krških uvjeta.

Poljoprivredne se površine moraju sačuvati na način da se osigura njihova osnovna namjena, a ne da se dopušta nekontrolirano pošumljavanje i devastacije.

U nizinskom i priterasastom području nalaze se tla pogodna za poljoprivrednu proizvodnju. Iako nemaju uređen vodni režim, njihova je potencijalna plodnost vrlo velika. Odlikuju se vrlo povoljnim mehaničkim sastavom i drugim fizikalnim svojstvima.

Velike površine zauzimaju tla koja karakterizira velika gustoća ponikvi. Ona su nepogodna za modernu poljoprivrednu proizvodnju, ali su zbog vrlo velike dubine, povoljnih fizikalnih i kemijskih svojstava odlično stanište za šumske kulture, bržeg rasta.

Specifičan ekosistem čine tla na krednom flišu. Zbog istaknutih karakteristika (reljef, položaj, nadmorska visina, hidrološki uvjeti, složena struktura, sastav pedosfere) ovaj prostor zahtjeva vrlo detaljnu obradu. Na tom području postoje uvjeti za širok raspon aktivnosti od ekstenzivne do intenzivne poljoprivrede (niži južni dijelovi pogodni za vinogradarstvo).

U cjelini pogodnih tla ima za ratarstvo, povrtlarstvo, livade (nizinski i neke doline brdovitih dijelova).

Vrlo pogodnih tla za voćarstvo i vinogradarstvo nema a uvjetno pogodna se protežu po cijelom, uglavnom središnjem dijelu Grada

Poljoprivredne površine u nizinskom dijelu zadržavaju postojeću namjenu, treba voditi računa o zaštiti vodonosnika kontrolom upotrebe kemijskih sredstava. Prekategorizacija ostalih poljoprivrednih površina u višu bonitetnu kategoriju moguća je nakon procjene opravdanosti i provedbe gospodarsko-ekološki opravdanih mjera (melioracije, odvodnjavanje, navodnjavanje, zaštita od poplava).

U brežuljkastom dijelu naznačen je mozaik poljoprivredno-šumskih površina pogodan za voćarsku proizvodnju, vinogradarstvo te za stočarstvo.

3.2.2.5. Šumske površine (Š)

Šumske površine na području Grada Ozlja podjeljene su na gospodarske (Š1) i zaštitne (Š2) prikazane u grafički prikazu br 1. "Korištenje i namjena prostora".

Gospodarske šume služe za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda, te osim gospodarske vrijednosti imaju i općekorisnu funkciju. U njima se dozvoljava uzgoj, njega, čišćenje i prorjeđivanje radi poboljšanja strukture.

Upravljanje i iskorištavanje šuma i šumskog zemljišta podrazumijeva održavanje biološke raznolikosti, produktivnosti, sposobnosti obnavljanja, vitalnosti šumskih potencijala, tako da se ispune ekološke, socijalne i gospodarske funkcije šuma na lokalnoj i globalnoj razini, a da to ne šteti drugim ekosustavima.

Zaštitne šume prvenstveno služe za zaštitu zemljišta, vodnih tokova, erozionih područja, naselja gospodarskih i drugih objekata. U njima cilj gospodarenja je osiguranje trajnosti ekosustava, te održavanje i poboljšanje općekorisnih funkcija šuma. Od propisanih radova u zaštitnim šumama moguća je sanitarna sječa.

3.2.2.6. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ)

Prostori koji su činili poljoprivredna tla pod livadama, pašnjacima ili oranicama, sve više zarastaju u šume, stoga su izdvojeni u kategoriju ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta.

3.2.2.7. Vodne površine

Na gradskom prostoru su prisutne slijedeće vode:

- rijeke: Dobra i Kupa;
- potoci i manji vodotoci (Studen voda, Sušica, Stubenka, Kamenica, Jarak, Ponikva, Slavetin, Kosovac, Bukovica, Slatinek);
- vode stajačice: umjetna jezera, ribnjaci .

Vodne površine i vodno dobro treba uređivati na način da se osigura propisani vodni režim, kvaliteta i zaštita voda.

Vodne površine mogu se namijeniti za sport i rekreaciju, energetski iskorištavati, za uzgoj ribe, navodnjavanje i sl.

Radi maksimalne zaštite podzemne vode sve ostale namjene potrebno je koncipirati tako da način korištenja prostora ne ugrožava ovaj vodeni resurs. To pretpostavlja koncipiranje i usmjeravanje poljoprivredne proizvodnje na način primjeren zaštiti vodonosnika i tla (ograničena i kontrolirana upotreba zaštitnih sredstava), osmišljavanje stočarske proizvodnje (rješavanje i zbrinjavanje otpada i otpadnih voda), sustavno rješavanje zbrinjavanja komunalnog otpada i odvodnje otpadnih voda prioritarno za naselja koja se nalaze na vodonosniku.

Korita vodotoka treba uređivati na način koji je izgledom blizak prirodnom obliku. Zabranjeno je ograđivanje prirodnih izvora u javnoj upotrebi.

Inundacijski pojas na vodotocima i drugim ležištima voda štiti se u svrhu tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka i drugih voda, djelotvornog provođenja obrane od poplava i drugih oblika zaštite od štetnog djelovanja voda.

3.2.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

tablica 5.

redni broj	GRAD OZALJ	oznaka	ukupno (ha)	% od površine grada	stan./ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA ukupno	GP	1.113,63	6,21	6,88
1.2.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA ZA IZDOJENE NAMJENE ukupno		301,72	1,68	25,35³
-	javna i društvena namjena	D	5,90		
-	gospodarska namjena - proizvodna	I	59,73		
-	gospodarska namjena - poslovna	K	22,64		
-	gospodarska namjena - mješovita	M	6,94		
-	iskorištavanje mineralnih sirovina	E	1,56		
-	ugostiteljsko-turistička	T	39,54		
-	sportsko-rekreacijska	R	165,41		
1.3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE ukupno	P	4.844,15	27,01	0,63*
-	osobito vrijedno obradivo tlo	P1	1.364,99		
-	vrijedno obradivo tlo	P2	37,49		
-	ostala obradiva tla	P3	3.441,67		
1.4.	ŠUMSKE POVRŠINE ukupno	Š	9.868,15	55,02	1,29*
-	gospodarske šume	Š1	8.345,15		
-	zaštitne	Š2	1.523,00		
1.5.	OSTALE POLJ. I ŠUM. POVRŠ. ukupno		1.649,32	9,19	0,22*
1.6.	VODNE POVRŠINE ukupno	V	141,88	0,79	0,02*
-	vodotoci		123,18		
-	jezero		18,70		
1.7.	OSTALE POVRŠINE ukupno		18,46	0,10	0,001*
-	posebna namjena - MUP	PN-MUP	0,95		
-	površine infrastrukturnih sustava	IS	1,64		
-	odgalište komunalnog otpada - rezervno	OK	2,96		
-	grobља	G	12,91		
	GRAD UKUPNO		17.937,0	100	2,34*
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA ukupno		10.437,0	58,19	1,32*
-	park prirode (proglašen)	PP	7.632,05	42,55	
-	zaštićeni krajolik (evidentiran)	ZK	2.805,1	15,64	
-	psebni rezervat (evidentiran)	B	445,0	2,48	
2.2.	ZAŠTIĆ. GRADITELJ. BAŠTINA ukupno		409,54	2,28	0,05*
-	povijesna graditeljska cjelina		409,54		
	GRAD UKUPNO		10.846,5	60,47	1,42*

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELANOSTI

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Obilježja stanja i procesa u prostoru

Hrvatska se nalazi u razdoblju velikih društvenih i gospodarskih promjena, opterećena ratnim razaranja. Osim neposrednih, brojne su i posljedice posrednih negativnih okolnosti prouzročenih time što Hrvatsku zaobilaze europski prometni tijekovi, otežavajući gospodarsku razmjenu s inozemstvom i remeteći time unutarnje razvojne procese.

Trenutno postoje velike razlike po sektorima i područjima u funkcioniranju gospodarstva, infrastrukture, stanju okoliša i općim uvjetima života i rada stanovništva. Velik dio gospodarskih sustava ne djeluje punim kapacitetom, niti u skladu s objektivnim mogućnostima.

Time je samo naglašena i ranija neučinkovitost i tehnološka zaostalost dijela gospodarstva, povećane su regionalne razlike u razvijenosti i nerazmjer resursnog potencijala zemlje u odnosu na aktivnost stanovnika (stupanj iskoristivosti).

Faktori razvitka nisu jednako zastupljeni na cijelom teritoriju Grada, pa se tim više naglašava važnost funkcionalne organizacije prostora, vođenja prometne i druge infrastrukture i oživljavanja ili stvaranja novih nukleusa razvitka.

Dominantno mjesto Ozlja, u kojem su usredotočeni faktori razvitka, kvalitetom radne snage i koncentracijom gospodarskih i društvenih djelatnosti postat će najkvalitetniji i najsloženiji pokretač razvitka.

Uključivanje novih prometnica visokog prometnog standarda, u neposrednoj blizini Grada te integriranje važnijih pravaca u Gradu na ove glavne koridore stvoriti će uvjete za promjene ukupne gospodarske strukture.

Prikaz relevantnih gospodarskih djelatnosti na području

Gospodarstvo na području doživjelo je temeljne promjene u proteklom desetljeću. Indirektan utjecaj nastao je ratnim djelovanjem u neposrednoj blizini grada, promijenjeno tržišno okruženje, promijenjen model potražnje, te drastičan pad zaposlenih na cijelom području, te procesi pretvorbe sa planskog na tržišno gospodarstvo nameću potrebu stvaranja novog gospodarskog i prostornog modela razvitka.

Nezaposlenost u posljednjih nekoliko godina stagnira. Ukupan broj nezaposlenih je početkom 2003. godine iznosio oko 800 osoba. Zaposlenih je oko 1150 osoba, a oko 150 osoba radi u susjednoj R Sloveniji.

Grad Ozalj ima uvjeta i treba temeljiti svoj gospodarski razvitak na bržem razvitku nekih djelatnosti. U izboru osnovnih pravaca prednost se daje onim djelatnostima kod kojih raspoloživi resursi omogućavaju brži razvoj.

U dosadašnjem razvitku kao glavni subjekti isticali su se industrija, te skupina tercijarnih djelatnosti kao što su obrtništvo, trgovina i ugostiteljstvo.

Te djelatnosti će biti relevantne i u narednom planskom razdoblju, ali u izmjenjenom odnosu, naročito u odnosu na vrstu i strukturu industrijske proizvodnje.

Industrijsko-obrtnička orijentacija Ozlja (naslijeđena od prije), trebala bi kao potencijal u sprezi s ostalim gospodarskim sektorima (osobito turizam, poljoprivreda i obrtništvo, koji danas imaju izrazito povoljne uvjete rasta i solidnog utemeljenja međusobne povezanosti), postati okosnica dugoročnog razvitka Grada (i Županije).

Međutim u dosadašnjem razvitku nisu bile aktivirane sve razvojne snage i resursi pa se zbog toga uglavnom svi predočeni elementi su oni isti koji su se potvrdili i u dosadašnjem razvitku. Naglašava važnost aktiviranja i tih zapostavljenih snaga razvitka. Prvenstveno se to odnosi na slabije razvijena područja, na poljoprivredna i na turistička područja.

Poljoprivreda

Na području Grada poljoprivredno zemljište prostire se na površini od 4.592,62 ha (25,6%). U vlasništvu individualnih gospodarstava je pretežit dio, u državnom vlasništvu je oko 285 ha.

Teška konfiguracija i tipovi tla čine da Grad Ozalj nije izuzetno povoljan za poljoprivredu. Od ukupno obradivih površina na oranice i vrtove otpada oko 50%, voćnjake 3,5%, vinograde 7% i pašnjaci i livade 39,5%.

Značajnija područja i karakteristike:

- Ozaljsko polje zahtjeva melioraciju da dalo stabilnu proizvodnju stočne hrane (područje značajne stočarske i ratarske proizvodnje),
- Pribrežje i brežuljkaste površine, uglavnom oranične, podložne su eroziji i kiselog su matičnog supstrata, zahtijevaju uvođenje sitnih žitarica, djetelinaste travne smjese,
- Brdovito područje Vivodine i Vrhovca, vinogradarski kraj sa oko 70% plemenite loze,
- Brdovito područje Tomašnice, Svetica, Hrašća, voćarski kraj (oko 500 ha),
- Planinski Žumberački dio uz šume, uglavnom veliki pašnjaci i livade, pogodan za sitno stočarstvo i uzgoj ljekovitog bilja.

Poljoprivredno proizvodni prostor općenito korišten je na niskoj razini produkcije prirodne proizvodnje za vlastite potrebe. Obujmom poljoprivredne proizvodnje dominira individualni sektor vlasništva.

Poljoprivrednom proizvodnjom bave se uglavnom osobe starije životne dobi, mladi napuštaju selo, a proizvodnja je ekstenzivna jer su obradive površine rascjepkane (prosječna veličina čestice je 523 čhv ili 0.2 ha). Zbog toga je produkcija vrlo niska.

Problem usitnjenosti zemljišta vrlo je teško riješiti na terenu s ciljem okrupnjavanja zemljišta iz razloga što vlasnici nisu voljni vršiti razmjenu svog zemljišta, a ne postoje zakonske osnove odnosno pravni propisi kojima bi bila regulirana mogućnost izvršenja komasacije.

Očekuje se donošenje novog zakona o komasaciji. Okrupnjivanje poljoprivrednog posjeda jedan je od osnovnih uvjeta rentabilne proizvodnje.

U posljednje vrijeme bilježi se novi procvat u vinogradarstvu. Posebno se ističe vivodinsko-vrhovačko vinogorje na kojem se javlja niz proizvođača autohtonih kvalitetnih vina.

Proizvodnja u poljoprivredi na području vezana je za stočarsku proizvodnju koja ima dugu tradiciju na ovom području, a postoje i veliki kapaciteti prehrambene industrije na području (osigurani plasman).

Međutim u namirivanju potreba gradskog stanovništva zanemarena je proizvodnja hrane na vlastitom području (rješavano kroz sustav uvoz-promet-dobit). Na pr. uzgoj i izvoz šumskih plodina.

Stočni je fond u proteklom razdoblju znatno smanjen.

Povećanje pašnjaka i livada na račun kategorija oranica nije u funkciji povećanja stočne proizvodnje već procesa deruralizacije i zapuštanja obradivih površina.

Transformacija poljodjelskog sektora sastavni je dio opredjeljenja u razvijanju gospodarstva utemeljenog na tržišnim načelima.

Zato je temeljni cilj poljodjelske politike poticanje razvijanja suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva, te učinkovitije proizvodnje poljodjelskih proizvoda, na način koji štiti prirodne potencijale zemlje.

Orijentacija i prednost poljodjelstva treba biti u zadovoljavanju potreba lokalnog tržišta, susjednog županijskog središta, uključujući i one u ponudi turističkom tržištu specifičnih primarnih proizvoda i prerađevina višeg stupnja proizvedenih na ekološki povoljan način.

Razvitak poljoprivredne djelatnosti temeljit će se na intenzivnijem razvitku većih poslovnih subjekata i razvoju malih gospodarstava, (obiteljska gospodarstva mješovite poljodjelske proizvodnje, s time da je moguć razvoj i gospodarstava sa specijaliziranom proizvodnjom; veličina, oblik i karakter gospodarstva ovisit će o prostornoj lokaciji) i što boljem korištenju karakteristika prostora.

Preustrojanje poslovanja obiteljskih gospodarstava odnosi se na stvaranje profitabilnih jedinica u domaćinstvima, koja sada samo manjim dijelom posluju na ekonomski opravdanim načelima. Tehnička opremljenost poljoprivrednom mehanizacijom, raspoloživi zemljišni posjed i struktura biljne i stočne

proizvodnje trebaju u potpunosti odgovarati punoj uposlenosti radne ekipe domaćinstva, te dohotku na razini zaposlenih izvan poljoprivrede.

Potrebno je stvoriti preduvjete, odnosno iznaći mogućnosti kreditiranja obiteljskih gospodarstava za nabavku potrebite mehanizacije i opreme.

Uz razne načine korištenja tla javljaju se i mogućnosti pružanja podrške tradicijskim obrascima "održivog" gospodarenja tlom, te zaštite tla s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i drugih ekološki povoljnih učinaka.

I nadalje razvoj poljoprivrede treba oslanjati na stočarsku proizvodnju i u funkciji njenog povećanja. Povećanje proizvodnje mora se temeljiti na proširenju tržišta. Za preporučene profitabilne *stočarske modele* obiteljskih gospodarstava (osnovno stado 10-20 muznih grla), potrebne površine su oko 10 - 20 ha pašnjaka i livada, te 4-5 ha oranica.

Pored stočarske i ratarske proizvodnje postoje povoljni uvjeti za razvoj povrćarstva, voćarstva, sitnog stočarstva (peradarstva, svinjogojstva), uzgoja šumskih plodina i cvjećarstva.

Za intenzivnu ekonomski učinkovitu *ratarsku proizvodnju* kao proizvodnju za tržište (ne u funkciji stočarske proizvodnje) potrebne veličine oraničnih površina su 20-50 ha.

Glavne ratarske kulture na području su kukuruz (zbog potencijala rodnosti i značaja u ishrani stoke), pšenica, ječam. Odnosi se trebaju promijeniti u pravcu smanjenja pšenice u korist ječma (namijenjenog za proizvodnju slada za što bi interes trebale pokazati obližnje pivovare). Krumpir se uglavnom proizvodi u okvirima vlastitih potreba gospodarstava.

Potrebno je poticati *povrćarske modele* proizvodnje (uzgoj na otvorenom i zatvorenom), a preporučeni modeli su obiteljska gospodarstva s 2-5 ha raspoloživog zemljišta. Najpogodnija mjesta su svugdje uz vodotoke.

Vinogradarstvo na području pripada tzv. Gorskoj vinogradarskoj regiji kontinentalne Hrvatske (Draganičko-karlovačko-dugoreško vinogorje). Za sada nije intenzivirano na način da predstavlja relevantnu gospodarsku granu poljoprivredne djelatnosti.

U cvjećarstvu i rasadničarstvu valja planirati i ulagati u staklenike i plastenike za proizvodnju presadnica povrća, cvijeća i ukrasnog drveća, te proizvodnju rezanog cvijeća i lončanica.

Preporuča se razvitak *pčelarstva* kao dodatnim izvorom prihoda gospodarstvima koje se bave cvjećarstvom ili voćarstvom (30-60 košnica) ili kao potpuno učinkovita proizvodnja (preko 100 i preko 200 košnica).

Moguće je organizirati i poticati ulaganja u djelatnost *akvakulture*, odnosno uzgoja ribe (za modele manjih obiteljskih ribnjaka profitabilni kapacitet je 10 -30 tona ribe godišnje).

• Smjernice za razvitak poljoprivredne djelatnosti

Prioriteti djelovanja odnose se na djelotvorniju zaštitu poljodjelskog zemljišta, te ograničavanje korištenja plodnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe.

S gledišta razvoja djelatnosti i gospodarske komponente osobito je važno:

- zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava i depopulaciju vrijednih agrarnih prostora, te poticati povećavanje zemljišnog posjeda,
- bolje iskorištavati postojeće te privoditi svrsi do sada neobrađene i zapuštene poljodjelske površine, što se posebno odnosi na područja od posebnog interesa za državu
- selektivno stimulirati određene proizvodnje i razvitak poljodjelstva u određenim područjima uz donošenje nekih prioriternih mjera, utvrditi mjere i planske instrumente iskorištenja vodenih površina te unaprijediti uzgoj akvakultura

Primjena rezultata biotehnologije treba biti upotrijebljena u unapređenju postojećih i razvoju novih proizvodnih procesa, a primjena suvremenih i kontroliranih agrotehničkih postupaka (hidromelioracija, agromelioracija, komasacija i drugo) treba doprinijeti proširivanju kvalitetnih poljodjelskih površina i povećanju njihovih proizvodnih doprinosa. Agrotehničke aktivnosti treba usuglasiti s vodnim gospodarstvom i drugim relevantnim korisnicima prostora.

Šumarstvo

Šumarska politika i šumarsko planiranje ima za cilj unapređenje učinkovitog načina korištenja šuma uz uvjet da se koriste sve njene funkcije (ekološke, društvene i gospodarske), što podrazumijeva uz

gospodarske učinke i održavanje biološke raznolikosti, sposobnosti obnavljanja, vitalnosti i potencijala šume.

Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti mora se temeljiti na načelu trajnog gospodarenja.

Gospodarenje šumama s gledišta korištenja i zaštite prostora treba unaprijediti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke u cilju naglašavanja općekorisnih funkcija šuma i ekološke ravnoteže u prostoru.

Evidentna je razlika u kvaliteti gospodarskih šuma u privatnom vlasništvu, što znatno utječe na općekorisne funkcije šuma od posebne važnosti za urbane sredine. U tim je šumama potrebno je provesti mjere kojima će se zaustaviti degradacija i očuvati površine. Potrebno je obvezati šumoposjednike na udruživanje, djelomično subvencionirati izradu i provedbu gospodarenja privatnim šumama, provesti edukativne i savjetodavne mjere, subvencionirati sadnice, te sačiniti jedinstven sustav zaštite šuma i davanje povoljnih kredita za povećanje šumskih kompleksa.

Specifičnost Grada u intenzitetu korištenja svih namjena, pa tako i šuma, jest to što ekološku funkciju šuma pretpostavlja gospodarskoj.

Turizam

Turizam je gospodarska grana Grada koja se u suvremenom razvitku te djelatnosti proširuje na gotovo sva područja (u smislu prostora) i na sve ostale djelatnosti, odnosno gospodarske grane i neprijeporno predstavlja jednu od glavnih okosnica razvitka.

Iako prostor Grada spada u turistički atraktivnije dijelove kontinentalne Hrvatske, a grad Ozalj prema Strategiji i Programu prostornog uređenja Države predstavlja mikroregionalno središte kontinentnog turističkog područja, ujedno je i jedan od turistički najslabije razvijenih područja.

Prednost područja zbog izdašnosti turističkih resursa i atrakcija traži da se jače naglasi važnost integriranja prostorno-ekološke, kulturne i prometne politike s globalnom turističkom politikom.

Suvremeni trendovi turističkog razvoja ukazuju na porast turističkog značaja područja Grada. Značajke "novog" turizma, dovele su do bitnih promjena na turističkom tržištu. Turistička potražnja sve se više segmentira i značaj dobivaju tzv. ostale vrste turizma (npr. športsko-rekreacijski, športsko-ribolovni, ronilački, biciklistički, konjički, zeleni turizam, ekološki turizam, baštinski turizam, seoski turizam, kulturni turizam... svi vezani na značajke turističke atrakcijske osnove kojom Grad raspolaže.) Vizitacijski aspekt turizma dobiva ravnopravni status s onim stacionarnim.

U okviru spomenute filozofije novog turizma, zatim načela održivog razvitka, načela razvitka ruralnog prostora, spoznaje konverzijske sposobnosti održivog turizma da prirodna i kulturna, čak i nematerijalna dobra konvertira u gospodarska dobra, a da ona pri tom ne gube svoje zaštitne značajke, te dakako bogate i raznovrsne turističke atrakcijske osnove, valja tražiti koncept turističke ponude Grada.

Bogatstvo prirodnih resursa rječnih tokova, kulturnih i sakralnih objekata, lovišta kao i geoprometni položaj i blizina Zagreba i Krašića (golf teren) komparativne su prednosti prostora Grada zbog kojih turistička djelatnost na području ima potencijal kao jedna od buduće najznačajnijih djelatnosti u razvoju gospodarstva Grada. Svi oblici tzv. "novog turizma" (lovni, kulturni, poslovni, riječni, tranzitni, seoski, vjerski, izletnički) imaju uvjete na području, međutim ne postoje institucije za osmišljavanje, organizaciju i realizaciju u turizmu.

Potencijalna i zanimljiva su sljedeća područja i lokaliteti:

- a) Ozalj – stari grad;
- b) Žumberak – zimski sportovi, Park prirode;
- c) Vivodinsko vinogradarsko područje;
- d) «Šljunčara» Polje Ozaljsko – ribolovni centar;
- e) dvorci, kurije, sakralni objekti;
- f) tokovi rijeka (Dobra, Kupa) čine ujedno i glavnu prirodnu atrakciju ovog kraja, za sportove i rekreaciju na vodi;
- g) lovna područja;
- h) seoski turizam: ruralna područja prema interesu privatnih poduzetnika;
- i) cijeli niz atraktivnih šumskih, brdskih i planinskih predjela, voda tekućica pogodnih za šport i rekreaciju zbog privlačnosti za šetnje, planinarenje, odmorišta, vidikovci, lov i ribolov;

tranzitni turizam kao izraz specifične potrebe turističke potrošnje putnika koji koriste razne prateće sadržaje, i to uglavnom na prometnicama međunarodnog značaja ili državnim prometnicama na kojima se odvija značajniji promet na dulje relacije;

3.3.2. Društvene djelatnosti (središnje i uslužne funkcije)

Velike i nove političke i društvene promjene u Hrvatskoj, prije, tijekom i nakon ostvarenja državne neovisnosti i Domovinskog rata, a zatim potrebe za promjenama zbog prihvaćanja nekih novih društvenih vrijednosti i zahtjeva, slijedeći rast svjetskog i europskog standarda i širenja ekološke svijesti, uzajamnog razvijanja i međusobnog povezivanja, utjecalo je da se nešto mora mijenjati i nadopunjavati i kod klasifikacije središnjih uslužnih funkcija, a onda i kod kategorizacije središnjih naselja.

Na temelju analize postojeće mreže središnjih uslužnih funkcija, razmatranja nekih teoretskih postavki te standarda i normativa koji proizlaze iz zakonske regulative i dokumenata prostornog uređenja, dakle zbog svih tih promjena u razvijanju središnjih uslužnih funkcija, smatra se da središnje uslužne funkcije treba klasificirati u veći broj temeljnih skupina, a njih opet u više stupnjeva prema značenju i utjecaju u prostoru. U skladu s tim postavkama predložena je sljedeća nova klasifikacija središnjih uslužnih funkcija u Hrvatskoj, pa time i u Karlovačkoj županiji i Gradu Ozlju.

1. Uprava
2. Pravosuđe
3. Udruge građana, političke stranke i druge organizacije
4. Vjerske zajednice
5. Prosvjeta (obrazovanje, školstvo)
6. Visoko školstvo i znanost
7. Kultura, umjetnost i tehnička kultura
8. Šport, rekreacija, zabava i odmor
9. Zdravstvo
10. Socijalna skrb
11. Financijske i druge slične uslužne djelatnosti
- 12- Prometne usluge
13. Trgovina i ugostiteljstvo
14. Obrt, komunalne i druge usluge.

Neke se središnje uslužne funkcije javljaju u većem, a neke u manjem broju stupnjeva, dok su neke iz različitih temeljnih skupina međusobno povezane i javljaju se veoma često zajedno u pojedinim naseljima. Ima i takvih središnjih uslužnih funkcija koje se povezuju jednom s višim, a drugi put s nižim stupnjem središnje uslužne funkcije druge temeljne skupine.

U prostoru Grada Ozlja nalaze se i razvijaju stupnjevi središnjih uslužnih funkcija i kategorije središta od gradske razine na niže, koje njegovom stanovništvu trebaju služiti povremeno i u svakodnevnom životu. Neke od njih će moći koristiti i stanovnici nekih bližih naselja iz susjednih jedinica lokalne samouprave (na pr. Ribnik, Žakanje i drugi). Sve ostale središnje uslužne funkcije srednje, više i visoke razine stanovništvo Grada Ozlja će i dalje trebati povremeno koristiti prvenstveno u gradovima Karlovcu i Zagrebu, ali i u nekim gradskim središtima i u susjednoj Republici Sloveniji (na pr. u Metliki, Črnomlju, Novom Mestu i drugima), već prema tome o kojoj se funkciji i razini radi.

PLANIRANA KLASIFIKACIJA SREDIŠNJIH FUNKCIJA I KATEGORIZACIJA SREDIŠNJIH NASELJA

Temeljne skupine središnjih funkcija (djelatnosti)	Središte županije (regionalno i više nadlokalno središte)	Središte grada (međuopćinsko i nadlokalno središte)	Središte grada/općine (važnije lokalno središte)	Manje lokalno središte (pomoćno središnje naselje)	Naselje s pojedinim središnjim funkcijama
1. UPRAVA	župan. skupšt. župan. poglav. župan uprav. odj. žup. županij. uredi (podr.jed.min.) matični ured župan. služba motrenja i obavješćivanja policij. uprava (uključujući specij.policiju prometnu polic. graničnu polic.) žup. postrojbe i stožer civilne zaštite žup.vatrog.zajed. profes.vatr.postr. žup.područ.ured porezne uprave carinarnica postaja fin.policije ispost.drž.revizije lučka kapetanija reg.zav.za zašt. spom.kult. i prir. dopisništvo HINA sinopt.hidromet. postaja	gradsko vijeće gradsko poglav. gradonačelnik uprav.odj.grada gradski uredi (ispos.žup.ured.) matični ured grad. služba motrenja i obavješćivanja policijska postaja grad. postrojbe i stožer civilne zaštite grad.vatrog.zajed. (prof.vatr.postr.) ispostava porezne uprave carin. ispostava ili carin. referati (postaj.fin. polic.) (isp.drž.revizije) lučka ispostava reg.zav.za zašt. spom.kult. i prir. (dopisništvo. HINA) (sinopt.hidromet. postaja)	grad./opć. vijeće gr./opć.poglavar. gradonač./načelnik uprav. odj. gr/opć. (ispos.žup.ured.) (isp.grad.ureda) matični ured grad./opć. služba motrenja i obavješćivanja (policijska postaja) gr./općin.postroj. i stožer civilne zaštite gr./opć.vatrog.zaj. udrug.dobr.vatr. (ispostava porezne uprave) (carinski referati) (lučka ispostava) (ured za spom. kult. i prir.) (dopisništvo. HINA) (klimatol.meteor. postaja)	mjesni odbor (vijeće mj.odbo.) (mj.zbor građ.) gradski kotar (tijela grad.kot.) (isp.opć.ureda) (policijska postaja) udrug.dobr.vatr. (carin. referati) (lučka ispostav.) (kišomjerna meteor.postaja)	(mj. odbor) (vj. mj.odbo.) (mj.zb.građ.) (gran.pol.) (ud.dob.vat.) (carin. refer.) (lučka isp.)
2. PRAVO - SUĐE	županijski sud s okružn. zatvorom (trgovački sud) župan.drž.odvjetn. drž. pravobr. žup. više odvjet. ureda više javnobiljež. mjesta-ureda	općinski sud s gruntovnicom prekršajni sud opæ. drž. odvjetn. više odvjet. ureda javnobilježničko mjesto-ured	(općinski sud s gruntovnicom) (prekršajni sud) (opć. drž. odv.) (odvjetnik) (javni bilježnik)		
3. UDRUGE GRAĐANA, POLITIČKE STRANKE I DRUGE ORGANIZ.	HGK - županijska regionaln. komora HOK - područna obrtnička komora žup.turist.zajedn. žup.razina raznih udr., klub., liga, sekc.i dr.udr.građ. županijska razina političkih stranaka i sindikalnih org. žup.razin. zaklada i fundacija žup. razina organ. crvenog križa HAK - više autoklubova više auto škola strana dipl. pred.-konzulati	(područna obrtnička komora) udruženje obrtn. grad.turist.zajedn. grad.razina raznih udr., klub., liga, sekc.i dr.udr.građ. gradska razina političkih tranaka i sindikalnih org. (gradska razina zaklada i fundac.) grad. razina org. crvenog križa HAK - autoklub auto škola	(udruženje obrtn.) gr./opć.turist.zaj. grad./opć. razina udr., klub., liga, sekc.i dr.udr.građ. grad/općin. razina političkih stranaka i sindikalnih org. gr/opć. razina org. crvenog križa (HAK - autoklub) (auto škola)	turist. društvo pojedinačne udr. građana-ispost. političke stranke i sindikalnih org. -osnov. jedinice	(tur. društvo) (pojed. udr. građana - ispostava) (polit.stranke -osn.jedin.)

Temeljne skupine središnjih funkcija (djelatnosti)	Središte županije (regionalno i više nadlokalno središte)	Središte grada (međupćinsko i nadlokalno središte)	Središte grada/općine (važnije lokalno središte)	Manje lokalno središte (pomoćno središnje naselje)	Naselje s pojedinačnim središnjim funkcijama
4. VJERSKE ZAJEDNICE	župan. komis. za odn. s vjer. zajed. (RK biskupija) više muških i žen. samostana ostale vjerske zaj.	grad. komis. za odn. s vjer. zajed. (RK dekanat) samostan (ostale vjer. zaj.)	grad./opć.komis. za odn. s vjer. zaj. RK župa - župni ured i crkva (samostan) (ostale vjer. zaj.)	RK župa - kapel. - ured i crkva (samostan) (ostale vjer. zaj.)	(RK crkva)
5. PRO-SVJETA - ŠKOLSTVO-OBRAZOV.	žup.raz.društvene brige o djeci predškolske dobi (vježbaonica nastavn. ili više učiteljske škole) srednja umjetnič. škola-glazba,ples više srednjih i strukovnih škola srednjoškolsko obrazov. odraslih muški i ženski učenički domovi	dječje vrtić osnovno školovanje odraslih osnovna umjetnič. škola-glazba,ples srednje škole i strukovne škole (srednjoškolsko obrazov. odraslih) (učenički dom)	dječji vrtić matična osnovna škola (osnovna umjetn. škola-glazba, ples) (strukovna škola ili odj. sred.škole)	područn. razred. odjeli osnovne škole	(podr. razr. odjeli osnov. škole)
6. VISOKO ŠKOLSTVO I ZNANOST	pojedina visoka učilišta: fakulteti, umjet. akademije, veleučilišta, visoke škole znanstvenoistraž. instituti (centri) (interuniverzitetski studij sveučilišta) (znan. biblioteka) Hrvat. studentski zbor - podružnica (student. centar)	(pojedinačne znanstv. instituc.) (pojedini stručni zavodi)			
7.KULTURA, UMJETN. I TEHNIČKA KULTURA	javne ustanove u kulturi kojima su osnivači ili vlasnici županije festivali galerije i izložbe specijaliz. muzeji drž.arhiv - regionalni arhiv javno kazalište HRT-lokalni studio i postaja lokalni radio i tv. lokal. tjed. novine folklorni ansambl simfonij. orkestar pjevački zbor klape manji glazb.sast. više KUD sa sekc. otvoreno pučko učilište više kinematogr. umjetničke organ. i zaj. samost.umj. ogran. Matice hrv. zaj.i sav.tehn.kult.	javne ustanove u kulturi kojima su osnivači ili vlasnici gradovi dom kulture galerija muzej gradska knjižnica amater. kazalište lokalna postaja dvotjedne novine (gradski orkestar) (pjevački zbor) klape grad.limen. glazb. KUD sa sekcij. otvoreno pučko učilište 1-2 kinematogr. samostalni umjetnici ogran. Matice hrv. zaj.sav.udr.tehn.k.	javne ustanove u kulturi kojima su osnivači ili vlasnici gradovi/općine dom kulture (muzej) općinska knjižnica i čitaonica (amater. kazališt.) amater.radio post. (klape) (limena glazba) KUD (otvoreno pučko učilište) (kinematograf) (samostalni umjetnici) (ogr. Matice hrv.) (udruge tehn.kult.)	dvorana za kult. i druge potrebe čitaonica (KUD)	(čitaonica)

Temeljne skupine središnjih funkcija (djelatnosti)	Središte županije (regionalno i više nadlokalno središte)	Središte grada (međupopćinsko i nadlokalno središte)	Središte grada/općine (važnije lokalno središte)	Manje lokalno središte (pomoćno središnje naselje)	Naselje s pojedinačnim središnjim funkcijama
8. ŠPORT, rekreacija, ZABAVA I ODMOR	županij. športski savezi i županij. zajedn. športskih udruga i saveza veći broj športskih društava i klubova raznih raz.natjec.-drž., žup., grad./op. drž. i žup. šport. natjecanja i međunar. priredb. otvoreni športski objekti: stadion s nogometnim igral. i atletsk. stazom, stadioni za male športove, tenis, boćanje itd. zatvoreni športski objekti: dvorane, bazen, kuglana, streljana, hangar veći broj objekata za rekreaciju, zabavu i odmor: rekreacijski centri, zabavišta i dr.	zajednice športskih udruga športska društva i klubovi - predstavnici raznih športova drž., žup. i grad. natjec. i priredbe otvoreni športski objekti: športska igrališta za razne vrste športova s izgrađenim gledalištem zatvoreni športski objekti: dvorana, bazen i dr. pojedinačni objekti za rekreaciju, zabavu i odmor	(zajednice športskih udruga) športska društva i klubovi županijska i grad./opć. šport. natjec. i priredbe otvoreni športski objekti: športska igrališta za nogomet i po koji mali šport s gledalištem (zatvoreni športski objekti: školska dvorana) (pojedinačni objekti za rekreaciju, zabavu i odmor)	pojedini športski klubovi općin. natjec. jedno ili više otvorenih športskih igrališta (školska dvorana)	(pojedini športski klubovi) (opć. natjec.) (športsko igralište)
9. ZDRAVSTVO	zdravstv. djelat. na sekundar. razini: opća bolnica specijalistička konzilijarna zdravstvena zaštita više ljekarni usluž. zdrav. djel. na tercijar. razini: zavod za javno zdravstvo županij. bolnič. postaja za transfuzij. medic. područ. zav. hrv. fonda zdrav. osig.	zdravstv. djelat. na sekundar. razini: manja regionalna opća bolnica ili rodilište dom zdravlja-spec. higije-epidem. dj., hitna med. služba, laborat., radiolog. i druga diagnost. ljekarna ustanov. za zdrav. njegu u kući (područ. zav. hrv. fonda zdr. osig.) veterinar. stanica	primarna zdravst. zaštita: zdravstv. stanica (opća medicina, zaštita zuba, patronaža) (ljekarna ili depo ljekova) (veterin. stanica)	(povrem. primar. zdravst. zaštita:) (zdravst. ambul. bez stalne liječ. službe-patronaž. medic. sestra)	
10. SOCIJALNA SKRB	cent. za rad. terap. osoba s ošteć. u duš. ili tjeles. razv. dom za djecu dom umirovljen. dom za zašt. odr. star. i nemoć os. cent. za socij. skrb ust. za usl. pom. i njege u kući podr. sl. za zapoš. podr. sl. hrv. fonda mir. i inv. osig. rad.	(dom za djecu) dom umirovljen. ili dom starih i nemoćnih objekti soc. skrbi (ust. za usl. pom. i njege u kući) (podr. sl. za zap.) (podr. sl. hrv. fonda mir. i inv. osig. rad.)	(dom umirovljen. ili dom starih i nemoćnih) (objekti soc. skrbi)		

Temeljne skupine središnjih funkcija (djelatnosti)	Središte županije (regionalno i više nadlokalno središte)	Središte grada (međupćinsko i nadlokalno središte)	Središte grada/ općine (važnije lokalno središte)	Manje lokalno središte (pomoćno središnje naselje)	Naselje s pojedinačnim središnjim funkcijama
11.FINANC. I DRUGE SLIČNE USLUŽNE DJELATN.	zavod za platni promet veći broj poslovnih banaka, štedion. i mjenjač (sjedište ili ispos.) sjedište ili ispost. osigurav.zavoda ispost. hrv.lutrije turist. agencija - sjedište ili ispost. intelekt.usluge, knjigovod. usl. projektan. usl.	(zavod za platni promet) nekoliko ispostav. poslov.banaka, štedion. i mjenjač. ispost. osig. zav. poslov. hrv.lutrije poslovn. tur.agen. pojedine uslužne poslovne tvrtke	poslovna banka ili mjenjačnica zastup. osig.zav. prod. mj. hrv.lutr. (poslov.tur.agen.) (pojedine uslužne poslovne tvrtke)	(mjenjačnica) (zast. osig.zav.) (pr. mj. hrv.lutr.) (usl posl.tvrtka)	(mjenjačn.)
12. PROMETNE USLUGE	(zračna luka - aerodrom) - terminal zračne luke veća luka veći željez. kolod. veći autob. kolod. rent-a-car taxi služba transp. šped. pod. putn. autob. pod. glavni pošt. ured-glavna telef.cent.	(manja zračna luka - aerodrom) terminal zračne luke manja luka manji želj. kolod. manji autob. kol. (rent-a-car) (taxi služba) (tran. šped. pod.) (put. autob. pod.) veći pošt.ured-čvorna telef.cent.	manja putn. luka željezn. stanica autobusna stanica poštanski ured-izvršna telef.cen.	luka-pristanište (željezn.postaja) (autobus. stan.) pom.pošt.ured (aut.telef.cen.)	manje prist. (pom.pošt. ur.-tel.gov.)
13. TRGOVINA I UGOSTIT.	razna trgovinska predstav. i zastup. inozemnih firmi veći broj specij. veletrg. i trg.tvrtki više robnih kuća specij. skladišta, stovarišta, veća hladnjača tržnica hoteli restaur.-kavana zabav. disko klub.	nekoliko trg.tvrtki na vel.i mal.ex-im robna kuća skladišta, spec.trgovine manja hladnjača manja tržnica hotel-prenočište restaur.-kavana disko klub	trgovina na veliko i malo, exp.-imp. specij.trgovine (hotel-prenočište) gostion-snack bar	trg.mješ.robom gostionica	(trg.mj.rob.) krčma
14. OBRT I DRUGE USLUGE	veći broj usl. cent. (remont. cent. za mot.voz. i dr.) tiskara i knjigov. veći br.spec.obrt.-tehničkih usluga spec. serv. za poprav. i održav. kuć. i ured. stroj.	automehaničar. radionica manja tiskara neki spec. tehn. servisi veći broj obrt. radionica	(automehaničar. radionica) više obrt. radion. i uslužnih radnji	obrt. radionice i usluge	(pojedinačni obrti)

NEKI DEMOGRA- FSKI I GEO- GRAFSKI POKAZA- TELJI	Središte županije (regionalno i više nadlokalno središte)	Središte grada (međupćinsko i nadlokalno središte)	Središte grada/ općine (važnije lokalno središte)	Manje lokalno središte (pomoćno središnje naselje)	Naselje s pojedinač- nim središnjim funkcijama
Broj stanov- nika u utjecajnom i gravitacijsk. području	više od 100.000	više od 8.000	više od 1.000	više od 300	
Broj stanov. sred.naselja	više od 15.000	više od 2.000	više od 500	više od 200	
Broj zaposl. u usl. djel.	više od 10.000	više od 1.000	više od 200	više od 100	
Radius utjecaja sred.naselja u km	50 - 120	20 - 50	10 - 30	manje od 10	

(Napomena: U ovom prijedlogu je sadržan izbor važnijih središnjih uslužnih funkcija, što znači da se mogu razvijati i druge koje se tu ne navode, kao što se mnoge od ovih koje se navode neće razvijati u pojedinim središtima. Tako je sigurno da se u središtima Grada Ozlja neće razvijati središnje uslužne funkcije vezane za fenomene mora i slično jer nisu relevantni za ovo područje).

Mreža institucija **uprave i pravosuđa** temelji se na standardima i normativima iz zakonske regulative, na nekim usmjerenjima iz dokumenata prostornog uređenja, a uvažavano je i postojeće stanje mreže. U gradskom središtu Ozlju trebaju se razvijati institucije lokalne samouprave gradske razine. U nekim naseljima (važnija lokalna središta Mali Erjavec, Vrhovac, Vivodina i Radatovići, a može i drugim) trebaju se uspostaviti mjesni lokalni samoupravni organi.

Potrebno je naglasiti da su sadržaji raznih **udruga** odraz interesa svake pojedine lokalne zajednice, odnosno posebnih strukovnih organiziranja ili raznih humanitarnih nastojanja. Zbog specifičnog karaktera ovih sadržaja javnih funkcija, smatra se da se ti sadržaji ne mogu planirati i uvrštavati kao obveza u dokumente prostornog uređenja, iako za njih treba osigurati odgovarajući prostor u lokalnim središtima.

Planiranje vjerskih sadržaja i objekata u domeni je vjerskih zajednica (na području Grada Ozlja uglavnom rimokatoličke i grkokatoličke crkve), koje se pojavljuju na ovom prostoru. Sukladno tomu očekuje se njihovo sustavno uključivanje u procese planiranja prostora na lokalnim razinama, kod određivanja prostornih i demografskih kriterija za osiguranje lokacija za vjerske objekte (crkve, samostane, župne urede, vjeronaučne dvorane i drugo).

Mreža institucija i ustanova **prosvjetne djelatnosti (školstvo, obrazovanje)** dijeli se na tri osnovne razine.

Predškolske ustanove trebaju biti zastupljene samo dječjim vrtićem u glavnom središtu Ozlju, a moguće su i njegove ispostave u važnijim lokalnim središtima, ako je to potrebno, a mogu se nalaziti zajedno s osnovnom školom. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe, definirat će minimalni broj skupina u dječjim vrtićima, kao i broj potrebnih djelatnika za rad s djecom kao i druge standarde i normative.

Na području Grada Ozlja trebalo bi zadržati jedinstvenu **samostalnu matičnu osnovnu školu** u gradskom središtu Ozlju (Podgraj). Ako to bude zahtijevao demografski razvitak i broj djece moguće je osnovati još neku matičnu osnovnu školu za dio ovog gradskog područja. **Područni razredni odjeli osnovne škole** osnivaju se sukladno potrebama lokalne zajednice na teritoriju jedinica lokalne samouprave u važnijim i manjim lokalnim središtima, što će prvenstveno zavisiti o potrebama i broju djece u pojedinim lokalnim cjelinama i naseljima.

Predloženu sliku mreže osnovnih škola potrebno je dimenzionirati na temelju sljedećih standarda i normativa: za potpunu samostalnu osnovnu školu potrebno je u načelu imati 240 - 960 učenika (po 1 - 4 razredna odjela od 1. do 8. razreda), s 30 - 34 učenika u redovitim razrednim odjelima, dok kombinirani razredni odjeli broje maksimalno 16 - 20 učenika. Ovaj potonji kriterij se primjenjuje u planinskim područjima te na otocima i za nastavu na jezicima narodnosti (nije slučaj na ovom području). Iz opravdanih razloga moguća su manja odstupanja.

U Gradu Ozlju moguće je predvidjeti razvijanje djelatnosti **srednjeg školstva** tek nakon završene i prihvaćene nove reforme školstva u Hrvatskoj, ako se za to pokaže potreba i to u glavnom središtu Ozlju.

Ne očekuje se razvijanje **djelatnosti višeg i visokog školstva**, kao ni **znanstvenoistraživačkih djelatnosti** na području Grada Ozlja.

Mreža **kulturnih institucija** mora biti prisutna u sjedištu Grada, dok se u svim važnijim i manjim lokalnim sjedištima, pa i u drugim naseljima, mogu nalaziti inicijalni sadržaji kulture.

U gradskom središtu potrebni su **športski objekti** (igrališta, dvorana, bazen, kuglana, bočalište i drugo) za redovito vježbanje i održavanje natjecanja i drugih priredbi u okviru razvijanja **športskih aktivnosti**. Lociranje manjih športskih igrališta i školsko-športskih dvorana direktno je povezano uz lokacije osnovnih škola, a eventualno i srednje škole.

Zdravstveni sadržaji primarne zdravstvene zaštite trebaju biti organizirani u gradskom središtu Ozlju, dok se u nekim važnijim i manjim lokalnim središtima, osobito u daljim rubnim dijelovima Grada, trebaju organizirati začeci primarne zdravstvene zaštite ili osigurati prostor za povremene posjete medicinskih timova i osoblja te deponij za lijekove (ispostava ljekarne).

U gradskom središtu Ozlju očekuje se osnivanje ustanova **socijalne skrbi** potrebnih stanovništvu tog područja. U nekim drugim naseljima (na pr. Jaškovo i Trešćerovac sa Centrom za rehabilitaciju, a mogu i neki drugi kao na pr. dom umirovljenika ili za stare i nemoćne) mogu služiti stanovništvu šireg područja u ovom dijelu Hrvatske.

Sve glavne **središnje gospodarske uslužne funkcije** lokalnog značenja (**financijske, obrtničke, prometne, trgovačke, ugostiteljske, komunalne i druge usluge**) trebaju biti organizirane u gradskom središtu Ozlju, a samo neke u drugim lokalnim središtima i naseljima s pojedinačnim središnjim uslužnim funkcijama. Neke od njih mogu služiti i stanovnicima bližih naselja susjednih jedinica lokalne samouprave.

3.3.3. Sustav središnjih naselja

Razvitak središnjih naselja i njihova hijerarhijska diferencijacija nisu statički već izrazito dinamički proces podložan stalnim promjenama i pod utjecajem društvenog, gospodarskog, političkog, demografskog, prometnog i prostornog razvitka.

Na temelju uspostavljene nove političko - teritorijalne podjele u Republici Hrvatskoj, demografskih obilježja u prostoru zemlje, gospodarske razvijenosti i razmještaja brojnih uslužnih djelatnosti svrstanih u 14 svojstvenih temeljnih skupina središnjih uslužnih funkcija dolazi se do prijedloga planiranog **sustava središnjih naselja** i uspostavljanja sljedećih hijerarhijskih odnosa između pojedinih stupnjeva (kategorija) središnjih naselja:

- I. Središte države (važnije europsko središte)
- II. Središte makroregije (manje europsko središte)
- III. Središte županije (regionalno i više nadlokalno središte)
- IV. Središte grada (međupćinsko i nadlokalno središte)
- V. Središte grada/općine (važnije lokalno središte ili lokalno središte)
- VI. Manje lokalno središte (pomoćno središnje naselje, pomoćno središte)
- VII. Naselje s pojedinačnim središnjim uslužnim funkcijama.

Središnje naselje pripada nekoj kategoriji u sustavu središnjih naselja ako udovoljava većini postavljenih kriterija i ako ima veći broj različitih središnjih uslužnih funkcija, koje se odnose na tu kategoriju. U tom smislu treba razlikovati barem tri podvrste unutar svake kategorije središnjih naselja, zavisno da li u prosjeku ispunjava postavljene kriterije, odnosno da li su razvijeni iznad ili ispod tog prosjeka, a nisu ili ne trebaju preći u drugu višu ili nižu kategoriju središnjih naselja. Isto tako i dalje će trebati uzeti u obzir

utjecaj drugih različitih čimbenika (reljef, gustoća naseljenosti, raspored i veličina naselja, prometna pristupačnost, razvitak novih procesa u prostoru, utjecaji iz udaljenijih područja i drugi), koji na različite načine djeluju na razmještaj i razvitak pojedinih središnjih naselja i uspostavljanje sustava središnjih naselja u nekom prostoru.

Budući razvitak središnjih uslužnih funkcija i sustav središnjih naselja temelje se na zahtjevima novog društvenog uređenja i političko - teritorijalnog ustrojstva Republike Hrvatske, na postavljenim ciljevima razvitka u prostoru, na politici izbjegavanja prevelikih koncentracija stanovništva u velikim gradovima i težnjom za boljom disperzijom stanovništva u prostoru, odnosno spriječavanja negativnih demografskih trendova, ravnomjernijeg regionalnog razvitka i razvitka policentričnog sustava te na težnji za podizanjem kvalitete života lokalnog stanovništva. Kod svega toga treba predviđati ekonomičniji, racionalniji i funkcionalniji razvitak, razmještaj i strukturu središnjih uslužnih funkcija.

Izvjesne prostorno - planske tendencije i pretpostavke (demografske prognoze, nastavak procesa urbanizacije, razvitak nekih gospodarskih djelatnosti, suvremenije planirana prometna mreža, ekonomičnija mreža središnjih uslužnih funkcija, rast središnjih naselja) utječu na koncipiranje takvog sustava središnjih naselja koji će najviše odgovarati potrebama stanovništva i drugim korisnicima na području Grada Ozlja, ali i u pojedinim njegovim dijelovima te će se tako na najbolji mogući način uklopiti u cjelokupnu koncepciju prostornog razvitka i uređenja Grada Ozlja, cjelokupne Karlovačke županije i pograničnog područja Republike Hrvatske.

U skladu s tako planiranim razmještajem stanovništva, njihovim potrebama, gospodarskim mogućnostima i prethodno postavljenim kriterijima predviđa se do 2015. godine na sljedeći način razvijanje **novog sustava središnjih naselja u Gradu Ozlju:**

Središte županije (regionalno više nadlokalno središte)	Središte Grada (među-općinsko i nadlokalno središte)	Središte Grada/općine (važnije lokalno središte)	Manje lokalno središte (pomoćno središte)	Naselja s pojedinačnim središnjim uslužnim funkcijama
3.kategorija	4.kategorija	5.kategorija	6.kategorija	7.kategorija
KARLOVAC	OZALJ (zajedno s naseljem Podgraj)			Police-Pirišće Novaki Ozaljski Zajačko selo
			Trg Polje Ozaljsko	Treščerovac Zorkovac
		MALI ERJAVEC		Slapno Svetice Svetičko Hrašće
		VRHOVAC	Jaškovo Gornje Pokupje	Škaljevica
		VIVODINA	Podbrežje	Vrškovac
			Lović Prekriški Obrež Vivodinski	
		RADATOVIĆI	Kašt	Liješće

Ovako ustrojeni sustav središnjih naselja na teritoriju Grada Ozlja zahtijevat će bolju prometnu povezanost između pojedinih lokalnih cjelina, samostalnih naselja i njihovih lokalnih središta, a naročito bitno poboljšanje prometnih veza prema gradskom središtu Ozlju, te Karlovcu i Zagrebu, ali i prema nekim gradskim središtima u Republici Sloveniji, gdje je između pograničnih područja moguće razvijati

graničarsko gospodarstvo (malogranični promet, industrijska i slična kooperacija, trgovačka i druga razmjena, turistički razvitak, razvitak i razmjena raznih usluga i drugo). Da bi se u tome uspjelo potrebno je da država, županija, gradovi i općine, svaki na svoj način i iz svoje nadležnosti, stimuliraju naseljavanje i gospodarski razvitak ovog područja i njegovih pojedinih dijelova.

Sve funkcije u **gradskom središtu OZLJU** treba razvijati i dimenzionirati u skladu s razvitkom ovog kraja, povezano s njegovim brojem stanovnika, koji mu gravitira i koristi njegove usluge, uključujući i turiste i putnike - posjetitelje, koji povremeno gravitiraju i posjećuju ovaj kraj i njegova središta.

Razmještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija na ostalom području Grada Ozlja treba biti u pojedinim središtima prema izvršenoj klasifikaciji središnjih uslužnih funkcija za pojedine kategorije središnjih naselja. Tu se predviđa daljnje razvijanje središnjih uslužnih funkcija unutar pojedinih središnjih naselja, koja će se razvijati kao važnija lokalna središta ili kao manja lokalna središta ili kao naselja s pojedinačnim središnjim uslužnim funkcijama.

Naselje MALI ERJAVEC, unutar prigradskog urbaniziranog područja Ozlja i gradske regije Karlovca, moguće je razvijati u **važnije lokalno središte**, ako razvije većinu središnjih uslužnih funkcija za tu kategoriju središnjih naselja, ako dalje razvije gospodarske djelatnosti i privuče novo stanovništvo u to naselje i u južni dio ovog gradskog područja.

Ostala lokalna središnja naselja VRHOVAC, VIVODINA i RADATOVIĆI trebaju ostvariti bar najbitnije središnje uslužne funkcije za **važnije lokalno središte** ili da budu razvijene ispod prosjeka ili da im se što više približe. Njihovo gravitacijsko područje treba imati najmanje 1.000 stanovnika. Tu je u najvećoj opasnosti Radatovići, obzirom na ubrzano smanjenje broja stanovnika u brdskom području Žumberka i izumiranje pojedinih naselja. Da se održi viši standard i kvaliteta života tamošnjeg stanovništva tu će trebati pomoći država, posebno jer se tu radi o brdskom, pograničnom, ruralnom, depopulacijskom i slabije razvijenom području.

Naselja **Trg, Polje Ozaljsko, Jaškovo, Gornje Pokupje, Podbrežje, Lović Prekriški, Obrež Vivodinski i Kašt** trebala bi razvijati funkcije **manjih lokalnih središta** ili pomoćnih središta za nekoliko okolnih naselja i u nešto izoliranijim, a homogenijim dijelovima ovog područja, sa središnjim uslužnim funkcijama toga reda za gravitacijsko područje s najmanje od po 300 stanovnika.

Još 10-tak i više samostalnih naselja na području Grada Ozlja (Police - Pirišće, Novaki Ozaljski, Zajačko selo, Treščerovac, Zorkovac, Slapno, Svetičko Hrašće, Svetice, Škaljevica, Vrškovac, Liješće i eventualno još po neko naselje) trebalo bi razvijati **pojedinačne središnje uslužne funkcije** i neke gospodarske funkcije za potrebe stanovništva tih i nekih bližih naselja.

Ostala samostalna naselja i dalje bi ostala bez središnjih uslužnih funkcija.

Ovakav sustav središnjih naselja na ovom prostoru na racionalan način približava središnje uslužne funkcije i neke druge funkcije stanovništvu i drugim korisnicima, osobito one koje su im potrebne u svakodnevnom životu, pružajući im približno jednake ili slične uvjete života, pa tako pomaže zadržavanju njihovog stanovništva, porastu kvalitete i standarda njihova života. To je put kojim treba pomoći utjecati na demografsku stabilizaciju i cjelokupni razvitak ovog područja.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. Uvjeti korištenja i uređenja prostora

Uvjeti korištenja određuju se na način korištenja prostora određenog namjenom, koja je navedena u točki 3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena korištenja.

Prostorni plan područja posebnih obilježja donijet će se za:

- PPPPO – Park prirode Žumberak –Samoborsko gorje.

Granica obuhvata plana na području Grada Ozlja (P = 7.632,05 ha) prikazana je na kartografskom prikazu br. 3.1. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Prirodna, povijesna graditeljska i arheološka baština, planske mjere zaštite», mj. 1 : 25 000.

Do donošenja PPPPO-ova za građevinska područja naselja unutar obuhvata, primjenjuju se Odredbe ovog Plana. U Parku prirode Žumberak Samoborsko gorje može se do donošenja PPPPO PP vršiti samo rekonstrukcija postojećih građevina te interpolacija novih građevina unutar naselja te gradnja infrastrukturnih građevina.

I. UVJETI KORIŠTENJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA

I.1. Građevinska područja naselja

Prostornim planom uređenja utvrđena su građevinska područja za sva (97) statističkih naselja na području Grada Ozlja.

U građevinskom području naselja predviđena je izgradnja novih građevina, te obnova, rekonstrukcija i dogradnja postojećih građevina namijenjenih za:

- stanovanje i prateće pomoćne i gospodarske funkcije;
- rad bez štetnih utjecaja na okoliš;
- javne i prateće sadržaje;
- društvene djelatnosti;
- trgovačke i uslužne sadržaje;
- turističke i ugostiteljske sadržaje;
- vjerske sadržaje;
- prometnu i komunalnu infrastrukturu;
- šport i rekreaciju, te odmor i dječja igrališta.

Obveza izrade Urbanističkog plana uređenja nalaže se za dijelove građevinskog područja naselja Ozalj te naselja Podgraj, Soldatići, Lukšići Ozaljski, Goli Vrh Ozaljski, Požun i Vrhovački Sopot i izdvojene namjene (IS₄ – hidroelektrana, IS₄ – pročistač i groblje), obzirom na njegov značaj kao središte Grada, međuopćinsko i nadlokalno središte, novo teritorijalno ustrojstvo, te promjene koje su uslijedile donošenjem Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Obavezna je izrada Urbanističkog plana uređenja određena je za sljedeća naselja, odnosno dijelove naselja:

- UPU 1- Ozalj (zajedno sa zonama IS₃, IS₄, T₄ i grobljem),
- UPU 2- Slapno, Mali Erjavec, Jaškovo,

Granice obuhvata Urbanističkih planova uređenja prikazane su na kartografskim prikazima br. 3. «Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina» mj. 1 : 25.000, te br. 4 «Građevinska područja», mj. 1 : 5.000.

Obveza izrade i obuhvat Detaljnih planova uređenja unutar granice obuhvata UPU-a utvrdit će se Urbanističkim planom uređenja Ozlja i Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Ozlja.

I.2. Površine izvan naselja za izdvojene namjene

Površine izvan naselja za izdvojene namjene svojom su strukturom i načinom korištenja razlikuju od naselja, a nova izgradnja moguća je temeljem urbanističkog, odnosno detaljnog plana uređenja, što je određeno ovim planom.

Obavezna je izrada Urbanističkog plana uređenja ili Detaljnog plana uređenja određena je za:

- javne i društvene namjene – zdravstvena i socijalna skrb:
 - DPU 7 – zona (D₁) u Treščerovcu,
 - DPU 8 – zona (D₂) u Jaškovu,
- gospodarske - proizvodne zone:
 - UPU 3 – zona «Lug» (I₁) i (IS₅) u Ozlju,
- gospodarske - poslovne namjene:
 - DPU 1 – zona (K₁) u Ozlju,
 - DPU 2 – zona (K₂) uz zonu (T₁) u Gornjem Pokupju,

- DPU 3 – zona (K₃) u Grdunu,
- DPU 9 – zona «Zaluka» (K₅) u Ozlju,
- gospodarske - mješovite namjene:
 - DPU 4 – zona (M₁) u Obrežu Vivodinskom,
 - DPU 5 – zona (M₃) u Jaškovu,
- ugostiteljsko turistička namjena:
 - UPU 4 – zona (T₂) i (R₂) u Polju Ozaljskom/Zorkovcu na Kupi,
 - DPU 10 – zona (T₃) u Dvorišću Ozaljskom,
 - DPU 11 – zona (T₇) u Grdunu,
- športsko-rekreacijska namjena:
 - UPU 5 – centar za zimske sportove «Sv. Gera» (R₁) u Rajakovićima,
 - UPU 6 – centar za odmor i rekreaciju (R₃) u Zorkovcu,
 - DPU 6 – sportski centar (R₄-1) u Malom Erjavcu,
 - DPU 12 – sportski centar (R₄-2) u Ozlju,.

Područja obuhvata prostornih planova određena su grafički u kartografskom prikazu br. 3.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora i br. 4. Građevinska područja.

Obveza izrade Urbanističkih planova uređenja ili Detaljnih planova uređenja utvrdit će se «Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Ozlja».

Do izrade urbanističkih i detaljnih planova uređenja mogući su sljedeći zahvati u prostoru:

1. Do donošenja Urbanističkog plana za dijelove naselja Ozalj, Podgraj, Soldatići, Lukšići Ozaljski, Goli Vrh Ozaljski, Požun i Vrhovački Sopot (UPU 1); i Slapno, Mali Erjavec, Jaškovo (UPU 2) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina stambene, poslovne, ugostiteljsko-turističke, javne i društvene namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja pomoćnih građevina uz postojeće građevine osnovne namjene prema uvjetima iz ovog Plana;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture;
 - nova izgradnja unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog plana, na građevnoj čestici ili prostornoj cjelini površine manje od 5 000m².
2. Do donošenja Detaljnih planova uređenja za zone javne namjene u Treščerovcu i Jaškovu (DPU 7 i DPU 8) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina javne namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture.
3. Do donošenja Urbanističkog plana uređenja i Detaljnog plana uređenja za zone gospodarske - proizvodne namjene «Lug» - Ozalj (UPU 3), dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina gospodarske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture;
 - nova izgradnja unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog plana.
4. Do donošenja Detaljnog plana uređenja za zonu gospodarske - poslovne namjene u Ozalju (DPU 1) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina gospodarske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina unutar izgrađenog dijela;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture;
 - nova izgradnja unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog plana.
5. Do donošenja Urbanističkog plana uređenja za zone ugostiteljsko turističke namjene u Polju Ozaljskom-Zorkovcu na Kupi (UPU 4), dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina ugostiteljsko turističke namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture.
6. Do donošenja Urbanističkog plana uređenja za športsko-rekreacijsku namjenu u Zorkovcu (UPU 6) dopuštena je:

- rekonstrukcija građevina športsko-rekreacijske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture unutar izgrađenog dijela građevinskog područja.
7. Do donošenja Detaljnog plana uređenja za športsko-rekreacijsku namjenu u Malom Erjavcu (DPU 6) dopuštena je:
- rekonstrukcija građevina športsko-rekreacijske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture.

II. Uvjeti korištenja površina izvan građevinskih područja

Površine izvan građevinskog područja obuhvaćaju poljoprivredne i šumske površine, ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište.

Na poljoprivrednim površinama treba razvijati ekološku poljoprivredu, tj. proizvodnju bez pesticida i drugih kemikalija. Okrupnjavanje zemljišnih posjeda, obiteljska gospodarstva i tradicionalne poljoprivredne grane osnova su budućeg razvoja poljoprivrede.

Korištenje šuma i šumskih zemljišta osnova je gospodarstva ovih prostora.

Gospodarsko korištenje gospodarskih šuma (Š1) podrazumijeva i održavanje biološke raznolikosti, obnovu vitalnosti i potencijala šuma. Svi zahvati trebaju se izvoditi u korist autohtonih vrsta drveća. Gospodarske šume koristiti će se i dalje za proizvodnju biomase uz sve važnije sporedne funkcije šuma.

U zaštitnim šumama (Š2) dozvoljena je samo sanitarna sječa.

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište na području grada koristi se za izgradnju naselja i infrastrukture.

Vodne površine koriste se u energetske svrhe, gospodarske (ribolov) i turističke aktivnosti.

3.4.2. Uvjeti zaštite prostora

3.4.2.1. Zaštita prirodne baštine

Za racionalno korištenje i upravljanje zaštićenim dijelovima prirode bilo bi potrebno uspostaviti sustav gospodarenja i aktivne zaštite kroz instituciju javne ustanove.

Županijskom planu Karlovačke županije, prethodila je izrada niza studija, među kojima je i "Studija zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti", gdje su obrađene mjere zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti koje treba poštivati na području Grada Ozlja.

Do proglašenja zaštite prirodne baštine za zahvate u prostoru obvezatno je ishoditi posebne uvjete zaštite prirode od nadležnog tijela državne uprave.

Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 70/05) razlikuje i definira 9 kategorija zaštićenih područja prirodne vrijednosti: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park šumu i spomenik parkovne arhitekture. Zaštićene prirodne vrijednosti raspoređuju se u razrede međunarodnog, državnog i lokalnog značaja.

Nacionalne parkove i parkove prirode proglašava Hrvatski sabor, te za njih donosi i prostorne planove. Stroge i posebne rezervate, proglašava Vlada Republike Hrvatske uredbom na prijedlog Ministarstva.

Ostale kategorije proglašava županijska ili Gradska skupština Grada Zagreba uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva i središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede i šumarstva, odnosno Vlada uredbom na prijedlog Ministarstva za područja koja se nalaze na području dvije ili više županija. Ako zaštitu predloži Ministarstvo, a odgovarajuće predstavničko tijelo ne donese akt o zaštiti u roku od tri mjeseca od primitka prijedloga, tu prirodnu vrijednost zaštićenom će proglasiti Vlada.

Unutar administrativnih granica Grada Ozlja (veći dio bivše općine Ozalj) dosad je, u smislu Zakona o zaštiti prirode, proglašen jedan lokalitet: park prirode Žumberak – Samoborsko gorje.

Nema sumnje da je to, s obzirom na nesporne prirodne vrijednosti ovoga područja, vrlo skromno i nedovoljno. Dosadašnja saznanja, uključujući i ona u evidencijama prostornih planova, ukazuju na potrebu većeg angažiranja u tom smjeru. Karlovačka županija bi trebala donijeti odgovarajuće akte o zaštiti pojedinih dijelova Kupe i Dobre, te ostalih dijelova prirodne baštine na području Grada.

1. Zaštićeni dijelovi prirodne baštine

PARK PRIRODE

Definicija

“Park prirode je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje s naglašenim estetskim, ekološkim, odgojno-obrazovnim, kulturno-povijesnim i turističko rekreacijskim vrijednostima. U parku prirode su dopuštene djelatnosti i radnje kojima se ne ugrožavaju njegove bitne značajke i uloge.”

Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje

Područje Žumberka i Samoborskog gorja, u ukupnoj površini od 333 km², proglašeno je Parkom prirode “Žumberak – Samoborsko gorje” (Zakon, NN 58/99).

Park prirode obuhvaća prostor 6 općina/Gradova:

- Ozalj,
- Žumberak,
- Jastrebarsko,
- Klinča selo,
- Krašić,
- Samobor.

Granica parka ide od istočne granice Grada (granica dviju županija), od Pavlovog brega u pravcu do rijeke Kupe, rijekom Kupom do državne granice sa Republikom Slovenijom.

Cjelovito sagledavanje Žumberačkog prostora, valorizacija prirodnih vrijednosti, te usmjeravanje razvoja u skladu primarne poljoprivredne proizvodnje i rekreativnih djelatnosti uvjetovalo je proglašenje parka prirode.

Park prirode pokriva značajan dio Grada Ozlja (42,55%). Do donošenja plana (u tijeku je izrada PPPPO) mjere provedbe za građevinska područja naselja i za građenje izvan građevinskih područja biti će propisane Prostornim planom uređenja Grada Ozlja za područje Parka prirode unutar granice Grada Ozlja. U Parku prirode se do donošenja PPPPO PP Žumberak Samoborsko gorje može vršiti samo rekonstrukcija postojećih građevina te interpolacija novih građevina unutar naselja te gradnja infrastrukturnih građevina.

Žumberačko gorje u geomorfološkom i pejzažnom smislu predstavlja jednu cjelinu izduženu u smjeru jugozapad-sjeveroistok doline oko 40 kilometara s površinom od 450 km². Sjeverna strana masiva koja pripada Republici Sloveniji, strmija je i znatno manje naseljena.

Osnovna fizionomija Žumberačkog gorja dana je izuzetnom kombinacijom šuma i prostranih livada nastalih djelovanjem čovjeka. Drugdje su livade, njive i naselja u dolinama, a vrhovi pod šumom. Ovdje obrnuto tako da ljudi žive «gore», a u šumu «ivicu», lozu, grm, idu «dolje». Prostrane livade na terenima od 500-1180 mnv (ima ih blizu 10.000ha) su osnovna i glavna kvaliteta od koje se polazi kod analize podobnosti masiva za turističku rekreaciju svake vrste.

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ (ZAŠTIĆENI KRAJOLICI)

Definicija

“Značajni krajobraz (zaštićeni krajolik) je prirodni ili kultivirani predjel veće estetske ili kulturno-povijesne vrijednosti, ili krajolik karakterističan za pojedino područje.”

U značajnom krajobrazu (zaštićenom krajoliku) nisu dopuštene radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.”

Stari grad Ozalj – okolica (reg.br. 609)

Zaštita je proglašena 1970.godine Odlukom S.O. Ozalj br. 01-1356/1-1969.

Srednjevjekovni frankopanski grad Ozalj je smješten na izvanredno slikovitim strmim liticama nad rijekom Kupom, u blizini slapova kojima Kupa prelazi iz uske doline u ravnicu. Strme litice u neposrednoj okolici grada obrasle su autohtonom i sađenom (parkovnom) vegetacijom koja je dosta dobro sačuvana i osigurava zeleni okvir starog grada. Ispod grada, sa sjeverne strane teče rijeka Kupa koja mu daje osobitu karakteristiku, a na obali između rijeke i grada prolazi željeznička pruga. Nasuprot gradu, na drugom obronku iznad ceste, nalazi se brijeg, koji gravitira neposredno na cestu. Cijeli je obronak predviđen za zaštitu radi blizine starom gradu i radi ekspozicije, koja je radi vidika okrenuta prema gradu. Zaštita obuhvaća k.č.br.: 115, 116/1, 116/2, 117/2, 117/4, 118, 119/1, 119/2, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 133, 134, 135/1-2, 136, 137, 138, 142/1, 151/3, 152/1, 153, 1152/1, 1152/2, 1152/3, 1152/4, 1152/5, 1152/6, 1156/1, 1156/3, 1156/4, 1156/6, 1157/6, 1160/3, 1200/5, 1318, dio 1313 KO Ozalj.

2. Evidentirani dijelovi prirode

- predloženi za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ (ZAŠTIĆENI KRAJOLICI)

Kupa - Dobra (dio obalnog pojasa)

Iako se glavne, pejzažne vrijednosti i zanimljivosti riječnih **dolina Kupe, i Dobre** nalaze uzvodno, nema sumnje da su te rijeke i unutar administrativnih međa Grada Ozlja zadržale dio svojih prirodnih kvaliteta. U skladu s tim, svi dosadašnji prostorno-planski elaborati traže zaštitu određenog pojasa uz rijeke u kategoriji zaštićenog krajolika. Ovim PPUG-om predlažu se za uvrštavanje u kategoriju zaštićenog krajolika dijelovi obalnog pojasa rijeke Kupe, te rijeke Dobre a sve kako je označeno na kartografskom prikazu br. 3. Uvjeti korištenja i zaštite prostora.

Dolina Kupe

Rijeka Kupa ulazi u prostor Grada s elementima kanjona, te u toku do Ozlja protječe kroz plitku i nisku vapnenu kršku zaravan. Kako je dolina Kupe u dijelu gdje prelazi iz brdskog u ravničarski tok relativno uska, a obale strme, nema većih poplavnih područja, osim u ravničarskom dijelu prije ušća Dobre.

U teritorijalnim međama Ozlja, ima pretežno nizinsku fizionomiju, pojedine reprezentativne dionice, vizure, odnosno vidikovce, specifične ambijentalne okolnosti ili čak dobro očuvane vrijednosti lokalnog graditeljstva duž Kupe.

Dolina Dobre

Rijeka Dobra prostorom Grada Ozlja posljednjih desetak kilometara i to granično sa Gradom Karlovcem.

U pejzažnom pogledu homogenija, bolje definirana i vjerojatno ima uvjete za cjeloviti obuhvat spomenutom kategorijom zaštite. Širina zaštitnog pojasa - načelno i okvirno - bila bi po 500 metara sa svake strane (na posebno vrijednim pejzažnim lokacijama može biti veća).

Zaštita ne isključuje gradnju i mnoge druge aktivnosti; očekuje se samo veći stupanj reda, potrebna je zaštita kao posebnih dijelova krajobraza uz poštivanje građevinskih područja i preciznije, prema tradicionalnom graditeljstvu, senzibilnije lokacijsko-građevinske uvjete. Po potrebi, može se odrediti i obveza izrade posebnog prostornog plana.

Kulturni krajolik

Kulturni krajolik, odnosno prostorna baština, označava područja izraženog kvalitetnog spoja kulturne baštine i prirodnih osobitosti prostora. To su prostori skladnog i esatetskog antropogenog djelovanja u prirodnom krajoliku u obliku naselja (sela, zaseoci, burgovi, kurije, dvorci i dr.) okruženih krajolikom u neposrednoj funkciji naselja vinogradi, oranice, livade, šume, ponegdje parkovi i perivoji. Kroz kulturni krajolik direktno očitavamo identitet prostora kroz međudjelovanje čovjeka i prirode. U ovim područjima potrebno je očuvati i unaprijediti prepoznate i utvrđene vrijednosti, ali i omogućiti revitalizaciju kroz odrednice održivog razvoja (eko turizam, škole u prirodi, proizvodnja zdrave hrane i dr.).

Na prostoru Grada Ozlja prepoznamo izrazito puno zona kulturnog krajolika u raznim oblicima, a najveća je područje Žumberka koji nosi vrijednosti obilježja i Parka prirode, zbog svojih geomorfoloških obilježja, estetskih vrijednosti naselja i oblikovanja krajolika, nastalih višestoljetnim djelovanjem čovjeka. Tradicionalni oblici naseljenosti, način života i rada u prostoru gotovo su nenarušeni na cijelom prostoru. U prvom redu zbog izoliranosti prostora, gospodarske nerazvijenosti i male gustoće naseljenosti. Osim Žumberka ističe se vrijednost prostora kulturnog krajolika pobrđe Svetica sa Pavlinskim samostanom i crkvom BDM i obrađenim brežuljkastim padinama u vinogradima i oranicama i šumom s proplancima.

Kultivirani krajolik

Doline rijeka Kupe i Dobre svojim vodotokom, poljodjelski obrađenim prostorima uz Kupu, a ponegdje stjenovitim i strmim pošumljenim padinama koje se spuštaju sve do vode vrijedni su kultivirani krajolici.

Zona «Šljunčara» od osam jezera nepravilnog oblika, okružena šumom i livadama predstavlja kultivirani krajolik koji sintetizira osobitosti nizinskog prostora nastalih antropogenim djelovanjem čovjeka vađenjem šljunka na tlu bogatom ovim materijalom, a udaljenim od prometnica i naselja. Sve to osigurava kvalitetu prostora i očuvanje prirodnih osobitosti flore i faune.

Na tom prostoru imaju staništa rijetke ptice močvarice: bijele čaplje, plovke i orlovi što prostoru daje vrijednost i s ornitološkog aspekta.

Glede modaliteta za očuvanje svakako je potrebno zadržati sportsko-rekreacijsku i izletničku funkciju. Moguća su minimalna uređena plaža, sanitarni čvorova, tuševa, zgrada za izjamljivanje čamaca i sličnih objekata u funkciji kupališta ili za rekreaciju, natjecanje i sport.

Objekti trebaju biti prizemni, izduženog tlocrta, izvedeni drvom, dvostrešnoga krovišta pokrivenog sa drvenom šindrom ili utorenim crijepom.

U neposrednoj blizini nekako ne graditi stambene i gospodarske zgrade niti bilo kakove izvore zagađivanja (tvornice, farme, štale...).

Vidikovci

Identifikacija karakteristične slike prostora kao bitnog činitelja identiteta i prepoznatljivosti sredine očituje se kroz karakteristične vizure. Ostvaruju se duž uobičajenih trasa i pravaca komunikacija, cesta, staza i planinarskih puteva, ili s istaknutih mjesta – vidikovaca. Vizualna analiza prostora pokazuje da je estetska kvaliteta žumberačkog područja velikim dijelom rezultat brojnih horizonata, simultanog sagledavanja niza prostornih planova.

Vidikovci kao mjesta s kojih se pružaju izuzetne vizure na neposredno i šire područje, imaju visoku perceptivnu ulogu i zanimljive su točke za izletnike i posjetitelje. Stoga bi te prostore trebalo čuvati od izgradnje koja bi onemogućila vizure i orijentaciju s njih. Odnosno ta bi mjesta trebalo opremiti kao vidikovce – postaviti klupe, dalekozore i sličnu opremu, te ih obilježiti odgovarajućom vizualnom signalizacijom.

Ističu se lokacije Sv. Križa u Loviću Prekriškom, Zorkovcu, Vivodini, Radatovićima, Svetičkom Hrašću, Sekulićima, Brašljevićima.

Vizure u kontinuiranim potezima

Duž cestovnih komunikacija koje povezuju naselja, zahvaljujući reljefnim formama i otvorenosti prostora, ostvaruju se karakteristične vizure, na naselja, dijelove pejzaža formirajući karakterističnu sliku prostora. Karakterističnim slikama definira se vizualni identitet prostora. Naročito su ekspresivne slike koje se pružaju s ceste prema Vivodini, od Svetičkog Hrašća, Velikog Erjavca do Svetica i Malog Erjavca, ceste prema Vrhovcu, te od Vrhovca prema Kupskoj dolini.

POSEBNI REZERVAT

Vrhovi Žumberka – područje oko Sv. Gere ističu se po svom florističkom sastavu koji je uvjetovan znatnom nadmorskom visinom.

SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE

Park u Gornjem Pokupju

Park se nalazi oko Turkovog Dvorca u neposrednoj blizini Kupe i odlikuje se raznolikim dendrološkim inventarom.

Park oko dvorca Jaškovo

Park oko dvorca predstavlja danas samo ostatak njegovanog parka. Relativno je očuvana aleja kestenova.

Park u Treščerovcu

Park je smješten oko starog dvorca uz rijeku Kupu.

Sve parkove trebalo bi sačuvati ili obnoviti u izvornom obliku, odnosno vršiti redovitu zamjenu uništenih ili nepovratno oštećenih biljaka, istovrsnim školovanim sadnicama. Nova izgradnja na području parkova nije dozvoljena, a eventualnu postojeću koja nije u skladu s osnovnom namjenom predvidjeti za izmještanje, odnosno uklanjanje.

3. Zaštićene biljne i životinjske vrste

Divlje svojte koje su ugrožene ili rjetke, zaštićuju se kao strogo zaštićene svojte i zaštićene svojte.

Divlje svojte čine:

- primjerci samoniklih biljaka, gljiva i slobodnoživućih životinja te njihovi uzgojeni primjerci,
- njihovi razvojni oblici (jaja, ličinke, kukuljice, sjemenke, plodovi, miceliji i dr.),
- njihovi dijelovi i derivati,
- i od njih dobiveni lako raspoznatljivi proizvodi.

Zabranjeno je branje, skupljanje, uništavanje, sječa ili iskopavanje samoniklih strogo zaštićenih biljaka i gljiva.

Strogo zaštićene životinje zabranjeno je:

- namjerno hvatati, držati i/ili ubijati,
- namjerno oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, gnijezda ili legla, te područja njihova razmnožavanja ili odmaranja,
- namjerno uznemiravati, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije, ako bi uznemiravanje bilo značajno u odnosu na ciljeve zaštite,
- namjerno uništavati ili uzimati jaja iz prirode ili držati prazna jaja,
- prikrivati, držati, uzgajati, trgovati, uvoziti, izvoziti, prevoziti i otuđivati ili na bilo koji način pribavljati i preparirati.

3.4.2.2. Zaštita kulturno povijesne vrijednosti

Državni i društveni interes za graditeljsku baštinu, izražen organiziranom brigom države ili tijela lokalne vlasti i samouprave, temeljna je pretpostavka aktivne zaštite. On rezultira određivanjem politike prema povijesnim građevinama i cjelinama, njihovim ugrađivanjem u državne, regionalne i lokalne gospodarske i prostorne planove.

Oblici zaštite spomenika kulture proizlaze iz načina suvremene valorizacije graditeljskog nasljeđa i povijesnih cjelina. Temeljem analize stanja karakterističnih oblika naseljenosti prostora Grada i stupnja njihove ugroženosti, te mogućnosti prezentacije spomeničkih svojstava kroz integriranje u suvremeni život, određuju se modaliteti i režimi zaštite.

Zaštitu kulturne baštine treba provoditi integralno na stručnoj, a naročito društvenoj razini, što podrazumjeva rad stručnih i znanstvenih ustanova, te javnih ustanova i svakog pojedinca u društvu.

Specifičnost zaštite određena je valorizacijom i klasifikacijom kulturno-povijesnih vrijednosti u prostoru.

Prioriteti u sklopu prostornog planiranja

- intenzivna inventarizacija, ponovno stručno vrednovanje i kategorizacija dobara graditeljske baštine te izrada konzervatorske podloge
- poticanje istraživanja graditeljske baštine, a osobito arheoloških zona i lokaliteta na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukture ili određenih djelatnosti

Ocjena stanja

Stanje kulturne baštine u jednom prostoru dijeli sudbinu stupnja razvoja tog prostora; kulturnu baštinu nije moguće shvaćati isključivo kao kulturnu vrijednost mimo mogućnosti i svijesti sredine u kojoj se

nalazi; tokovi i putevi tzv. aktivne zaštite spomeničkog blaga ne mogu ići mimo tih odrednica ne uvažavajući temeljne prostorne odnose i stupanj razvoja sredine u užem i širem smislu. Na taj način tretman spomenika neposredno je vezan uz kompleksni pojam prostornog razvoja. Zaštita se tako prikazuje povijesnom kategorijom neposredno korespondentna prostoru i vremenu, pa tako i jezik i pretpostavke za zaštitu nisu u okvirima očekivane tehnologije, nego se direktno dodiruju s pojmovima gospodarskog razvoja, demografije, sociologije, inženjerstva, urbanizma i sl.

Gospodarski interes upozorava na graditeljsku baštinu kao na gospodarski resurs. Interes za ulaganje u baštinu radi njezine primjerene iskoristivosti, prema primjerenoj uporabi njezinih gospodarskih potencijala, izuzetno je važan. On podliježe ograničenjima koje nalaže posebnost objekata i cjelina baštine i ne može biti nadređen vrijednostima baštine. Usklađivanje interesa najdelikatniji je zadatak.

Dok su povijesne urbane cjeline kako-tako zaštićene, ruralna povijesna naselja, zbog nepostojanja učinkovitih zaštitnih mehanizama, intenzivno gube svoja povijesna obilježja. Proces preobrazbi koji je zahvatio ruralne prostore nepovratno briše granice kulturnih regija i otežava definiranje prostora (makrocjelina) sličnih tradicijskih oblika.

U izuzetno su teškom stanju brojne povijesne građevine, ruševine svih grupa i vrsta te arheološki lokaliteti, i pojedinačno i u kompleksima, bez obzira na njihovo značenje i smještaj. Pojavni oblici, rasprostranjenost i nedostatan stupanj istraženosti svrstava arheološka nalazišta u najugroženju kategoriju kulturne baštine prilikom svih aktivnosti u prostoru, a u praksi osobito pri realizaciji kapitalnih infrastrukturnih investicija.

U okviru konzervatorske podloge koja je izrađena za ovaj plan detaljnije je obrađeno cjelokupna graditeljska baština.

Opće stanje graditeljske baštine na ovom području značajno je pogoršano.

Podaci o stanju u prostoru – stanje zastupljenosti i pravne zaštite

Podaci o zastupljenosti i pravnoj zaštiti kulturne baštine navedeni u ovom Planu temelje se na zadnjem revidiranom popisu izrađenom za potrebe PPU Karlovačke županije. Međutim važno je napomenuti da je postupak evidentiranja i pravne zaštite stalni, kontinuirani proces, koji je u najužoj vezi sa stupnjem stručne i znanstvene istraženosti područja. Također je važno napomenuti da je u postupku kompletna revizija spomeničke baštine, odnosno njene evidencije i pravne zaštite, što će utjecati na ovdje iznesene popise. Brojčano stanje kulturnih dobara na terenu je u nesrazmjernom odnosu s njihovom pravnom zaštitom.

Inventarizacija nepokretnih kulturnih dobara po vrstama

Nepokretna kulturna dobra sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. Kulturna dobra Grada Ozlja podijeljena su po vrstama u slijedeće skupine:

- 1.0. Povijesna naselja i dijelovi povijesnih naselja
- 2.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi
- 3.0. Sakralne građevine
- 4.0. Građevine niskogradnje
- 5.0. Javna plastika (česme, bunari, izvori)
- 6.0. Etnološka baština
- 7.0. Memorijalni spomenici
- 8.0. Arheološki lokaliteti
- 9.0. Povijesne komunikacije
- 10.0. Kulturni krajolik
- 11.0. Pokretna kulturna baština

Za sva kulturna dobra koja su navedena u Popisu kulturnih dobara vrijede odrednice Zakona o zaštiti kulturnih dobara, bez obzira na njihov trenutačni pravni status. Pravni status zaštite obuhvaćen je slijedećim kategorijama:

R	registrirano kulturno dobro, upisano u Registar
P	preventivno zaštićeno kulturno dobro
E	evidentirano kulturno dobro
N	kulturno dobro koje do sada nije bilo evidentirano

PZ kulturno dobro predloženo za zaštitu preventivnim rješenjem
ZPP kulturno dobro zaštićeno prostornim planom
ZPPŽ kulturno dobro zaštićeno prostornim planom županije

Pojedinačne građevine i sklopovi, vrednovani su kategorijama: 1. (nacionalnog), 2. (regionalnog), 3. (lokalnog značenja), za kulturna dobra koja su registrirana, preventivno zaštićena, predložena za zaštitu ili zaštićena prostornim planom.

Povijesna naselja i dijelovi povijesnih naselja pripadaju kategoriji urbanih i ruralnih naselja. Povijesne civilne građevine i sklopovi pripadaju vrsti fortifikacijskih građevina, stambenih građevina, građevina javne i gospodarske namjene. Sakralne građevine podijeljene su na crkve, kapele, poklonce i raspela.

Vrednovanjem zatečenih kulturno povijesnih vrijednosti u prostoru prema suvremenim europskim standardima zaštićene su i slijedeće vrste: građevine niskogradnje, memorijalne građevine i obilježja, povijesne komunikacije i njihova oprema, te etnološka baština.

Cijeli prostor Grada Ozlja je prostor sa povijesnim kontinuitetom i očuvanim oblicima prisustva čovjeka u prostoru, u vidu graditeljske baštine, arheoloških nalaza, te očuvanim prirodnim osobitostima kulturnog krajolika.

Terenska istraživanja

Reambulacijom terena za potrebe izrade konzervatorske podloge izvršena je revizija popisa i stanja baštine, te temeljitim sagledavanjem prostora utvrđen veliki broj kulturno povijesnih vrijednosti koja do sada nisu bila evidentirana (sakralni, profani, etnološki-tradicijski). Za sva naselja utvrđeno je njihovo vrednovanje kategorijom od 01 do 04 ili novo, određen je prijedlog zaštite i utvrđeno je koja su naselja u sklopu Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje.

Evidencija spomeničke baštine i smjernice zaštite

• Povijesna naselja i dijelovi naselja

Na cijelom području obuhvata planom narodno graditeljstvo je u lošem stanju:

- mnoge kuće su napuštene i već su dugo izložene propadanju,
- nastanjene zgrade su nedovoljno održavane, a ukoliko su izvedeni zahvati održavanja uglavnom su u neskladu s naslijeđenim značajkama i materijalima,
- u najvrijednijim izvornim okućnicama žive stari ljudi vrlo lošeg imovinskoga stanja i nemaju sredstava za održavanje i obnovu zgrada,
- područje viograda, potezi uz rijeke i vidikovci, u posljednjih tridesetak godina izgrađeno je predimenzioniranim vikendicama.

Generalne promjene u seoskim naseljima – smanjivanje broja stanovnika, nestajanje ruralnog načina života, gubljenje organizacije prostora u naselju i na okućnici, gubljenje narodnoga graditeljstva.

Paralelno s navedenim promjenama događalo se popunjavanje raspoloživih parcela novim zidanicama, nizanje uz ceste, srastanja manjih seoskih naselja u prigradska koja su postala i u administrativnom pogledu dio gradskoga područja ili srastanje naselja tako da je izgubljen prepoznatljiv početak i kraj povijesnoga naselja, a izgubljena je zauvijek i prvobitna izvorna tipologija naseljavanja.

Zbog svega navedenoga perspektiva i opstanak seoskih naselja i zgrada narodnoga graditeljstva vrlo je upitna, pa čak i alarmanantna.

Sociološki i ekonomski uzroci se nakupljaju već pedesetak godina, ima ih nekoliko, a najveći je što sela kao mjesto življenja i privređivanja su posve zapostavljena i nedovoljno valorizirana u društvu. Stoga proces iseljavanja u veće centre traje već pola stoljeća. To je svakako negativno i za seoske i za gradske sredine koje postaju nova mjesta obitavanja.

Ekonomske migracije iz sela prema gradovima ostavile su vidljiv trag na seoskim naseljima. Nastale promjene prouzročile su degradaciju privređivanja (poljodjelstvo, stočarstvo), tradicijskih znanja i umijeća, transformaciju prostora i graditeljstva. Stanovništvo koje je ostalo na selu najčešće imitira grad, ruši stare tradicijske kuće, nove gradi izvan povijesne matarice oblikovno posve strane kraju i podneblju, zapušta javne sadržaje kao što su bunari, lokve, mlinovi, pilane, a u posljednje vrijeme škole, željezničke postaje i sve druge zajedničke i javne sadržaje.

U naseljima nedostaju:

- osnovni sadržaji kao što su ljekarne, ambulante, dućani, škole i prometne veze i sl.
- ekonomska sigurnost (kroz otkupe seoskih proizvoda, druge oblike privređivanja na selu, osim mlijeka koje se otkupljuje u samo nekoliko naselja, drugo se ništa ne otkupljuje, iako npr. voća ima u izobilju),
- subvencije, kreditiranja za obnovu tradicijskih zgrada,
- kreditiranje ili poticanje na ruralno privređivanje (proizvodnja neke vrste voća, povrća, peradi, blaga, isl.).

Mlinovi su izvan funkcije, manje ili više zapušteni, a u pravilu su bez vanjskog mehanizma: kotača, osovine, brane, sustava za regulaciju visine i količine vode i niza drugih detalja koji su bitni za funkcioniranje ovoga prilično složenoga postrojenja. Još su uglavnom prepoznatljivi jazovi (jaže, bentovi).

Unatoč svemu tome tradicijsko graditeljstvo se ipak, iako sporadično zadržalo u cijelom prostoru pa čak i u samom gradskom središtu.

U posljednjih tridesetak godina dogodile su se promjene glede lokacije novih okućnica. Mahom se formiraju uz cestovne pravce izvan uobičajene strukture i povijesnih skupina što je posebno uočljivo uz značajnije prometne pravce.

Izvedene nove zgrade nemaju nikakve značajke regionalnog graditeljstva. Predimenzionirane su, oblikovno imitiraju gradske, uglavnom nekih drugih sredina i podneblja, a najveći broj novih zgrada ostaje nedovršen. Kod uređenja okućnica koriste se beton i različiti konfekcijski dekorativni detalji. Sve ove značajke su neprihvatljive u daljnjem planiranju.

Može se zaključiti da su zgrade i stambene i gospodarske građene u posljednjih 30 godina atipične za seoske aglomeracije i da su umanjile vrijednost naseljima i krajobrazima. Nadasve su vinogradarske kućice (hisovi) izvođene u neskladu s tradicijskim kao i sa prvotnom funkcijom. Nove zgrade su izvedene kao predimenzionirane katnice koje imaju ulogu zgrade za povremeno stanovanje.

Valorizacija i klasifikacija povijesnih naselja

Uzimajući u obzir sve prostorne i graditeljske elemente provedeno je vrednovanje i data je kategorija svakom naselju.

Vrednovanje se temelji na očuvanosti šireg seoskog prostora, stupnju očuvanosti tipa naselja, tradicijskih elemenata, omjera između očuvanosti izvornih zgrada i novoizvedenih, te niza drugih elemenata.

Kategorija obuhvaća 5 stupnjeva: 01, 02, 03, 04 i N.

Najvrjednija seoska naselja odnosno dijelovi naselja ocijenjena su sa 01, a najmanje vrijedna sa 04 i N. U slučaju da se dio naselja ili zaselka razlikuje po vrijednosti od cijelog naselja, to je posebno istaknuto pa je stoga nekoliko naselja dobilo dvojni valorizaciju.

01 – ruralna cjelina

Ovu kategoriju dobila su ona naselja u kojima je sačuvana tradicijska organizacija prostora, izvorna tipologija, okućnice formirane stambenim i gospodarskim zgradama, očuvani pojedinačni objekti tradicijskoga graditeljstva. U ovim naseljima novoizvedena arhitektura je posve sporadična.

02 – dio ruralne cjeline, potez ili zaselak

Ako je unutar naselja koje je izgubilo tradicijske značajke očuvan veći potez, skupina okućnica ili zaselak. Ovu kategoriju dobila su ona naselja koja do danas imaju prepoznatljivu tradicijsku organizaciju prostora.

03 – ruralni kompleks

Kategoriju 03 imaju naselja koja su izgubila tradicijske značajke zbog novoizvedenih zgrada koje su narušile tradicijske elemente prostora i graditeljski fond, a unutar njega očuvane su manje skupine tradicijskih objekata ili kompletne okućnice, ili drugi povijesni kompleksi.

04 – pojedinačni ruralni objekti

Ako je unutar nove izgradnje sačuvano nekoliko pojedinačnih stambenih ili gospodarskih objekata tradicijske arhitekture.

Zone zaštite kulturno povijesnih cjelina

U cilju očuvanja graditeljske baštine i tradicijskog naselja i same slike prostora određene su zone zaštite povijesnih cjelina i ekspozicije naselja, definirane kao **zona zaštite povijesne cjeline** i kao **kontaktna zona**.

Zona zaštite uključuje povijesni prostor naselja s očuvanom matricom, mrežom cesta i seoskih putova, parcelacijom i pripadajućom tradicijskom arhitekturom stambenih i gospodarskih zgrada na okućnici.

Kontaktna zona obuhvaća prostor koji okružuje naselje, čini njegovu ekspoziciju u prostoru. Gotovo sva naselja ozaljskog kraja vrijedne povijesne strukture su zbog svoje lokacije i dinamičnog krajobraza saglediva iz niza kutova, točaka prilaznih cesta ili s vidikovaca. Zona označava područja gdje uglavnom ne postoji mogućnost širenja naselja, gdje su bitni elementi očuvanja kvalitetnih vizura, arhitektonskih i krajobraznih vrijednosti.

Sva naselja zbog svojih visokih prostornih, urbanističkih i arhitektonskih kvaliteta treba detaljnije obraditi. To se odnosi na konzervatorsko urbanističku analizu i valorizaciju prostorne organizacije i matrice, inventarizaciju i arhitektonsko dokumentiranje povijesne građevne strukture, te analizu mogućih smjerova širenja građevinskih područja.

- **Mlinovi**

Mlinovi-vodenice

U povijesti poznati od rimskoga razdoblja, funkcionirali su na svim vodotocima sve do dvadesetak godina unatrag, a svako selo imalo je nekoliko mlinova.

Na ovom prostoru postojao je tip mlina sa horizontalnom osovinom i velikim kotačem s lopaticama.

Uglavnom su jednostrojni ili dvostrojni, a najčešći broj postrojenja je 2 ili 4.

Prema kartografskim izvorima, dvadesetoga stoljeća na vodotocima u sadašnjim granicama Grada Ozlja bilo je oko tridesetak mlinova - vodenica. Danas ih je očuvano 6 (ubrajaju se one zgrade kod kojih je sačuvano krovništvo), izvan funkcije su i u lošem su stanju. U funkciji je samo 1 mlin. (postrojenje ugrađeno u stambeni objekt, Erjavec Mali 52)

Mlinovi na rijeci Kupi

Ilovac-očuvano samo kameno ziđe zgrade i «bent»

Obrež Vivodinski-očuvano kameno ziđe, funkcionirao do 1970.g. , imao je 5 kotača, vl: Benković Antun

Mlinovi na rijeci Dobri

Jaškovo - vlasnik Darko Grdunac (Jaškovo 99) , očuvana zgrada i veći dio postrojenja, mlin izvan funkcije

Mlinovi na Kamanjici

Vrškovac - zgrada izvedena kamenim škrljicama, a djelomično kanatnom konstrukcijom, locirana na izduženoj livadi u blizini glavne prometnice, mlin izvan funkcije.

Vrškovac - zgrada locirana u kanjonu, izvedena kamenim škrljicama, uz uže južno pročelje prigradena nadstrešnica, mlin izvan funkcije, vanjsko postrojenje uništeno, unutrašnje u velikoj mjeri očuvano. Na dovratniku urezana godina i tekst «1881 načinio Anton Guštin». Danas su vlasnici: Mirko i Ferko Guštin.

Mlin na potoku Bukovica

Zaluka – zgrada zidana kamenom, natkrivena dvostrešnim krovništem, vanjski kotač sa postrojenjem povezan horizontalnom osovinom. Mlin nije u funkciji od 1980 .g., a stanje u kojem se nalazi je prilično loše. Vlasnica je Marica Tomašić (Želebej), živi u Sloveniji.

Mlin na potoku Takalica (stariji naziv Paver)

Erjavec Mali k. br. 52, vl- Stojšić Ivan, mlinsko postrojenje 1973.g. ugrađeno u novu obiteljsku kuću, nalazi se u funkciji.

Mlinovi na potoku Sušica

Radatovići, - sačuvani su samo dijelovi ziđa: Bulića, Žučakov, Bofarrov, Jabin, Radovinac (Akin) i Kljajin mlin

Mlinovi na potoku Babincu

Brašljeвица-sačuvani temelji manje kamene zgrade, a u funkciji je bio do 1980.g.

Mlinovi na potoku Potoku

Tomašnica (zaselak Marulji), k. br. 31, kamena zgrada prislonjena uz stambeni objekt. Zgrada je u lošem stanju, postrojenje uglavnom nije sačuvano. Mlin nije u funkciji od 1950.g.

Tomašnica (zaselak Vuljanići), očuvano je samo dio kamenoga ziđa

Tomašnica (na lokalitetu Mačak), očuvani samo kameni temelji

Mlinovi na pogon električne energije

Škaljevica broj 16- zidana zgrada izvedena 1942.g. oslikanih rubova, na glavnom pročelju vidljiv natpis crnom bojom »mlin«. Očuvano je postrojenje i povremeno je u funkciji.

Erjavec Veliki, k. br. 2 - mlin, danas izvan funkcije, sačuvan manji dio postrojenja

Erjavec Mali, k.br. 4.-zidanica u kojoj je suvremeno postrojenje, funkcionira od 1970.g. i danas je u pogonu.

• Arheološke zone, lokaliteti i nalazi

Na području Grada Ozlja, osim Starog grada Ozlja, nalaze se samo evidentirani arheološki lokaliteti. To je rezultat, prije svega, slabe istraženosti a ne važnosti i brojnosti pojedinih arheoloških lokaliteta. U svakom slučaju arheološki lokaliteti, istraženi i potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet naroda i prostora u mikro i makroregionalnom smislu. Svi arheološki lokaliteti označeni su na karti u mjerilu 1:25000. Veoma rijetko su istraživani što je uglavnom odraz loše financijske situacije društva, ali i pristupa takvim kulturnim dobrima. Izvjestan pomak, odnosno intenzivnija istraživanja provedena su na području Starog grada Ozlja u sklopu njegove obnove.

Grad Ozalj u arheološkom smislu može se izdvojiti po velikom broju slučajnih, ali veoma vrijednih arheoloških nalaza koji su nalaženi na ovom prostoru. Vrijedni i kulturno svjesni ljudi ovog kraja već više od 120 godina usrećuju arheologe i obogaćuju znanstvenu literaturu pregrštom novih spoznaja o bogatom životu ovog kraja kroz vrijeme.

Arheološka istraživanja i iskopavanja, te njihova prezentacija u turističke svrhe danas mogu biti veoma pogodan oblik promocije ali i financijske iskoristivosti za zajednicu. Stoga su promišljanja u tom smislu potrebna na sveopće zadovoljstvo.

Arheološka iskopavanja, uglavnom zaštitnog karaktera, vršena su samo na manjem broju lokaliteta kao što su:

- OZALJ, Stari Grad
- OZALJ, Poljice.

Upravo zbog stupnja neistraženosti arheološki se lokaliteti svrstavaju u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara. Većina lokaliteta indicirana je na temelju pregleda terena, prijašnjih slučajnih nalaza, no jedan broj čini skupina potencijalnih nalazišta, pretpostavljenih na temelju indikativnih toponima, geomorfološkog položaja, povijesnih podataka, kontinuiteta naseljavanja i sl.

TABELARNI POPIS NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA PO VRSTAMA

1.0. Naselja i dijelovi naselja s očuvanim povijesnim obilježjima

		Status zaštite sada	Prijedlog statusa zaštite	Prijedlog kategorije
1.1.	Urbana naselja			
1.1.1.	Ozalj	N	ZPP	03
1.2.	Ruralna naselja			
1.2.1.	Badovinci	N	ZPP	03
1.2.2.	Brašljeva	N	PZ	01
1.2.3.	Bratovanci	N	ZPP	03
1.2.4.	Brezje Vivodinsko	E	ZPP	03
1.2.5.	Budim Vivodinski	N	ZPP	03
1.2.6.	Dančulovići	N	ZPP	03
1.2.7.	Dojutrova	N	PZ	03/02 g. selo
1.2.8.	Doljani Žumberački	N	ZPZ	02
1.2.9.	Dragoševci	N	PP	03
1.2.10.	Dučići	N	ZPP	03
1.2.11.	Dvorište Vivodinsko	N	PZ	01
1.2.12.	Ferenci	N	ZPP	03
1.2.13.	Furjanići	N	ZPP	03
1.2.14.	Galezova Draga	N	ZPP	03
1.2.15.	Gorniki Vivodinski	N	ZPP	03
1.2.16.	Gornji Lović	N	ZPP	03
1.2.17.	Gornji Oštri Vrh Ozaljski	N	ZPP	03
1.2.18.	Grdun	N	-/PZ	02/04 Karabogdani

1.2.19.	Gudalji	N	ZPP	03
1.2.20.	Hodinci	N	ZPP	03
1.2.21.	Hrastovica Vivodinska	N	PZ	02
1.2.22.	Kamenci	N	ZPP	03
1.2.23.	Kašt	N	ZPP	03
1.2.24.	Kuljaji	N	ZPP	03
1.2.25.	Kunčani	N	ZPP	03
1.2.26.	Liješće	N	PZ	02/01g.selo
1.2.27.	Lović Prekriški	N	ZPP	03
1.2.28.	Lukšići Ozaljski	N	ZPP	03
1.2.29.	Mali Erjavec	N	PZ	04/02 Lugani
1.2.30.	Obrež Vivodinski	N	ZPP	03 Žapčići
1.2.31.	Pečarići	N	ZPP	03
1.2.32.	Pilatovci	N	ZPP	03
1.2.33.	Podgraj	N	ZPP	03
1.2.34.	Popovići Žumberački	N	ZPP	03
1.2.35.	Radatovići	N	ZPP	03
1.2.36.	Rajakovići	N	ZPP	-/03 Gaj
1.2.37.	Rujevo	N	ZPP	03
1.2.38.	Sekulići	N	PZ	01
1.2.39.	Sršići	N	ZPP	03
1.2.40.	Stojavnica	N	ZPP	03
1.2.41.	Svetičko Hrašće	N	PZ	04/02 Vukin Vrh
1.2.42.	Škaljevica	N	ZPP	03
1.2.43.	Tomašnica	N	-/PZ	04/02 Potočko Selo
1.2.44.	Trg	N	-/PZ	04/02 1 cjelina
1.2.45.	Varaštovac	N	PZ	02
1.2.46.	Veliki Erjavec	N	PZ	02
1.2.47.	Vrhovac	N	-/PZ	04/02 Bakarići
1.2.48.	Vrškovac	N	ZPP	03
1.2.49.	Vuketić	N	ZPP	03
1.2.50.	Zorkovac	N	-/PZ	04/02 Krašići

2.0. Zone krajolika

2.0.1.	Park prirode Žumberak-Samoborsko Gorje (dio parka u granicama Grada Ozlja)			
2.0.2.	Svetice	N	ZPP	
2.0.3.	«Sljunčara-jezera»	N	ZPP	

3.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi

3.1. Fortifikacijske građevine

3.1.1.	Ozalj, Stari grad	R	R	01
3.1.2.	Zorkovac na Kupi, bunker iz NOB uz ž. most	N	ZPP	03

3.2. Stambene građevine

3.2.1.	Doljani, stambena kuća 6	N	PZ	02
3.2.2.	Gornje Pokupje, dvorac Turk	P	PR	02
3.2.3.	Kašt, kurija župnog dvora	N	PZ	02
3.2.4.	Mali Erjavec, stambena kuća br. 19.	N	PZ	02
3.2.5.	Slapno, stara zgrada šumarje br. 24, stambena kuća	N	ZPP	03
3.2.6.	Svetičko Hrašće, dvor Hrašće	P	PR	02
3.2.7.	Vivodina, kurija župnog dvora	E	PZ	02
3.2.8.	Vivodina, stambena kurija s gosp.obj.br.1.	N	PZ	02
3.2.9.	Zorkovac, dvor Zorkovac	E	PZ	02
3.2.10.	Ozalj, vila Schlicht	N	ZPP	03

3.3. Građevine javne namjene

3.3.1.	Jaškovo, dvor Jaškovo	R	R	02
3.3.2.	Kašt, stara škola	N	ZPP	03
3.3.3.	Mali Erjavec, stara škola	N	ZPP	03
3.3.4.	Ozalj, šumarja,	N	PZ	02
3.3.5.	Ozalj, restoran «Ozljanka»	N	ZPP	03
3.3.6.	Sekulići, planinarski dom	P	PZ	02
3.3.7.	Treščerovac, dvor Treščerovac	E	ZPP	03
3.3.8.	Vivodina, stara škola	N	ZPP	03
3.3.9.	Vrhovac, Plepelić dvor	P	PR	02
3.3.10.	Zorkovac, željeznička postaja	N	ZPP	03

3.4. Građevine gospodarske namjene

3.4.1.	Jaškovo, mlin na Dobri	E	PZ	02
3.4.2.	Ozalj, HE Ozalj	P	PR	02
3.4.3.	Tomašnica, Marulja 30, 31 – mlin s gospodarskim objektima	N	PZ	
3.4.4.	Vrškovac, mlin na potoku Kamenica	N	PZ	02
3.4.5.	Vrškovac, mlin na potoku Kamenica	E	PZ	02

4.0. Sakralne građevine

4.0.1.	Badovinci, grkokatolička crkva Sv. Nikole	E	ZPP	02
4.0.2.	Brašljeva, grkokatolička kapela Sv. Jurja	N	PZ	02
4.0.3.	Bratovanci, kapela poklonac	E	ZPP	03
4.0.4.	Brezje Vivodinsko, Doljci, raspelo	E	PZ	02
4.0.5.	Dančulovići, grkokatolička kapela Sv. Duha	E	PZ	02
4.0.6.	Dančulovići, Balići, poklonac Majke Božje, ruševine	E	ZPP	03
4.0.7.	Dojutrova, crkva Sv. Jurja	E	PR	02
4.0.8.	Dragoševci (administrativno Keseri), grkokat. Kapela Presvete Bogorodice	N	ZPP	
4.0.9.	Dragoševci, poklonac Majke Božje	N	ZPP	03
4.0.10.	Rajakovići, Sv. Gera, crkva Sv. Ilija	E	PR	02
4.0.11.	Dučići, poklonac sv. Jurja	N	ZPP	03
4.0.12.	Durlinci, kapela Sv. Blaža	E	PZ	02
4.0.13.	Ferenci, Gornji Ferenci, kapela sv. Duha	E	PZ	02
4.0.14.	Fratrovci Ozaljski, kapela sv. I. Krstitelja	E	PZ	02
4.0.15.	Gornji Lović, kapela sv. F. Ksaverskog	E	PZ	02
4.0.16.	Gudalji-Bulići, poklonac sv. Nikole	N	ZPP	03
4.0.17.	Jaškovo, kapela Sv. Petra i Pavla	E	PZ	02
4.0.18.	Kamenci, poklonac Srca Marijina	N	ZPP	03
4.0.19.	Kašt, grkokatolička žc Sv. Antuna Velikog	E	PZ	02
4.0.20.	Kuljaji, poklonac Majke Božje	N	ZPP	03
4.0.21.	Liješće, grkokat. kapela sv. Ivana	N	PZ	02
4.0.22.	Liješće, poklonac Majke Božje	N	ZPP	03
4.0.23.	Lović Prekriški, kapela Sv. Križa	P	PR	02
4.0.24.	Lović Prekriški, (Žapčići) poklonac Srca Isusovog	N	ZPP	03
4.0.25.	Lović Prekriški, (Maljani), poklonac	N	ZPP	03
4.0.26.	Lović Prekriški, (Novaki), kapela poklonac	N	ZPP	03
4.0.27.	Obrež Vivodinski, grobna kapela Sv. Nikole	E	PZ	02
4.0.28.	Obrež Vivodinski, poklonac Sv. Obitelj	N	PZ	03
4.0.29.	Ozalj, žc Sv. Vida	R	R	02
4.0.30.	Ozalj, kapela Sv. Florijana	E	ZPP	03
4.0.31.	Radatovići, grkokatolička žc Uskrsnuća Gospodnjeg	E	PZ	02
4.0.32.	Radatovići, grobna kapela	E	ZPP	03
4.0.33.	Radina Vas, poklonac	N	ZPP	03
4.0.34.	Stojavnica, kapela Sv. Ivana Krstitelja	E	PZ	02
4.0.35.	Svetice, pavlinski samostan i žc BDM	R	R	02
4.0.36.	Svetice, poklonac	E	PZ	03
4.0.37.	Svetičko Hrašće, kapela sv. Ivana Krstitelja	P	PR	02
4.0.38.	Šiljki, grkokatolička kapela Sv. Mihajla	N	ZPP	03
4.0.39.	Trg, crkva Svih Svetih	R	R	02
4.0.40.	Vivodina, žc Sv. Lovre	R	R	02
4.0.41.	Vrhovac, žc Sv. Kuzme i Damjana	P	PR	02
4.0.42.	Vrhovački Sopot, kapela Sv. Roka	E	ZPP	03
4.0.43.	Zorkovac, kapela Sv. Jelene Križarice	E	ZPP	03

5.0. Građevine niskogradnje

5.0.1.	Ozalj, tunel željezničke pruge u naselju	N	ZPP	03
5.0.2.	Ozalj, vodovod	N	ZPP	03
5.0.3.	Zorkovac na Kupi, željeznički most, željezna konstrukcija	N	PZ	02

6.0. Javna plastika (bunari, izvori, urbana oprema)

6.0.1.	Budim Vivodinski, izvor uz cestu	N	ZPP	03
6.0.2.	Ozalj, portal stamb.naselja uz HE Ozalj I.	N	PZ	
6.0.3.	Ozalj, kovani kandelaber u naselju	N	PZ	
6.0.4.	Zorkovac, 2 bunara uz dvor	N	ZPP	03

7.0. Etnološka baština

7.0.1.	Bratovanci 8, tradicijska okućnica	N	PZ	
7.0.2.	Bratovanci 20, tradicijska okućnica	N	ZPP	03
7.0.3.	Brezje Vivodinsko 6, tradicijska kuća	N	ZPP	03

7.0.4.	Budim Vivodinski 19, tradicijska kuća	N	ZPP	
7.0.5.	Ferenci, Gornji Ferenci, kljet drvena	E	PZ	
7.0.6.	Fratrovci Ozaljski 31, tradicijska okućnica	N	PZ	
7.0.7.	Fratrovci Ozaljski 34, tradicijska okućnica	N	PZ	
7.0.8.	Gornji Lović, his kameni	N	ZPP	03
7.0.9.	Grandić Breg 11, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.10.	Grandić Breg 12 i 13, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.11.	Grdun, vapnika uz k.br.30	N	PR	
7.0.12.	Hodinci 13, gospodarski objekt «pod»	P	PR	
7.0.13.	Lukunić Draga 4, tradicijska okućnica	N	ZPP	03
7.0.14.	Mali Erjavec 15, preseljeno u Etno park	P	PR	
7.0.15.	Police Pirišće, sjenik s podrumom br. 32	N	ZPP	03
7.0.16.	Rujevo 7, tradicijska okućnica	N	PZ	
7.0.17.	Sršići 1, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.18.	Sršići 3, gospodarski objekt «pod»	P	PR	
7.0.19.	Sršići 4, tradicijska kuća,	P	PR	
7.0.20.	Tomašnica 41, (Potočko Selo), preseljeno u Etno park	P		
7.0.21.	Ozalj, Etno park	R	R	
7.0.22.	Trg 83, kuća s okućnicom	R	PR	02
7.0.23.	Vivodina, gospodarski objekt br. 12	N	PZ	
7.0.24.	Vrhovac, Gornje selo 34, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.25.	Vrhovac, Gornje selo 36, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.26.	Vrhovac, Gornje selo 37, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.27.	Vrhovac, Gornje selo 38, tradicijska kuća	P	PR	
7.0.28.	Vrhovac, Gornje selo 47, gospodarski objekt	P	PR	
7.0.29.	Vrhovac, Gornje selo 53, gospodarski objekt	P	PR	
7.0.30.	Vrhovac, Gornje selo 54, gospodarski objekt.	P	PR	
7.0.31.	Zorkovac Vivodinski, svinjac	N	ZPP	03
7.0.32.	Zorkovac Vivodinski, sjenik s podrumom	N	PZ	
7.0.33.	Radatovići, Grmki, tradicijska kuća	N	PZ	02

8.0. Memorijalni spomenici

8.0.1.	Cvetište, spomen ploča (na kući Popović Janko)	E	ZPP	
8.0.2.	Kašt, spomen ploča na zgradi škole	E	ZPP	
8.0.3.	Lović Prekriški, spomen ploča kod kapelice Sv. Križa	E	ZPP	
8.0.4.	Novaki Ozaljski, spomen ploča	E	ZPP	
8.0.5.	Ozalj, spomen ploča strijeljanima na zgradi HE, NOB	E	ZPP	
8.0.6.	Ozalj, spomenik palim borcima na Trgu Braće Radić, NOB	E	ZPP	
8.0.7.	Ozalj, spomenik domobranima (Domovinski rat)	E	ZPP	
8.0.8.	Radatovići, šuma Sušica, spomen ploča	E	ZPP	
8.0.9.	Radatovići, spomenik palim borcima i ŽFT u mjestu	E	ZPP	
8.0.10.	Radatovići, spomen ploča	E	ZPP	
8.0.11.	Sekulići, NOB obelisk	N	ZPP	
8.0.12.	Svetičko Hrašće, spomen ploča palim borcima i ŽFT u naselju	E	ZPP	
8.0.13.	Svetičko Hrašće, spomen ploča u naselju	E	ZPP	
8.0.14.	Svetičko Hrašće, spomen ploča na groblju	E	ZPP	
8.0.15.	Vivodina, spomenik palim borcima i ŽFT	E	ZPP	
8.0.16.	Vivodina, spomen ploča na vivodinsk.podrumu palim	E	ZPP	
8.0.17.	Vivodina, spomen ploča palim borcima (kod kapele Sv.Križa)	E	ZPP	

9.0. Arheološki lokaliteti i nalazi

9.0.1.	1.A. Stari grad Ozalj	R	R	01
	1.B. Ozalj rijeka Kupa	E	R	02
	1.C. Ozalj, Ozaljska špilja	N	R	02
	1.D. Ozalj, kod današnje šumarije	E	PZ	03
9.0.2.	Gornje Pokupje, utok Dobre u Kupu	E	R	02
9.0.3.	3.A. Trg kod Ozlja, naselje	N	PZ	03
	3.B. Trg kod Ozlja, rijeka Kupa	N	PZ	03
9.0.4.	Grdun, Gradišće	N	R	03
9.0.5.	Zorkovac na Kupi, Budim	N	PZ	03
9.0.6.	Hodinci, Sv. Mihalj	N	R	03
9.0.7.	Lović Prekriški, Grad	N	R	03
9.0.8.	Lović Prekriški, Sv. Križ	N	PZ	03
9.0.9.	Vrhovac, Sv. Kuzma i Damjan	N	R	03
9.0.10.	Pilatovci, špilja Rakička	N	R	03
9.0.11.	Doljani Žumberački, Gradina	N	PZ	03
9.0.12.	Popovići Žumberački, Kula	N	PZ	03
9.0.13.	Malinci, Šumska cesta	N	PZ	02
9.0.14.	Lukunić Draga, Budim	N	PZ	03
9.0.15.	Slapno, Brig	N	PZ	03

9.0.16.	Slapno, Kapelišće	N	PZ	03
9.0.17.	Soldatići, Soldatićevac	N	PZ	03
9.0.18.	Škaljevica, Stražnik	N	PZ	03
9.0.19.	Treščerovac, Treščerovačko polje	E	PZ	02
9.0.20.	Ozalj, Poljice	E	ZPP	03

10.0. Povijesne komunikacije

10.0.1.	Željeznička pruga Karlovac-Ozalj-Bubnjarci-Metlika-dio pruge u Gradu Ozlju	N	ZPP	03
10.0.2.	Cesta Karlovac-Ozalj-Metlika-dio ceste u Gradu Ozlju	N	ZPP	03

ZBIRNA TABLICA NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA GRADA OZLJA

VRSTA KULTURNOG DOBRA	EVIDENTIRANO	UPISANO U REGISTAR (R)	PREVENTIVNO ZAŠTIĆENO (P)	PRIJEDLOG ZA ZAŠTITU (PZ, PR)	ZAŠTITA PLANOM (ZPP)
Naselja s očuvanom povijesnom strukturom					
Urbana naselja	1				1
Ruralna	50			16	34
U k u p n o:	51			16	35
Zona krajolika	2		1	1	2
U k u p n o:	2		1	1	2
Povijesne civilne građevine i sklopovi					
Fortifikacijske	1	1		1	1
Stambene	8		2	8	2
Javne građevine	7	1	2	4	6
Gospodarske građevine	4		1	5	
U k u p n o:	20	2	5	18	9
Sakralne građevine					
Crkve, samostani i kapele	21	4	3	20	8
Poklonci, raspela, kapele-poklonci	15			4	11
U k u p n o:	36	4	3	24	19
Građevine niskogradnje	3			1	2
Javna plastika	4			2	2
Etnološka baština	16	2	15	26	7
Memorijalni spomenici	17				17
Arheološki lokaliteti	23	1		23	1
Povijesne komunikacije	2				2
Ukupno:	65	3	15	52	31
SVEUKUPNO	174	9	24	95	61

Sustav mjera zaštite

Mjere zaštite povijesnih cjelina

U okviru obrade svih naselja kategorije 01, 02 i 03 utvrđene su mjere zaštite, smjernice za intervencije i revitalizaciju, a na kartografskom prikazu 1:25000 kulturna i prirodna baština označena je zonama i granicama zaštite.

U naseljima:

- zaustaviti izgradnju novih vikendica, a ponuditi na otkup i povremeni boravak napuštena tradicijska kućišta sa izvornim zgradama graditeljske baštine (izraditi popis vlasnika napuštenih kućišta na razini lokalne uprave),

- uza glavne prometnice (u prvom planu) ne graditi hale (skladišta, prodavaonice, deponije otpadnih materijala),
- pročelja novoizvedenih zgrada uskladiti s narodnim, odnosno regionalnim graditeljstvom tj. obložiti ih daščanom oplatom (ili barem zabate užih pročelja), žbukati prizemlja.

Mjere zaštite za povijesne građevine i sklopove

Na popisu kulturnih dobara i na kartografskim prikazima Grada Ozlja nalaze se i povijesne civilne građevine i sklopovi, sakralne građevine, građevine niskogradnje, javna plastika, etnološka baština, povijesne komunikacije i epigrafski spomenici. Za svako posebno određen je status zaštite i prijedlog kategorije vrijednosti.

Prema utvrđenom statusu zaštite potrebno je utvrditi i odgovarajuće akte o pravnoj zaštiti objekata i njihove kontaktne zone.

Na prostoru oko povijesnih građevina koje se ne nalaze u zoni zaštićenog naselja uspostavlja se zona neposredne zaštite kao zona ekspozicije prostora, uz spriječavanje nove izgradnje u njihovoj neposrednoj blizini.

Povijesne građevine kao nositelji identiteta prostora održava se radovima konzervacije uz čuvanje i obnovu izvornog izgleda i oblikovanja i radovima građevinske sanacije. Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito s okolišem (pristup, dvorište, vrt, voćnjak, perivoj, drvored).

Najistaknutija povijesna građevina u ovom prostoru svakako je Stari grad Ozalj kao registrirano kulturno dobro. Ovim planom utvrđuje se njegova šira zona zaštite, te predviđa nastavak radova konzervacije, restauracije, građevinske sanacije i rekonstrukcije uz sva potrebna prethodna istraživanja.

Civilne građevine i sklopove poput župnog dvora, kurija i dvoraca, škola potrebno je održavati uz očuvanje, odnosno obnovu izvornog izgleda, kao i njihove pomoćne objekte i neposredni okoliš.

Mlinove treba detaljnije istražiti i dokumentirati, uz osiguranje preduvjeta za stavljanje u funkciju u turističke svrhe.

Brojne **sakralne građevine** u dobrom su stanju, ali nisu sve adekvatno obnovljene. U tu svrhu potrebno je izvršiti dodatna istraživanja i arhitektonska snimanje te utvrditi mjere rekonstrukcije i vraćanja u izvorno stanje.

Povijesne komunikacije na ovom prostoru, željeznička pruga Karlovac-Ozalj-Metlika i cesta Karlovac-Ozalj-Jurovski brod zajedno s pratećim objektima predstavljaju posebnost kulturne baštine koju treba detaljno inventarizirati i dokumentirati uz utvrđivanje sustava mjera zaštite, rekonstrukcije i građevinske sanacije, s ciljem stavljanja u funkciju posebne turističke ponude. Uz željezničku prugu pojavljuju se obrambeni objekti, bunker iz NOB-a.

Bogato očuvanu **etnološku baštinu** sa svim tradicijskim elementima organizacije parcele, vrste objekata i njihovog oblikovanja treba dodatno istražiti i dokumentirati, te utvrditi mjere zaštite i obnove u svrhu turističke prezentacije.

Današnja **zgrada šumarije u Ozlju** koja je izgrađena na lokaciji rodne kuće slikarice Slave Raškaj, predlaže se za obnovu u izvornom svom stanju s hortikulturnim uređenjem parcele uz prenamjenu u muzej Slave Raškaj sa stalnim muzejskim postavom i galerijom slika.

U Malom Erjavcu ističe se secesijska stambena **kuća na br. 19.** na istaknutoj poziciji ulaska u naselje. Očuvani su i svi gospodarski objekti na parceli, inventar u kući i građevinski detalji. Kuću je potrebno urediti u izvornom stanju i dati joj adekvatnu namjenu kojom neće doći do novih zahvata u strukturi.

Stambena kuća u **Doljanima Žumberačkim na br. 6,** također očuvana s inventarom, potrebno je revitalizirati i obnoviti u izvornom stanju.

Jedini **planinarski dom u Sekulićima** na ovom prostoru potrebno je u novim obnovama restituirati prema izvorniku.

Mjere zaštite arheoloških lokaliteta

Provođenje probnih arheoloških istraživanja, za sve arheološke lokalitete utvrđene ovim planom, kako bi se odredile granice zaštite lokaliteta i njihovo detaljno kartiranje i dokumentiranje.

Navedena istraživanja potrebno je provesti prije vršenja građevinskih i drugih radova na arheološkim lokalitetima, u tijeku ishođenja lokacijske dozvole, odnosno prije ishođenja prethodnog odobrenja. U slučaju izmjene važećih zakona (npr. ukidanje lokacijske dozvole) probna arheološka istraživanja potrebno je provesti prije izdavanja prethodnog odobrenja (građevinske dozvole).

Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi i za radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola. Na osnovu rezultata istraživanja utvrdit će se daljnji postupak u zaštiti predmetnog lokaliteta.

Prioritetna istraživanja potrebno je provoditi na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih sustava.

Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla te u vodi, naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležnu Upravu za zaštitu kulturne baštine.

Smjernice za istraživanja i obradu

- Detaljnije dokumentirati sva naselja ocijenjena najvišom ocjenom vrijednosti 01, iznaći mogućnosti za obnovu zgrada, revitalizirati privredu, obnovu putova, podizanje kulturne razine, oživljavanje svih sadržaja koje zadržavaju stanovništvo i preduvjet su za život.
- Na cijelom terenu u svim naseljima, neovisno o ocjeni vrijednosti cjelovitoga naselja dokumentirati i poduprijeti očuvanje i obnovu do danas očuvanih pojedinačnih okućnica ili vrijednih zgrada.
- Dokumentiranje, pravna zaštita, obnova i revitalizacija naselja za slijedeće cjeline: Liješće, Dvorište Vivodinsko, Veliki Erjavec, Sekulići, Brašljeva.
- Predlaže se detaljno dokumentiranje i pravna zaštita pojedinih okućnica ili pojedinačnih zgrada u naseljima ocijenjenim sa 02 i 03 (svi navedeni za upis na listu zaštićenih kulturnih dobara).
- Za memorijalne spomenike potrebno je izvršiti reviziju u smislu povijesnih podataka i arhitektonsko umjetničke vrijednosti.
- Nastavak sustavnog konzervatorsko restauratorskih istraživanja Starog grada Ozlja i njegovu obnovu i stavljanje u funkciju.
- Arheološka istraživanja.

Vrednovanje kulturnog bogatstva u arheološkom smislu prilično je nezahvalno zbog velike neistraženosti, no ovdje bi posebno trebalo izdvojiti šire područje Starog grada gdje možemo pratiti kontinuitet ljudskog života od mlađe kamenog doba do danas, tj. pet tisućljeća unazad. Važnost ovog lokaliteta ogleda se i u nalazima kasne antike i ranog srednjeg vijeka koji su inače veoma rijetki na ovom području. Pored navedenog, tu su i hidro arheološki i speleoarheološki nalazi koje bi trebalo detaljnije istražiti i znanstveno valorizirati. Ovakvo područje na neki način predstavlja zatvorenu mikroregiju koja se može prezentirati kao zaštićeno područje kulturne baštine, sa sveukupnim arheološkim, etnološkim, povijesnim, prirodoslovnim i drugim lokalitetima.

Da bi što konkretnije upotpunili sliku pojedinih razdoblja, kontinuitet naseljavanja, migracija i kulturnih dostignuća na ovom području svakako bi bilo potrebno provesti manja ali cjelovita istraživanja – projekte i nakon toga njihovim osmišljavanjem u marketinškom pogledu, prezentirati javnosti.

Smjernice za revitalizaciju kulturne baštine i prezentacija u sustavu turističke i edukativne ponude Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje i Kupske doline

Revitalizacija seoskih naselja i svih tradicijskih resursa je preduvjet za njihovo uključivanje u seoski turizam, a to se neće dogoditi bez potpore subvencijama, kreditima i direktnom edukacijom.

Seoske vrijednosti su nesumljive u sagledavanje vrijednosti cjelokupnoga prostora Županije i u kontekstu kulturnoga naslijeđa. Također je nesumnjivo njihovo propadanje i nestajanje ukoliko se ne počnu provoditi mjere revitalizacije koje trebaju obuhvatiti: ekonomsku potporu, opskrbu najnužnijim javnim sadržajima (škole, ambulate, prodavaonice), infrastruktura (putevi, voda, prometnice), edukacija, kulturni i zabavni sadržaj. Sve to s ciljem zadržavanja stanovništva na vlastitim kućima.

Kada se osiguraju navedeni preduvjeti stanovnici sela će i dalje biti čuvari kulturne i prirodne baštine, a tek onda će se moći govoriti o novim oblicima privređivanja kao što je seoski turizam, proizvodnja zdrave hrane, ... i toliko željeni i propagirani povratak iz prenapučenih gradova.

Stoga pod hitno treba započeti s akcijama: edukacije stanovništva pa i lokalnih vlasti od strane stručnjaka (konzervatora, ekologa, demografa, sociologa,).

Inače cijelo područje je očuvano u prirodnom i ekološkom pogledu i značajan je resurs na razini države.

Posebno su atraktivna i privlačna naselja u vivodinskom kraju i Parku prirode. Uz prirodne vrijednosti izuzetno čistih rijeka Kupe i Dobre i manjih vodotoka s mlinovima moguće je razvijati turizam.

Potrebno je oživjeti postojeće turističke potencijale:

- kupališta na rijeci Kupi, planinarske staze (zdravstveni i rekreacijski oblik), biciklističke staze, šljunčaru,
 - obnoviti mlinove-vodenice i vapnike u ekonomske, turističke i edukativne namjene, Ozaljsku okolicu sa svim kulturnim sadržajima, od prirodnih do sakralnih, tehničkih i ruralnih vrijednosti. Bitan element je proizvodnja hrane, skupljanje ljekovitoga samonikloga bilja, športovi na vodi, škole u prirodi i sl.

Uz postojeće: vinske ceste, uključiti i nove obitelji vinara.

Što se tiče zgrada i ambijenta, od samoga početka razvijanja seoskoga turizma treba uvjetovati temeljne smjernice kao što se:

- pripadajuće stambene i gospodarske zgrade u funkciji turizma trebaju biti tradicijskoga graditeljstva ili ako su nove onda ih je potrebno maksimalno uskladiti sa značajkama narodnoga graditeljstva koje su karakteristične za istovrsne objekte,
- vanjski i unutrašnji ambijent osmisлити u duhu kulture kraja (ne imitirati neka druga podneblja).

Predlaže se: osim obnove i revitalizacije zgrada, obnoviti okućnice sa autohtonim raslinjem, revitalizirati tradicijske vrtove, agrar, rukotvorstva, znanja i tradicijske vještine te daljnje očuvanje uz mogućnost prezentacije u edukativnoj, turističkoj i kulturnoj ponudi općine, kraja, županije.

U cjelokupnom prostoru, u kulturnom krajoliku i općem dojmu kraja i slike naselja svakako je izvorno narodno graditeljstvo dragocjen resurs.

Osim bogate kulturne arhitektonske baštine i krajobraznih vrijednosti, značajni resurs za razvoj posebnog vida turizma bazirao bi se i na arheološkoj baštini, uz prethodno istraživanje, iskopavanje i prezentaciju na prostoru cijelog Grada Ozlja.

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

Planom namjene površina osigurane su površine infrastrukturnih sustava, i to za:

- prometnu infrastrukturu (kopneni i zračni promet),
- infrastrukturu telekomunikacija i pošta,
- infrastrukturu vodoopskrbe i odvodnje,
- energetska infrastrukturu (elektroopskrba, plinoopskrba).

Koridori i površine infrastrukturnih sustava prikazani su na kartografskim prikazima, br. 1. «Korištenje i namjena površina» i br. 2. «Infrastrukturni sustavi», mj. 1 : 25.000.

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav i veze

Prometni sustav Grada Ozlja čini kopneni (željeznički, cestovni i pješački), te sustav telekomunikacija i pošte.

3.5.1.1. Cestovni promet

Prostornim planom utvrđene su osnove prometnog sustava Grada kao integralnog dijela Karlovačke županije i Republike Hrvatske. Postojeći i planirani sustavi osiguravaju kvalitetno odvijanje djelatnosti u prostoru (stanovanje, rad rekreacija i ostale djelatnosti).

Osnovnu mrežu cestovnih pravaca na području Grada Ozlja čine slijedeći prometni pravci za koje je potrebno rezervirati koridore :

državne ceste

- Na prostoru Grada prolazi samo jedna državna cesta:
- D 505 Bregana – Krašić - Ozalj – Karlovac.
- Na mrežu državnih cesta unutar grada i susjednih općina i Republike Slovenije, nadovezuje se postojeća mreža (7) županijskih cesta (dužine 52,1 km).

županijske i lokalne ceste

- koridori su u pravilu postojeći te je nužno podizati kvalitetu i unapređivati prometno-tehničke i sigurnosne elemente na uspostavljenoj mreži županijskih cesta.

Prednosti prostora Grada Ozlja leže u prometnom i geostrateškom položaju, ali se prave vrijednosti tog položaja mogu iskoristiti tek kad se razina izgrađenosti prometnica približi onoj u razvijenim zemljama Europe.

Bez kvalitetnih prometnih veza nije realno očekivati oživotvorenje demografskog, gospodarskog, turističkog i svakog drugog napretka.

Na temelju strateških ciljeva razvitka u cjelokupnom prostoru Države, te s tim u svezi uloge prometnog sustava u povezivanju zemlje sa svijetom i povezivanju unutarnjeg prostora definirane su i osnovne smjernice prometnog sustava.

Na mrežu državnih, županijskih i lokalnih cesta nadovezuju se nerazvrstane ceste, gradske ulice, prilazni, šumski, poljodjelski, protupožarni putovi. Dio njih povezuje sva ostala naselja. Glavne gradske ulice vezane su za D 505, te je i gradski promet «pomješšan» sa tranzitom.

1. Prometni sustav nužno je razvijati u međusobnoj povezanost, koristeći sve prednosti kombiniranog prometa. Nezamislivo je funkcioniranje integralnog prometnog sustava bez razvitka telekomunikacija i informatike, odnosno suvremenog sustava veza.
2. Prometni sustav nužno je razvijati etapno, sagledavajući dugoročna rješenja, ali istovremeno vodeći brigu o zaštiti okoliša.
3. S posebnom pažnjom potrebno je razvijati gradsku i prigradsku prometnu mrežu koja će biti osposobljena za kvalitetnu razinu usluge u javnom ali i individualnom prometu na pravcima najintenzivnijeg prometa. Ovo je posebno važno za smanjenje pritiska na središnje dijelove gradskih aglomeracija.
4. Planska usmjerenja za razvitak i unapređenje prometnog sustava na razini Grada bila bi sljedeća:

- Unapređivati sigurnost prometa na najfrekventnijim pravcima i dionicama, a prvenstveno kroz naselja. Osigurati kvalitetnu razinu prometne usluge izgradnjom obilaznih pravaca grada Ozlja i naselja Mali Erjavec;
- Uspostaviti, razvijati, unapređivati i nadograđivati mrežu županijskih cesta koja će osigurati kvalitetno povezivanje na državnu mrežu cesta i omogućiti funkcionalan policentrični razvitak, te postupno smanjivanje razlika u razvijenosti, s ciljem uravnoteženog razvitka područja.
- Županijske ceste potrebno je modernizirati suvremenim kolnikom, postupno rekonstruirati kritične dionice, upotpuniti višim standardom prometne signalizacije te održavati u takvoj kvaliteti i sigurnosti koja će zadovoljiti zahtjeve gospodarskog razvitka, osigurati pouzdanost, pravovremenost javnog prometa, a za individualni promet osigurati protok i sigurnost na primjerenoj razini.
- Lokalne ceste povezuju područje Grada te je potrebno izraditi cjelovit program upravljanja lokalnim cestama sa naznakom prioritarnih zahvata na njima.

Naročitu brigu treba posvetiti rekonstrukciji i proširenju na pojedinim dijelovima trase ili u cjelosti postojećih lokalnih i nerazvrstanih cesta.

U cilju povezivanja pojedinih gradskih sadržaja potrebno je predvidjeti izgradnju biciklističkih staza i tokao: samostalnih ili kao dio kolnika.

Planovima užih područja utvrditi će se način opremanja i uređenja pješačkih staza.

Prostornim planom utvrđuje se smještaj potrebnog broja parkirališnih i garažnih mjesta na građevinskoj čestici građevine, osim iznimno u području povjesnih jezgri naselja, gdje to nije moguće.

Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta, ovisno o vrsti i namjeni građevina određuje se prema sljedećim normativima:

namjena građevine	broj mjesta na:	potreban broj mjesta PGM
1. INDUSTRIJA I SKLADIŠTA	1 zaposlenik	0,5 PGM
2. UREDSKI PROSTORI	1000 m ² korisnog prostor	20 PGM

	10 zaposlenih	7 PGM
3. TRGOVINA	50 -100 m ² korisnog prostor	7 PGM
	1000 m ² korisnog prostor	40 PGM
4. BANKA, POŠTA, USLUGE	1000 m ² korisnog prostor	40 PGM
5. UGOSTITELJSTVO	30 - 50m ² korisnog prostora	7 PGM
	50 do 100 m ² korisnog prostora	9 PGM
	1000 m ² korisnog prostora	10 PGM
6. VIŠENAMJENSKE DVORANE	1 gledatelj	0,2 PGM
7. ŠPORTSKE GRAĐEVINE	1 gledatelj	0,3 PGM
8. ŠKOLE	1 zaposleni	2 PGM

Na javnim parkirališnim površinama za automobile invalida potrebno je osigurati najmanje 5 % parkirališnih (garažnih) od ukupnog broja, odnosno najmanje 1 parkirališno mjesto na parkiralištima s manje od 20 mjesta.

Granični prijelazi

Na području Grada Ozlja sa R Slovenijom postoje četiri granična prijelaza za pogranični promet:

- Obrež - Božakovo,
- Vivodina – Krmača,
- Kašt – Radovica,
- Brezovica – Brezovica.

Planirana su još dva granična prijelaza:

- Brašljeva – Boldraž,
- Liješće - Radovica.

U cilju kvalitetnijeg turističkog razvoja pokupske doline planirani su prijelazi (povremeni):

- prijelazne točke (Sv. Gera, i u blizini Sv. Gere);
- biciklisti (Brezovica Žumberačka, Liješće);
- pješački (Brezovica Žumberačka).

Javni autobusni promet

Javni promet vezan je državnu cestu D505, a prigradski promet za županijske ceste. U gradu Ozlja izgrađen je autobusni kolodvor, a uz državnu cestu stajališta su u svim većim naseljima.

3.5.1.2. Željeznički promet

Na temelju postavljene koncepcije budućih pruga potrebno je slijedeće:

- potrebno je nastaviti modernizaciju uvođenjem novih tehnologija prijevoza poboljšati točnost, udobnost i brzinu putničkog prijevoza, a sve u funkciji privlačenja roba i putnika i povećanja opsega prijevoza.

3.5.1.3. Javne telekomunikacije

- Instalirani kapaciteti telekomunikacijskih (telefonskih) priključaka zadovoljavaju postojeće potrebe, kao što bi mogli zadovoljiti uz neznatna proširenja i sve buduće potrebe. Planirana je izgradnja međumjesnih svjetlovodnih kabela u cilju prstenastog povezivanja RSS – ova.
- U budućnosti telekomunikacijski operateri će korisnicima osim klasične telefonije (prijenosa govora) nuditi usluge kableske TV kao i druge širokopojasne usluge. Zbog toga treba planirati postupno građenje širokopojasne infrastrukture. U prvoj etapi svjetlovodnu nit treba dovesti do RSS-a, to jest do pristupnog čvora smještenog blizu pretplatnika. U drugoj fazi trebat će prići postupnoj izgradnji pasivne svjetlovodne pristupne mreže s konačnim ciljem dovođenja svjetlovodne niti do prostorija samog pretplatnika.
- U okviru ovog Plana planirana je izgradnja svjetlovodne mreže s nazivom FTTR (fibre-to-the-remote) što znači svjetlovodna nit do udaljenog komutacijskog stupnja.

- U budućnosti daljnja izgradnja pasivnih svjetlovodnih mreža (PON-passive optical network) ići će preko raznih sustava FTTZ, (fibre-to-the zone / nit do područja) FTTC (fibre-to-the curb / nit do blizine zgrade), FTTO (fibre-to-the office / nit do ureda ili kućne centrale) FTTB (fibre-to-the building - nit do zgrade) do konačne ciljane verzije FTTH (fibre-to-the home / nit do stana) rješavat će se planovima nižeg reda i projektima.
- Na području Grada planirana je izgradnja pokretnih telekomunikacijskih mreža, kao i radio i TV sustava, a prema ukazanim potrebama. Razvitak sustava bežičnih veza, TV i radio difuzije, kao i decentralizacija pristupnih mreža ne postavlja posebne prostorne zahtjeve i realizacija je uglavnom moguća bez posebnih prostornih ograničenja.
- Zbog budućih telekomunikacijskih potreba na novim građevinskim područjima naselja potrebno je u detaljnijim planovima osigurati koridore za polaganje podzemne telekomunikacijske infrastrukture.

3.5.2. Energetski sustavi

3.5.2.1. Elektroenergetika

Glavna planska i razvojna određenja su:

- zadržavanje svih postojećih i potencijalnih lokacija za energetske objekte (elektrane, dalekovodi, transformatorska postrojenja, plinovodi i dr.);
- podizanje kvalitete energetskih postrojenja uz smanjenje razine ekoloških utjecaja;
- stvoriti uvjete za korištenje dopunskih izvora energije (male hidroelektrane, sunčeva energija, bioenergija, energija vjetra i dr.);
- Za daljnji razvoj elektroenergetske mreže potrebno je osigurati odgovarajući prostor za hidroenergetske objekte te za objekte prijenosa i distribucije električne energije(na pr. VES Brodarci).
- Razvoj mreže 35 kV ne predviđa se na području Grada. Odumrijet će uvođenjem napajanja budućim dalekovodom 110 kV iz TS 110/35(20) kV Pokupje.
- Potrebne su nužne rekonstrukcije postrojenja HE Ozalj I TS 35(110)/10(20) kV Ozalj.
- Predviđa se određeni broj novih trafostanica 10(20)/0,4 kV (popravljanje napona, industrijska zona i dr.) potrebno je razraditi, Detaljnim planom uređenja ili Urbanističkim planom uređenja. Mreža će izvan naselja i u manjim naseljima, do 500 stanovnika, biti u principu zračna, a u većim naseljima obvezno kabela.
- Lokacije novih TS 20/0,4 kV treba tako odabrati da osiguravaju kvalitetno napajanje, uz maksimalan pad napona od 3 % do krajnjeg potrošača.
- Prostor potreban za izgradnju hidroenergetskih objekata precizije će se definirati studijama utjecaja na okoliš i odgovarajućom tehničkom dokumentacijom.
- Za planiranu mrežu elektroopskrbe 20 kV, na temelju analize dosadašnjeg razvoja može se predvidjeti rast vršnog opterećenja. Daljnje širenje 10(20) kV mreže odvijat će se sukladno potrebama konzuma i mogućnostima HEP-a da osigura potrebna sredstva za poboljšanje kvalitete mreže. Nova 20 kV mreža gradit će se u principu zračno Al/Če vodičima, osim u naseljenim mjestima gdje će se izvoditi kabela na dijelu gdje bi uzrokovala smetnju širenju naselja.
- Kabelaško povezivanje dijelova područja Grada Ozlja koje se napaja iz Republike Slovenije na mrežu 10(20) kV trafostanice 35(110)/10(20) kV Ozalj.

3.5.2.2. Opskrba plinom

Područje grada planirano je da se opskrbi plinom povezivanjem na budući međunarodni, magistralni plinovod ADRIA-LNG (Pula - Karlovac - Zagreb), čija će trasa biti detaljnije utvrđena Studijom utjecaja na okoliš. U RS Ozalj transportirati će se plin visokotlačnim čeličnim plinovodom maksimalnog radnog tlaka 12 bara pretlaka iz mjerno redukcijske stanice (MRS Karlovac) locirane u gradu Karlovcu.

Polaganje plinske distributivne mreže obavezno je u sustavu izgradnje novih prometnica obuhvaćenih ovim Planom, kao i planovima nižeg ranga.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

3.5.3.1. Korištenje voda

VODOPSKRBA

Cilj razvoja vodoopskrbnog sustava je njegova izgrađenost do stupnja da su svi stanovnici priključeni na sustav te da nema poteškoća u stalnoj i kvalitetnoj javnoj vodoopskrbi.

Orijentacija ozaljskog područja na turističku privredu zahtjeva i odgovarajući razvoj infrastrukturnih sustava.

U tom smislu potrebno je postojeće objekte kvalitetno održavati, te graditi nove na područjima gdje je neophodno.

Predviđeno proširenje vodovodne mreže u cilju jednoličnije opskrbe cijelog područja temeljeno je na dosadašnjoj koncepciji vodoopskrbe i to u svim područjima i za dijelove naselja koji do sada nisu obuhvaćeni vodoopskrbom.

U sljedećem je razdoblju nužno raditi prvenstveno na :

- izradi dokumentacije za vodoopskrbu neopskrbljenih dijelova Grada Ozlja
- zaštiti i održavanju postojećih i potencijalnih izvorišta od mogućih zagađenja, te utvrditi njihova slivna područja i odrediti granice zona zaštite sa mjerama zaštite
- provođenju vodoistražnih radova kako bi se ukazalo na potencijalne rezerve pitke vode
- rekonstrukcijama starih, dotrajalih cijevnih vodova na području Grada, kako bi se gubici vode sveli na podnošljivu mjeru (oko 10 %)
- izgrađivati vodovodne sustave i dovršiti započete
- započeti izgradnju automatizacije vodovodnih sustava
- spajanje na Regionalni vodoopskrbi sustav «Karlovac»
- povezivati pojedine vodovodne sustave, kako bi se u slučaju havarije osigurala vodoopskrba.

KORIŠTENJE VODA

Energetsko

Hidroelektrana Ozalj i na rijeci Kupi instalirane je snage 2,7 MW. U funkciji je od 1908. godine i jedna je od najstarijih hidroelektrana u Hrvatskoj. Izgradnjom HE Ozalj II ukupna instalirana snage HE Ozalj je povećana i iznosi 7,1 MW.

Strategijom prostornog uređenja planirana je izgradnja VES Brodarci za koju je izrađena projektna dokumentacija, uključivo i Studija utjecaja na okoliš.

3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda

Prema državnom planu za zaštitu voda s vodama se upravlja prema načelu jedinstvenog vodnog sustava i načelu održivog razvitka polazeći od načela prevencije. Preventivne mjere su mjere sprječavanja i ograničenja u ispuštanju opasnih i drugih tvari, koje bi mogle uzrokovati onečišćenje ili zagađenje voda. Navedenim planom građenje sustava javne odvodnje preporuča se završiti do 2010. godine za objekte 2.000 i 15.000 ES. Gradnji sustava za pročišćavanje otpadnih voda može se pristupiti, ako je završeno građenje najmanje 70% ukupnog kapaciteta sustava javne odvodnje.

Pravilno rješenje odvodnje oborinskih i otpadnih voda preduvjet je zdravog urbanog razvoja. Sve otpadne vode treba prije ispuštanja u recipijent tretirati tako da se uklone sve štetne posljedice za okolinu, prirodu i recipijent.

Rješenje odvodnje manjih naselja predviđa se, u promatranom razdoblju, na dobro izvedenim, nepropusnim, trokomornim trulišnicama s djelomičnim biološkim pročišćavanjem i njihovom urednom čišćenju i održavanju ili biodisk uređajima. Oborinska odvodnja manjih naselja predviđa se otvorenim kanalima i cestovnim jarcima do recipijenta. Ukoliko se u okviru manjih naselja izgrade gospodarski pogoni ili mini farme nužno je otpadnu vodu tretirati do potrebne razine prije ispuštanja u recipijent.

Treba predvidjeti takav sustav odvodnje kojim će se, prema kategorizaciji, vodotoke zadržati na razini zahtijevane kategorije, a to se odnosi i na sve potoke koji se koriste za odvodnju.

Od osobite je važnosti što hitnije aktualiziranje prioriteta u izgradnji sustava kanalizacije u području odvodnje Ozlja.

Godine 1984. izrađena je dokumentacija odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Grada Ozlja, no budući da nije realizirana u cijelosti, potrebno je podvrgnuti tehničko-tehnološkoj reviziji projektno rješenje centralnog uređaja za pročišćavanje to:

- promjene u podacima za dimenzioniranje centralnog uređaja i
- projektiranje uređaja u skladu sa propisima EU (ATV propisi za kvalitetu pročišćene vode).

Zaštita voda od zagađenja predstavlja skup tehničkih mjera koje se primjenjuju u praksi, a svode se na :

- tehničko-tehnološka rješenja odvodnje otpadnih voda,
- tehničko-tehnološka rješenja pročišćavanja otpadnih voda.

Uzimajući u obzir prirodne značajke područja, morfologiju terena te veličinu, položaj i oblik naselja, odvodnju treba rješavati na način:

- Za pojedinačne objekte, mala naselja ili dijelove naselja do 500 stanovnika u pravilu treba graditi separatne sustave kanalizacije, na taj se način oborinska voda vraća prirodnoj sredini za obnavljanje podzemnih voda i raslinje.
- Za naselja ili područja odvodnje sa više od 500 stanovnika predlaže se primjena modificiranog mješovitog sustava kanalizacije tj. odvodnja oborinskih voda samo-okučnica.
- za pročišćavanje otpadnih voda do 50 stanovnika za pojedinačne objekte i mala naselja podrazumijeva se primjena :
 - trokomornih trulišnica i
 - biofilter prokapnik tj. kao mali biološki uređaj, što je naročito ekonomično primijeniti na visinski razvedenom terenu.

Uređaji za pročišćavanje kapaciteta 50-500 stanovnika ili ES projektiraju se prema preporukama ATV-a 122/1991. Radi se o uređajima koji u evropskoj praksi imaju značajnu ulogu u pročišćavanju otpadnih voda malih naselja.

Prioriteti su:

- Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda Grada Ozlja, u okviru kojeg je potrebno izvršiti reviziju sustava pročišćavanja otpadnih voda koji je djelomično realiziran.

Sanitarne i tehnološke otpadne vode s izdvojenog građevinskog područja gospodarske, turističke, ugostiteljske i sl. namjene skupljaju se i dovode do lokalnog uređaja za pročišćavanje čija će se lokacija odrediti UPU-om ili DPU-om.

Svi eventualni industrijski pogoni, pogoni male privrede kao i gospodarske građevine za uzgoj životinja (tovilišta) trebaju imati svoje predtretmane otpadnih voda prije upuštanja u javnu kanalizaciju, što se odnosi i na separaciju ulja i masti.

3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda

Vodne površine i vodno dobro treba uređivati na način da se osigura propisani vodni režim, kvaliteta i zaštita voda.

Korita vodotoka treba uređivati na način koji je izgledom blizak prirodnom obliku.

Zabranjeno je ograđivanje prirodnih izvora u javnoj upotrebi.

Inundacijski pojas na vodotocima i drugim ležištima voda štiti se u svrhu tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka i drugih voda, djelotvornog provođenja obrane od poplava i drugih oblika zaštite od štetnog djelovanja voda.

Sve zemljišne čestice u inundacijskom pojasu, od vanjske granice pojasa do korita vodotoka, imaju svojstvo vodnog dobra. Vodno dobro je od interesa za Republiku Hrvatsku, koje ima njezinu osobitu zaštitu i koristi se na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o vodama.

Obzirom na postojanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina razlikuje se uređeni i neuređeni inundacijski pojas.

U inundacijskom pojasu zabranjeno je obavljati radnje kojima se može pogoršati vodni režim i povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja voda.

Ukoliko nije drugačije određeno, izgradnja i uređivanje zemljišta uz vodotoke u pojasu širine 20,0 m treba se izvoditi u skladu s režimom propisanim Zakonom o vodama.

3.5.3.4. Melioracijska odvodnja

Proizvodnost poljoprivrednog zemljišta Grada Ozlja mala je u odnosu na plodnije krajeve hrvatske, stoga je u svrhu korištenja poljoprivrednih površina od presudne važnosti zaštita tih površina od poplava i stupanj provedenih hidrotehničkih melioracija.

Budući da je glavina poljoprivrednih površina u dolinama rijeka, značajan dio tih površina nalazi se unutar poplavnih linija vodotoka (grafički prikaz 2.3.).

Bitno je pristupiti izvršenju hidromelioracijskih radova za područja za koja su gotovi projekti, čime bi se istovremeno izvršila komasacija (okrupnio posjed i parcela) i melioracija (poboljšanje proizvodnosti zemljišta), a ujedno riješili i vlasnički odnosi na zemljištu.

Odvodnja površinskih voda rješava se sustavno u sklopu ukupnih rješenja slivnih područja. Rješavanje odvodnje uvjetovano je drugim prethodnim aktivnostima koje tek trebaju stvoriti mogućnost provođenja odvodnje kao što su:

- izgradnja zaštitnih nasipa koji štite melioracijsko područje od poplavnih voda
- izgradnja lateralnih kanala čija je funkcija da štite melioracijsko područje od poplavnih voda
- regulacijski radovi na glavnim recipijentima koji moraju omogućavati prijem vode iz odvodne kanalske mreže
- izgradnja crpnih postaja i ustava koje će omogućiti mehaničku odvodnju u vrijeme kada recipijenti ne omogućavaju gravitacijsku odvodnju.

Nakon realizacije navedenog pristupa se izgradnji melioracijskog sustava.

3.6. Postupanje s otpadom

Na području Grada Ozlja ne predviđa se lokacija odlagališta komunalnog otpada.

Zbrinjavanje opasnog i posebnog otpada ustrojava se na jedinstvenom i cjelovitom funkcionalnom sustavu u Republici Hrvatskoj. *Zbrinjavanje opasnog otpada ustrojava se na razini države, neopasnog tehnološkog na razini županije, a komunalnog otpada na lokalnoj razini grada ili općine.*

Svi sustavi istodobno uključuju primjenu prevencijskih i sanacijskih mjera. Otpad se zbrinjava na teritorijalnom i granskom pristupu, što znači, za područje i sustave u kojima nastaje otpad, prema vrsti i količini.

U sustavu zbrinjavanja posebnog i opasnog otpada uspostaviti će se nova mreža lokacija prikupljališta, skladišta i trajnih odlagališta otpada. Gdje je god to moguće treba koristiti postojeća, a uz primjenu mjera poboljšanja tehnologije i sigurnosnih rješenja.

Mjere za organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom obuhvaćaju:

- smanjenje nastanka otpada,
- mjere korištenja otpadnih tvari
- sigurno odlaganje neiskoristivog otpada sa svim prethodnim i pratećim mjerama i postupcima osiguranja od bilo koje vrste štetnog djelovanja.

Prioritetna zadaća je izgradnja sanitarnih odlagališta (deponija) umjesto neorganiziranih odlagališta koja su danas u upotrebi, s primjenom propisanih mjera sigurnosti i zaštite od štetnog djelovanja na okoliš. Sadašnja neorganizirana odlagališta potrebno je sanirati na temelju prethodno utvrđenih prioriteta (zaštita voda, poljoprivrede, naselja i sl.).

Područje Županije za sada nema odgovarajuće nadzirano odlagalište komunalnog otpada ili uređaj za obradu posebnog otpada. Na području Županije utvrđene su lokacije u istraživanju za smještaj građevina u sustavu zbrinjavanja opasnog otpada. Građevina za skladištenje i obradu opasnog otpada predviđa se na području Grada Karlovca. Za trajno odlaganje komunalnog otpada, **na području Grada Karlovca** - centralna deponija gravitacijskog područja Karlovca **za potrebe gradova** Karlovac, Duga Resa i **Ozalj**, te općina Žakanje, Ribnik, Netretić, Draganić, Lasinja, Bosiljevo, Barilović, Krnjak i Vojnić.

Izbor lokacije temeljiti će se na vrednovanju prostornih, prirodnih geotehničkih, tehnoloških i društvenih značajki uz osiguravanje potrebne ekološke sigurnosti, a u skladu s odredbama važećih zakonskih i podzakonskih akata i u javnom postupku, kroz postupak procjene utjecaja na okoliš kojim se mora ocijeniti i prihvatljivost lokacije zahvata.

Prednost u odabiru imat će one lokacije na kojima su moguća rješenja smještaja različitih razina (prikupljalište, privremeno skladištenje i trajno odlaganje) na istom prostoru. Također i one lokacije gdje se utvrde sigurni uvjeti s gledišta hidrologije i hidrogeologije, te ostalih aspekata djelovanja na okoliš. Sredstva za financiranje programa sanacije i ostvarivanja mreže odlagališta otpada oslanjat će se, prije svega, na subjekte koji su izvor nastanka otpada.

Mjere postupanja s otpadom utvrđuju se u okviru Programa zaštite okoliša.

Krajem 1999. godine izrađen je Program zaštite okoliša Karlovačke županije koji je prošao javnu raspravu. Mjere zaštite okoliša koje se odnose na područje Grada Karlovca postati će, nakon usvajanja, sastavni dio Prostornog plana uređenja Grada Ozlja.

Sustav zbrinjavanja otpada

Organiziranim odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je bilo oko 41% domaćinstava (Izvešće o stanju okoliša Karlovačke županije 1997. godine). Gradska deponija Ozalj, od 1996. godine više nije u funkciji. Postojeće deponije su manjim dijelom sanirane.

Cjelokupni komunalni otpad s područja Grada Ozlja odlaže se na **odlagalištu Ilovac u Karlovcu** (koriste ga i Gradovi Duga Resa i Ozalj). U postojećem stanju nema organiziranog odvajanja iskoristivog otpada, niti sakupljanja štetnog i opasnog otpada.

U tijeku dosadašnjeg korištenja odlagalište Ilovac, površine cca 20 ha (koje se koristi više od trideset godina), gotovo je popunjeno. Količina otpada iz domaćinstava je 0.51 kg/st x dan. Zajedno s stalim otpadom dobiva se specifična količina otpada 0.86 kg/stanovnik x dan. Istraživanjem sastava komunalnog otpada, dobivene su slijedeće vrijednosti učestalosti pojedine vrste otpada: papir 16.4%, plastika 7.7%, metali 2.7%, staklo 5.8%, tekstil 4.8% i ostalo 62.6%. Ukupna količina iskoristivog otpada je cca 8760 t/god.

Skori završetak korištenja postojeće deponije otpada, nalaže potrebu cjelovite sanitarno-tehničke i prostorne analize izbora nove lokacije deponije komunalnog otpada, ali i opće politike gospodarenja otpadom, uzimajući u obzir čitavo gravitacijsko područje i sve postavke programa gospodarenja otpadom.

U tom smislu izvršena su geološko-tehnička istraživanja na užem i širem području lokacije Ilovac, izrađena je projektna dokumentacija korištenja, sanacije i namjene prostora deponije Ilovac i predložene su nove lokacije odlagališta komunalnog otpada za potrebe Grada Karlovca i njegovog gravitacijskog područja (za iste su izrađena idejna rješenja i u postupku su procjene utjecaja na okoliš).

Za postojeću deponiju Ilovac, koja se nalazi pred završetkom eksploatacije, provedenim istraživanjima utvrđena je nepodobnost daljnjeg korištenja (prethodno je proširenjem bila predviđena za daljnju eksploataciju), zbog onečišćenja podzemnih voda.

Pri utvrđivanju nove lokacije za gradnju građevina za skladištenje, obrađivanje ili odlaganje otpada prema Zakonu o otpadu (NN34/95) uzima se u obzir:

- količina i vrsta otpada,
 - način skladištenja, obrađivanja ili odlaganja, odnosno vrste građevina namjenjenih skladištenju, obrađivanju ili odlaganju otpada,
 - geološke, hidrološke, topografske, seizmiološke i pedološke značajke tla i klimatske značajke prostora.
- Izbor lokacija novog odlagališta komunalnog otpada dio je cjelovitog *projekta gospodarenja otpadom* koji obuhvaća:

- **sakupljanje i selekciju iskoristivog otpada**

Sakupljanje otpada vrši se u gravitacijskom području sa cca 125.000 stanovnika. Procjenjuje se da u području nastaje cca 75t otpada dnevno.

U gravitacijskom području uspostavljaju se lokalna sabirališta iskoristivog otpada (papir, staklo, metal, plastika, tekstil, ostalo) koji se odvozi na centralno sabiralište iskoristivog otpada na lokaciji Ilovac (prostor postojeće sanitarne deponije). Očekivane količine iskoristivog otpada su 7.8 t/dan (bez zelenog otpada). Potrebna površina za izgradnju centralnog uređaja za selekciju otpada je cca 600-800 m².

- **korištenje biootpada postupkom kompostiranja**

Pogon za proizvodnju komposta kapaciteta od 80t dne, predviđa se uz lokaciju novog centralnog odlagališta komunalnog otpada. Dimenzionira se za preradu: zelenih tvari, papira koji nije sekundarna sirovina, biootpada iz kuhinja i mulja iz centralnog uređaja za pročišćavanje. Očekivana količina komposta je 65 t/dan.

- **sakupljanje i skladištenje štetnog i opasnog otpada**

U gravitacijskom području uspostavljaju se lokalna sabirališta štetnog otpada koji se posebno sakuplja i skladišti na novom centralnom skladištu opasnog otpada.

- **odlaganje neiskoristivog dijela komunalnog otpada**

Otpad koji se ne može koristiti odlaže se na novom komunalnom odlagalištu

Kod odabira lokacije treba voditi računa da u blizini lokacije nema vodoopskrbnih objekata, da lokacija nije u području zaštitnih zona izvorišta, da nije pejzažno vrijedan krajolik ili osobito vrijedan prostor. Tlo treba biti povoljnog geotehničkog sastava, a oblik krajolika pogodan tako da su potrebni relativno mali zahvati za privođenje terena svrsi. Također trebaju biti dobre mogućnosti priključenja na svu potrebnu infrastrukturu.

Kao lokacija budućeg odlagališta komunalnog otpada, neopasnog tehnološkog otpada i sakupljanje opasnog otpada predložena je na razini Županije lokacija u Popović Brdu, koja prema bitnim kriterijima odgovara za izbor navedenih odlagališta. Za lokaciju u Popović Brdu je po provedenom postupku procjene utjecaja na okoliš, a radi potrebe obnove postupka, poništeno Rješenje kojim se odobrava zahvat-odlagalište komunalnog otpada na lokaciji Popović Brdo.

PPUG-om Karlovca, za lokaciju nove deponije otpada rezervirane su dvije potencijalne lokacije za istraživanje i to; „Popović brdo“ i „Lemić brdo“.

Na lokaciji odlagališta otpada mogu se predvidjeti slijedeći sadržaji:

- odlaganje neiskoristivog dijela komunalnog otpada
- odlaganje neopasnog tehnološkog otpada, ovisno o sastavu eluata
- građevina za obradu otpada
- građevine za obradu i skladištenje opasnog otpada
- pomoćne građevine

Odabiru konačne lokacije odlagališta treba prethoditi postupak procjene utjecaja na okoliš, u kojem će se usporedno obraditi obje lokacije i područja njihovog utjecaja.

3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

Korištenje prostora, gospodarenje prostorom, razvoj u prostoru, zaštita i očuvanje prostora, sastavnice su procesa koji se artikulira dokumentom prostornog uređenja.

Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš sadržano je u svim dijelovima Plana, pa je dokument prostornog uređenja u cjelini prožet brigom o okolišu i smanjivanjem (otklanjanjem) postojećih, odnosno sprječavanjem budućih nepovoljnih utjecaja na okoliš.

Sve značajnije ljudske aktivnosti uglavnom se događaju na onim prostorima koji sadrže najpovoljnije pretpostavke za određene djelatnosti, a to su često i najranjiviji dijelovi prostora ili su već na takovom stupnju ugroženosti da ih je potrebno sanirati.

Da bi se moglo kontinuirano i kvalitetno pratiti stanje okoliša i poduzimati pravovremene mjere za unapređivanje stanja nužno je :

1. Inventarizirati i ustanoviti postojeće stanje okoliša i prirodne baštine s obzirom na klasifikaciju, kvalitetu i kvantitetu poremećaja, te analizirati do sada poduzete aktivnosti za zaštitu i unapređenje okoliša;
2. Izraditi potrebne dokumente u svrhu zaštite i unapređenja okoliša (program);
3. Uspostaviti učinkoviti sustav ostvarivanja te zaštite (katastar emisija u okoliš, organizacija, provedba, nadzor).
4. Utvrditi politiku (potpora) i gospodarske elemente zaštite (financiranje).

3.7.1. Zaštita voda

Dugoročnim planom razvitka vodnogospodarskog sustava na području Grada Ozlja predviđeni su radovi na zaštiti od štetnog djelovanja voda, korištenja voda i zaštiti voda od zagađivanja.

- tijekom izrade Prostornog plana Karlovačke županije izrađena je Studija zaštite voda Karlovačke Županije (Vodoprivreda Karlovac i " Ekonova " Karlovac, Karlovac 1996.godine) gdje je vrlo kvalitetno obrađeno postojeće stanje te kroz smjernice za zaštitu voda obrađena su moguća tehnička i tehnološka postignuća na kojima bi trebalo graditi daljnje aktivnosti na zaštiti voda od zagađivanja na području Grada Karlovca ;
- izgradnjom sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda grada Ozlja u okviru kojeg je potrebno izvršiti reviziju sustava pročišćavanja otpadnih voda u skladu sa najnovijim postignućima.

Radi očuvanja i poboljšanja kakvoće te zaštite podzemnih i površinskih voda postojećih i potencijalnih resursa vode za piće, Planom su predviđene mjere zaštite.

Mjere zaštite vodozaštitnih područja postižu se propisivanjem mjera zaštite za cijelo priljevno područje (podzemno i nadzemno) i crpilišta. Vodozaštitno područje izvorišta vode podjeljeno je na tri zone zaštite za koje se propisuju smjernice za zaštitu.

Zone (I., II. i III.) sanitarne zaštite izvorišta vode za piće: «Opara» u Jaškovu prikazane su na kartografskom prikazu br. 3.2. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Područja primjene posebnih ograničenja u korištenju i posebnim mjerama uređenja i zaštite».

Mjere zaštite određene su važećom Odlukom o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta vode «Opara».

Rezervat podzemne pitke vode od strateškog je interesa za Državu, Županiju i Grad, a nalazi se na dijelu prostora, te najpodložniji negativnim utjecajima. Vodonosniku je nužno osigurati maksimalnu zaštitu pa je u tom cilju potrebno poduzimati slijedeće mjere i aktivnosti:

- radi smanjenja prevelike količine nitrata u pitkoj vodi, poljoprivrednu proizvodnju treba prilagoditi uvjetima zaštite i to na način da se uvede kontrola upotrebe količine i vrsta zaštitnih sredstava, što je ujedno jedan od preduvjeta za orijentaciju na proizvodnju zdrave hrane (prioritetno unutar zaštitnih zona vodocrpilišta).

- zaštita voda od otpadnih voda u industriji - izgradnjom sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za svaku industrijsku zonu posebno, a moguće je i priključivanje na mjesne sustave odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda, uz prethodni tretman u krugu tvornice, sukladno tehnološkom procesu;

- zaštita voda od zagađenja otpadnim vodama domaćinstva - izgradnjom sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u većim naseljima ili naseljima sa koncentriranom izgradnjom, odnosno izgradnja trodjelnih septičkih jama s kontroliranim upuštanjem u tlo;

- za zaštitu vodotoka potrebno je uspostaviti odnosno unaprijediti sustav praćenja kvalitete voda kako bi se postigla propisana kvaliteta voda i uvesti nadzor nad onečišćivaćima.

Zaštitnim mjerama štite se podzemne i površinske vode, na dva načina:

- mjerama zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima, a prema određenim zonama sanitarne zaštite,

- mjerama sprječavanja i smanjivanja onečišćenja prilikom korištenja građevina (izgradnjom sustava za odvodnju i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda).

Obradu i zbrinjavanje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda treba rješavati u sklopu sustava za pročišćavanje otpadnih voda.

Ostale mjere za sprečavanje i smanjivanje onečišćenja podzemnih i površinskih voda su:

- zabraniti pranje automobila, te drugih vozila i strojeva, te odlijevanje vode onečišćene deterdžentima, te odlaganjem tehnološkog i drugog otpada na zelene površine duž prometnica,
- korisnik građevne čestice mora brinuti o zaštiti i održavanju vodovodne mreže, hidranata i drugih vodovodnih uređaja, unutar i ispred čestice, te štititi pitku i sanitarnu vodu od zagađivanja,
- opasne i druge tvari koje se ispuštaju u sustav javne odvodnje otpadnih voda ili u drugi prijemnik, te u vodama koje se nakon pročišćavanja ispuštaju iz sustava javne odvodnje otpadnih voda u prirodni prijemnik, moraju biti u okvirima graničnih vrijednosti pokazatelja i dopuštene koncentracije prema Pravilniku o graničnim vrijednostima pokazatelja, otpadnih i drugih tvari i otpadnim vodama (»Narodne novine« broj 40/99).

3.7.2. Zaštita tla

Zaštita tla od onečišćavanja mora se provoditi u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje zdrave hrane, te zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta. Šume i šumska zemljišta pokrivaju 55% ukupne površine Grada. Pravilnim održavanjem i gospodarenjem treba očuvati šume.

Tlo se onečišćuje i neriješenom odvodnjom i neprimjerenim odlaganjem otpada, te u tom smislu važe mjere zaštite kao za vodonosnik.

Zakon zabranjuje prenamjenu vrijednog obradivog zemljišta u nepoljoprivredne, a posebice građevinske svrhe.

Preporuča se poljoprivredne površine u nizinskom dijelu privesti poljoprivrednoj proizvodnji, dok ih se u brežnom dijelu preporuča pošumiti.

Obzirom na kvalitetu i korištenje, poljoprivredno tlo na području Grada podjeljeno je u četiri kategorije zaštite.

Na području Grada na prostorima u dolini rijeke Kupe i Dobre, te u Vrhovcu nalaze se osobito vrijedna obradiva tla P1 kategorije. Vrijedna obradiva tla P2 kategorije nalaze se oko Ozlja i Slapnog. Zahtjev za zaštitu se odnosi na smanjenje potrošnje za gradnju. Za primarnu biljnu proizvodnju, ratarsku ili voćarsku ili vrtlarsku proizvodnju, treba zaštititi tla P1 i P2 kategorije, a potom manjim intenzitetom treba štititi tla P3 kategorije. Zemljište P3 kategorije, ostala obradiva tla, najrasprostranjenije je i ima manje zahtjeve za zaštitu pa se mogu koristiti iznimno i za izgradnju. Ostala tla nemaju ograničenja za bilo kakvu upotrebu izvan poljoprivrede.

3.7.3. Zaštita zraka

Temeljna mjera za postizanje ciljeva zaštite zraka jest smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak. Za zaštitu zraka propisuju se slijedeće mjere:

- ograničavati emisije i propisivati tehničke standarde u skladu sa stanjem tehnike (BAT), te prema Uredbi o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine broj 140/1997.).
- visinu dimnjaka za zahvate za koje nije propisana procjena utjecaja na okoliš, do donošenja propisa treba određivati u skladu s pravilima struke (npr. TA-LUFT standardima). U kotlovnica na loživo ulje koristiti niskosumporno loživo ulje sa sadržajem sumpora do 1%.
- zahvatom se ne smije izazvati »značajno« povećanje opterećenja, gdje se razina »značajnog« određuje temeljem procjene utjecaja na okoliš, a povećanjem opterećenja emisija iz novog izvora ne smije doći do prelaska kakvoće zraka u nižu kategoriju u bilo kojoj točki okoline izvora.
- najveći dopušteni porast imisijskih koncentracija zbog novog izvora onečišćenja o ovisnosti o kategoriji zraka određen je Uredbom o preporučenim i graničnim vrijednostima kakvoće zraka (Narodne novine broj 101/1996.).
- stacionarni izvori (tehnološki procesi, uređaji i objekti iz kojih se ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari) onečišćenja zraka moraju biti proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani na način da ne ispuštaju u zrak

tvori iznad graničnih vrijednosti emisije, prema Zakonu o zaštiti zraka (Narodne novine broj 48/1998.) i Uredbi o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (Narodne novine broj 140/1997.).

- potrebno je graditi kanalizacijski sustav koji osigurava malo retenciono vrijeme u anaerobnim uvjetima (kada su neizbježni), radi sprečavanja emisije u zrak neugodnih mirisa (vodik-sulfid i amonijak),
- redovno ispitivanje koncentracije vodik-sulfida u zraku u neposrednoj radnoj okolini uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, na crpnim postajama i prekidnim oknima, budući da svojom prisutnošću u zraku, već i u vrlo malim količinama smanjuje kakvoću življenja.

Vlasnici-korisnici stacionarnih izvora dužni su:

- prijaviti izvor onečišćavanja zraka, te svaku rekonstrukciju nadležnom tijelu uprave i lokalne samouprave,
- osigurati redovno praćenje emisije iz izvora i o tome voditi očevidnik te redovito dostavljati podatke u katastar onečišćavanja okoliša,
- uređivanjem zelenih površina unutar građevne čestice i onih zajedničkih izvan građevne čestice ostvariti povoljne uvjete za prirodno provjetravanje, cirkulaciju i regeneraciju zraka.
- kotlovnice na kruta goriva, ukoliko postoje pregraditi na tekuće gorivo ili plin,
- zagađenost zraka od prometa smanjiti rekonstrukcijom postojećih prometnica i izgradnjom zaobilaznica ugroženih naselja,
- provoditi monitoring zagađenja zraka za vozila javnog prometa, dostavna teretna vozila, te sva vozila starija od 5 godina.

Grad Slunj dužan je u okviru samoupravnog djelokruga, pratiti kakvoću zraka na svome području (područna mreža za praćenje kakvoće zraka), sukladno utvrđenom programu mjerenja kakvoće zraka, te osigurati uvjete njegove provedbe, a sve u skladu s odredbama Zakona o zaštiti zraka (NN 48/95).

Temeljna mjera za postizanje zaštite zraka jest smanjenje emisije onečišćujućih tvari u zrak.

Potencijalnim zagađivačima zraka smatraju se urđaji za pročišćavanje otpadnih voda, odlagalište otpada, stočne farme, promet državnom cestom D505.

3.7.4. Zaštita od prekomjerne buke

Područje Grada Ozlja ugroženo je bukom čiji je stalni izvor promet, a povremeni industrijski pogoni i gospodarstvene zone, te vojnih aktivnosti s vojnog poligona.

Za područje Ozlja, kao i prometne državne ceste (uz koje se nalaze nastanjena područja) potrebno je odgovarajućom dokumentacijom utvrditi razine buke koje se ne smiju prekoračiti sukladno posebnim propisima. Na osnovi rezultata snimanja i odredbi Zakona o zaštiti treba donjeti Odluku o zaštiti od buke kojom se regulirala dozvoljeni nivo buke, ovisno o namjeni prostora.

U cilju zaštite od prekomjerne buke na području Grada Ozlja potrebno je:

- identificirati potencijalne izvore buke, te
- kontinuirano vršiti mjerenja buke u najugroženijim gradskim područjima.

Najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije u otvorenom prostoru:

Zona buke	Namjena prostora	Najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije L_{RAeq} u dB(A)	
		za dan (L_{day})	za noć (L_{night})
1.	Zone namijenjena odmoru, oporavku i liječenju	50	40
2.	Zona namijenjena samo stanovanju i boravku	55	40
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	55	45
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene	65	50
5.	Zona gospodarske namjene (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi)	- Na granici građevine čestice unutar zone – buka ne smije prelaziti 80 dB(A) - Na granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine zone s kojom graniči	

Sve gospodarske građevine moraju imati tehnologiju koja sprječava nedozvoljenu količinu buke i emisiju prašine iznad dozvoljene količine i sastava.

3.7.5. Zaštita biljnog i životinjskog svijeta

U cilju unapređenja zaštite biljnog i životinjskog svijeta bilo bi svrhovito pokrenuti posebne programe i akcije.

Zaštitu i očuvanje postojećih prirodnih močvara i drugih voda (obnavljanje degradiranih močvara, te unapređenje umjetnih močvarnih biotopa) unaprijediti prikladnim mjerama, kako bi zadržale prirodne značajke.

Održati postojeće stanje šumskih ekosustava te ga dalje unapređivati:

- gospodarenje šumama na načelu prirodnog sustava i prirodne obnove šumske biocenoze;
- sprječavanje smanjenja šumskih površina zabranom promjene namjene šumskog zemljišta;
- uspostaviti promatračku mrežu radi uočavanja negativnih procesa, a naročitu pažnju posvetiti prorjeđenim vrstama (pitomi kesten, pojedine vrste vočki, grabežljive ptice i dr.).

Biološku i krajobraznu raznolikost biljnih i životinjskih vrsta na travnjacima i oranicama očuvati poticanjem integralnih mjera u poljoprivrednoj proizvodnji.

3.7.6. Posebne mjere zaštite

Sklanjanje ljudi

Naselja u Gradu Ozlju svrstana su, sukladno «Pravilniku o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu» (NN 2/91), u naselja sa manje od 2000 stanovnika koja ne podlježu obaveznoj izgradnji skloništa i drugih objekta za zaštitu stanovništva, osim u sklopu građevina od značaja za Republiku Hrvatsku za koje se lokacija i posebni uvjeti građenja utvrđuju na razini Republike Hrvatske.

Sklanjanje ljudi se osigurava privremenim izmještanjem, prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi u određenim zonama što su utvrđuje planom djelovanja zaštite i spašavanja za Grad Ozalj.

Skloništa opće i dopunske zaštite, u sklopu građevina od značaja za Republiku Hrvatsku, projektiraju se kao dvonamjenske građevine s prvenstveno mirnodopskom funkcijom sukladno osnovnoj namjeni građevine s otpornošću od 100 kPa za osnovnu i 50 kPa za dopunsku zaštitu.

Zaštita od rušenja

Prometnice unutar novih dijelova naselja moraju se projektirati na taj način da razmak građevina od prometnice omogućuje da eventualne ruševine građevina ne zapriječe prometnicu radi omogućavanja nesmetane evakuacije ljudi i pristupa interventnim vozilima.

Kod projektiranja građevina mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost (ili protivpotresno inženjerstvo) sukladno utvrđenom stupnju potresa po MSC ljestvici (najvećim dijelom u zoni 8 stupnja, a zapadni dio u zoni 7 stupnja).

Prilikom rekonstrukcija starijih građevina koje nisu izgrađene po protivpotresnim propisima (u naseljima sa povijesnom identifikacijom i dr.), statičkim proračunom analizirati i dokazati otpornost tih građevina na rušenje uslijed potresa ili drugih uzroka te predvidjeti detaljnije mjere zaštite ljudi od rušenja.

Zaštita od požara

Zaštita od požara ovisi o kvalitetnom procjenjivanju ugroženosti od požara i tako procijenjenim požarnim opterećenjima, vatrogasnim sektorima i vatrobranim pojasevima te drugim zahtjevima utvrđenim prema izrađenom i usvojenom «Planu zaštite od požara» a na bazi «Procjene ugroženosti od požara i

tehnoloških eksplozija Grada Ozlja». Kartografski prikaz vatrogasnih sektora, zona i vatrobranih pojaseva postojećeg stanja u prostoru nalazi se u posebnom grafičkom prilogu navedene Procjene ugoženosti.

Projektiranje s aspekta zaštite od požara stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina provodi se po pozitivnim hrvatskim zakonima i na njima temeljenim propisima i prihvaćenim normama iz oblasti zaštite od požara te pravilima struke.

Rekonstrukcije postojećih građevina u naseljima potrebno je projektirati na način da se ne povećava ukupno postojeće požarno opterećenje građevine ili naselja kao cjeline. Radi smanjenja požarnih opasnosti kod planiranja ili projektiranja rekonstrukcija građevina građenih kao stambeni ili stambeno-poslovni blok potrebno je pristupiti promjeni namjene prostora sa požarno opasnim sadržajima, odnosno zamijeniti ih požarno neopasnim sadržajima.

Kod određivanja međusobne udaljenosti građevina voditi računa o požarnom opterećenju građevina, intenzitetu toplinskog zračenja kroz otvore objekta, vatrootpornosti objekta i fasadnih zidova, meteorološkim uvjetima i sl. Također, ukoliko se ne može postići minimalna propisana udaljenost građevina određena ovim Planom potrebno je predvidjeti dodatne, pojačane, mjere zaštite od požara.

Kod projektiranja nove vodovodne mreže ili rekonstrukcije postojeće mreže u naselju, obvezno je planiranje hidrantne mreže sukladno važećem pravilniku.

Prilikom projektiranja novih prometnica i mjesnih ulica ili rekonstrukcije postojećih, obavezno je planiranje vatrogasnih pristupa koji imaju propisanu širinu, nagibe, okretišta, nosivost i radijuse zaokretanja, a sve u skladu s Pravilnikom o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i NN 55/ 94)

Zaštita od potresa

Protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama, zakonima i propisima.

Kod projektiranja građevina mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost (ili protivpotresno inženjerstvo) sukladno utvrđenom stupnju potresa po MSC ljestvici njihove jačine prema mikroseizmičnoj rajonizaciji (za područje Grada Ozalj određen je osnovni stupanj seizmičnosti koji iznosi VIII° seizmičnosti prema MCS).

GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA BROJ I NAZIV KARTOGRAFSKOG PRIKAZA

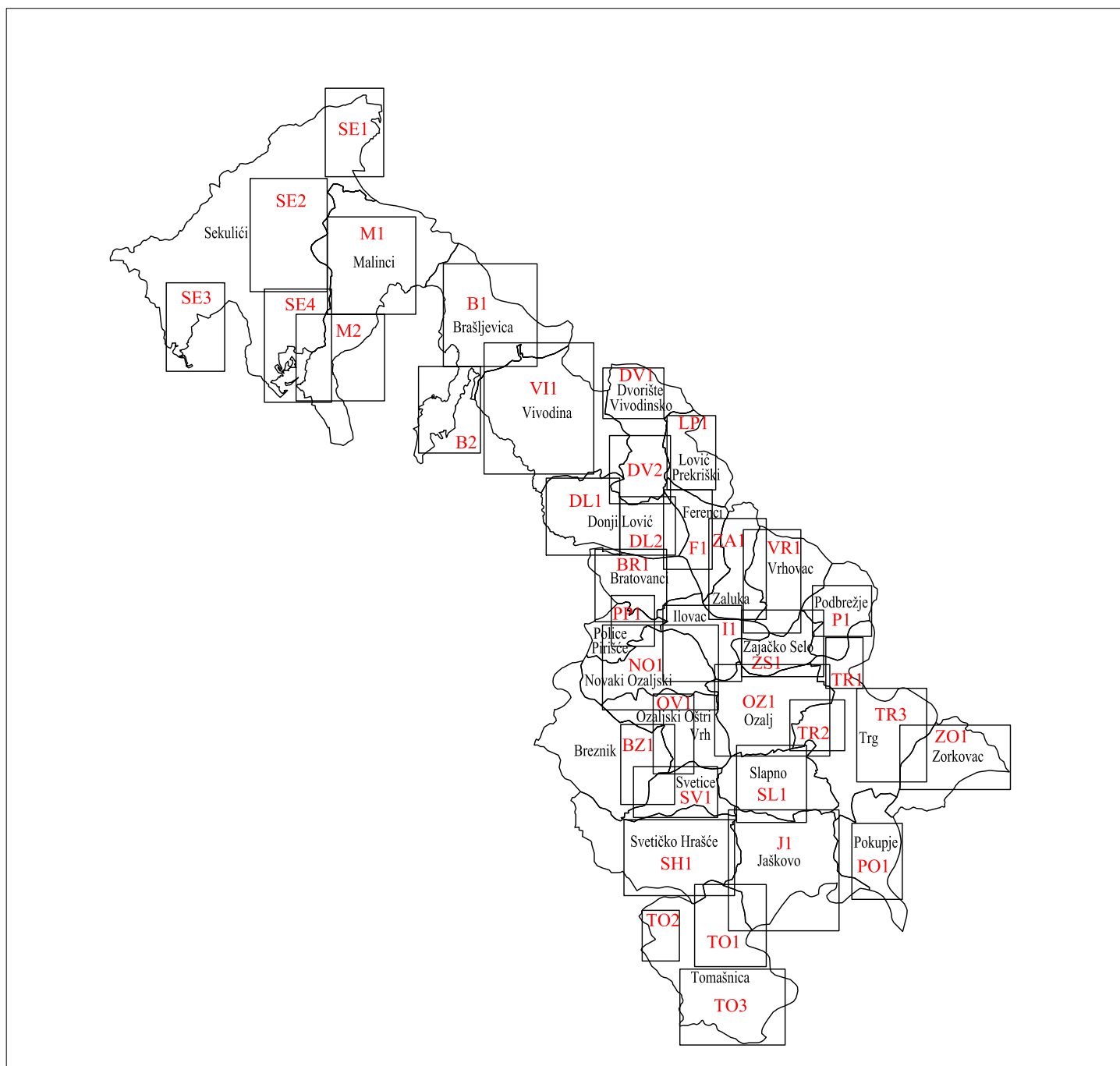
4.1. K.O.SEKULIĆI – SE1	naselje	- RAJAKOVIĆI
4.2. K.O.SEKULIĆI – SE2	naselje	- BULIĆI
		- DOLJANI ŽUMBERAČKI
		- DUČIĆI
		- GUDALJI
		- KULJAJI
		- RADATOVIĆI
		- RAJAKOVIĆI
		- SEKULIĆI
4.3. K.O.SEKULIĆI – SE3	naselje	- POPOVIĆI ŽUMBERAČKI
4.4. K.O.SEKULIĆI – SE4	naselje	- BREZOVIČA ŽUMBERAČKA
		- DOLJANI ŽUMBERAČKI
		- DUČIĆI
		- GOLEŠI ŽUMBERAČKI
		- PILATOVCI
		- RADATOVIĆI
4.5. K.O.MALINCI – M1	naselje	- CVETIŠĆE
		- DRAGOŠEVCI
		- KAMENCI
		- KESERI
		- KUNČANI
		- MALINCI
		- ŠILJKI
4.6. K.O.MALINCI – M2	naselje	- DRAGOŠEVCI
		- KESERI
		- LIJEŠĆE
4.7. K.O.BRAŠLJEVICA – B1	naselje	- BADOVINCI
		- DANČULOVICI
		- KAŠT
4.8. K.O.BRAŠLJEVICA – B2	naselje	- BRAŠLJEVICA
4.9. K.O.VIVODINA – VI1	naselje	- BELOŠIĆI
		- BREZJE VIVODINSKO
		- DOJUTROVICA
		- HODINCI
		- PEČARIĆI
		- PETRUŠ VRH
		- RADINA VAS
		- SRŠIĆI
		- STOJAVNICA
		- VARAŠTOVAC
		- VIVODINA
		- VUKETIĆ
		- ZORKOVAC VIVODINSKI

4.10. K.O.DVORIŠTE VIVODINSKO - DV1	naselje	- BUDIM VIVODINSKI - HRASTOVICA VIVODINSKA - GALIN
4.11. K.O.DVORIŠTE VIVODINSKO - DV2	naselje	- DVORIŠTE VIVODINSKI - GORNJI LOVIĆ
4.12. K.O.LOVIĆ PREKRIŠKI – LP1	naselje	- LOVIĆ PREKRIŠKI
4.13. K.O.DONJI LOVIĆ – DLI	naselje	- CERJE VIVODINSKO - DONJI LOVIĆ - GALEZOVA DRAGA - GORNJI LOVIĆ - OBREŽ VIVODINSKI - VRŠKOVAC
4.14. K.O.DONJI LOVIĆ – DL2	naselje	- GORNIKI VIVODINSKI - OBREŽ VIVODINSKI - FURJANIĆI
4.15. K.O.FERENCI – F1	naselje	- FERENCI
4.16. K.O.BRATOVANCI – BR1	naselje	- BRATOVANCI - DURLINCI - LUKINIĆ DRAGA
4.17. K.O.ZALUKA – ZA1	naselje	- ŠKALJEVICA - VRHOVAC - ZALUKA
4.18. K.O.VRHOVAC – VR1	naselje	- GRANDIĆ BREG - ŠKALJEVICA - VRHOVAC - ZALUKA
4.19. K.O.POLICE PIRIŠĆE – PP1	naselje	- BRATOVANCI - POLICE PIRIŠĆE
4.20. K.O.ILOVAC – I1	naselje	- GOLI VRH OZALJSKI - ILOVAC - OZALJ - RUJEVO
4.21. K.O.ZAJAČKO SELO – ZS1	naselje	- OZALJ - POŽUN - VRHOVAC - VRHOVAČKI SOPOT - ZAJAČKO SELO
4.22. K.O.PODBREŽJE – P1	naselje	- PODBREŽJE
4.23. K.O.NOVAKI OZALJSKI – NO1	naselje	- BOŠEVCI - DVORIŠĆE OZALJSKO - FRATROVCI - NOVAKI OZALJSKI
4.24. K.O.OZALJSKI OŠTRI VRH – OV	naselje	- BELINSKO SELO - DONJI OŠTRI VRH OZALJSKI - GORNJI OŠTRI VRH OZALJSKI - SVETICE - VINI VRH

4.25. K.O.OZALJ – OZ1	naselje	- GORŠČAKI OZALJSKI - LUKŠIĆI OZALJSKI - OZALJ - PODGRAJ - SOLDATIĆI
4.26. K.O.BREZNIK – BZ1	naselje	- BELINSKO SELO - BREZNIK - GORNJI OŠTRI VRH OZALJSKI - VELIKI ERJAVEC
4.27. K.O.SVETICE – SV1	naselje	- SVETICE - VELIKI ERJAVEC
4.28. K.O.SLAPNO – SL1	naselje	- MALI ERJAVEC - SLAPNO
4.29. K.O.TRG – TR1	naselje	- TRG
4.30. K.O.TRG – TR2	naselje	- OZALJ
4.31. K.O.TRG – TR3	naselje	- OZALJ - POLJE OZALJSKO - TREŠĆEROVAC - TRG - ZORKOVAC NA KUPI
4.32. K.O.ZORKOVAC – ZO1	naselje	- ZORKOVAC
4.33. K.O.SVETIČKO HRAŠĆE – SH1	naselje	- SVETIČKO HRAŠĆE - VRBANSKA DRAGA
4.34. K.O.JAŠKOVO – J1	naselje	- JAŠKOVO - MALI ERJAVEC - SLAPNO - VUKSANI
4.35. K.O.POKUPJE – PO1	naselje	- GORNJE POKUPJE - LEVKUŠJE
4.36. K.O.TOMAŠNICA – TO1	naselje	- GRDUN - TOMAŠNICA
4.37. K.O.TOMAŠNICA – TO2	naselje	- GRDUN
4.38. K.O.TOMAŠNICA – TO3	naselje	- TOMAŠNICA

KARTOGRAFSKI PRIKAZ GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA

SHEMA VEZE LISTOVA

TUMAČ:

OZNAKA SEKCIJE:

SE - Sekulići	F - Ferenci	P - Podbrežje	TR - Trg
M - Malinci	BR - Bratovanci	NO - Novaki Ozaljski	ZO - Zorkovac
B - Brašljeva	ZA - Zaluka	OV - Ozaljski Oštri Vrh	SH - Svetičko Hrašće
VI - Vivodina	VR - Vrhovac	OZ - Ozalj	J - Jaškovo
DV - Dvorište Vivodinsko	PP - Police Pirišće	BZ - Breznik	PO - Pokupje
LP - Lović Prekriški	I - Ilovac	SV - Svetice	TO - Tomašnica
DL - Donji Lović	ZS - Zajačko Selo	SL - Slapno	

BROJ SEKCIJE:

1,2,3,4

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. Uvjeti za određivanje namjena površina

Članak 1.

(1) Prostornim planom uređenja Grada Ozlja (u daljnjem tekstu PPUG Ozalj) određene su slijedeće osnovne namjene površina:

- a) POVRŠINE NASELJA
- b) POVRŠINE I GRAĐEVINE IZVAN NASELJA
 - Javna i društvena namjena (D)
 - zdravstvena i socijalna skrb
 - Gospodarska namjena (I)
 - proizvodna namjena
 - poslovna namjena (K)
 - mješovita namjena (M)
 - iskorištavanje mineralnih sirovina (E)
 - Ugostiteljsko-turistička namjena (T)
 - turističko naselje (T1)
 - Športsko-rekreacijska namjena (R)
 - centar za zimske sportove (R1)
 - centar za ribolov (R2)
 - centar za odmor i rekreaciju (R3)
 - sportski centar (R4)
 - Infrastrukturni sustavi (IS)
 - Groblja (G)
 - Posebna namjena - MUP (PN-MUP)
 - Odlagalište otpada – rezervno (OK)
- kultivirani predjeli:
- c) POLJOPRIVREDNE POVRŠINE
 - Osobito vrijedno obradivo tlo (P1)
 - Vrijedno obradivo tlo (P2)
 - Ostala obradiva tla (P3)
- prirodni predjeli:
- d) ŠUMSKE POVRŠINE
 - Gospodarska šuma (Š1)
 - Zaštitna šuma (Š2)
- e) OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE
- f) VODNE POVRŠINE

(2) Površine za razvoj i uređenje prostora smještaju se unutar:

- građevinskog područja:

- površine naselja,
- površine izvan naselja za izdvojene namjene,

- područja i građevine izvan građevinskog područja .

Članak 2.

(1) Osnovna namjena i korištenje površina prikazano je na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina" u mjerilu 1 : 25.000.

(2) Granice građevinskih područja 97 naselja unutar Grada Ozlja, detaljno su određene na kartografskim prikazima broj 4.1. – 4.38. "Građevinska područja" na katastarskim kartama u mjerilu 1 : 5.000.

(3) Razgraničenja površina izvan naselja za izdvojene namjene (javna i društvena, gospodarska, ugostiteljsko-turistička, športsko-rekreacijska, infrastrukturni sustavi, groblja, posebna namjena i odlagalište otpada) određena su na kartografskim prikazima navedenima u prethodnom stavku.

(4) Korištenje i namjena prostora uvjetovani su osnovnim obilježjima prostora i podjelom na izgrađena (i namijenjena građnji), kultivirana i prirodna područja.

(5) Kultivirani predjeli (ruralni, poljodjelski) su ona područja u kojima se ljudske aktivnosti odvijaju bez značajnijih i/ili trajnijih promjena stanja prirodnog okruženja kroz djelatnosti kao što su poljoprivreda, voćarstvo, vinogradarstvo i stočarstvo.

(6) Prirodni predjeli su područja u kojima se ljudske aktivnosti odvijaju isključivo u funkciji zaštite i očuvanja relativno stabilnih ekosustava ili u funkciji ograničenog i kontroliranog gospodarskog iskorištavanja prirodnih resursa kao što je šumarstvo, vodno gospodarstvo, lovstvo, rekreacija i turizam.

(7) Prirodni tokovi razgraničavaju se granicom inundacijskog pojasa definiranog temeljem odredbi Zakona o vodama (NN 107/95).

(8) Planirane linijske infrastrukturne površine (planirani koridori ili trase) određene su aproksimativno u prostoru, obzirom da će se točna trasa odrediti idejnim rješenjem (projektom) za pojedini namjeravani zahvat u prostoru.

(9) Izvan građevinskog područja, osim infrastrukture mogu se graditi pojedinačne građevine, za koje se ne određuju građevinska područja kao što su:

- građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, iskorištavanje i gospodarenje prirodnim resursima,
- sportsko-rekreacijski sadržaji i zdravstvene građevine.

2. Uvjeti za uređenje prostora

2.1. Građevine od važnosti za Državu i Županiju

Članak 3.

(1) Građevine od važnosti za državu određene su Uredbom o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku (*Narodne Novine, br. 90/95*), Programom prostornog uređenja države i uredbom Vlade Republike Hrvatske (NN 06/00 i 68/03), za koje lokacijsku dozvolu izdaje Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja.

(2) Određivanje prostora i građevina ovim se planom utvrđuje planski i usmjeravajući uvjet.

(3) Ovim planom utvrđuju se slijedeći zahvati u prostoru od važnosti za državu koji su preuzeti kao obveza iz planova višeg reda:

1. Prometne građevine

- željezničke građevine s pripadajućim postrojenjima/građevinama:
 - željeznička pruga Bubnjarci -Karlovac

2. Energetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama

- elektroenergetske građevine:
 - hidroelektrana Ozalj
 - prienosni dalekovod 400 kV Meline - Tumbri,
- građevine za transport nafte i plina:
 - magistralni plinovod DN 500 radnog tlaka 75 bara (Karlovac-Vrbovsko-Delnice-Rijeka-Pula),
- građevine eksploatacije mineralnih sirovina

3. Vodne građevine

- zaštitne i regulacijske građevine:
 - sustav za obranu od poplave (VES Brodarci);
- građevine za melioracije:
 - Hidromelioracijsko polje Zorkovac – Ozaljsko polje

4. Građevine na zaštićenom području za koje se izdaje građevna dozvola prema posebnom zakonu, osim obiteljske kuće:

- Građevine u PP «Žumberak – Samoborsko gorje»

Članak 4.

Građevine od važnosti za županiju određene su prema značenju u razvoju pojedinog dijela Županije. Određivanje prostora i građevina ovim se planom utvrđuje planski i usmjeravajući uvjet. Ovim planom utvrđuju se slijedeći zahvati u prostoru od važnosti za županiju koji su preuzeti iz plana višeg reda:

1. Prometne građevine:

- željezničke građevine s pripadajućim postrojenjima/građevinama:
 - sustav prigradskog željezničkog putničkog prometa Županije s centrom u Karlovcu

2. Energetske i telekomunikacijske građevine:

- elektroenergetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama
 - 35 kV elektroenergetska mreža s pripadajućim postrojenjima;
- građevine za transport nafte i plina s pripadajućim postrojenjima
 - županijska plinska mreža (20 bara) opskrbeni sustav Karlovac
- bazne stanice mobilne telefonije,

3. Proizvodne građevine-industrijske i obrtničke zone veličine iznad 25 ha.

Članak 5.

Lokacijske dozvole za zahvate u prostoru navedene u članku 3.i 4. utvrđuju se temeljem izrađenih stručnih podloga za lokacijsku dozvolu.

2.2. Građevinska područja naselja

Članak 6.

(1) Građevinsko područje naselja je onaj dio područja obuhvata PPUG-a Ozlja koji je predviđen za izgradnju naselja i izdvojenih namjena izvan naselja.

(2) Građevinsko područje se sastoji od izgrađenog dijela i dijela predviđenog za daljnji razvoj naselja.

(3) Unutar građevinskog područja naselja odnosno u njegovoj neposrednoj blizini ne mogu se graditi građevine koje bi svojim postojanjem ili uporabom, posredno ili neposredno, ugrožavale život i rad ljudi u naselju, odnosno vrijednosti postojećeg okoliša naselja.

(4) Parcelacija građevinskog zemljišta u svrhu osnivanja građevne čestice provodi se u skladu s lokacijskom dozvolom ili Detaljnim planom uređenja ako se na čestici predviđaju zahvati u prostoru, odnosno u skladu s odredbama PPUG-a Ozlja.

(5) Sve poljoprivredno zemljište u građevinskom području naselja, koje je ovim Prostornim planom određeno za drugu namjenu, može se do prenamjene i dalje koristiti na dosadašnji način.

Članak 7.

(1) U građevinskom području naselja predviđena je izgradnja novih građevina, te adaptacija i rekonstrukcija i dogradnja postojećih građevina namijenjenih za:

- stanovanje i prateće pomoćne i gospodarske funkcije;
- gospodarske funkcije;
- javne i prateće sadržaje;
- društvene djelatnosti;
- trgovačke i uslužne sadržaje;
- turističke i ugostiteljske sadržaje;
- vjerske sadržaje;
- prometnu i komunalnu infrastrukturu;
- šport i rekreaciju, te odmor
- groblja.

(2) Unutar građevinskog područja naselja moguće je uređenje zelenih površina (park, park šume, zaštitne zelene površine) kao i drugih građevina i površina koje služe za normalno funkcioniranje naselja.

(3) U Parku prirode se do donošenja PPPPO PP Žumberak Samoborsko gorje može vršiti samo rekonstrukcija postojećih građevina te interpolacija novih građevina unutar naselja te gradnja infrastrukturnih građevina.

2.2.1. Građevine stambene namjene

Članak 8.

(1) Na jednoj građevnoj čestici, mogu se graditi stambene, poslovne, stambeno - poslovne, te uz njih gospodarske i pomoćne građevine koje čine stambenu i gospodarsku cjelinu.

(2) Za obavljanje djelatnosti iz prethodnog stavka mogu se koristiti i prostori ili građevine koji ranije nisu bili namijenjeni za tu djelatnost u cijelom ili dijelu stambenog, pomoćnog, gospodarskog prostora (prenamjena prostora) :

(3) Stambene, poslovne i stambeno-poslovne građevine se, u pravilu, postavljaju prema ulici, a pomoćne, gospodarske i dvorišne poslovne građevine po dubini čestice, iza tih građevina.

(4) Iznimno se može dozvoliti i drugačiji smještaj građevina na građevnoj čestici, ukoliko konfiguracija terena i oblik čestice, te tradicijska organizacija građevne čestice ne dozvoljavaju način izgradnje određen u prethodnom stavku ovog članka.

(5) Zone stanovanja mogu sadržavati i sekundarno stanovanje.

Članak 9.

(1) Stambenim građevinama smatraju se obiteljske, višestambene zgrade (građevine s 3 ili više stambenih jedinica) i zgrade sekundarnog stanovanja (vikendice).

(2) Za građenje građevina namijenjenih za sekundarno stanovanje u građevinskom području naselja vrijede iste odredbe kao i za građenje stambenih građevina stalnog stanovanja.

Članak 10.

(1) Poslovnim građevinama smatraju se:

građevine za zanatske, uslužne, trgovačke, proizvodne, ugostiteljske i slične djelatnosti.

- za tihe i čiste djelatnosti:

- prostori za obavljanje intelektualnih usluga (različite kancelarije, uredi, biroi i druge slične djelatnosti), mali proizvodni pogoni, trgovački i ugostiteljski sadržaji, krojačke, frizerske, postolarske, fotografske i slične uslužne radnje i slične djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije, bez onečišćenja vode ili tla, sa bukom manjom od 30 dB noću i 40 dB danju u boravišnim stambenim prostorijama, odnosno u javnim građevinama;

- za bučne i potencijalno opasne djelatnosti:

- mali bučni proizvodni pogoni, automehaničarske i proizvodne radionice, limarije, lakirnice, bravarije, kovačnice, stolarije, klaonice i ugostiteljske građevine s glazbom na otvorenom i slično; odnosno sve one djelatnosti svojim radom uzrokuju vanjsku buku, čija razina prelazi dopuštene vrijednosti.

(2) Tihe i čiste djelatnosti mogu se obavljati i u sklopu stambene građevine, ukoliko za to postoje tehnički uvjeti i ukoliko je to dozvoljeno posebnim propisima.

(3) U pretežito stambenoj zoni poslovni prostori s bučnim i potencijalno opasnim djelatnostima mogu se graditi samo iznimno, ukoliko tehnološko rješenje, veličina građevne čestice i njen položaj u naselju i predviđene mjere zaštite okoliša i života stanovnika to omogućavaju.

(4) Cilj zaštite od buke je održavanje buke u dopuštenim granicama propisanim važećim "Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini kojoj ljudi rade i borave".

Članak 11.

(1) U slučaju kada se utvrđuju prostorni elementi za novu izgradnju ili rekonstrukciju poslovnih građevina bez izrađenog i donešenog urbanističkog odnosno detaljnog plana uređenja, na području na kojem nije definirana prometna mreža i ostala komunalna infrastruktura, u sklopu idejnog rješenja za izdavanje lokacijske dozvole, potrebno je izraditi idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje s određenim pristupnim putevima i utvrđenim odnosom prema susjednim građevnim česticama.

(2) Idejnim rješenjem ili idejnim projektom, za izdavanje lokacijske dozvole, biti će naročito obrađeno:

- veličina građevne čestice i koeficijent izgrađenosti čestice;
- položaj građevne čestice u naselju;
- položaj građevne čestice u odnosu na dominantne smjerove vjetra;
- tehnološko rješenje i kapaciteti;
- način smještavanja pojedinih sadržaja na građevnu česticu;
- prometno rješenje;
- mogućnosti komunalnog opremanja građevne čestice;
- način tretiranja otpadnih voda;
- potencijalni utjecaj na okoliš;
- mjere za sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš.

Članak 12.

Gospodarskim građevinama smatraju se:

- bez izvora zagađenja:
šupe, kolnice, sjenici, ljetne kuhinje, spremišta poljoprivrednih strojeva i proizvoda, sušare i sl.
- s potencijalnim izvorima zagađenja:
staje, svinjci, kokošinjci, kuničnjaci, pušnice, sušare, nadstrešnice i obori za stoku, gnojište i sl.

Članak 13.

(1) Gospodarske građevine s izvorima zagađenja mogu se graditi u građevinskom području naselja za uobičajeni uzgoj i tov stoke i peradi, kojim se smatra broj komada od :

- odraslih goveda	do	10
- tovnih teladi i junadi	do	10
- konja	do	5
- odraslih svinja, krmača	do	5
- tov svinja	do	10
- peradi	do	200
- sitnih glodavaca	do	75

(2) Izgradnja građevina omogućena je za istovremeni uzgoj najviše tri različite vrste uzgoja. Za samo jednu od vrsta uzgoja određenih u stavku 1. dozvoljeni broj komada se udvostručuje.

(3) Izgradnja građevina iz stavka 1. ovog članka nije dozvoljena unutar građevinskog područja naselja Ozalj te u područjima posebnog režima zaštite (graditeljske i prirodne baštine), odnosno sukladno Odluci o komunalnom redu na području Grada Ozlja.

(4) Izuzetno, može se dozvoliti samo jedna od vrsta uzgoja određenih u stavku 1. ovog članka, i to pod uvjetom:

- da je građevinska parcela udaljena najmanje 200 m od središnjih i javnih sadržaja i od područja središta naselja, kada to nije u suprotnosti s drugim odredbama PPUG-a, Odlukom o komunalnom redu na području Grada Ozlja i drugim propisima.

Članak 14.

Pomoćnim građevinama smatraju se garaže, drvarnice, spremišta i sl.

Članak 15.

Poslovni prostori s bučnim i potencijalno opasnim djelatnostima i gospodarske građevine s potencijalnim izvorima zagađenja mogu se graditi samo ukoliko tehnološko rješenje, veličina parcele i njen položaj u naselju i predviđene mjere zaštite, to omogućavaju.

Članak 16.

(1) U sklopu zelenih površina unutar građevinskog područja omogućeno je uređenje i izgradnja:

- kolnih i pješačkih površina;
- biciklističkih staza;
- športsko - rekreacijskih površina i igrališta;
- manjih objekata prateće namjene (ugostiteljskih, trgovačkih, uslužnih i sl).

(2) Površina građevina iz alineje 4. prethodnog stavka ovog članka ne smije prelaziti 20% zelene površine, te oblikovanjem, a naročito visinom, koja ne prelazi P+Pot, trebaju biti u skladu s uređenjem prostora u kome se grade.

2.2.1.1.OBLIK I VELIČINA GRAĐEVNE ČESTICE

Članak 17.

Građevna čestica nalazi se u građevinskom području naselja i mora imati površinu i oblik koji omogućava njeno racionalno korištenje i izgradnju u skladu s odredbama ovog plana.

Članak 18.

(1) Minimalne veličine građevinskih čestica obiteljskih stambenih zgrada određuju se za:

način gradnje	najmanja širina građ. čestice	najmanja dubina građ. čestice	najmanja površina građ. čestice	najveći koeficijent izgrađenost građ. čestice, K_{ig}
a) za gradnju građevine na samostojeći način :				
- prizemne	14 m	20 m	400	0,30
- jednokatne	16 m	30 m	540	0,30
b) za gradnju građevine na poluugrađeni način:				
- prizemne	10 m	25 m	300	0,40
- jednokatne	14 m	35 m	420	0,40
c) za gradnju građevina u nizu :				
- prizemne	8 m	25 m	200	0,50
- jednokatne	6 m	20 m	120	0,50

(2) Građevinama koje se izgrađuju na samostojeći način u smislu ovog članka smatraju se građevine koje se niti jednom svojom stranom ne prislanjaju na granice susjednih građevnih čestica ili susjednih građevina.

(3) Građevinama koje se izgrađuju na poluugrađeni način (dvojne građevine) u smislu ovog članka smatraju se građevine koje se jednom svojom stranom prislanjaju na granicu susjedne građevne čestice, odnosno uz susjednu građevinu.

(4) Građevinama koje se izgrađuju u nizu u smislu ovog članka smatraju se građevine koje se dvijema svojim stranama prislanjaju na granice susjednih građevnih čestica ili uz susjedne građevine.

(5) Koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) je odnos izgrađene površine zemljišta pod građevinom i ukupne površine građevne čestice. Zemljište pod građevinom je vertikalna projekcija svih zatvorenih, otvorenih i natkrivenih konstruktivnih dijelova građevine osim balkona, na građevnu česticu, uključivši i terase u prizemlju građevine kada se iste konstruktivni dio podzemne etaže.

(6) Najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (k_{is}) jest:

- za gradnju na slobodnostojeći način 0,6
- za gradnju na poluugrađeni način 0,8
- za gradnju u nizu 1,0

(7) Koeficijent iskorištenosti građevne čestice (k_{is}) je odnos građevinske (bruto) površine građevina i površine građevne čestice.

(8) Maksimalna površina građevne čestice iznosi unutar zahvata UPU-a Ozlja:

1. za gradnju na slobodnostojeći način 1.350 m²
2. za gradnju na poluugrađeni način 1.000 m²
3. za gradnju u nizu 700 m².

na ostalim površinama:

1. za gradnju na slobodnostojeći način 1.800 m²
2. za gradnju na poluugrađeni način 1.350 m²
3. za gradnju u nizu 900 m²

(9) Iznimno građevna čestica može biti max 3.000 m², uz najveću izgrađenost 30 %, kada se uz objekte za stanovanje izgrađuju objekti za poljoprivrednu ili neku drugu gospodarsvenu djelatnost koja zahtijeva veću površinu.

(10) Iznimno od stavka 1. ovog članka kod zamjene postojeće građevine novom, odnosno u slučaju interpolacije u već izgrađenim dijelovima naselja, nova se građevina može graditi i na postojećoj građevnoj čestici manje veličine od propisane ukoliko se pri tome poštuje postojeća matrica naselja (parcelacija), ali pod uvjetom da je veličina te građevine i njena lokacija u skladu sa svim odrednicama koje se odnose na bruto izgrađenost, te minimalne udaljenosti od javne prometne površine, susjedne međe i drugih građevina.

(11) Dokumentom prostornog uređenja užih područja (UPU, DPU) mogu se u pogledu gradnje interpolacija i rekonstrukcija u pojedinim područjima (izgrađeni dio građevinskog područja) propisati i drugačije minimalne veličine građevnih čestica, kao i urbanističko - tehnički uvjeti gradnje i smještaja građevine na građevnoj čestici.

(12) Izuzetno od stavaka 1. i 2. ovog članka, za čestice na kojima će se uz stambenu građevinu izgraditi i gospodarske građevine za potrebe poljoprivredne proizvodnje, osim tovališta, širina novoformirane građevne čestice ne može biti manja od 25 m, a dubina ne manja od 40 m.

(13) Veličina građevnih čestica, bruto izgrađenost čestice kao i urbanističko - tehnički uvjeti gradnje i smještaja za gradnju građevina za povremeno stanovanje ("vikendice") određuju se na isti način kao i za ostale stambene građevine.

Članak 19.

Iznimno od prethodnog članka, najmanja površina građevinskih čestica obiteljskih stambenih zgrada unutar građevinskog područja naselja Ozalj, za postojeće građevne čestice i za područja pod zaštitom, utvrđuje se:

a) za izgradnju građevine na slobodnostojeći način	240 m ²
b) za izgradnju građevine na poluotvoreni način	200 m ²
c) za izgradnju ugrađenih građevina	120 m ²

Članak 20.

U postupku mogućeg objedinjavanja građevinskih čestica za obiteljske građevine, objedinjava se i površina za gradnju građevine, tako da se zadržavaju samo propisane udaljenosti (Čl.23) prema susjednim građevinskim česticama. Dužina pojedinog pročelja na objedinjenoj građevnoj čestici ne smije biti veća od 50,0 m.

Članak 21.

(1) Koeficijent izgrađenosti građevnih čestica (k_{ig}) za izgradnju višestambenih građevina te poslovnih i stambeno - poslovnih građevina ne može biti veći od:

- 0,60 za gradnju na slobodnostojeći i poluugrađeni način
- 0,80 za gradnju u nizu

(2) Najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (k_{is}) za izgradnju novih višestambenih građevina iznosi 1,6.

(3) Iznimno, ukoliko se radi o zahvatu na građevini neophodnom za funkcioniranje postojeće građevine kao cjeline, može se predvidjeti i veća izgrađenost od maksimalne propisane u stavku 1. ovog članka.

Članak 22.

(1) Površina građevne čestice višestambene, te poslovne i stambeno-poslovne građevine utvrđuje se shodno potrebama tih građevina i u pravilu obuhvaća zemljište ispod građevine i zemljište potrebno za redovitu uporabu građevine.

(2) Višestambene građevine mogu imati garaže, te poslovne sadržaje u prizemlju i na etažama. Poslovnim sadržajima smatraju se tihe djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije: krojačke, frizerske, postolarske, fotografske radionice, prodavaonice mješovite robe, kao i ugostiteljski sadržaji koji ne proizvode buku veću od 30 dB danju i 40 dB noću u boravišnim stambenim prostorijama, koji ne zagađuju zrak i koji svojim oblikovanjem ili na drugi način ne narušavaju izgled i uvjete stanovanja.

(3) Površina građevne čestice iz prvog stavka određuje se za svaku pojedinačnu građevinu.

(4) Svaka stambena jedinica mora imati osigurano 1,0 parkirališno ili garažno mjesto po stanu u sklopu građevne čestice, odnosno prema normativu za eventualno predviđenu drugu namjenu. Iznimno, Detaljnim planom uređenja moguće je utvrditi rješavanje parkirališnih mjesta izvan građevne čestice na javnoj površini.

2.2.1.2. SMJEŠTAJ GRAĐEVINE NA GRAĐEVNOJ ČESTICI

Udaljenost građevina od ruba građevne čestice

Članak 23.

(1) Građevine koje se izgrađuju na slobodnostojeći način ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3,0 m od susjedne međe, ako na tu stranu imaju orijentirane otvore.

(2) Iznimno, udaljenost građevine od susjedne međe može biti i manja, ali ne manja od 1,0 m, i to u slučaju da smještaj građevine na susjednoj građevnoj čestici omogućava postizanje propisanog razmaka između građevina od 5,0 m za P; 8,0 m za P+1; 10,0 m za P+2.

(3) Na dijelu građevine koja je izgrađena na udaljenosti manjoj od 3 m od susjedne međe, ne mogu se projektirati niti izvoditi otvori, osim kad je susjedna građevna čestica s javnom namjenom (zelenilo, prometnica i sl.).

(4) Otvorima se u smislu stavaka 1. i 3. ovoga članka ne smatraju fiksna ustakljenja neprozirnim staklom maksimalne veličine 60 x 60 cm, dijelovi zida od staklene opeke, ventilacijski otvori najvišeg promjera, odnosno stranice 15 cm, a kroz koje se ventilacija odvija prirodnim putem i kroz koji nije moguće ostvariti vizuelni kontakt.

Članak 24.

(1) Građevine koje se izgrađuju na poluugrađeni način (dvojne građevine) jednom svojom stranom se prislanjaju na granicu susjedne građevne čestice, odnosno uz susjednu građevinu. Zid između dvije građevine mora se izvesti kao protupožarni.

(2) Udaljenost ostalih dijelova građevine koji se smatraju dijelom građevine (balkoni, prohodne terase i otvorena stubišta) od granice građevne čestice ne može biti manja od 3,0 m.

(3) Zid između dvije građevine mora se izvesti kao protupožarni, vatrootpornosti od najmanje 2 sata, a ukoliko se izvodi goriva krovna konstrukcija, protupožarni zid mora presjecati čitavo krovno.

(4) Na građevinama iz stavka 1. ovog članka krovni moraju biti izvedeni s nagibom u vlastito zemljište.

Članak 25.

Građevine koje se izgrađuju u nizu dvjema svojim stranama se prislanjaju na granice susjednih građevinskih čestica i uz susjedne građevine. Zid između dvije građevine mora se izvesti kao vatrootporni. Na izgradnju završnih čestica u nizu, primjenjuju se odredbe članka 24. koje se odnose na izgradnju na poluugrađeni način.

Članak 26.

- (1) Udaljenost gospodarskih građevina s izvorima zagađenja i gnojišta mora iznositi najmanje 3 m od susjedne međe.
- (2) Izuzetno, udaljenost gospodarskih građevina s izvorima zagađenja i gnojišta od susjedne međe može biti i manja, ali ne manje od 1,0 m, pod uvjetom da se na toj dubini susjedne građevne čestice određuju uvjeti ili već postoji gnojište, odnosno građevina s izvorima zagađenja ili ukoliko se radi o rekonstrukciji postojeće gospodarske građevine ili izgradnji zamjenske.
- (3) Udaljenost gospodarskih građevina u kojima se sprema sijeno i slama ili su izrađeni od drveta mora iznositi najmanje 5,0 m od susjednih građevina.
- (4) Vodonepropusnu septičku ili sabirnu jamu bez mogućih ispuštanja u okoliš locirati prema ulici, minimalno udaljenu 3,0 m od međe susjeda.
- (5) Udaljenost pčelinjaka od susjedne međe ne može biti manja od 5,0 m, ako su letišta okrenuta prema međi, a 3,0 m ako su okrenuta u suprotnom pravcu.

Članak 27.

Kao dvojne ili u nizu mogu se na zajedničkoj međi graditi i gospodarske građevine pod uvjetom da su izgrađene od vatrootpornog materijala i da su izvedeni vatrootporni zidovi.

Članak 28.

Uz stambene ili stambeno-poslovne građevine, na građevnoj čestici se mogu graditi manje poslovne, pomoćne građevine i gospodarske građevine bez izvora zagađenja i to:

- prislunjene uz stambene građevine na istoj građevnoj čestici na poluugrađeni način,
- odvojeno od stambene građevine na istoj građevnoj čestici,
- na međi, uz uvjet da je zid prema susjednoj čestici, uz uvjet:
 - da se prema susjednoj čestici izgradi vatrootporni zid,
 - da se zid prema susjedu izvede bez otvora i istaka,
 - da se odvod krovne vode i snijega s pomoćne građevine riješi na pripadajuću česticu.

Udaljenost građevina od regulacijske linije

Članak 29.

- (1) Najmanja udaljenost regulacijske linije (linija ulične ograde) od ruba kolnika mora biti takva da omogućuje izgradnju nogostupa/pločnika minimalne širine 1,6 m uz nerazvrstane ceste i 2,0 m uz javne ceste.
- (2) Ako se predviđa izgradnja biciklističke staze ili biciklističke trake, mora se uzeti u obzir i širina te izgradnje (0,9 m za jednosmjerni, odnosno 1,8 m za dvosmjerni biciklistički promet).
- (3) Određuje se udaljenost građevine od regulacijske linije najmanje:

- za stambene građevine	5,0 m
- za garaže	10,0 m
- za pomoćne građevine na čestici	10,0 m
- za gospodarske građevine s potencijalnim izvorom zagađenja	20,0 m
- za pčelinjake	15,0 m

- (4) Iznimno od stavka 3. ovog članka na regulacijskom pravcu može se izgraditi garaža za osobni automobil pod uvjetom da je građevna čestica strma, nagiba većeg od 12 % i pod uvjetom da je preglednost na tom dijelu takva da korištenje garaže ne ugrožava javni promet i ambijentalne vrijednosti.
- (5) Odredbe navedene u ovom članku ne odnose se na postojeće izgrađene građevne čestice i interpolacije građevina.

Članak 30.

- (1) Ako građevna čestica graniči s vodotokom, udaljenost regulacijske linije građevne čestice od granice vodnog dobra ne može biti manja od 20 m.
- (2) Građevna čestica ne može se osnivati na način koji bi onemogućavao uređenje korita i oblikovanje inundacije potrebne za maksimalni protok vode ili pristup vodotoku.

Međusobna udaljenost između građevina

Članak 31.

Pomoćne građevine bez izvora zagađenja (osim kotlovnica) mogu se izgraditi jednim svojim dijelom i na granici sa susjednom česticom, uz uvjet:

- da se prema susjednoj građevnoj čestici izgradi vatrootporni zid,
- da se u zidu prema susjedu ne grade otvori,
- da se odvod krovne vode i snijega s pomoćne građevine riješi na pripadajuću građevnu česticu.

Članak 32.

(1) Udaljenost gospodarskih građevina s potencijalnim izvorom zagađenja od stambenih i poslovnih građevina ne može biti manja od 12,0 m, a u postojećim dvorištima gdje se to ne može postići dopušta se najmanja udaljenost od 8,0 m.

(2) Udaljenost gnojišta, i osočnih jama, koje moraju biti nepropusne od stambenih i poslovnih građevina ne može biti manja od 15,0 m, a od građevina za snabdijevanje vodom (bunari, izvori, cisterne i sl.) i ulične ograde ne manja od 20,0 m.

(3) Udaljenost pčelinjaka od stambenih, poslovnih i gospodarskih građevina u kojima boravi stoka ne može biti manja od 10,0 m ako su letišta okrenuta u suprotnom pravcu, a 15 m ako su letišta okrenuta u pravcu navedenih objekata.

2.2.1.3. VISINA I OBLIKOVANJE GRAĐEVINA

Članak 33.

(1) Za izgradnju na području Grada Ozlja, najveća visina stambenih stambeno-poslovnih ili poslovnih građevina jest prizemlje i jedan kat, uz mogućnost gradnje podruma i potkrovlja ili mansarde ($P_o + P_r + 1 + P_{\text{potk}}$ ili $P_o + P_r + 1 + M$), odnosno visina vijenca ne smije prelaziti 7,5 m od kote uređenog terena.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, unutar građevinskog područja naselja Ozalj, dozvoljena je izgradnja višestambenih zgrada maksimalne visine prizemlje + 2 kata i potkrovlje, odnosno visina vjenca ne smije prelaziti 12 m. U višestambenim objektima može se koristiti podrum, prizemlje i potkrovlje za manje poslovne - uslužne i javne namjene. Visina građevina određuje se pretežitom visinom okolnih građevina.

(3) Iznimno od stavki 1. i 2. ovog članka, omogućuje se i gradnja građevina viših od propisanih (npr. vodotornjevi, silosi, sušare, crkveni i vatrogasni tornjevi i sl.), ali samo kada je to nužno zbog djelatnosti koja se u njima obavljaju i to isključujući prostor zaštićenih povijesnih jezgri naselja, te kontaktna područja spomenika kulturne i prirodne baštine.

(4) Vrsta i nagib krova nisu ograničeni. Ukoliko se krovništa izvode kao kosa, nagib je do 45°. Preporuča se upotreba tradicionalnih materijala i boja.

Članak 34.

Visina poslovne, gospodarske ili pomoćne građevine mora biti usklađena sa stambenom građevinom s kojom se nalazi na istoj građevnoj čestici i čini funkcionalnu cjelinu, tj. ne smije ju nadvisiti.

Članak 35.

(1) Potkrovljem se smatra dio građevine ispod krovne konstrukcije, a iznad vijenca posljednje etaže građevine. Krovna konstrukcija može biti ravna ili kosa.

(2) Prozori potkrovlja mogu biti izvedeni u kosini krova ili na zabatnom zidu ili kao vertikalni otvori u kosini krova, sa svojom krovnom konstrukcijom.

(3) Potkrovlje ili mansarda uređeni za stanovanje ili poslovnu namjenu kojima je visina nadozida građevine veća od 110 cm za jednokatne, odnosno 150 cm za prizemne zgrade, smatraju se etažom, mjerenom u ravnini pročelja građevine i nagibom krova od 35 stupnjeva, mjereno u visini nadozida.

(4) Izvan navedenih gabarita mogu se izvoditi pojedini elementi kao dimnjaci, požarni zidovi i slično.

Članak 36.

(1) Postojeći tavanski prostori mogu se prenamijeniti u prostore stambene ili druge namjene i u slučajevima kada ukupna izgrađena površina prelazi maksimalnu bruto razvijenu površinu građevine, ukoliko se prenamjena može izvršiti u postojećim gabaritima sukladno odredbama koje se odnose na izgradnju novih građevina

(2) Izvedena ravna krovništa koja zbog loše izvedbe ne odgovaraju svrsi, smiju se preurediti u kosa. Rekonstrukcija će se izvršiti u skladu s regulacijskim uvjetima (visina nadozida, nagib krova, sljeme).

(3) Rekonstrukcijom dobiveni tavanski prostori iz prethodnog stavka ovog članka smiju se privoditi stambenoj ili poslovnoj namjeni.

Članak 37.

Ispod građevine, po potrebi, se može graditi podrum. Podrumom se smatra dio građevine, koji je najmanje polovicom svog volumena ukopan u uređeni teren, s time da kota gornjeg ruba stropne konstrukcije ne može biti viša od 100 cm od najniže točke konačno uređenog okolnog terena.

Članak 38.

(1) Horizontalni i vertikalni gabariti građevina, oblikovanje pročelja i krovništva, te upotrebljeni građevinski materijali moraju biti usklađeni s okolnim građevinama, krajolikom i tradicionalnim načinom izgradnje u starim dijelovima naselja s vrijednom autohtonom arhitekturom.

(2) Građevine koje se izgrađuju na poluugrađeni način ili u nizu moraju s građevinom na koji su prislonjeni činiti arhitektonsku cjelinu.

(3) Postojeće lođe na višestambenim zgradama moguće je zatvoriti, ali isključivo na način da se na pojedinom tipu zgrade primjeni samo jedan oblikovni model zatvaranja lođe ili prema projektu preoblikovanja pročelja cijele građevine.

2.2.1.4. OGRADE I PARTERNO UREĐENJE

Članak 39.

(1) Ulična ograda podiže se iza regulacijske linije u odnosu na prometne površine.

(2) Ograda se može podizati prema ulici najveće visine 1,50 m, od kote konačno zaravnatog terena.

(3) Iznimno, ulične ograde mogu biti više od 1,50 m, kada je to nužno radi zaštite građevine ili načina njenog korištenja.

(4) Visina ograda između građevinskih čestica ne može biti veća od 2,0 m, mjerena od kote konačno zaravnatog terena.

(5) Kameno ili betonsko podnožje ulične ograde ne može biti više od 50 cm. Dio ulične ograde iznad punog podnožja mora biti prozračno, izvedeno od drveta, pocinčane žice ili drugog materijala sličnih karakteristika ili izvedeno kao zeleni nasad (živica).

(6) Kolna ulazna vrata na uličnoj ogradi moraju se otvarati prema unutrašnjoj strani (na građevnu česticu), tako da ne ugrožavaju promet na javnoj površini.

Članak 40.

(1) Dio seoske građevne čestice organiziran kao gospodarsko dvorište na kojem slobodno borave domaće životinje mora se ograditi ogradom koja onemogućava izlaz stoke i peradi.

(2) Susjedski dio ograde iz stavka 1. ovog članka izgrađuje vlasnik, odnosno korisnik građevne čestice u cijelosti, ako takva ograda nije izgrađena ranije, odnosno ako se ne gradi istovremeno sa susjedom.

(3) Ograda iz stavka 1. ovog članka mora se tako postaviti da leži na zemljištu vlasnika, a da je glatka strana okrenuta ulici, odnosno prema susjedu, te da niti jednim svojim dijelom ne prelazi zamišljenu vertikalnu ravninu, položenu na među između susjednih građevnih čestica.

Članak 41.

Nije dozvoljeno postavljanje žičanih, zidanih, kamenih, živih i drugih ograda i potpornih zidova kojima bi se spriječavao slobodan prolaz uz vodotoke, te koji bi smanjili protočnost vodotoka ili na drugi način ugrozili vodotok i područje uz vodotok.

Članak 42.

(1) Teren oko građevine, potporne zidove, terase i sl. treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno otjecanje vode na štetu susjednog zemljišta, odnosno susjednih građevina.

(2) Najveća visina potpornog zida ne može biti veća od 2,0 m. U slučaju da je potrebno izgraditi potporni zid veće visine, tada je isti potrebno izvesti u terasama, s horizontalnom udaljenošću zidova od min 1,5 m, a teren svake terase ozeleniti.

Članak 43.

Prilazne stube, terase u razini terena ili do najviše 60 cm iznad razine terena, potporni zidovi i sl. mogu se graditi i izvan površine za razvoj tlocrta građevine, ali na način da se na jednoj strani građevne čestice osigura nesmetan prilaz na stražnji dio građevne čestice minimalne širine 3,0 m.

2.2.1.5. PRIKLJUČAK NA PROMETNU INFRASTRUKTURU

Članak 44.

- (1) Građevna čestica mora imati rješen kolni priključak i prilaz na javnu cestu, nerazvrstanu cestu ili drugu javnu prometnu površinu.
- (2) Javne ceste su državne, županijske i lokalne (u daljnjem tekstu: prometne površine).
- (3) U postupku izdavanja lokacijske dozvole za priključak i prilaz na prometnu površinu, potrebno je ishoditi posebne uvjete priključenja od strane tijela koja tim cestama upravljaju.
- (4) U slučaju kada se građevna čestica nalazi uz spoj cesta različitog značaja, priključak i prilaz s te građevne čestice na cestu, u pravilu, se ostvaruje preko ceste nižeg značaja.
- (5) Priključak i prilaz sa građevne čestice na javnu prometnu površinu i priključenje na javnu komunalnu infrastrukturu mogu biti direktni ili preko tuđeg zemljišta uz suglasnost vlasnika tog zemljišta,

Članak 45.

Na državnu cestu nije dozvoljen direktan pristup sa građevnih čestica neizgrađenog dijela građevinskog područja.

2.2.1.6. KOMUNALNO OPREMANJE GRAĐEVINA

Članak 46.

- (1) Stambene građevine u higijenskom i tehničkom smislu moraju zadovoljiti važeće standarde vezano na površinu, vrste i veličine prostorija, a naročito uvjete u pogledu sanitarnog čvora.
- (2) Građevine povremenog stanovanja ("vikendice") moraju zadovoljavati sve uvjete iz stavke 1. ovog članka.

Članak 47.

- (1) Ako na dijelu građevinskog područja postoji javna vodovodna mreža i ako za to postoje tehnički uvjeti, stambena zgrada se obvezatno mora priključiti na vodovod, a u drugim slučajevima opskrba pitkom vodom se rješava na higijenski način prema mjesnim prilikama i sanitarno - tehničkim uvjetima.
- (2) Otpadne vode iz domaćinstva moraju se upuštati u javni kanalizacijski sustav ili na drugi način, u skladu s Odlukom o odvodnji Grada Ozlja.
- (3) Priključivanje građevina na elektro mrežu obavlja se na način propisan od nadležne elektroprivredne organizacije (HEP DP – Elekta Karlovac).

2.2.2. Građevine društvene namjene

Članak 48.

- (1) Unutar građevinskog područja naselja, pored postojećih građevina koje se po potrebi mogu adaptirati, rekonstruirati i dograđivati u cilju poboljšanja standarda i uvjeta korištenja, mogu se graditi i nove građevine prema važećim standardima i ukazanim potrebama.
- (2) Detaljni uvjeti smještaja i gradnje razrađeni su u poglavlju 4. (Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti) Odredaba PPUG-a.

2.2.3. Građevine gospodarske namjene

Članak 49.

- (1) Unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja, mogu se graditi i nove građevine (manje proizvodne i poslovne). Postojeće građevine po potrebi se mogu adaptirati, rekonstruirati i dograđivati radi poboljšanja uvjeta korištenja i osiguranja ekoloških standarda odnosno osiguranja propisanih mjera zaštite okoliša.
- (2) Kod planiranja, projektiranja i izgradnje novih građevina nužno je osigurati propisane mjere zaštite okoliša (zrak, tlo, voda, buka) na građevnoj čestici i susjednim česticama.
- (3) Neposrednim provođenjem ovog Prostornog plana unutar građevinskih područja naselja mogu se graditi građevine na građevnim česticama površine max. 1.500 m² za poslovne namjene, a za zanatske sadržaje max. 500 m².

Članak 50.

- (1) Građevine gospodarske namjene mogu se graditi unutar građevinskog područja naselja pod uvjetom da je do građevne čestice izgrađena prometnica širine minimalno 4,5 m za jednosmjerni promet odnosno 5,5 m za dvosmjerni promet.

(2) Izgradnja građevina gospodarskih djelatnosti na pojedinačnim građevinskim česticama treba biti tako koncipirana da:

- najveći koeficijent izgrađenosti (K_{ig}) građevne čestice iznosi 0,6;
- najmanje 20 % od ukupne površine parcele mora biti ozelenjeno;
- najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (K_{is}) građevne čestice je 1,0.
- najveći dopušteni broj etaža građevine iznosi 2 etaže;
- najveća dozvoljena visina građevine iznosi 12,5 m;
- unutar građevine pretežito poslovne namjene dopušten je smještaj prostora stambene namjene, najveće dopuštene površine 100 m².
- udaljenost građevine od regulacijskog pravca iznosi najmanje 6,0 m;
- ograde ne mogu biti više od 2,0 m, osim kada je to iznimno nužno radi zaštite građevine.

(3) Krovšte može biti ravno ili koso nagiba kojeg predviđa usvojena tehnologija građenja pojedine građevine.

(4) Građevine gospodarskih djelatnosti moraju biti udaljene najmanje 20 m od građevinskih čestica stambenih i javnih građevina.

(5) Građevne čestice gospodarskih djelatnosti moraju biti odijeljene, od građevinskih čestica stambene, javne i društvene djelatnosti, zelenim pojasom ili javnom prometnom površinom, zaštitnim infrastrukturnim koridorom i sl.

2.2.4. Građevine ugostiteljsko-turističke namjene

Članak 51.

(1) Unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja, mogu se graditi nove građevine i adaptirati, rekonstruirati i dograđivati postojeće građevine

(2) Građevinama ugostiteljsko-turističke namjene smatraju se: hoteli, moteli, pansioni, izletišta, ugostiteljske građevine i slično.

(3) Neposrednim provođenjem ovog Prostornog plana unutar građevinskih područja naselja za koja nije propisana obaveza izrade Urbanističkog plana uređenja iz članka 183. mogu se graditi građevine površine građevne čestice do 0,15 ha. Za izgradnju ostalih građevina ugostiteljsko-turističke namjene propisuje se obavezna izrada detaljnog plana uređenja koji će se utvrditi UPU-ovima.

(4) Za izgradnju građevina ugostiteljsko-turističke namjene izgradnja treba biti tako koncipirana da:

- najveći koeficijent izgrađenosti (K_{ig}) građevne čestice iznosi 0,40;
- najmanje 30 % od ukupne površine parcele mora biti ozelenjeno;
- najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (K_{is}) građevne čestice je 1,0.
- najveći dopušteni broj etaža građevine iznosi podrum, prizemlje + 2 kata i potkrovlje;
- najveća dozvoljena visina građevine iznosi 14,0 m;
- udaljenost građevine od regulacijskog pravca iznosi najmanje 6,0m.

(5) Krovšte može biti ravno ili koso nagiba kojeg predviđa usvojena tehnologija građenja pojedine građevine.

(6) U sklopu građevne čestice mogu se predvidjeti sportski tereni, bazeni, terase i sl.

2.2.5. Građevine infrastrukturne i komunalne namjene

Članak 52.

Građevine infrastrukturne i komunalne namjene su vodovi i građevine u funkciji prometnog sustava, sustava veza, sustava vodoopskrbe i odvodnje i sustava energetike te groblja unutar građevinskog područja naselja a grade se neposrednim provođenjem ovog Prostornog plana.

2.3. Izgrađene strukture van naselja

Članak 53.

Izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja su:

- građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene,
- građevine izvan građevinskog područja.

2.3.1. Građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene

Članak 54.

Prostornim planom određena su građevinska područja za:

- javne i društvene namjene (zdravstvena i socijalna skrb);
- gospodarske namjene (proizvodne);
- gospodarske namjene (poslovne);
- gospodarske namjene (mješovite);
- gospodarske namjene (iskorištavanje mineralnih sirovina);
- ugostiteljsko-turističku namjenu (smještajni kapaciteti, izletišta, ugostiteljstvo);
- sportsko-rekreacijska namjena (skijalište, ribolov, odmor i rekreacija, sportski centar);
- infrastrukturni sustavi;
- groblja;
- posebna namjena - MUP;
- odlagalište otpada – rezervno.

Članak 55.

(1) Na području zona za **javne i društvene namjene - zdravstvena i socijalna skrb (D)** zbog specifičnosti djelatnosti, smještaju se sadržaji koje služe osnovnoj djelatnosti a prema standardima za definiranu namjenu.

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama za zdravstvenu i socijalnu skrb smjestiti i poslovne, ugostiteljske i stambene prostore.

Članak 56.

Ovim prostornim planom predviđene su sljedeće zone zdravstvene i socijalne skrbi :

- Treščerovac (D₁) – površine 1,48 ha, izgrađeno 0,48 ha;
- Jaškovo (D₂) – površine 4,43 ha, izgrađeno 1,32 ha.

Članak 57.

(1) Na području zona za **gospodarske – proizvodne namjene (I)** smještaju se sadržaji sa proizvodnim djelatnostima koje obuhvaćaju industrijske, obrtničke, gospodarske pogone svih vrsta, prateće skladišne prostore.

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama proizvodne namjene smjestiti i poslovne, upravne, uredske i trgovačke zgrade, ugostiteljske građevine, komunalne građevine i uređaje, prometne građevine, sportske površine i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu.

Članak 58.

(1) Ovim prostornim planom određene su sljedeće zone proizvodne namjene:

- Ozalj «Lug» (I₁) – površine 48,10 ha (23,67 ha izgrađena);
- Slapno (I₂) – površina 11,00 ha (4,21 ha izgrađena);
- Radatovići (I₃) – površine 1,82 ha, izgrađena.

Članak 59.

(1) Na površinama **gospodarske – poslovne namjene (K)** smještaju se sadržaji s poslovnim namjenama – pretežito trgovački, pretežito uslužni, komunalno servisni, manjim proizvodnim djelatnostima i sl., prema potrebi i prateći skladišni prostori.

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama poslovne namjene smjestiti i upravne, uredske i ugostiteljske građevine, prometne građevine, sportske površine i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu.

Članak 60.

Ovim prostornim planom predviđene su sljedeće zone poslovne namjene:

- Ozalj (K₁) – površine 8,48 ha (3,22 ha izgrađena);
- Gornje Pokupje (K₂) – površine 1,41 ha (0,74 ha izgrađena);
- Grdun (K₃) – površine 2,17 ha (0,38 ha izgrađena);
- Vrškovac (K₄) – površine 0,48 ha, izgrađena;
- Ozalj «Zaluka» (K₅) – površine 10,09 ha (6,27 ha izgrađena);

Članak 61.

(1) Na površinama za **gospodarske namjene - mješovite (M)** smještaju se mješoviti sadržaji - s pretežito poljoprivredno-proizvodnim-prerađivačkim djelatnostima (vinarije, ribnjaci idr).

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i upravne, uredske i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu (ugostiteljstvo, stan vlasnika).

(3) Površine mješovite gospodarske namjene određene ovim Planom obuhvaćaju:

- Obrež Vivodinski (M_1) – površine 1,69 ha (1,12 ha izgrađena);
- Ozalj (M_2) – površine 2,24 ha (1,62 ha izgrađena);
- Jaškovo (M_3) – površine 3,02 ha (1,13 ha izgrađena).

Članak 62.

(1) U sklopu zona gospodarskih djelatnosti (I), (K) i (M) izgradnja treba biti tako koncipirana da:

- najveći koeficijent izgrađenosti (K_{ig}) građevne čestice iznosi 0,6;
- najmanje 20 % od ukupne površine parcele mora biti ozelenjeno;
- najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (K_{is}) građevne čestice je 1,0;
- najveći dopušteni broj etaža građevine iznosi 2 etaže;
- najveća dopuštena visina građevine iznosi 12,0 m;
- udaljenost građevine od regulacijskog pravca iznosi najmanje 6,0 m.

(2) Ograde građevnih čestica grade se od kamena, betona, opeke, metala, drveta ili «živice», najveće dopuštene visine 2,0 m.

(3) Građevine u zoni gospodarskih djelatnosti moraju biti udaljene najmanje 20 m od građevinskih čestica stambenih i javnih građevina u zonama mješovite izgradnje. Građevne čestice gospodarskih djelatnosti moraju biti odijeljene, od građevinskih čestica stambene, javne i društvene djelatnosti, zelenim pojasom ili javnom prometnom površinom, zaštitnim infrastrukturnim koridorom i sl.

(4) Visina gospodarskih građevina primarne dorade ili prerade (klaonice, hladnjače, mješaonica stočne hrane i slično), te drugih gospodarskih i pomoćnih građevina, utvrđuje se prema tehnološkom projektu, ukoliko to tehnološki proces zahtijeva.

Članak 63.

(1) Rudarstvo i eksploatacija **mineralnih sirovina - (E)** vezana je na iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještavaju uz ležišta sirovina.

(2) Postojeće eksploatacijsko polje moguće je koristiti (proširivati) uz uvjete propisane zakonom, a dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamijeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša.

(3) Prostornim planom određene su sljedeće površine za eksploataciju mineralnih površina:

- Zorkovac na Kupi (E_1) – eksploatacija šljunka – površine 2,36 ha.

(3) Lokacije za eksploataciju tehničkog kamena Donji Lović i Keseri se nalaze u Parku prirode Žumberak Samoborsko gorje. Do donošenja PPPPO ne smiju se dodjeljivati nove koncesije već se smije provoditi samo zatvaranje odnosno sanacija.

Članak 64.

(1) Na površinama **ugostiteljsko-turističke namjene (T)** smještaju se sadržaji: kampovi, izletišta, ugostiteljske građevine i slično.

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i upravne, uredske i ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu.

(3) Izgradnja građevina stambene namjene nije dopuštena.

(4) Površina ugostiteljsko-turističke namjene određene ovim Planom obuhvaćaju:

- ugostiteljstvo – turističke sadržaje (T),
- turističko naselje (T_1).

Članak 65.

(1) Na površinama za ugostiteljsko-turističke namjene (T) smještaju se različiti manji sadržaji.

(2) Prostornim planom određene su sljedeće površine ugostiteljsko-turističke namjene (T):

- Hodinci (T_1) – površine 0,82 ha, izgrađeno;
- Polje Ozaljsko/Zorkovac na Kupi (T_2) – površine 11,68 ha (2,94 ha izgrađeno);
- Dvorište Ozaljsko (T_3) – površine 2,05 ha, neizgrađena;
- Ozalj (T_4) – površine 1,76 ha, izgrađena;
- Brezovica Žumberačka (T_5) – površine 0,47 ha, neizgrađena;
- Lović Prekriški (T_6) – površine 0,23 ha, neizgrađena;
- Grdun (T_7) – površine 1,07 ha, neizgrađena;

(3) Zone (T_1) i (T_3) se namjenjuju prvenstveno za sadržaje lovnog i izletničkog turizma. Za zonu (T_1) i (T_4) koje su potpuno izgrađene (lovačka kuća, ugostiteljstvo, «etno selo») ne propisuje se obvezna

izrada plana užeg područja. U slučaju prenamjene ili preparcelacije zemljišta unutar iste, obvezna je izrada Detaljnog plana uređenja, čiji obuhvat je identičan granici građevinskog područja zone.

(4) U neizgrađenim zonama turističke namjene koje se nalaze unutar PP Žumberak Samoborsko gorje smiju se graditi samo građevine za potrebe izletničkog turizma (nadstrešnice, vidikovci, klupe, ložište i roštilj i sl.).

Članak 66.

(1) U sklopu zone ugostiteljsko-turističke namjene (T) izgradnja treba biti tako koncipirana da:

- najveći koeficijent izgrađenosti (K_{ig}) građevne čestice iznosi 0,20;
- najmanje 30 % od ukupne površine parcele mora biti ozelenjeno;
- najveći dopušteni broj etaža građevine iznosi 2 etaže (prizemlje i potkrovlje ili podrum i prizemlje);
- udaljenost građevine od regulacijskog pravca iznosi najmanje 6,0m.

(2) U sklopu građevne čestice mogu se predvidjeti sportski tereni, terase i sl. sadržaji koji upotpunjuju osnovnu namjenu.

Članak 67.

(1) Na površinama za turističko naselje (T1) mogu se smjestiti: građevine za smještaj turista, kamp, ugostiteljske usluge, sportske građevine i tereni.

(2) Prostornim planom određene su sljedeće površine za turističko naselje (T1):

- Gornje Pokupje (T1) - površine 3,38 ha, neizgrađena.

(3) Površina turističkog naselja (T1) obrađuje se sa zonom (K2) u Detaljnom planu uređenja (DPU 2).

Članak 68.

(1) u sklopu zone turističko naselje (T1) izgradnja treba biti tako koncipirana da:

- najveći koeficijent izgrađenosti (K_{ig}) građevne čestice iznosi 0,40;
- najmanje 30 % od ukupne površine parcele mora biti ozelenjeno;
- najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (K_{is}) građevne čestice je 1;
- najveći dopušteni broj etaža građevine iznosi podrum, prizemlje + 2 kata i potkrovlje;
- udaljenost građevine od regulacijskog pravca iznosi najmanje 6,0m.

(2) U sklopu građevne čestice mogu se predvidjeti sportski tereni, bazeni, terase i sl. sadržaji koji upotpunjuju osnovnu namjenu.

Članak 69.

(1) Na površinama **sportsko-rekreacijske namjene (R)** smještaju se sadržaji namijenjeni sportskim i rekreacijskim aktivnostima. Za sadržaje zimskih sportova može se koristiti samo prirodni snijeg.

(2) Površina sportsko-rekreacijske namjene određene ovim Planom obuhvaćaju:

- centar za zimske sportove (R1);
- centar za ribolov (R2);
- centar za odmor i rekreaciju (R3);
- sportski centar (R4).

(3) Na područjima sportsko-rekreacijske namjene moguća je izgradnja otvorenih i zatvorenih natjecateljskih, rekreacijskih, sportskih građevina sa ili bez gledališta te drugi prostori koji služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja na tim površinama i u građevinama.

(4) Najmanje 50% građevne čestice mora biti uređena zelena površina, a ukupna bruto razvijena površina (BRP) zatvorenih građevina može iznositi do 100 m²/ha cjelovite uređene sportsko-rekreacijske površine - građevne čestice, osim za zonu R4-2. Najveća visina zatvorenih i poluotvorenih građevina je prizemlje s podrumom i potkrovljem.

(5) Lokaciju (R1) potrebno je preispitati i valorirati jer je isto područje predviđeno PP Karlovačke županije kao posebni rezervat – botanički.

Članak 70.

(1) Na površinama centra za **zimske sportove (R1)** mogu se smjestiti žičare, staze za skijanje, sanjkanje i druge sportove na snijegu.

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i građevine za pružanje ugostiteljskih usluga, parkirališta i građevine za ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu, u skladu sa stavkom 4. Čl. 69. i odredbama plana užeg područja – UPU 5. Osim sadržaja za zimske sportove mogu se smjestiti i različiti sadržaji za ljetni odmor, tj. za cjelogodišnje korištenje.

(3) Na području Grada Ozlja predviđena su sljedeća građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene za centar za zimske sportove (R1):

- Rajakovići – Sv. Gera (R1) – površine 66,00 ha (1,13 ha izgrađeno).

Članak 71.

(1) Na površinama **centra za ribolov (R2)** mogu se smjestiti (na vodi i na kopnu) sadržaji i građevine koje služe za sportskom i rekreativnom ribolovu.

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i građevine za pružanje ugostiteljskih usluga, smještaj, parkirališta i građevine za ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu, u skladu sa stavkom 4. Čl. 69. i odredbama plana užeg područja – UPU 4.

(3) Na području Grada Ozlja predviđena su sljedeća građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene za centar za ribolov (R2):

- Polje Ozaljsko-Zorkovac na Kupi «Šljunčara» (R2) – površine 76,05 ha, neizgrađeno).

Članak 72.

(1) Na površinama **centra za odmor i rekreaciju (R3)** mogu se smjestiti sadržaji i građevine koje služe odmoru i rekreaciji gostiju: smještaj, kongresna dvorana sa pratećim ugostiteljskim sadržajima, teniski tereni, višenamjenska sportska dvorana, staja za konje i dr..

(2) Uz osnovnu djelatnost moguće je na površinama osnovne namjene smjestiti i građevine za pružanje ugostiteljskih usluga, parkirališta i građevine za ostale djelatnosti koje upotpunjuju osnovnu namjenu, u skladu sa stavkom 4. Čl. 69. i odredbama plana užeg područja.

(3) Na području Grada Ozlja predviđena su sljedeća građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene za odmor i rekreaciju (R3):

- Zorkovac «Stari grad Zorkovac» (R3) – površine 24,82 ha (3,57 ha izgrađeno).

Članak 73.

(1) Na području Grada Ozlja predviđena su sljedeća građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene za **sportski centar (R4)**:

- Mali Erjavec (R4-1) – površine 6,87 ha (1,61 ha izgrađeno);

- Ozalj (R4-2) – površine 5,86 ha, neizgrađena.

(2) U sklopu zone sportskog centra (R4-1) mogu se predvidjeti različiti sportski sadržaji (igralište za nogomet, rukomet i sl.) i prateći sadržaji (garderobe, gledalište) prema uvjetima koji će se odrediti u skladu sa stavkom 4. Čl. 69. i odredbama plana užeg područja.

(3) U sklopu zone sportskog centra (R4-2) mogu se predvidjeti različiti otvoreni i zatvoreni natjecateljski, sportski i rekreacijski sadržaji sa ili bez gledališta (igralište za nogomet, rukomet, bazen i sl.) i prateći sadržaji (garderobe, gledalište) prema sljedećim uvjetima:

- minimalno 20% površine zone mora biti uređena zelena površina;

- maksimalno 50% površine zone mogu biti otvoreni sportski i rekreacijski tereni bez gledališta;

- površina otvorenih sportskih i rekreacijskih terena bez gledališta ne ulazi u izračun koeficijenta izgrađenosti (k_{ig}) i koeficijent iskorištenosti (k_{is}) zone;

- maksimalni koeficijent izgrađenosti zone (k_{ig}) je 0,25;

- maksimalni koeficijent iskorištenosti zone (k_{is}) je 0,80;

- najveća visina zatvorenih i poluotvorenih natjecateljskih, sportskih i rekreacijskih građevina i otvorenih terena s gledalištem je prizemlje s podrumom i potkrovljem, odnosno 10,0 m mjereno od najniže kote uređenog terena do vijenca;

- prateći sadržaji (garderobe, sanitarije, uredi i sl.) mogu se djelomično interpolirati unutar definirane visine, te formirati 2 etaže.

Članak 74.

Prostornim planom određene su sljedeće površine za **infrastrukturne namjene**:

- granični prijelazi za pogranični promet:

- Obrež Vivodinski (IS₁) – površine 0,918 ha, neizgrađeno;

- Badovinci (IS₂) – površine 0,26 ha, neizgrađeno.

- trafostanica TS 35/110 kV u Ozlju (IS₅) – površine 1,20 ha, izgrađeno.

Članak 75.

(1) Površine za **grobља** izvan građevinskog područja naselja na području Grada Ozlja su:

1. Badovinci - površine 0,15 ha, izgrađeno;

2. Brašljeva - površine 0,08 ha, izgrađeno;

3. Dančulovići – Dojutrova - površine 0,19 ha, izgrađeno 0,10 ha;

4. Durlinci - površine 0,32 ha, izgrađeno 0,15 ha;

5. Fratrovci Ozaljski - površine 0,24 ha, izgrađeno 0,11 ha;

6. Jaškovo - površine 1,37 ha, izgrađeno 0,58 ha;
 7. Kašt - površine 0,19 ha, izgrađeno 0,11 ha;
 8. Keseri - površine 0,20 ha, izgrađeno 0,15 ha;
 9. Liješće - površine 0,11 ha, izgrađeno;
 10. Lović Prekriški - površine 0,71 ha, izgrađeno 0,26 ha;
 11. Obrež Vivodinski - površine 0,87 ha, izgrađeno 0,34 ha;
 12. Ozalj - površine 1,89 ha, izgrađeno 0,56 ha;
 13. Petruš Vrh - površine 0,57 ha, izgrađeno 0,39 ha;
 14. Popovići Žumberački – površine 0,09 ha, izgrađeno;
 15. Radatovići - površine 0,18 ha, izgrađeno 0,37 ha;
 16. Radina Vas - površine 0,18 ha, izgrađeno;
 17. Stojavnica - površine 0,22 ha, izgrađeno 0,10 ha;
 18. Svetice - površine 0,71 ha, izgrađeno 0,31 ha;
 19. Svetičko Hrašće - površine 0,91 ha, izgrađeno 0,54 ha;
 20. Šiljki - površine 0,19 ha, izgrađeno 0,14 ha;
 21. Trg - površine 1,16 ha, izgrađeno 0,56 ha;
 22. Vrhovac - površine 1,42 ha, izgrađeno 0,57 ha;
 23. Zorkovac - površine 0,39 ha, izgrađeno 0,22 ha;
 24. Dančulovići / Dojutrova – površine 0,25 ha.
- (2) Ukupna površina svih groblja je 12,91 ha.

Članak 76.

- (1) Na lokacijama planiranima za groblja mogu se graditi, pored prostora za ukapanje umrlih prateće građevine koje služe osnovnoj funkciji groblja (oproštajni, prateći i pogonski dio, prometne površine, parkirališta i ostale usluge).
- (2) Uređenje svih groblja, gradnja pratećih građevina te oblikovanje opreme što se na groblju postavlja, mora biti primjereno oblikovanju, uređenosti i tradiciji takvih prostora.
- (3) Postojeće zelenilo treba sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri na površinama predviđenim za proširenje.
- (4) Prostore groblja ambijentalno će se oblikovati kao zelene parkovne površine. Uređenje groblja uskladiti s Zakonom o grobljima, Pravilnikom i ostalim propisima.
- (5) Izvan građevinskog područja mogu se graditi kapelice, križevi, pilovi i slične građevine.

Članak 77.

Prostornim planom određeno je područje **posebne namjene (PN)** – sadržaji MUP-a:
- Mali Erjavec, površina 0,95 ha, izgrađeno.

Članak 78.

Prostornim planom određena je **površina za odlagalište otpada (OK) - rezervno**:
- Trg, površina 2,96 ha, neizgrađeno.

2.3.2. Građevine izvan građevinskog područja

Članak 79.

- (1) Građevine, što se u skladu s člankom 42. Zakona o prostornom uređenju mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja, moraju se projektirati, graditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, korištenje drugih objekata, te da ne ugrožavaju vrijednosti čovjekovog okoliša i krajolika.
- (2) Izvan građevinskog područja, na području Grada Ozlja može se odobravati izgradnja građevina koje po svojoj namjeni zahtijevaju izgradnju izvan građevinskog područja, kao što su:
 - stambene za potrebe stanovanja vlasnika/korisnika farme i članova njegove obitelji i drugih djelatnika koji na njoj rade;
 - građevine za uzgoj životinja (tovilišta);
 - građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti;
 - spremišta voća u voćnjacima, sušare;
 - ostave za alat, oruđe, kultivatore i sl.;
 - plastenici, staklenici;
 - ribnjaci i druge građevine na vodi;
 - športske, rekreacijske, turističke građevine, za potrebe pružanje turističkih usluga u okviru seljačkog domaćinstva (sobe, apartmani, kampovi, kušaone i dr.) i zdravstvene građevine;

- građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina;
- građevine u funkciji iskorištavanja i zaštite šuma;
- spremišta drva u šumama;
- planinarski i lovački domovi te izletnička skloništa;
- infrastrukturne građevine (prometne i ostale komunalne infrastrukture, sa pratećim sadržajima - benzinske postaje, servisi, ugostiteljstvo i sl.);
- vojne i druge građevine od interesa za obranu zemlje i zaštitu od elementarnih nepogoda.

(3) Predviđena izgradnja izvan građevinskog područja može se odobravati samo u slučaju da se ne formiraju naselja, ulice i grupe građevinskih čestica.

(4) Planiranje i izgradnja građevina izvan građevinskog područja odnosi se na gradnju pojedinačnih građevina i zahvata, koje se određuju jednom građevinskom česticom.

(5) Pod građevinama u smislu stavka 2. alineje 1. ovog članka ne smatraju se građevine povremenog stanovanja ("vikendice").

(6) Iznimno, izvan građevinskog područja može se odobravati adaptacija, sanacija i rekonstrukcija postojećih stambenih i gospodarskih građevina koje su izgrađene na temelju građevinske dozvole, posebnog rješenja ili prije 15.02.1968., a PPUG-om Ozlja smatraju se postojećom izgradnjom izvan građevinskog područja.

(7) Na području PP izvan građevinskih područja naselja do donošenja PPPPO PP Žumberak Samoborsko gorje moguća je gradnja objekata koji su namijenjeni izletničkom turizmu, rekreaciji i sportu, manje građevine u funkciji informiranja koje mogu imati manje ugostiteljske sadržaje, građevine infrastrukture te eventualno građevine javne i društvene namjene te građevine koje su neophodne za obavljanje gospodarskih djelatnosti koje ne ugrožavaju bitne značajke parka prirode.

2.3.2.1.GRAĐEVINE U FUNKCIJI OBAVLJANJA POLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI

Stambeno - gospodarski sklopovi (farme)

Članak 80.

Farmom za uzgoj stoke i peradi smatra se funkcionalno povezana grupa zgrada sa pripadajućim poljoprivrednim zemljištem, koja se u pravilu izgrađuje izvan građevinskog područja. Farme se mogu graditi na poljoprivrednoj čestici s najmanje površine 2.000 m². Čestica na kojoj se izgrađuje farma mora imati osiguran prilaz i priključak pristup s javne prometne površine ili puta s pravom služnosti.

Članak 81.

(1) Minimalni broj uvjetnih grla temeljem kojeg se može dozvoliti izgradnja građevina (farme) za uzgoj stoke iznosi 10 uvjetnih grla.

(2) Uvjetnim grlom podrazumijeva se grlo težine 500 kg i obilježava koeficijentom 1.

(3) Sve vrste stoke svode se na uvjetna grla primjenom slijedećih koeficijenata:

<i>Vrsta stoke i peradi</i>	<i>Koeficijenti</i>	<i>Broj grla</i>
- krava, steona junica	1,00	10
- bik	1,50	7
- vol	1,20	8
- junad 1-2 god.	0,70	14
- junad 6-12 mjeseci	0,50	20
- telad	0,25	40
- krmača + prasad	0,055	181
- toвне svinjedo 6 mjeseci	0,25	40
- mlade svinje 2-6 mjeseci	0,13	77
- teški konji	1,20	8
- srednje teški konji	1,00	10
- laki konji	0,80	13
- ždrebad	0,75	13
- ovce, koze i jarci	0,10	100
- janjad i jarad	0,05	200
- točna perad	0,00055	18.000
- konzumne nesilice	0,002	5.000
- rasplodne nesilice	0,0033	3.000
- za druge životinjske vrste (krznaši, kunići i sl.) minimalni broj uvjetnih grla utvrđuje se Programom o namjeravanim ulaganjima.		

(4) Građevine koje se mogu graditi u sklopu farme su:

- stambeno - gospodarski sklopovi
- pomoćne građevine (garaže, spremišta poljoprivrednih strojeva, alata i sl.)
- stambene građevine za potrebe stanovanja vlasnika i uposlenih djelatnika,
- gospodarske građevine za potrebe biljne i stočarske proizvodnje,
- poslovno turističke građevine za potrebe seoskog turizma (NN 22/96, 38/96, 47/97),
- industrijske građevine za potrebe prerade i pakiranja poljoprivrednih proizvoda koji su u cijelosti ili pretežno proizvedeni na farmi.

(5) Površina i raspored građevina iz prethodnog stavka utvrđuju se lokacijskom dozvolom u skladu s potrebama tehnologije pojedine vrste poljoprivredne djelatnosti.

(6) Najveća dopuštena visina građevina je prizemlje i potkrovlje, odnosno visina vijenca ne smije prelaziti 5,0 m od kote uređenog terena.

(7) Izuzetno, visina gospodarskih građevina primarne dorade ili prerade (klaonice, hladnjače, mješaonica stočne hrane i slično), te drugih gospodarskih i pomoćnih građevina, može se utvrditi prema zahtjevanom tehnološkom procesu.

Članak 82.

(1) Programom o namjeravanim ulaganjima, te idejnim rješenjem, temeljem kojeg se može planirati izgradnja, potrebno je minimalno prikazati:

- veličina čestice i površina poljoprivrednog zemljišta predviđena za korištenje,
- vrste poljoprivredne proizvodnje koje će se na njemu organizirati,
- tehnološko rješenje i kapaciteti, broj i veličina potrebnih gospodarskih i industrijskih građevina ovisno o vrsti namjeravane poljoprivredne proizvodnje,
- područje namjeravane izgradnje građevina na farmi sa predviđenim razmještajem građevina i ostalih sadržaja,
- pristup na prometnu površinu, izravno ili pristupom sa pravom služnosti,
- mogućnosti opremanja građevne čestice komunalnom infrastrukturom (naročito: opskrba vodom, način odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, odlaganje otpada i sl.),
- ozelenjavanje građevne čestice i sadnja zaštitnog drveća,
- potencijalni utjecaj na okoliš i mjere za zaštitu okoliša.

(2) Kod izgradnje prioritetno graditi stambene, gospodarske i poslovne građevine, a nakon toga građevine ugostiteljstva, turizma i rekreacije.

(3) Poljoprivredno zemljište koje je služilo kao osnova za izdavanje lokacijske dozvole za izgradnju gospodarske građevine za uzgoj životinja ne može se parcelirati na manje dijelove.

Članak 83.

(1) Minimalna veličina zemljišta na kojem se planira zasnovati poljoprivredno gospodarstvo, odnosno gradnja građevina, ovisno o vrsti poljoprivredne djelatnosti preporuča se u slijedećim površinama:

- *za intenzivnu ratarsko stočarsku djelatnost - 10 ha;*
- *za intenzivno bilinogojstvo - voćarstvo i vinogradarstvo - 2 ha;*
- *za sjemenarstvo, rasadničarstvo, cvjećarstvo, povrtlarstvo te stakleničko - plasteničku proizvodnju - 1 ha,*
- *za uzgoj malih životinja - 2 ha.*

(2) Poljoprivredno zemljište može biti sastavljeno od više katastarskih čestica, a može biti u vlasništvu ili dugoročnom zakupu.

(3) Najveća površina građevnih čestica namijenjenih za izgradnju građevina poljoprivrednog gospodarstva određuje se u odnosu na ukupnu površinu zemljišta koje služi potrebama farme:

- *5% površine poljoprivrednog zemljišta farme za intenzivnu ratarsko-stočarsku djelatnost;*
- *25% površine poljoprivrednog zemljišta farme za intenzivno bilinogojstvo- voćarstvo i vinogradarstvo;*
- *25% poljoprivrednog zemljišta farme za uzgoj malih životinja;*
- *50% površine poljoprivrednog zemljišta farme za sjemenarstvo, rasadničarstvo, cvjećarstvo, povrtlarstvo te stakleničko-plasteničku proizvodnju.*

(4) Građevna čestica farme mora biti izgrađena minimalno 20%, a može se izgrađivati do maksimalno 40 %.

Gospodarske građevine za uzgoj životinja (tovilišta)

Članak 84.

(1) Izvan građevinskog područja može se dozvoliti gradnja gospodarskih građevina za uzgoj životinja (stoke i peradi).

(2) Površina građevne čestice za građevine iz stavka 1. ovog članka ne može biti manja od 2.000 m², s najvećom izgrađenošću do 40%.

(3) Gospodarske građevine za uzgoj životinja mogu se graditi na slijedećim minimalnim udaljenostima od:

kapacitet točilišta broj uvjetnih grla	minimalna udaljenost (u metrima)		
	od građevinskog područja	od državne ceste	od županijske i lokalne ceste
10 -15	100	100	50
16 - 100	150	100	50
101 - 300	300	200	100
301 -800 i više	500	200	100

(4) Izuzetno, udaljenost građevina za uzgoj životinja od stambene građevine na usamljenoj izgrađenoj građevinskoj parceli može biti i manja ukoliko je o tome suglasan vlasnik građevine na navedenom građevinskom području, pod uvjetom da je točilište propisno udaljeno od drugih građevinskih područja.

(5) Izuzetno, udaljenost gospodarskih građevina za uzgoj životinja (točilišta) od građevinskog područja može biti i manja (ne manja od 30 m do 100 uvjetnih grla, 150 m do 300 uvjetnih grla i 300 m za više od 300 uvjetnih grla) ako je to funkcionalno povezano sa postojećim domaćinstvom s poljoprivrednim gospodarstvom, a prirodni uvjeti ne dozvoljavaju gradnju na većoj udaljenosti.

(6) Minimalne udaljenosti točilišta od cesta utvrđuju se u skladu s posebnim uvjetima nadležnih ustanova.

(7) Za gospodarske građevine za uzgoj životinja, što će se graditi na parceli zatečenog gospodarstva, udaljenost od stambene zgrade tog gospodarstva, odnosno od zdenca ne smije biti manja od 30 m, uz uvjet da su propisno udaljene od ostalih lokaliteta utvrđenih u tablici iz stavka 3. ovog članka.

Ostale poljoprivredne gospodarske građevine

Članak 85.

(1) Poljoprivredne gospodarske građevine mogu se graditi samo na poljoprivrednim česticama čija površina nije manja od 2.000 m².

(2) Poljoprivredno zemljište koje je služilo kao osnova za izdavanje lokacijske dozvole za izgradnju poljoprivredne gospodarske građevine ne može se parcelirati na manje dijelove.

(3) Poljoprivredno zemljište na kojem postoji pojedinačna gospodarska građevina, čija je veličina i vrsta takva da to zemljište u smislu ovih odredbi ne bi bilo dovoljno veliko za izgradnju dvaju gospodarskih objekata, ne može se parcelirati na manje dijelove, bez obzira u koje je vrijeme i po kojoj osnovi je ta građevina podignuta.

Članak 86.

(1) Etažna visina pojedinačnih gospodarskih građevina je prizemnica s mogućnošću izvedbe podruma, maksimalne visine 7 metara, mjereno od najniže kote uređenog terena do vijenca građevine..To se ne odnosi na građevine kod kojih tehnološki proces zahtijeva veću visinu (npr. sušare, silosi i sl.).

(2) Oblikovanje pojedinačnih gospodarskih građevina mora biti u skladu s lokalnom graditeljskom tradicijom i to naročito:

- tlocrt građevine izdužen, s preporučenim omjerom stranica od približno 1:1,5, a sljeme krova mora pratiti smjer dužeg dijela građevine;
- temelj prizemlja, odnosno kota gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma ne smije biti viši od 60 cm od završne kote uređenog terena uz građevinu na višem dijelu terena;
- krov mora biti dvostrešan, sa zabatnim krovnim trokutima, nagiba do 45°.

Članak 87.

(1) Za spremišta u vinogradima (klijeti) razvijena netto površina podruma i prizemlja ne može biti veća od 40 m² kada se gradi u vinogradu minimalne površine od 1000 m².

(2) Razvijena površina iz stavka 1. ovog članka može se uvećati za 20 m² za svakih daljnjih 800 m² vinograda, ali max. do 80 m².

(3) Ako se podiže novi vinograd izgradnja klijeti se može odobriti najranije 3 godina po podizanju novih nasada.

(4) Klijeti se ne mogu izgrađivati u vinogradima koji su PPUG Ozlja ili dokumentima prostornog uređenja određeni za posebni režim korištenja koji ne dozvoljava izgradnju klijeti.

(5) His – nove zgrade u vinogradima, preporuča se izvoditi dimenzije 4x6 m (orjentaciono), upotrijebiti kamen (grubo žbukati) ili platice. Krovšte dvostrešno, pokrov od ražene slame, utorenog ili biber crijepa.

Članak 88.

Spremište voća može se graditi samo u voćnjacima starim najmanje 3 godine čija površina nije manja od 1.000 m². Ostali uvjeti za spremišta voća vrijede kao i za vinograde (čl. 87. ovih Odredbi).

Članak 89.

- (1) Kada se spremište voća locira u blizini sjeverne međe do susjednog voćnjaka, udaljenost građevine od te međe ne može biti manja od srednje visine vijenca u odnosu na završnu kotu uređenog terena, a nikako manja od 3,0 m.
- (2) Udaljenost klijeti, odnosno spremišta voća, od ostalih međa ne može biti manja od 1,0 m.
- (3) Međusobna udaljenost klijeti, odnosno spremišta voća, koje su izgrađene na susjednim česticama ne može biti manja od 6,0 m.
- (4) Izuzetno kad susjedi sporazumno zatraže izdavanje lokacijske dozvole za gradnju klijeti ili spremišta voća na poluugrađen način, građevina se može graditi na susjednoj međi.

Članak 90.

Gospodarske građevine iz članka 87. i 88. priključuju se na prometnu i komunalnu infrastrukturu po potrebi.

Članak 91.

- (1) Na poljoprivrednim površinama mogu se graditi staklenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, te plastenici.
- (2) Staklenicima odnosno plastenicima se smatraju montažne građevine sa staklenom ispunom, odnosno montažne građevine čija je konstrukcija obložena PVC folijom ili drugim prozirnim materijalom.
- (3) Udaljenost građevina iz stavka 1. ovog članka od susjednih čestica je najmanje 3,0 m.
- (4) Za postavljanje građevina iz stavka 1. ovog članka nije potrebno formiranje građevne čestice.
- (5) Na poljoprivrednim površinama, osim u području Parka prirode Žumberak i značajnog krajobraza (dolina Kupe i Dobre, zona «Šljunčare»), mogu se graditi staklenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, te plastenici.

2.3.2.2. ZDRAVSTVENE I REKREACIJSKE GRAĐEVINE

Članak 92.

- (1) Pod zdravstvenim i rekreacijskim građevinama podrazumijevaju se građevine u kojima se odvijaju djelatnosti funkcionalno vezane za specifična prirodna područja (dijelovi područja Grada Ozlja, koji se odlikuju ljepotom krajolika, prirodnim resursima i sl.) a namijenjene su u prvom redu za aktivnu i pasivnu rekreaciju građana, za izletnički turizam, planinarstvo i građevine za specifične zdravstvene sadržaje (sanatorij i sl.).
- (2) Uvjeti za izgradnju građevina iz stavka (1) ovog članka je postojeći kolni prilaz širine najmanje 3,0 m, osim za planinarski dom.
- (3) Najveći dopušteni broj etaža iznosi Po+P ili P+1.
- (4) Površina zemljišta namijenjenog gradnji navedenih sadržaja može biti maksimalno do 1,0 ha.
- (5) Najveća površina građevne čestice, namijenjene za izgradnju građevina određuje se u odnosu na ukupnu površinu zemljišta koje služi potrebama navedenih sadržaja, je 25% površine zemljišta kompleksa za zdravstvenu i rekreacijsku djelatnost. Ostalo zemljište se uređuje kao zelena površina (prirodna) sa pješačkim stazama, šetnicama, odmorištima i dr..
- (6) Građevna čestica može biti izgrađena minimalno 20% a maksimalno 40 %; do 50 % površine mogu biti športski tereni.
- (7) Građevine iz stavka 1. ovog članka ne smiju se graditi na oranicama, voćnjacima I i II. razred kvalitete zemljišta, odnosno obradivom tlu P1, P2 i P3 kategorije (grafički prikaz br.1. «Korištenje i namjena površina»).

2.3.2.3. GRAĐEVINE ZA ISTRAŽIVANJE I ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA

Članak 93.

- (1) Rudarstvo i eksploatacija mineralnih sirovina vezana je na iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještavaju uz ležišta sirovina.
- (2) Nove lokacije koje se mogu utvrditi za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, određuju se u skladu s kriterijima:
 - istraživanje mineralnih sirovina ne može se obavljati na mjestima i na način koji ugrožava podzemne vode (I., II. i III zona zaštite voda),

- lokacija za istraživanje i iskorištavanje mora biti na udaljenosti od građevinskog područja naselja, ugostiteljsko-turističkog, sportsko-rekreacijskog i područja vrijedne prirodne i kulturne baštine, većoj od 1000 m,
- da u radijusu od 10 km ne postoji drugo, aktivno ili nesanirano eksploataciono polje istovrsne sirovine,
- najveća odobrena površina može biti 2 ha.
- istraživanje mineralnih sirovina i dodjela novih koncesija ne smije se na području Parka prirode provoditi do donošenja PPPPO Žumberak Samoborsko gorje.

Članak 94.

U zonama vremenski ograničenog korištenja prostora (eksploatacija prirodnih dobara, iskop i prerada šljunka) mogu se graditi samo građevine koje služe za vrijeme obavljanja tih djelatnosti.

Članak 95.

Nakon završene eksploatacije mineralnih sirovina ili trajnog obustavljanja radova rudarska organizacija je dužna izvršiti sanacijske radove u konačnu namjenu.

2.3.2.4. GRAĐEVINE U FUNKCIJI ISKORIŠTAVANJA I ZAŠTITE ŠUMA

Članak 96.

- (1) Na površinama pod šumom i šumskom zemljištu mogu se graditi građevine koje su u funkciji zaštite ovog prostora ili u funkciji eksploatacije drvne mase, šumske, lovačke, lugarske i slične građevine, u skladu s posebnim uvjetima koje utvrđuje nadležno tijelo za gospodarenje šumama.
- (2) Građevina se gradi maksimalne tlocrtne površine od 70 m², maksimalne visine prizemlje + kat. Obavezan je pristupni put, minimalno pješački.
- (3) Oblikovanje građevine mora biti usklađeno s prirodnim okolišem bez narušavanja prirodnih uvjeta.
- (4) U funkciji eksploatacije drvne mase mogu se graditi građevine (pilane) na površinama građevne čestice do 0,6 ha. Postojeće pilane mogu se rekonstruirati i dograđivati na površinama građevne čestice do 0,6 ha.

Članak 97.

Na šumskim površinama, minimalne površine 2000 m² izvan građevinskog područja naselja mogu se graditi spremišta za drva u vidu nadstrešnica pod uvjetom da naktrivena površina nije veća od 30 m². Ova se površina može povećati za 20 m² za svakih daljnjih 2000 m² zemljišta.

2.3.2.5. GRAĐEVINE I POVRŠINE INFRASTRUKTURNE NAMJENE

Članak 98.

- (1) Izvan građevinskog područja mogu se graditi nove i rekonstruirati postojeće infrastrukturne građevine: prometnog sustava, sustava vodoopskrbe i odvodnje, sustava veza, sustava eneregetike.
- (2) Veličina građevne parcele i gabarit građevine određeni su tehnološkim projektima.

2.3.2.6. OSTALA IZGRADNJA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

Članak 99.

- (1) Na rijekama, potocima i stajaćim vodama smiju se graditi ribnjaci (maksimalne površine 0,75 ha), dok se na rijekama i potocima smiju još graditi i građevine za potrebe mini elektrana (MAHE) i mlinova.
- (2) Gradnja ribnjaka (za komercijalne i osobne potrebe) i građevina za potrebe uzgoja ribe (spremišta za hranu, vozila, uređaji i sprave) te stanovanje djelatnika, dozvoljena je na poljoprivrednom zemljištu katastarske kulture močvara, trstik, bara, na tlima trajno nepogodnim za obradu te na neplodnom tlu, napuštenim iskopima i riječnim rukavcima.
- (3) Uvjet za izgradnju ribnjaka je nepropusno tlo, dovoljne količine vode i nepostojanje opasnosti od poplave, a prilikom izgradnje iskopani materijal potrebno je deponirati i koristiti za uređenje okoliša, kako bi se u slučaju napuštanja eksploatacije područje moglo vratiti u prijašnje stanje.
- (4) U brdskim predjelima na visinskim vodama mogu se graditi ribnjaci na mjestima gdje ima dovoljno čiste i hladne vode koja sadrži mnogo kisika.
- (5) Isplativost izgradnje ribnjaka dokazuje se programom o namjeravanim ulaganjima.
- (6) Maksimalna dozvoljena dubina nizinskih ribnjaka iznosi 6,0 m.

Članak 100.

Streljane se mogu graditi na udaljenosti od najmanje 100 m od građevinskog područja i prometnica, pri čemu se metišta okrenuta u suprotnom smjeru, a sukladno posebnim uvjetima MUP-a.

2.3.2.7. POSTOJEĆA IZGRADNJA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

Članak 101.

Pojedinačne stambene ili stambeno poslovne građevine sa pripadajućim pomoćnim i gospodarskim građevinama, što se nalaze izvan građevinskog područja, a izgrađene su na temelju građevne dozvole, posebnog rješenja ili prije 15. 02. 1968. godine, tretiraju se kao postojeća izgradnja izvan građevinskog područja i mogu se zamjenjivati novim, rekonstruirati i adaptirati u smislu poboljšanja uvjeta života i rada.

Članak 102.

Poboljšanjem uvjeta života i rada u smislu članka 101. ovih odredbi smatra se:

- sanacija postojeće stambene ili stambeno-poslovne građevine ili izgradnja nove u istim gabaritima;
- dogradnja stambene građevine ili uređenje stambenog potkrovlja ako postojeća građevina svojom veličinom ne zadovoljava uvjete stanovanja postojećeg domaćinstva, ali do veličine max 150 m² brutto;
- prenamjena postojeće stambene ili pomoćne građevine u poslovni prostor, ako preostali dio stambenog ili pomoćnog prostora zadovoljava uvjete stanovanja postojećeg domaćinstva;
- izgradnja nove prizemne pomoćne građevine (garaže, spremišta i sl.) tako da sa postojećom pomoćnom građevinom iznosi do max 50 % brutto površine stambene odnosno stambeno - poslovne građevine.

3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti

Članak 103.

(1) Pod gospodarskim djelatnostima podrazumijevaju se poslovne građevine i proizvodni pogoni industrije, servisne i zanatske djelatnosti, turističke, turističko-ugostiteljske, skladišta i servisi, te ostale slične djelatnosti koje svojim postojanjem i radom ne otežavaju i ugrožavaju ostale funkcije i okoliš u naselju.

(2) Potrebno je prvenstveno težiti boljem iskorištenju i popunjavanju postojećih gospodarstvenih zona namijenjenih ovim djelatnostima, s ciljem da se potpunije iskoristi prostor i infrastruktura i spriječi neopravdano zauzimanje novih površina.

(3) Poželjno je poticati disperziju ovih djelatnosti u lokalne centre (Mali Erjavec, Vrhovac, Vivodina i Radatovići), s ciljem aktiviranja neiskorištenih potencijala i jačanja policentrične strukture naselja.

(4) Planiranje novih radnih zona treba temeljiti na realnom programu i analizi isplativosti u odnosu na troškove pripreme, opremanja i uređenja zemljišta.

Članak 104.

(1) Drvnoprerađivačka industrija, obzirom na prirodne potencijale šuma i postojeća osnovna sredstva trebala bi biti i dalje potencijal za razvoj kako osnovnih djelatnosti tako i pratećih (obrt).

(2) Kvalitetne prometne veze (željeznica, autocesta) otvaraju daljnje mogućnosti za lociranje različitih grana prerađivačke industrije.

Članak 105.

(1) Poljoprivreda kao važna gospodarska djelatnost ima značenje u ovom prostoru radi očuvanja i pojačane zaštite malih površina vrijednog obradivog zemljišta kojem u nekim dijelovima prijeti obrastanje šumskom vegetacijom.

(2) Razvoj poljoprivrede treba se temeljiti na obiteljskom gospodarstvu sa specijaliziranim proizvodnim ekološkim programima (farme). Treba poticati objedinjavanje čestica poljoprivrednog zemljišta u funkcionalnu cjelinu odgovarajuće veličine da bi se na njemu mogla zasnovati rentabilna, tržišna proizvodnja.

(3) Stočarstvo, peradarstvo, pčelarstvo, povrtlarstvo, voćarstvo tradicijske su grane poljoprivrede koje treba dalje razvijati.

Članak 106.

- (1) Šumarstvo kao gospodarska djelatnost ima posebno značenje radi očuvanja i pojačane zaštite šumskog fonda te ga je potrebno temeljiti na načelu održivog gospodarenja.
- (2) Gospodarenje šumama (naročito privatnim) s gledišta korištenja i zaštite prostora treba unaprijediti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke u cilju naglašavanja općekorisnih funkcija šuma i održanja ekološke ravnoteže u prostoru.
- (3) Gospodarenje šumama unutar zaštićenih i posebno vrijednih područja vršiti će se temeljem Zakona o šumama i Zakona o zaštiti prirode.

Članak 107.

Lovstvo kao djelatnost kojoj je osnovna zadaća zaštita divljači u okvirima lovnogospodarske osnove, održavanje postojećih lovnogospodarskih i lovnotehničkih građevina, važan je segment razvoja specifičnog oblika turizma.

Članak 108.

- (1) Razvoj turizma na području Grada Ozlja biti će temeljen na posebnim dokumentima, studijama razvoja turizma i strateškom marketinškom planu turizma, a s gledišta korištenja prostora i planiranja sadržaja u prostoru vezan je prvenstveno uz:
- a) Ozalj – stari grad;
 - b) Žumberak – zimski sportovi, Park prirode;
 - c) Vivodinsko vinogradarsko područje;
 - d) «Šljunčara» Polje Ozaljsko – ribolovni centar;
 - e) dvorci, kurije, sakralni objekti;
 - f) tokovi rijeka (Dobra, Kupa) čine ujedno i glavnu prirodnu atrakciju ovog kraja, za sportove i rekreaciju na vodi;
 - g) lovna područja;
 - h) seoski turizam: ruralna područja prema interesu privatnih poduzetnika;
 - i) cijeli niz atraktivnih šumskih, brdskih i planinskih predjela, voda tekućica pogodnih za šport i rekreaciju zbog privlačnosti za šetnje, planinarenje, odmorišta, vidikovci, lov i ribolov;
 - j) tranzitni turizam kao izraz specifične potrebe turističke potrošnje putnika koji koriste razne prateće sadržaje, i to uglavnom na prometnicama međunarodnog značaja ili državnim prometnicama na kojima se odvija značajniji promet na dulje relacije;
- (2) Uređenje i izgradnju odgovarajućih sadržaja potrebno je planirati i provoditi tako da se maksimalno očuva izvorna vrijednost prirodnog i kulturno-povijesnog okruženja poštujući gradnju datog područja, tj. lokalnog ambijenta.

Članak 109.

Priključak građevina na komunalnu infrastrukturu utvrđuje se na osnovi posebnih uvjeta komunalnih i javnih poduzeća.

4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti

Članak 110.

- (1) Sustav i mreža društvenih djelatnosti vezani su na naselja, a hijerarhijsko ustrojstvo u uskoj je svezi s daljnjim razvitkom sustava središnjih naselja planiranim u PPUO-u.
- (2) Pod društvenim djelatnostima podrazumijevaju se građevine za:
- uprave,
 - odgoj i obrazovanje,
 - zdravstvo i socijalnu skrb,
 - kulturne i društvene organizacije,
 - javne i prateće sadržaje (banka, pošta i sl.),
 - športa i rekreacije;
 - vjerske sadržaje.

Članak 111.

(1) Za izgradnju građevina iz članka 110. koriste se slijedeći orijentacijski normativi:

- za primarnu zdravstvenu zaštitu	0,10 m ² po stanovniku
- za djelatnost društvenih i kulturnih organizacija	0,20 m ² po stanovniku
- za javne djelatnosti (pošte, banke i sl.)	0,10 m ² po stanovniku
- za odgoj i obrazovanje	prema posebnim propisima

(2) Navedeni normativi određuju minimalne potrebe kvalitetnog opremanja naselja pratećim sadržajima, no ukoliko postoji interes pojedinih investitora za izgradnjom, površina pratećih sadržaja može premašiti navedene normative.

Članak 112.

(1) Površina građevne čestice građevina društvenih djelatnosti utvrđuje se shodno potrebama te građevine i u pravilu obuhvaća zemljište ispod građevine i zemljište potrebno za redovitu uporabu građevine.

(2) Površina građevne čestice iz prethodnog stavka određuje se za svaku građevinu pojedinačno ili građevinu mješovite namjene.

(3) Najmanje 20% građevne čestice mora biti ozelenjeno.

Članak 113.

Priključak građevina na komunalnu infrastrukturu utvrđuje se na osnovi posebnih uvjeta komunalnih i javnih poduzeća.

Članak 114.

(1) Koeficijent izgrađenosti građevinskih čestica za izgradnju građevina iz članka 110. građenih na, osim za škole i predškolske ustanove:

- slobodnostojeći način ne može biti veća od 60%
- ugrađenih građevina ne može biti veća od 80 %

(2) Koeficijent izgrađenosti građevne čestice na kojoj će se graditi škola ili predškolska ustanova iznosi najviše 0,3 u kojeg se ne uračunavaju površine športskih terena i prostora za odmor i rekreaciju učenika, odnosno djece.

Članak 115.

(1) Visina građevina iz članka 110. ne može biti viša od P + 2 kata, odnosno 12 metara do vijenca građevine.

(2) Iznimno, visine dijelova građevina (zvonici, dimnjaci i dr.) mogu biti i veće od 12,0 m.

(3) Iznimno se može se dozvoliti i veća visina za pojedine građevine, unutar obuhvata UPU-a Ozlja, koja će se definirati UPU-om na osnovu posebnih kriterija definiranih istim planom.

Članak 116.

Udaljenost građevina iz članka 110. mora iznositi najmanje 3,0 m od susjedne međe. Ako se dječji vrtić, jaslice ili osnovna škola grade sjeverno od postojeće građevine, njihova udaljenost od te građevine mora iznositi najmanje tri njegove visine, odnosno ako se ispred navedenih javnih sadržaja gradi nova građevina, njena udaljenost prema jugu od navedenih javnih sadržaja ne može biti manja od tri visine.

5. Uvjeti za utvrđivanje koridora / trasa i površina za prometne i komunalne infrastrukturne sustave

Članak 117.

(1) PPUG-om Ozlja je osigurane su površine infrastrukturnih sustava kao linijske i površinske građevine i to za:

- prometna infrastruktura (cestovna, željeznička),
- infrastrukturu telekomunikacije i pošta;
- infrastrukturu vodoopskrbe i odvodnje.

- energetska infrastrukturu (elektroenergetika, transport nafte, plinopskrba, potencijalni lokalni izvori energije).

(2) Planirani koridori za infrastrukturne vodove smatraju se rezervatom, i u njihovoj širini i po čitavoj trasi nije dozvoljena nikakva gradnja sve do izdavanja lokacijske dozvole na temelju idejnog rješenja, kojim se utvrđuje stvarna trasa i zaštitni pojas.

(3) Na području Grada Ozlja potrebno je radi što racionalnijeg iskorištenja prostora, a kada to prostorni uvjeti omogućavaju, grupirati koridore za infrastrukturne vodove i voditi više infrastrukturnih pravaca u jedinstvenom infrastrukturnom koridoru.

Članak 118.

(1) Detaljno određivanje trasa prometne infrastrukture, komunalne i energetske infrastrukture koji su određeni PPUG-om Ozlja, utvrđuje se lokacijskom dozvolom na temelju idejnog rješenja ili stručne podloge za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno dokumentima prostornog uređenja užih područja, vodeći računa o konfiguraciji tla, posebnim uvjetima i drugim okolnostima.

(2) Unutar Planom utvrđenih koridora komunalne infrastrukture, za sve gradnje i intervencije potrebna je ishodišna odobrenja i suglasnosti nadležnih organa i javnih poduzeća.

(3) Pri projektiranju i izvođenju pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture potrebno se pridržavati važećih propisa, kao i propisanih udaljenosti od ostalih infrastrukturnih objekata i uređaja, te pribaviti suglasnost ostalih korisnika infrastrukturnih koridora.

(4) Prilikom izdavanja lokacijske dozvole može se utvrditi izvedba objekata i uređaja komunalne infrastrukture i kvalitetnijim materijalima nego što je to predviđeno dokumentima prostornog uređenja iz prethodnog stavka.

Članak 119.

(1) Područjem Grada Ozlja prolazi mreža državnih i županijskih prometnica odnosno željeznička pruga čiji su koridori definirani na kartografskom prikazu, br. 2.1. "Infrastrukturni sustavi - Promet, pošta i telekomunikacije, odlaganje otpada".

(2) Izmjena Odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne, županijske i lokalne ceste, odnosno promjena kategorije i nivoa opremljenosti cesta ne smatra se izmjenom PPUG-om Ozlja.

(3) Rekonstrukcija dionice ispravkom loših tehničkih karakteristika ceste ne smatra se promjenom trase.

(4) PPUG-om Ozlja određuju se sljedeće širine planiranih koridora cestovnih prometnica:

- za ostale državne ceste: 100 m ili 70 m ako postoji idejni projekt u mjerilu 1:5.000;
- za županijske ceste: 75 m ili 40 m ako postoji idejni projekt u mjerilu 1:5.000.

(5) U dijelovima prolaska kroz izgrađene dijelove naselja, koridori se mogu planirati u širinama manjim od određenih, ali ne manjima od širina određenih za slučaj kada postoji idejni projekt u mjerilu 1:5.000.

(6) U sklopu cestovnih koridora, unutar kao i izvan građevinskih područja, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne uprave za ceste, moguća je izgradnja pratećih objekata (moteli, benzinske crpke s pratećim sadržajima i sl.).

Članak 120.

Sve javne prometne površine unutar građevinskog područja na koje postoji neposredan pristup s građevinskih parcela ili su uvjet za formiranje građevne čestice, moraju se projektirati, graditi i uređivati na način da se omogućuje vođenje komunalne infrastrukture, te moraju biti vezane na sustav javnih prometnica.

Članak 121.

(1) Ulicom se smatra svaka cesta ili javni put unutar građevinskog područja uz kojega se izgrađuju ili postoje stambene ili druge građevine, te na koji te građevine imaju izravan pristup.

(2) Ulice u naselju s funkcijom državne, županijske, lokalne ceste ili nerazvrstane ceste smatraju se tom vrstom ceste.

(3) Ulica iz stavka 1. ovog članka mora imati najmanju širinu 5,5 m za dvije vozne trake, odnosno 3,0 m za jednu voznu traku.

(4) Samo jedna vozna traka može se izgraditi izuzetno i to:

- na preglednom dijelu ulice, pod uvjetom da se na svakih 250 m uredi ugibalište,
- u slijepim ulicama čija dužina ne prelazi 100 m na preglednom dijelu, odnosno 50 m na nepreglednom dijelu.

(5) Za potrebe nove izgradnje na neizgrađenom dijelu građevinskog područja koje se širi uz državnu cestu treba osnivati zajedničku sabirnu ulicu preko koje će se ostvariti pristup na javnu prometnu površinu, a sve u skladu s posebnim uvjetima tijela nadležnih za upravljanje prometnicom na koju se priključuje.

Članak 122.

- (1) Najmanja udaljenost regulacijske linije od ruba kolnika treba osigurati mogućnost izgradnje odvodnog jarka, usjeka nasipa, bankine i nogostupa, a ne može biti manja od one određene zakonskim propisima.
- (2) Izuzetno uz kolnik slijepe ulice može se osigurati izgradnja nogostupa samo uz jednu njenu stranu.
- (3) Ne dozvoljava se izgradnja građevina, zidova i ograda, te podizanje nasada koji zatvaraju vidno polje vozača i time ometaju promet.

Članak 123.

Sve prometne površine trebaju biti izvedene bez arhitektonskih barijera tako da na njima nema zapreka za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Članak 124.

- (1) Idejnim rješenjem za izdavanje lokacijske dozvole, za izgradnju građevina javne, proizvodno-servisne ili sportsko-rekreativne namjene potrebno je utvrditi potrebu osiguranja parkirališnih mjesta za osobna ili teretna vozila.
- (2) Okvir za dimenzioniranje broja parkirališno-garažnih mjesta za građevine iz prethodnog stavka su normativi iz slijedeće tablice:

namjena građevine	broj mjesta na:	potreban broj mjesta PGM
1. INDUSTRIJA I SKLADIŠTA	1 zaposlenik	0,5 PGM
2. UREDSKI PROSTORI	1000 m ² korisnog prostora	20 PGM
	10 zaposlenih	7 PGM
3. TRGOVINA	50 -100 m ² korisnog prostora	7 PGM
	1000 m ² korisnog prostora	40 PGM
4. BANKA, POŠTA, USLUGE	1000 m ² korisnog prostora	40 PGM
5. UGOSTITELJSTVO	30 - 50m ² korisnog prostora	7 PGM
	50 do 100 m ² korisnog prostora	9 PGM
	1000 m ² korisnog prostora	10 PGM
6. VIŠENAMJENSKE DVORANE	1 gledatelj	0,2 PGM
7. ŠPORTSKE GRAĐEVINE	1 gledatelj	0,3 PGM
8. ŠKOLE	1 zaposleni	2 PGM

(3) Smještaj potrebnog broja parkirališnih mjesta (proporcionalno navedenom) je potrebno predvidjeti na parceli ili u sklopu zelenog pojasa ispred parcele, na javnim površinama, uz suglasnost tijela uprave nadležnog za promet.

Članak 125.

Na javnim parkirališnim površinama za automobile invalida potrebno je osigurati najmanje 5 % parkirališnih (garažnih) od ukupnog broja, odnosno najmanje 1 parkirališno mjesto na parkiralištima s manje od 20 mjesta.

Članak 126.

PPUG-om Ozlja predviđa korištenje državnih, županijskih, lokalnih i nerazvrstanih prometnica za javni gradski prijevoz. Na stajalištima javnog gradskog prijevoza potrebno je predvidjeti proširenja za stajališta s nadstrešnicama za putnike.

Članak 127.

PPUG-om Ozlja uz prometnice predviđa uređenje nogostupa za kretanje pješaka, u širini koja ovisi o pretpostavljenom broju korisnika, ali ne manjoj od 1,0 m.

Članak 128.

Uz razvrstane ceste, na mjestima gdje za to postoje prostorni i tehnički uvjeti predviđa se gradnja i uređenje biciklističkih staza minimalne širine 1,10 m za jedan smjer, odnosno 2,5 m za dvosmjerni promet.

Članak 129.

- (1) Uz državnu cestu Bregana – Krašić - Ozalj – Karlovac položen je magistralni svjetlovodni kabel.

(2) Pristupne TK mreže RSS-a Mahično, RSS-a Mali Erjavec, RSS-a Ozalj i RSS-a Kamanje spojene su optičkim kabelom (Županijski prsten) prema matičnom čvoru Karlovac. Pristupni komutacijski čvor RSS Vivodina povezan je privodnim svjetlovodnim kabelom sa pristupnog komutacijskog čvora RSS-a Kamanje, dok je pristupni komutacijski čvor RSS Jaškovo povezan privodnim kabelom sa kovinskim vodičima na pristupni komutacijski čvor RSS-a Mali Erjavec.

(3) Sjeverni dio općine Ozalj (Radatovići i Badovinci) ruralnog je tipa i male gustoće naseljenosti. Zbog ekonomičnijeg povezivanja komutacijski pristupni čvorovi Radatovići i Badovinci povezani su mikrovalnom radio relejnom vezom Radatovići – Badovinci – Kordići (područje TK Centra Zagreb).

(4) Ovim prostornim planom predviđeno je povećanje kapaciteta **telekomunikacijske mreže** (kapacitet 3842, uključenih pretplatnika 2729), tako da se osigura dovoljan broj telefonskih priključaka svim kategorijama korisnika kao i najveći mogući broj spojnih veza, za što postoje rezerve u postojećim kapacitetima.

(5) Kako postojeća mreža TK objekata zadovoljava potrebe nije u planu izgradnja novih već samo modernizacija - rekonstrukcija postojećih telekomunikacijskih objekata u skladu sa novim tehnologijama, uslugama i koncepcijama na području telekomunikacija (posebno područje grada Ozlja – Željeznička stanica, industrijska zona Lug, područje oko "Starog Grada").

(6) Planirana je izgradnja međumjesnih svjetlovodnih kabela u cilju prstenastog povezivanja RSS – ova.

(7) Sve mjesne i međumjesne telekomunikacijske veze (mrežni kabeli, svjetlovodni i koaksijalni kabeli) u pravilu se trebaju polagati u koridorima postojećih, odnosno planiranih prometnica.

(8) Supstitucija dijela mreže izvršiti će se u dijelovima mreže koje koriste zastarjelu kabelsku tehnologiju. Zbog budućih telekomunikacijskih potreba na novim građevinskim područjima naselja potrebno je u detaljnijim planovima osigurati koridore za polaganje podzemne telekomunikacijske infrastrukture.

Članak 130.

(1) Za građevine baznih stanica pokretne telekomunikacijske mreže temeljem Pravilnika o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži određeno je da područje pokrivanja mreže mora sadržavati sva županijska središta, gradove i naselja, kao i važnije cestovne i željezničke prometnice.

(2) Postava baznih stanica mobilne telefonije ne može se vršiti na:

- vrijednim poljoprivrednim površinama označenim kao P1 i P2
- prostoru ostalih zaštićenih dijelova prirode ili predloženih za zaštitu, do donošenja mjera zaštite;
- vrijednim točkama značajnim za panoramske vrijednosti krajobraza;
- vodozaštitnim područjima vodocrpilišta (I. i II. zona);
- u povjesnim graditeljskim cjelinama - do donošenja mjera zaštite;
- unutar građevinskog područja naselja s manje od 1.000 stanovnika
- na udaljenosti manjoj od 1.000 m od već izgrađene bazne stanice postavljene na samostojećem stupu.

(3) Prilikom izgradnje novih građevina baznih stanica potrebno je poštivati odredbe Zakona o građenju, Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja, kao i ostale propisane uvjete za takvu vrstu građevina.

Članak 131.

(1) Uređaji i građevine za potrebe radio i TV sustava veza trebaju biti u skladu s važećim propisima o dopuštenoj snazi radio i TV signala.

(2) Izgradnja novih građevina iz stavka 1. ovog članka će se vršiti u skladu sa propisanim uvjetima građenja za takve vrste građevina, pri čemu je potrebno osigurati prostor s nesmetanim kolnim pristupom, te voditi računa o uklopanju u okolinu (naselja ili prirodnog prostora).

Članak 132.

(1) Posebnom studijom i plansko-projektom dokumentacijom na razini idejnih prostornih rješenja za pojedine zahvate, trebala bi se dovršiti izgradnja **elektroenergetskog sustava**.

(2) Glavna planska i razvojna određenja su:

- zadržavanje svih postojećih i potencijalnih lokacija za energetske objekte (elektrane, dalekovodi, transformatorska postrojenja i dr.);
- podizanje kvalitete energetskih postrojenja uz smanjenje razine ekoloških utjecaja;
- stvoriti uvjete za korištenje dopunskih izvora energije (male hidroelektrane, sunčeva energija, bioenergija, energija vjetra i dr.);
- Za daljnji razvoj elektroenergetske mreže potrebno je osigurati odgovarajući prostor za hidroenergetske objekte te za objekte prijenosa i distribucije električne energije;
- Razvoj mreže 35 kV ne predviđa se na području Grada. Odumrijet će uvođenjem napajanja budućim dalekovodom 110 kV iz TS 110/35(20) kV Pokupje.

- Razvoj mreže 20kV potrebno je razraditi Urbanističkim planom uređenja ili Detaljnim planom uređenja. Mreža će izvan naselja i u manjim naseljima, do 500 stanovnika, biti u principu zračna, a u većim naseljima obvezno kabelska;
- Lokacije novih TS 20/0,4 kV treba tako odabrati da osiguravaju kvalitetno napajanje. Udaljenost od susjedne građevine treba biti 3-5 m odnosno 1-3 m ako građevina nema otvora.
- Prostor potreban za izgradnju hidroenergetskih objekata preciznije će se definirati studijama utjecaja na okoliš i odgovarajućom tehničkom dokumentacijom.
- Za planiranu mrežu elektroopskrbe 20 kV, na temelju analize dosadašnjeg razvoja može se predvidjeti rast vršnog opterećenja. Daljnje širenje 20 kV mreže odvijat će se sukladno potrebama konzuma i mogućnostima HEP-a da osigura potrebna sredstva za poboljšanje kvalitete mreže. Nova 20 kV mreža gradit će se u principu zračno Al/Če vodičima, osim u naseljenim mjestima, gdje se preporuča izvoditi kabelski, naročito na dijelu gdje bi uzrokovala smetnju širenju naselja.
- Područje Radatovići, Magovci, Kašt i Brašljeвица napajaju se dalekovodima 20 kV iz Republike Slovenije.
- PPUG-om Ozlja određuju se sljedeće širine koridora elektroenergetskih prijenosnih građevina:
 - Za dalekovod 400 kV : 38 m (postojeći)
 - za dalekovod 110 kV : 19 m (postojeći) 70 m (planirani)
 - za dalekovod 35 kV : 20 m.

Članak 133.

(1) Posebnom studijom i plansko-projektnom dokumentacijom na razini idejnih prostornih rješenja za pojedine zahvate, trebala bi se vršiti izgradnja **plinuskog sustava**.

(2) Glavna planska i razvojna određenja su:

- unapređenje opskrbe plinom povezivanjem na budući međunarodni, magistralni plinovod ADRIA-LNG (Pula - Karlovac - Zagreb).
- mjerno redukcijaska stanica (MRS Karlovac) locirana izvan obuhvata PPUG-a Ozlja, na koju bi se priključio opskrbeni plinovod za područje Grada Ozlja;
- redukcijaska stanica (RS Ozalj) je u naselju Gornje Pokuplje, izvan građevinskog područja;
- Plinifikacija naselja na području Grada razvijati će se temeljem osnovnih postavki ovog Plana te odgovarajućom stručnom dokumentacijom sukladno dinamici realizacije sustava plinifikacije za područje Županije;
- Polaganje plinske distributivne mreže obavezno je u sustavu izgradnje novih prometnica obuhvaćenih ovim Planom, kao i planovima nižeg ranga;
- Unutar koridora magistralnog plinovoda, od 60 m (30 m sa svake strane plinovoda) zabranjeno je graditi zgrade namjenjene stanovanju ili boravku ljudi. Iznimno je moguća izgradnja u pojasu užem od 30 m sa svake strane ako je gradnja bila predviđena planom prije projektiranja plinovoda.
- Minimalni koridori trasa su:
 - za promjer plinovoda do 125 mm – koridor od 10 m sa svake strane,
 - za promjer plinovoda do 125 – 300 mm – koridor od 15 m sa svake strane,
 - za promjer plinovoda do 300 - 500 mm – koridor od 20 m sa svake strane,
 - za promjer plinovoda veći od 500 mm – koridor od 30 m sa svake strane.
- Ako se plinovod (razvodna plinska mreža) postavlja izvan javnih površina, potrebno ga je zaštitnim pojasom zaštititi od vanjskih utjecaja. U zaštitnom pojasu zabranjena je gradnja i drugi zahvati, koji bi mogli ugroziti ili otežati djelovanje plinovoda. Širinu zaštitnog pojasa određuje distributer, ovisno o promjeru cijevi i načinu rada, nadzora i održavanja plinovoda. Na javnim prometnim površinama (cestama, trotoarima) gdje nije moguće postići širinu zaštitnog pojasa, treba u suglasnosti s distributerom osigurati minimalnu potrebnu širinu zaštitnog pojasa.
- Priključke do građevina treba graditi podzemno s mogućnošću spajanja svakog korisnika na instalaciju prirodnog plina.

Članak 134.

Vodnogospodarski sustav

(1) Predviđeno proširenje vodovodne mreže u cilju jednoličnije opskrbe cijelog područja temeljeno je na dosadašnjoj koncepciji vodoopskrbe i to u svim područjima i za dijelove naselja koji do sada nisu obuhvaćeni vodoopskrbom.

(2) Najmanji profili cjevovoda na koji se priključuje hidrant treba iznositi $\varnothing$ 100 mm, a sekundarna mreža može biti do $\varnothing$ 50 mm. Na svim čvorovima vodovodne mreže predviđeni su zaporni uređaji smješteni u betonska zasunska okna.

(3) Vrsta materijala za izvedbu magistralne vodovodne mreže i naselja je predviđena cijevima koje trebaju podnijeti radni tlak od NP 10 bara.

(4) U sklopu vodoopskrbnog sustava Ozlja planirana je izgradnja:

- rekonstrukcija starih, dotrajalih cijevnih vodova, kako bi se smanjili gubici vode,
- spajanje na Regionalni vodoopskrbi sustav «Karlovac»,
- vodoopskrbni cjevovod za naselja Dojutrovića i Kašt spajanjem na postojeći cjevovod u Stojavnici ili kaptiranje izvorišta na području Kašta, uz prethodno ispitivanje kapaciteta, izgradnja crpnih stanica, vodospreme i gravitacijskog cjevovoda.

(5) Točna lokacija planiranih vodoopskrbnih građevina i cjevovoda bit će utvrđena konkretnim projektantskim rješenjima.

Članak 135.

(1) Pravilno rješenje odvodnje oborinskih i otpadnih voda preduvjet je zdravog urbanog razvoja. Sve otpadne vode treba prije ispuštanja u recipijent tretirati tako da se uklone sve štetne posljedice za okolinu, prirodu i recipijent.

(2) Rješenje odvodnje manjih naselja predviđa se, u promatranom razdoblju, na dobro izvedenim, nepropusnim, trokomornim trulišnicama s djelomičnim biološkim pročišćavanjem i njihovom urednom čišćenju i održavanju ili biodisk uređajima. Oborinska odvodnja manjih naselja predviđa se otvorenim kanalima i cestovnim jarcima do recipijenta. Ukoliko se u okviru manjih naselja izgrade gospodarski pogoni ili mini farme nužno je otpadnu vodu tretirati do potrebne razine prije ispuštanja u recipijent.

(3) Treba predvidjeti takav sustav odvodnje kojim će se, prema kategorizaciji, vodotoke zadržati na razini zahtijevane kategorije, a to se odnosi i na sve potoke koji se koriste za odvodnju.

(4) Na području Grada, naselje Ozalj ima djelomično izgrađen sustav odvodnje. Projektiran je sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda za naselje Ozalj. Uz uređaj treba izgraditi prihvatnu stanicu za sadržaj sabirnih jama. Usvojeni sustav odvodnje je s odvajanjem fekalnih od oborinskih voda, razdjelni sustav odvodnje. U prvim fazama izgradnje moguće je koristiti i kombinirani sustav odvodnje, tj. dok se ne izgradi cjelokupna mreža i preljevi moguće je koristiti paralelno razdjelni i mješoviti sustav.

(5) Sanitarne i tehnološke otpadne vode s izdvojenog građevinskog područja gospodarske, turističke, ugostiteljske i sl. namjene skupljaju se i dovode do lokalnog uređaja za pročišćavanje čija će se lokacija odrediti UPU-om ili DPU-om.

Članak 136.

Svi eventualni industrijski pogoni, pogoni male privrede kao i gospodarske građevine za uzgoj životinja (tovilišta) trebaju imati svoje predtretmane otpadnih voda prije upuštanja u javnu kanalizaciju, što se odnosi i na separaciju ulja i masti.

Članak 137.

(1) Vodne površine i vodno dobro treba uređivati na način da se osigura propisani vodni režim, kvaliteta i zaštita voda.

(2) Planom namjene određeni su vodni resursi i vodne površine koje čine rezerve podzemne pitke vode i vodotoci, koji se mogu koristiti na više načina (vodoopskrba, energetika, ribnjačarstvo, rekreacija, navodnjavanje i dr.)

(3) Korita vodotoka treba uređivati na način koji je izgledom blizak prirodnom obliku.

(4) Zabranjeno je ograđivanje prirodnih izvora u javnoj upotrebi.

Članak 138.

(1) Inundacijski pojas na vodotocima i drugim ležištima voda štiti se u svrhu tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka i drugih voda, djelotvornog provođenja obrane od poplava i drugih oblika zaštite od štetnog djelovanja voda.

(2) Sve zemljišne čestice u inundacijskom pojasu, od vanjske granice pojasa do korita vodotoka, imaju svojstvo vodnog dobra. Vodno dobro je od interesa za Republiku Hrvatsku, koje ima njezinu osobitu zaštitu i koristi se na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o vodama.

(3) Obzirom na postojanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina razlikuje se uređeni i neuređeni inundacijski pojas.

(4) U inundacijskom pojasu zabranjeno je obavljati radnje kojima se može pogoršati vodni režim i povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja voda.

(5) Ukoliko nije drugačije određeno, izgradnja i uređivanje zemljišta uz vodotoke u pojasu širine 20,0 m treba se izvoditi u skladu s režimom propisanim Zakonom o vodama. Udaljenost građevne čestice od vodnog dobra mora biti min. 5,0 m, a površina se iznad natkritih vodotoka ne smije izgrađivati.

6. Mjere zaštite krajobraznih vrijednosti, zaštićenih dijelova prirode i kulturnih dobara i kulturno - povijesnih cjelina

6.1. Prirodna baština

Članak 139.

Sukladno članku 124. Zakona o zaštiti prirode (NN br. 70/05) propisane su sljedeće mjere zaštite prirodnih vrijednosti:

- potrebno je zabraniti sve radnje kojima se na zaštićenim prirodnim vrijednostima umanjuje prirodna vrijednost odnosno narušavaju svojstva zbog kojih su zaštićeni,
- u cilju očuvanja biološke raznolikosti treba očuvati krajobraznu raznolikost: izmjenjivanje šuma, vlažnih livada, vodotoka, živica, a treba izbjegavati velike poljoprivredne površine zasijane jednom kulturom,
- za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost, treba ocjeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti,
- prije bilo kakvih zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima i prirodnim vrijednostima predviđenim za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju staništa i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i područja,
- u što većoj mjeri treba zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža i okruženja,
- prirodne krajobrazne treba štiti od širenja neplanske gradnje, a kao posebnu vrijednost treba očuvati šume, prirodne vodotoke i područja uz njih livade i dr.,
- potrebno je zabraniti sve radnje kojima se navedenim lokalitetu umanjuje prirodna vrijednost odnosno narušavaju svojstva zbog kojih je zaštićen,
- način upravljanja i ponašanja u zaštićenom području Parka prirode Žumberak Samoborsko gorje propisani su planom upravljanja i Pravilnikom o unutarnjem redu parka prirode te PPPPO PP Žumberak Samoborsko gorje (koji je u izradi).

Članak 140.

(1) Na području Grada Ozlja, prema Zakonu o zaštiti prirode (NN. br.70/05), nalaze se slijedeći **zaštićeni dijelovi prirode**:

- Žumberak – Samoborsko gorje – **park prirode**,
- Stari grad Ozalj – okolica – **značajni krajobraz**

(2) Park prirode je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje s naglašenim estetskim, ekološkim, odgojno-obrazovnim, kulturno-povijesnim i turističko rekreacijskim vrijednostima. Područje Žumberka i Samoborskog gorja, u ukupnoj površini od 333 km², proglašeno je Parkom prirode "Žumberak – Samoborsko gorje" (Zakon, NN 58/99), pokriva značajan dio Grada Ozlja (7 632,05 ha ili 42,55%). Granica parka ide od istočne granice Grada (granica dviju županija), od Pavlovog brega u pravcu do rijeke Kupe, rijekom Kupom do državne granice sa Republikom Slovenijom. Park prirode obuhvaća prostor 6 općina/Gradova: Ozalj, Žumberak, Jastrebarsko, Klinča selo, Krašić, Samobor.

(3) Srednjevjekovni frankopanski grad Ozalj je smješten na izvanredno slikovitim strmim liticama nad rijekom Kupom, u blizini slapova kojima Kupa prelazi iz uske doline u ravnicu. Strme litice u neposrednoj okolini grada obrasle su autohtonom i sađenom (parkovnom) vegetacijom koja je dosta dobro sačuvana i osigurava zeleni okvir starog grada. Ispod grada, sa sjeverne strane teče rijeka Kupa koja mu daje osobitu karakteristiku, a na obali između rijeke i grada prolazi željeznička pruga. Nasuprot gradu, na drugom obronku iznad ceste, nalazi se brijeg, koji gravitira neposredno na cestu. Cijeli je obronak predviđen za zaštitu radi blizine starom gradu i radi ekspozicije, koja je radi vidika okrenuta prema gradu. Zaštita obuhvaća k.č.br.: 115, 116/1, 116/2, 117/2, 117/4, 118, 119/1, 119/2, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 133, 134, 135/1-2, 136, 137, 138, 142/1, 151/3, 152/1, 153, 1152/1, 1152/2, 1152/3, 1152/4, 1152/5, 1152/6, 1156/1, 1156/3, 1156/4, 1156/6, 1157/6, 1160/3, 1200/5, 1318, dio 1313 KO Ozalj.

Članak 141.

(1) Osim zaštićenih dijelova prirodne baštine iz prethodnog članka, ovim su prostornim planom određeni **ostali evidentirani dijelovi prirode predloženi za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode** (koji su naznačeni u kartografskom prikazu br. 3.1. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Prirodna, povijesna graditeljska i arheološka baština, planske mjere zaštite», a za koje bi se trebalo donijeti odgovarajuće akte o zaštiti, i to u rangu:

- **posebni rezervat**
 - Sv. Gera – livade;
- **značajni krajobraz**
 - Breznik - vidikovac;
 - Okolica crkve Sv. Jurja u Dojutrovici - vidikovac;
 - Okolica dvorca u Hrašću - vidikovac;
 - Kupa – dio obalnog pojasa;
 - Okolica crkve Sv. Marije u Sveticama - vidikovac;
 - Dobra – dio obalnog pojasa;
- **spomenik parkovne arhitekture**
 - Park u Gornjem Pokupju;
 - Park oko dvorca u Jaškovu;
 - Park u Trešćerovcu.

Članak 142.

(1) U **parku prirode** su dopuštene gospodarske i druge djelatnosti i radnje kojima se ne ugrožavaju njegove bitne značajke i uloga.

(2) U **značajnom krajobrazu** nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.

(3) U **posebnom rezervatu** nisu dopuštene radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen rezervatom (branje i uništavanje biljaka, uznemiravanje, hvatanje i ubijanje životinja, uvođenje novih bioloških svojti, melioracijski zahvati, razni oblici gospodarskog i ostalog korištenja i slično). U posebnom rezervatu dopušteni su zahvati, radnje i djelatnosti kojima se održavaju ili poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje svojstava zbog kojih je proglašen rezervatom.

(4) Na **spomeniku parkovne arhitekture** i prostoru u njegovoj neposrednoj blizini koji čini sastavni dio zaštićenog područja nisu dopušteni zahvati ni radnje kojima bi se mogle promijeniti ili narušiti vrijednosti zbog kojih je zaštićen.

Članak 143.

Za zahvate u prostoru na područjima navedenim u člancima 140. i 141. obvezatno je ishođenje posebnih uvjeta nadležnih tijela za zaštitu prirodne baštine.

6.2. Kulturna dobra

Članak 144.

(1) Na području Grada Ozlja prema Zakonu o zaštiti spomenika kulture nalaze se slijedeća *registrirana, preventivno zaštićena, evidentirana, predložena za zaštitu preventivnim rješenjem i kulturno dobro zaštićena prostornim planom** kulturna dobra:

** dalje u tekstu korištene oznake za kategoriju zaštite: registrirano (R), preventivno zaštićeno kulturno dobro (P), evidentirano (E), kulturno dobro koje do sada nije bilo evidentirano (N), kulturno dobro predloženo za zaštitu preventivnim rješenjem (PZ), kulturno dobro zaštićeno prostornim planom (ZPP), kulturno dobro zaštićeno prostornim planom županije (ZPPŽ) **

(2) Pojedinačne građevine i sklopovi, vrednovani su kategorijama: 1. (nacionalnog - NZ), 2. (regionalnog - RZ), 3. (lokalnog značenja - LZ), za kulturna dobra koja su registrirana, preventivno zaštićena, predložena za zaštitu ili zaštićena prostornim planom.

(3) Valorizacija i klasifikacija povijesnih naselja obuhvaća 5 stupnjeva: 01, 02, 03, 04 i N. Najvrjednija seoska naselja odnosno dijelovi naselja ocijenjena su sa 01, a najmanje vrijedna sa 04 i N. U slučaju da se dio naselja ili zaselka razlikuje po vrijednosti od cijelog naselja, to je posebno istaknuto pa je stoga nekoliko naselja dobilo dvojnu valorizaciju.

1.0. Naselja i dijelovi naselja s očuvanim povijesnim obilježjima

1.1.	Urbana naselja	Status zaštite sada	Prijedlog statusa zaštite	Prijedlog kategorije
1.1.1.	Ozalj	N	ZPP	03
1.2.	Ruralna naselja			
1.2.1.	Badovinci	N	ZPP	03
1.2.2.	Brašlevica	N	PZ	01
1.2.3.	Bratovanci	N	ZPP	03
1.2.4.	Brezje Vivodinsko	E	ZPP	03
1.2.5.	Budim Vivodinski	N	ZPP	03
1.2.6.	Dančulovići	N	ZPP	03
1.2.7.	Dojutrova	N	PZ	03/02 g. selo
1.2.8.	Doljani Žumberački	N	ZPZ	02
1.2.9.	Dragoševci	N	PP	03
1.2.10.	Dučići	N	ZPP	03
1.2.11.	Dvorište Vivodinsko	N	PZ	01
1.2.12.	Ferenci	N	ZPP	03
1.2.13.	Furjanići	N	ZPP	03
1.2.14.	Galezova Draga	N	ZPP	03
1.2.15.	Gorniki Vivodinski	N	ZPP	03
1.2.16.	Gornji Lović	N	ZPP	03
1.2.17.	Gornji Oštri Vrh Ozaljski	N	ZPP	03
1.2.18.	Gdun	N	-/PZ	02/04 Karabogdani
1.2.19.	Gudalji	N	ZPP	03
1.2.20.	Hodinci	N	ZPP	03
1.2.21.	Hrastovica Vivodinska	N	PZ	02
1.2.22.	Kamenci	N	ZPP	03
1.2.23.	Kašt	N	ZPP	03
1.2.24.	Kuljaji	N	ZPP	03
1.2.25.	Kunčani	N	ZPP	03
1.2.26.	Liješće	N	PZ	02/01 g. selo
1.2.27.	Lović Prekriški	N	ZPP	03
1.2.28.	Lukšići Ozaljski	N	ZPP	03
1.2.29.	Mali Erjavec	N	PZ	04/02 Lugani
1.2.30.	Obrež Vivodinski	N	ZPP	03 Zapčići
1.2.31.	Pecarići	N	ZPP	03
1.2.32.	Pilatovci	N	ZPP	03
1.2.33.	Podgraj	N	ZPP	03
1.2.34.	Popovići Žumberački	N	ZPP	03
1.2.35.	Radatovići	N	ZPP	03
1.2.36.	Rajakovići	N	ZPP	-/03 Gaj
1.2.37.	Rujevo	N	ZPP	03
1.2.38.	Sekulići	N	PZ	01
1.2.39.	Sršići	N	ZPP	03
1.2.40.	Stojavnica	N	ZPP	03
1.2.41.	Svetičko Hrašće	N	PZ	04/02 Vukin Vrh
1.2.42.	Škaljevica	N	ZPP	03
1.2.43.	Tomašnica	N	-/PZ	04/02 Potočko Selo
1.2.44.	Trg	N	-/PZ	04/02 1 cjelina
1.2.45.	Varaštovac	N	PZ	02
1.2.46.	Veliki Erjavec	N	PZ	02
1.2.47.	Vrhovac	N	-/PZ	04/02 Bakarići
1.2.48.	Vrškovac	N	ZPP	03
1.2.49.	Vuketić	N	ZPP	03
1.2.50.	Zorkovac	N	-/PZ	04/02 Krašići

2.0. Zone krajolika

2.0.1.	Park prirode Žumberak-Samoborsko Gorje (dio parka u granicama Grada Ozlja)			
2.0.2.	Svetice	N	ZPP	
2.0.3.	«Šljunčara-jezera»	N	ZPP	

3.0. Povijesne civilne građevine i sklopovi

3.1.	Fortifikacijske građevine			
3.1.1.	Ozalj, Stari grad	R	R (NZ)	01
3.1.2.	Zorkovac na Kupi, bunker iz NOB uz ž. most	N	ZPP (LZ)	03

3.2. Stambene građevine

3.2.1.	Doljani, stambena kuća 6	N	PZ (RZ)	02
3.2.2.	Gornje Pokupje, dvorac Turk	P	PR (RZ)	02
3.2.3.	Kašt, kurija župnog dvora	N	PZ (RZ)	02
3.2.4.	Mali Erjavec, stambena kuća br. 19.	N	PZ (RZ)	02
3.2.5.	Slapno, stara zgrada šumarje br. 24, stambena kuća	N	ZPP (LZ)	03
3.2.6.	Svetičko Hrašće, dvor Hrašće	P	PR (RZ)	02
3.2.7.	Vivodina, kurija župnog dvora	E	PZ (RZ)	02
3.2.8.	Vivodina, stambena kurija s gosp.obj.br.1.	N	PZ (RZ)	02
3.2.9.	Zorkovac, dvor Zorkovac	E	PZ (RZ)	02
3.2.10.	Ozalj, vila Schlicht	N	ZPP (LZ)	03

3.3. Građevine javne namjene

3.3.1.	Jaškovo, dvor Jaškovo	R	R (RZ)	02
3.3.2.	Kašt, stara škola	N	ZPP (LZ)	03
3.3.3.	Mali Erjavec, stara škola	N	ZPP (LZ)	03
3.3.4.	Ozalj, šumarja,	N	PZ (RZ)	02
3.3.5.	Ozalj, restoran «Ozljanka»	N	ZPP (LZ)	03
3.3.6.	Sekulići, planinarski dom	P	PZ (RZ)	02
3.3.7.	Treščerovac, dvor Treščerovac	E	ZPP (LZ)	03
3.3.8.	Vivodina, stara škola	N	ZPP (LZ)	03
3.3.9.	Vrhovac, Plepelić dvor	P	PR (RZ)	02
3.3.10.	Zorkovac, željeznička postaja	N	ZPP (LZ)	03

3.4. Građevine gospodarske namjene

3.4.1.	Jaškovo, mlin na Dobri	E	PZ (RZ)	02
3.4.2.	Ozalj, HE Ozalj	P	PR (RZ)	02
3.4.3.	Tomašnica, Marulja 30, 31 – mlin s gospodarskim objektima	N	PZ (RZ)	
3.4.4.	Vrškovac, mlin na potoku Kamenica	N	PZ (RZ)	02
3.4.5.	Vrškovac, mlin na potoku Kamenica	E	PZ (RZ)	02

4.0. Sakralne građevine

4.0.1.	Badovinci, grkokatolička crkva Sv. Nikole	E	ZPP (RZ)	02
4.0.2.	Brašjeva, grkokatolička kapela Sv. Jurja	N	PZ (RZ)	02
4.0.3.	Bratovanci, kapela poklonac	E	ZPP (LZ)	03
4.0.4.	Breže Vivodinsko, Dolci, raspelo	E	PZ (RZ)	02
4.0.5.	Dančulovići, grkokatolička kapela Sv. Duha	E	PZ (RZ)	02
4.0.6.	Dančulovići, Balići, poklonac Majke Božje, ruševine	E	ZPP (LZ)	03
4.0.7.	Dojutrova, crkva Sv. Jurja	E	PR (RZ)	02
4.0.8.	Dragoševci (administrativno Keseri), grkokat. Kapela Presvete Bogorodice	N	ZPP (RZ)	
4.0.9.	Dragoševci, poklonac Majke Božje	N	ZPP (LZ)	03
4.0.10.	Rajakovići, Sv. Gera, crkva Sv. Ilija	E	PR (RZ)	02
4.0.11.	Dučići, poklonac sv. Jurja	N	ZPP (LZ)	03
4.0.12.	Durlinci, kapela Sv. Blaža	E	PZ (RZ)	02
4.0.13.	Ferenci, Gornji Ferenci, kapela sv. Duha	E	PZ (RZ)	02
4.0.14.	Fratrovci Ozaljski, kapela sv. I. Krstitelja	E	PZ (RZ)	02
4.0.15.	Gornji Lović, kapela sv. F. Ksaverskog	E	PZ (RZ)	02
4.0.16.	Gudalji-Bulići, poklonac sv. Nikole	N	ZPP (LZ)	03
4.0.17.	Jaškovo, kapela Sv. Petra i Pavla	E	PZ (RZ)	02
4.0.18.	Kamenci, poklonac Srca Marijina	N	ZPP (RZ)	03
4.0.19.	Kašt, grkokatolička žc Sv. Antuna Velikog	E	PZ (RZ)	02
4.0.20.	Kuljaji, poklonac Majke Božje	N	ZPP (LZ)	03
4.0.21.	Liješće, grkokat. kapela sv. Ivana	N	PZ (LZ)	02
4.0.22.	Liješće, poklonac Majke Božje	N	ZPP (LZ)	03
4.0.23.	Lović Prekriški, kapela Sv. Križa	P	PR (RZ)	02
4.0.24.	Lović Prekriški, (Žapčići) poklonac Srca Isusovog	N	ZPP (LZ)	03
4.0.25.	Lović Prekriški, (Maljani), poklonac	N	ZPP (LZ)	03
4.0.26.	Lović Prekriški, (Novaki), kapela poklonac	N	ZPP (LZ)	03
4.0.27.	Obrež Vivodinski, grobna kapela Sv. Nikole	E	PZ (RZ)	02
4.0.28.	Obrež Vivodinski, poklonac Sv. Obitelj	N	PZ (LZ)	03
4.0.29.	Ozalj, žc Sv. Vida	R	R (RZ)	02
4.0.30.	Ozalj, kapela Sv. Florijana	E	ZPP (LZ)	03
4.0.31.	Radatovići, grkokatolička žc Uskrsnuća Gospodnjeg	E	PZ (RZ)	02
4.0.32.	Radatovići, grobna kapela	E	ZPP (RZ)	03
4.0.33.	Radina Vas, poklonac	N	ZPP (LZ)	03
4.0.34.	Stojavnica, kapela Sv. Ivana Krstitelja	E	PZ (RZ)	02
4.0.35.	Svetice, pavlinski samostan i žc BDM	R	R (RZ)	02
4.0.36.	Svetice, poklonac	E	PZ (LZ)	03
4.0.37.	Svetičko Hrašće, kapela sv. Ivana Krstitelja	P	PR (RZ)	02
4.0.38.	Šiljki, grkokatolička kapela Sv. Mihajla	N	ZPP (LZ)	03

4.0.39.	Trg, crkva Svih Svetih	R	R (RZ)	02
4.0.40.	Vivodina, žc Sv. Lovre	R	R (RZ)	02
4.0.41.	Vrhovac, žc Sv. Kuzme i Damjana	P	PR (RZ)	02
4.0.42.	Vrhovački Sopot, kapela Sv. Roka	E	ZPP (LZ)	03
4.0.43.	Zorkovac, kapela Sv. Jelene Križarice	E	ZPP (LZ)	03

5.0. Građevine niskogradnje

5.0.1.	Ozalj, tunel željezničke pruge u naselju	N	ZPP (LZ)	03
5.0.2.	Ozalj, vodovod	N	ZPP (LZ)	03
5.0.3.	Zorkovac na Kupi, željeznički most, željezna konstrukcija	N	PZ (RZ)	02

6.0. Javna plastika (bunari, izvori, urbana oprema)

6.0.1.	Budim Vivodinski, izvor uz cestu	N	ZPP (LZ)	03
6.0.2.	Ozalj, portal stamb.naselja uz HE Ozalj I.	N	PZ (LZ)	
6.0.3.	Ozalj, kovani kandelaber u naselju	N	PZ (LZ)	
6.0.4.	Zorkovac, 2 bunara uz dvor	N	ZPP (LZ)	03

7.0. Etnološka baština

7.0.1.	Bratovanci 8, tradicijska okućnica	N	PZ (LZ)	
7.0.2.	Bratovanci 20, tradicijska okućnica	N	ZPP (LZ)	03
7.0.3.	Brezje Vivodinsko 6, tradicijska kuća	N	ZPP (LZ)	03
7.0.4.	Budim Vivodinski 19, tradicijska kuća	N	ZPP (LZ)	
7.0.5.	Ferenci, Gornji Ferenci, klijet drvena	E	PZ (LZ)	
7.0.6.	Fratrovci Ozaljski 31, tradicijska okućnica	N	PZ (LZ)	
7.0.7.	Fratrovci Ozaljski 34, tradicijska okućnica	N	PZ (LZ)	
7.0.8.	Gornji Lović, his kameni	N	ZPP (LZ)	03
7.0.9.	Grandić Breg 11, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.10.	Grandić Breg 12 i 13, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.11.	Grdun, vapnika uz k.br.30	N	PR (LZ)	
7.0.12.	Hodinci 13, gospodarski objekt «pod»	P	PR (LZ)	
7.0.13.	Lukunić Draga 4, tradicijska okućnica	N	ZPP (LZ)	03
7.0.14.	Mali Erjavec 15, preseljeno u Etno park	P	PR (LZ)	
7.0.15.	Police Pirišće, sjenik s podrumom br. 32	N	ZPP (LZ)	03
7.0.16.	Rujevo 7, tradicijska okućnica	N	PZ (LZ)	
7.0.17.	Sršići 1, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.18.	Sršići 3, gospodarski objekt «pod»	P	PR (LZ)	
7.0.19.	Sršići 4, tradicijska kuća,	P	PR (LZ)	
7.0.20.	Tomašnica 41, (Potočko Selo), preseljeno u Etno park	P		
7.0.21.	Ozalj, Etno park	R	R (RZ)	
7.0.22.	Trg 83, kuća s okućnicom	R	PR (LZ)	02
7.0.23.	Vivodina, gospodarski objekt br. 12	N	PZ (LZ)	
7.0.24.	Vrhovac, Gornje selo 34, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.25.	Vrhovac, Gornje selo 36, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.26.	Vrhovac, Gornje selo 37, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.27.	Vrhovac, Gornje selo 38, tradicijska kuća	P	PR (LZ)	
7.0.28.	Vrhovac, Gornje selo 47, gospodarski objekt	P	PR (LZ)	
7.0.29.	Vrhovac, Gornje selo 53, gospodarski objekt	P	PR (LZ)	
7.0.30.	Vrhovac, Gornje selo 54, gospodarski objekt	P	PR (LZ)	
7.0.31.	Zorkovac Vivodinski, svinjac	N	ZPP (LZ)	03
7.0.32.	Zorkovac Vivodinski, sjenik s podrumom	N	PZ (LZ)	
7.0.33.	Radatovići, Grmki, tradicijska kuća	N	PZ (RZ)	02

8.0. Memorijalni spomenici

8.0.1.	Cvetišće, spomen ploča (na kući Popović Janko)	E	ZPP	
8.0.2.	Kašt, spomen ploča na zgradi škole	E	ZPP	
8.0.3.	Lović Prekriški, spomen ploča kod kapelice Sv. Križa	E	ZPP	
8.0.4.	Novaki Ozaljski, spomen ploča	E	ZPP	
8.0.5.	Ozalj, spomen ploča strijeljanima na zgradi HE, NOB	E	ZPP	
8.0.6.	Ozalj, spomenik palim borcima na Trgu Braće Radić, NOB	E	ZPP	
8.0.7.	Ozalj, spomenik domobranima (Domovinski rat)	E	ZPP	
8.0.8.	Radatovići, šuma Sušica, spomen ploča	E	ZPP	
8.0.9.	Radatovići, spomenik palim borcima i ŽFT u mjestu	E	ZPP	
8.0.10.	Radatovići, spomen ploča	E	ZPP	
8.0.11.	Sekulići, NOB obelisk	N	ZPP	
8.0.12.	Svetičko Hrašće, spomen ploča palim borcima i ŽFT u naselju	E	ZPP	
8.0.13.	Svetičko Hrašće, spomen ploča u naselju	E	ZPP	

8.0.14.	Svetičko Hrašće, spomen ploča na groblju	E	ZPP	
8.0.15.	Vivodina, spomenik palim borcima i ŽFT	E	ZPP	
8.0.16.	Vivodina, spomen ploča na vivodinsk podrumu palim	E	ZPP	
8.0.17.	Vivodina, spomen ploča palim borcima (kod kapele Sv.Križa)	E	ZPP	

9.0. Arheološki lokaliteti i nalazi

9.0.1.	1.A. Stari grad Ozalj	R	R	01
	1.B. Ozalj rijeka Kupa	E	R	02
	1.C. Ozalj, Ozaljska špilja	N	R	02
	1.D. Ozalj, kod današnje šumarije	E	PZ	03
9.0.2.	Gornje Pokupje, utok Dobre u Kupu	E	R	02
9.0.3.	3.A. Trg kod Ozlja, naselje	N	PZ	03
	3.B. Trg kod Ozlja, rijeka Kupa	N	PZ	03
9.0.4.	Grdun, Gradišće	N	R	03
9.0.5.	Zorkovac na Kupi, Budim	N	PZ	03
9.0.6.	Hodinci, Sv. Mihalj	N	R	03
9.0.7.	Lović Prekriški, Grad	N	R	03
9.0.8.	Lović Prekriški, Sv. Križ	N	PZ	03
9.0.9.	Vrhovac, Sv. Kuzma i Damjan	N	R	03
9.0.10.	Pilatovci, špilja Rakička	N	R	03
9.0.11.	Doljani Žumberački, Gradina	N	PZ	03
9.0.12.	Popovići Žumberački, Kula	N	PZ	03
9.0.13.	Malinci, Šumska cesta	N	PZ	02
9.0.14.	Lukunić Draga, Budim	N	PZ	03
9.0.15.	Slapno, Brig	N	PZ	03
9.0.16.	Slapno, Kapelišće	N	PZ	03
9.0.17.	Soldatići, Soldatićevac	N	PZ	03
9.0.18.	Škaljevica, Stražnik	N	PZ	03
9.0.19.	Treščerovac, Treščerovačko polje	E	PZ	02
9.0.20.	Ozalj, Poljice	E	ZPP	03

10.0. Povijesne komunikacije

10.0.1.	Željeznička pruga Karlovac-Ozalj-Bubnjarci-Metlika-dio pruge u Gradu Ozlju	N	ZPP	03
10.0.2.	Cesta Karlovac-Ozalj-Metlika-dio ceste u Gradu Ozlju	N	ZPP	03

(4) Mlinovi - vodenice

- na rijeci Kupi (Ilovac-očuvano samo kameno ziđe zgrade i «bent», Obrež Vivodinski-očuvano kameno ziđe, funkcionirao do 1970.g. , imao je 5 kotača); na rijeci Dobri (Jaškovo 99.), očuvana zgrada i veći dio postrojenja, mlin izvan funkcije;
- na Kamanjici (Vrškovac), izvan funkcije;
- na potoku Bukovica (Zaluka), u funkciji;
- na potoku Sušica (Radatovići), sačuvani samo dijelovi ziđa;
- na potoku Babincu (Brašljeвица), sačuvani samo temelji;
- na potoku Potok (Tomašnica – zaselak Mrulji, Vuljanići i Mačak), sačuvani samo ziđe ili temelji.

(5) Planinarski dom u Sekulićima potrebno je restaurirati prema izvorniku.

Članak 145.

(1) Za sve zahvate u prostoru na registriranim (R) i preventivno zaštićenim (P) iz prethodnog članka i u njihovoj neposrednoj blizini potrebno je od nadležnih državnih institucija ishoditi posebnim zakonima propisane uvjete i odobrenja.

(2) Za građevine predložene za zaštitu (PZ, PR) i kulturno dobro zaštićeno prostornim planom (ZPP) najčešće lokalne važnosti, opisani postupak nije obavezan ali je preporučljiv. Mišljenje se može zatražiti i za građevine izvan predjela zaštite, osobito u dijelu koji graniči sa zaštićenim predjelom, ako se građevine nalaze na osobito vidljivim mjestima važnim za sliku naselja ili krajolika.

(3) Na prostoru oko povijesnih građevina koje se ne nalaze u zoni zaštićenog naselja uspostavlja se zona neposredne zaštite kao zona ekspozicije prostora, uz spriječavanje nove izgradnje u njihovoj neposrednoj blizini.

(4) U okviru obrade svih naselja kategorije 01, 02 i 03 utvrđene su mjere zaštite, smjernice za intervencije i revitalizaciju, a na kartografskom prikazu (br. 3.1. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Prirodna, povijesna graditeljska i arheološka baština, planske mjere zaštite»), označena je zonama i granicama zaštite.

Članak 146.

(1) Osnovni oblik zaštite kulturnih dobara provesti njihovom identifikacijom i dokumentacijom; stručnim i znanstvenim procesom utvrđivanja spomeničkih vrijednosti pojedinačnih građevina i cjelina u određenom povijesnom prostoru i organiziranim bilježenjem njihovih osobina na najprimjereniji način. Identifikacija rezultira izradom inventara graditeljske baštine, a dokumentacija arhivom podataka o toj baštini.

(2) Za potrebe ovog plana izrađena je **konzervatorska podloga**, a kroz koju je provedena intenzivna inventarizacija, ponovno vrednovanje i kategorizacija dobara graditeljske baštine, te mjere i režime zaštite kulturnih dobara na području obuhvata Plana, što uključuje potrebu revizije zaštićenih cjelina obzirom na stupanj očuvanosti. Smjernice iz konzervatorske podloge koristiti će se u planu kao njegov integralni dio.

(3) U područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukture ili određenih djelatnosti obvezatna su prethodna istraživanja graditeljske baštine, a osobito mogućih arheoloških zona ili lokaliteta.

Članak 147.

(1) Provođenje probnih arheološka istraživanja, za sve arheološke lokalitete utvrđene ovim planom, kako bi se odredile granice zaštite lokaliteta i njihovo detaljno kartiranje i dokumentiranje.

(2) Zaštitu arheoloških lokaliteta provoditi u skladu i s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti, sanacijom, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina, važnih za povijesni i kulturni identitet prostora, odnosno odgovarajućom obradom, dokumentiranjem i pohranom u muzejske ustanove predmeta s onih lokaliteta, koje se obzirom na njihov karakter ne može prezentirati.

(3) Ukoliko se pri izvođenju graditeljskih zahvata naiđe na predmete ili nalaze arheološkog i povijesnog značaja, potrebno je radove odmah obustaviti i obavijestiti o tome Ministarstvo kulture - Upravu za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu.

7. Mjere postupanja s otpadom

Članak 148.

(1) Na području Grada Ozlja ne predviđa se lokacija odlagališta komunalnog otpada.

(2) Za potrebe trajnog odlaganja komunalnog otpada gradova Karlovac, Duga Resa i Ozalj, te općina Žakanje, Ribnik, Netretić, Draganić, Lasinja, Bosiljevo, Barilović, Krnjak i Vojnić potrebno je izgraditi centralno Karlovačko odlagalište.

Članak 149.

(1) Sva dosadašnja odlagališta i divlje deponije moraju se sanirati, u skladu s važećim propisima.

(2) U gravitacijskom području, području sakupljanja otpada uspostavljaju se lokalna sabirališta iskoristivog otpada, za naselja s više od 500 stanovnika, koji se posebno sakuplja i odvozi na centralno sabiralište iskoristivog otpada.

(3) Komunalni otpad u naselju potrebno je prikupljati u tipizirane posude za otpad ili veće metalne kontejnere s poklopcem.

(4) Iskoristivi dio komunalnog otpada treba selektivno sakupljati u posebne kontejnere (stari papir, staklo, limenke i sl.), a na nekoliko lokacija u Općini urediti tzv. "reciklažna dvorišta" na kojima bi bilo omogućeno odlaganje ostalih vrsta komunalnog otpada (krupni otpad, metalni otpad, ulja, kiseline i sl.).

(5) Za postavljanje posuda i kontejnera iz stavaka 2., 3. i 4. ovog članka potrebno je osigurati odgovarajući prostor kojime se neće ometati kolni i pješački promet, te koji će biti ograđen tamponom zelenila, ogradom ili sl.

(6) Na građevinskom području može se spaljivati samo drvo i lignocelulozni otpad.

(7) Sva dosadašnja neuređena odlagališta i divlje deponije na području Grada Ozlja potrebno je sanirati u skladu s važećim propisima i na način da postanu neopasne za zrak, vode i tlo, a površine im treba ili vratiti u prvobitnu namjenu ili ih ozeleniti.

(8) U slučaju više sile kao što je elementarna nepogoda ili ratna opasnost za potrebe Grada Ozlja aktiviralo bi se rezervno odlagalište koje bi bilo privremenog karaktera u Trgu.

8. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

Članak 150.

(1) Mjere sanacije, očuvanja i unapređenja okoliša i njegovih ugroženih dijelova provodit će se u skladu s važećim zakonima, odlukama i propisima koji su relevantni za ovu problematiku.

(2) Izvješće o stanju okoliša Grada Ozlja, uz zakonom propisani sadržaj, s većim naglaskom treba obraditi područje vodonosnika, vodotoke, šume, tlo i krajolik, kao osobito vrijedne resurse Grada za koje je PPUG dao osnovna usmjerenja u pogledu zaštite resursa.

(3) Programom zaštite okoliša potrebno je detaljnije i konkretnije utvrditi uvjete, smjernice i mjere zaštite okoliša za osobito vrijedne resurse: vode (pitka voda i odvodnja), šume, tlo i krajolik.

Članak 151.

Unutar građevinskog područja naselja, odnosno u njegovoj neposrednoj blizini, kao ni na području zahvata PPUG-a Ozlja, ne mogu se graditi građevine koje bi svojim postojanjem ili uporabom, neposredno ili potencijalno, ugrožavale život i rad ljudi, odnosno vrijednosti, iznad dozvoljenih granica utvrđenih posebnim propisima zaštite čovjekova okoliša.

Članak 152.

(1) U cilju zaštite okoliša treba sanirati razne deponije otpadaka iz domaćinstva i industrije, neuređena gnojista u seoskim gospodarstvima, groblja održavati, hortikulturno urediti i sl.

(2) Zaštita površinskih voda sastoji se u raznim mjerama kojima treba smanjiti pogoršanje kvalitete vode u vodotocima i planiranim akumulacijama. To znači da se u vodotoke ne smiju ispuštati nepročišćene otpadne vode iz domaćinstava, a pogotovo iz radionica i industrije.

Članak 153.

(1) Otpadne vode iz domaćinstva moraju se prije upuštanja u okoliš pročititi metodom autopurifikacije, izgradnjom trodjelnih septičkih jama s kontroliranim upuštanjem u tlo.

(2) Podovi u stajama i svinjcima moraju biti nepropusni za tekućinu i imati rigole za odvodnju osoke u gnojishnu jamu. Dno i stijenke gnojista do visine od 50 cm iznad terena moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala.

(3) Sva tekućina iz staja, svinjaca i gnojista mora se odvesti u jame gnojovke ili silose za osoku i ne smije se razlijevati po okolnom terenu. Jame i silosi za osoku moraju imati siguran i nepropustan pokrov, te otvore za čišćenje i zračenje.

Članak 154.

(1) Izgradnja i uređivanje zemljišta uz vodotoke treba se izvoditi u skladu s posebnim vodopravnim uvjetima.

(2) U vodotoke se ne smije ispuštati osoka, otopine umjetnih gnojiva, kao i druge štetne tvari, posebno iz gospodarskih i proizvodnih objekata.

(3) Otpadne vode koje ne odgovaraju propisima o sastavu i kvaliteti voda, prije upuštanja u javni odvodni sustav moraju se pročititi predtretmanom do tog stupnja da ne budu štetne po odvodni sustav i recipijente u koje se upuštaju.

Članak 155.

(1) Radi očuvanja i poboljšanja kakvoće te zaštite podzemnih i površinskih voda postojećih i potencijalnih resursa vode za piće, Planom su predviđene mjere zaštite.

(2) Mjere zaštite vodozaštitnih područja postižu se propisivanjem mjera zaštite za cijelo priljevno područje (podzemno i nadzemno) i crpilišta.

(3) Vodozaštitno područje izvorišta vode podjeljeno je na tri zone zaštite za koje se propisuju smjernice za zaštitu:

- I. zona – zona strogog režima zaštite
 - utvrđuje se radi zaštite izvorišta, građevina i uređaja za zahvaćanje vode i njegove neposredne okolice od bilo kakvog onečišćenja i zagađenja vode, te drugih namjernih ili slučajnih negativnih utjecaja;
 - obuhvaća neposredno naplavno područje zahvata vode, izvor, kaptažu, crpne stanice, postrojenja za preradu vode, građevine za pogon, održavanje i čuvanje;
 - mora se ograditi od neovlaštenih ulazaka, a granica mora biti udaljena najmanje 10 m od građevina za zahvat vode;
- II. zona – zona strogog ograničenja

- obuhvaća glavne podzemne i površinske drenažne tokove s mogućim tečenjem do zahvata vode do 24 sata, odnosno područja s kojeg su brzine (prividne i stvarne) tečenja veće od 3 cm/s;
- druga zona obuhvaća i ponore i ponorne zone u slivnom području;
- granice druge zone mora se označiti natpisima;
- područje ponora i ponornih zona mora se ograditi;
- III. zona – zona ograničenja i kontrole
 - obuhvaća dijelove krških slivova izvan vanjskih granica druge zone, s mogućim tečenjem vode kroz krško podzemlje do zahvata vode u razdoblju između 1 i 10 dana u uvjetima visokih vodnih valova, odnosno područja u kojem su utvrđene prividne brzine podzemnih tečenja između 1-3 cm/s.

(4) Zone (I., II. i III.) sanitarne zaštite izvorišta vode za piće: «Opara» u Jaškovu prikazane su na kartografskom prikazu br. 3.2. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Područja primjene posebnih ograničenja u korištenju i posebnim mjerama uređenja i zaštite».

(5) Mjere zaštite određene su važećom Odlukom o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta vode «Opara».

Članak 156.

Zaštita vodonosnika, kao najvažnijeg prirodnog resursa, zahtijeva primjenu slijedećih mjera:

- osmišljavanje i usmjeravanje poljoprivredne proizvodnje na način primjeren zaštiti vodonosnika i tla (ograničena i kontrolirana upotreba zaštitnih sredstava), uz obvezno unapređenje stočarske i peradarske proizvodnje rješavanjem zbrinjavanja otpada i otpadnih voda na farmama,
- sustavno rješavanje problema zbrinjavanja otpada i odvodnje otpadnih voda prioritarno za naselja i infrastrukturu koja se nalazi u vodonosniku.

Članak 157.

(1) U cilju zaštite od prekomjerne buke na području Grada Ozlja potrebno je:

- identificirati potencijalne izvore buke, te
- kontinuirano vršiti mjerenja buke u najugroženijim gradskim područjima.

(2) Najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije u otvorenom prostoru određuju se prema posebnim propisima.

(3) Sve gospodarske građevine moraju imati tehnologiju koja sprječava nedozvoljenu količinu buke i emisiju prašine iznad dozvoljene količine i sastava.

Članak 158.

(1) Gospodarenje šumom i njena eksploatacija moraju biti takovi da se bujicama ili na drugi način ne ugroze ljudi, vrijednosti krajobraza ili ekološka ravnoteža.

(2) Šume i šumsko zemljište mogu mijenjati svoju namjenu samo prema odredbama Zakona o šumama.

(3) Izuzetno od stavka 2. ovog članka, šuma se može krčiti samo za potrebe infrastrukturnih linijskih građevina predviđenih ovim planom i planovima višeg reda.

(4) Na šumskom zemljištu mogu se graditi:

- građevine za potrebe gospodarenja šumom,
- građevine od interesa za obranu zemlje i zaštitu od elementarnih nepogoda,
- športske, rekreacijske, turističke i zdravstvene građevine (ako nisu u suprotnosti s funkcijom šume).

(5) Nekvalitetno poljoprivredno i ostalo neobrađivo zemljište koje ekonomski nije opravdano koristiti u poljoprivredne svrhe može se pošumiti, naročito na području uz koridor autoceste, predjelima uz vodotoke i sl.

(6) Uređenje zemljišta pošumljavanjem na prostoru šuma određuje se osnovama gospodarenja šumama i programom za gospodarenje šumama, te se posebno ne iskazuje ovim Planom.

Članak 159.

(1) Dio područje Grada Ozlja karakterizira mala debljina površinskog pokrova (sjeverozapadni završetak prostora tzv. Slunjske krške ploče), velike debljine vodonosnih horizonata sa slobodnim vodnim licem, visoka propusnost tla. Naime, postoje značajni resursi podzemnih voda dobre kvalitete, koji s vodoprivrednog aspekta nadilaze općinski značaj.

(2) Stoga, pri eksploataciji površinskog sloja valja voditi računa o zaštiti vodonosnog sloja.

Članak 160.

- (1) Grad Ozalj dužan je u okviru samoupravnog djelokruga, pratiti kakvoću zraka na svome području (područna mreža za praćenje kakvoće zraka), sukladno utvrđenom programu mjerenja kakvoće zraka, te osigurati uvjete njegove provedbe, a sve u skladu s odredbama važećeg Zakona o zaštiti zraka.
- (2) Temeljna mjera za postizanje zaštite zraka jest smanjenje emisije onečišćujućih tvari u zrak.
- (3) Potencijalnim zagađivačima zraka smatraju se urđaji za pročišćavanje otpadnih voda, odlagalište otpada, stočne farme, promet cestama.

Članak 161.

- (1) Sa ciljem zaštite tla, u slučaju predvidivih opasnosti za važne funkcije tla prednost treba dati zaštiti istih ispred korisničkih interesa.
- (2) Mjere koje se poduzimaju pri korištenju tla trebaju biti primjerene danom staništu, uz smanjenje uporabe površina, izbjegavanje erozije i nepovoljne promjene strukture tla, kao i uz smanjenje unošenja tvari.
- (3) U svrhu zaštite od erozije i štetnog zbijanja tla potrebno je primjenjivati odgovarajuće poljoprivredne i šumarske postupke specifične za pojedina područja ("Pravila dobre poljoprivredne i šumarske prakse").
- (4) Površine koje se više ne koriste (kao npr. rudne jalovine, klizišta, odlagališta otpada) poželjno je rekultivirati (ponovno obrađivati).

Članak 162.

Do donošenja novih propisa o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti potrebno je kod planova nižeg reda u suradnji sa nadležnim državnim tijelom primjenjivati Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN br. 29.783,36/85 i 42/86), te osobito uvažavati činjenicu da se dio područja Grada Ozlja nalazi u zoni VII° a dio u VIII° seizmičnosti prema MCS skali (što se isčitava i iz kartografskog prikaza 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora").

Članak 163.

- (1) Naselja u Gradu Ozlju svrstana su, sukladno «Pravilniku o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu» (NN 2/91), u naselja sa manje od 2000 stanovnika koja ne podlježu obaveznoj izgradnji skloništa i drugih objekata za zaštitu stanovništva, osim u sklopu građevina od značaja za Republiku Hrvatsku za koje se lokacija i posebni uvjeti građenja utvrđuju na razini Republike Hrvatske.
- (2) Do donošenja Zakona o civilnoj zaštiti kojim će se detaljnije riješiti problematika zaštite i sklanjanja ljudi i materijalnih dobara sklanjanje ljudi se osigurava privremenim izmještanjem, prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi u određenim zonama što su utvrđuje planom djelovanja zaštite i spašavanja za Grad Ozalj.
- (3) Skloništa opće i dopunske zaštite, u sklopu građevina od značaja za Republiku Hrvatsku, projektiraju se kao dvonamjenske građevine s prvenstveno mirnodopskom funkcijom sukladno osnovnoj namjeni građevine s otpornošću od 100 kPa za osnovnu i 50 kPa za dopunsku zaštitu.

Članak 164.

- (1) Prometnice unutar novih dijelova naselja moraju se projektirati na taj način da razmak građevina od prometnice omogućuje da eventualne ruševine građevina ne zapriječe prometnicu radi omogućavanja nesmetane evakuacije ljudi i pristupa interventnim vozilima.
- (2) Kod projektiranja građevina mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost (ili protivpotresno inženjerstvo) sukladno utvrđenom stupnju potresa po MSC ljestvici njihove jačine prema mikroseizmičnoj rajonizaciji (za područje Grada Ozlja određen je osnovni stupanj seizmičnosti koji iznosi VII° odnosno za dio VIII° seizmičnosti prema MCS).
- (3) Prilikom rekonstrukcija starijih građevina koje nisu izgrađene po protivpotresnim propisima (u naseljima sa povijesnom identifikacijom i dr.), statičkim proračunom analizirati i dokazati otpornost tih građevina na rušenje uslijed potresa ili drugih uzroka te predvidjeti detaljnije mjere zaštite ljudi od rušenja.

Članak 165.

- (1) Zaštita od požara provodi se prema izrađenom i usvojenom Planu zaštite od požara a na bazi Procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Grad Ozalj.
- (2) Projektiranje s aspekta zaštite od požara stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina provodi se po pozitivnim hrvatskim zakonima i na njima temeljenim propisima i prihvaćenim normama iz oblasti zaštite od požara te pravilima struke.
- (3) Rekonstrukcije postojećih građevina u naseljima potrebno je projektirati na način da se ne povećava ukupno postojeće požarno opterećenje građevine ili naselja kao cjeline. Radi smanjenja požarnih

opasnosti kod planiranja ili projektiranja rekonstrukcija građevina građenih kao stambeni ili stambeno-poslovni blok potrebno je pristupiti promjeni namjene prostora sa požarno opasnim sadržajima, odnosno zamijeniti ih požarno neopasnim sadržajima.

(4) Kod određivanja međusobne udaljenosti građevina voditi računa o požarnom opterećenju građevina, intenzitetu toplinskog zračenja kroz otvore objekta, vatrootpornosti objekta i fasadnih zidova, meteorološkim uvjetima i sl. Također, ukoliko se ne može postići minimalna propisana udaljenost građevina određena ovim Planom potrebno je predvidjeti dodatne, pojačane, mjere zaštite od požara.

(5) Kod projektiranja nove vodovodne mreže ili rekonstrukcije postojeće mreže u naselju, obvezno je planiranje hidrantske mreže sukladno važećem pravilniku.

(6) Prilikom projektiranja novih prometnica i mjesnih ulica ili rekonstrukcije postojećih, obavezno je planiranje vatrogasnih pristupa koji imaju propisanu širinu, nagibe, okretišta, nosivost i radijuse zaokretanja, a sve u skladu s Pravilnikom o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i NN 55/ 94).

9. Mjere provedbe plana

9.1. Obveza izrade prostornih planova

Članak 166.

(1) Prostorni plan područja posebnih obilježja donijet će se za:

- PPPPO – Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje.

(2) Granica obuhvata plana na području Grada Ozlja (P = 7.632,05 ha) prikazana je na kartografskom prikazu br. 3.1. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Prirodna, povijesna graditeljska i arheološka baština, planske mjere zaštite», mj. 1 : 25 000.

(3) Do donošenja PPPPO-ova za građevinska područja naselja unutar obuhvata, primjenjuju se Odredbe ovog Plana.

Članak 167.

(1) Obveza izrade Urbanističkog plana uređenja nalaže se za dijelove građevinskog područja naselja Ozalj te naselja Podgraj, Soldatići, Lukšići Ozaljski, Goli Vrh Ozaljski, Požun i Vrhovački Sopot i izdvojene namjene (IS₃ – hidroelektrana, IS₄ – pročištač, groblje, T₄ – turistička zona «eko selo», groblje), obzirom na njegov značaj kao središte Grada, međuopćinsko i nadlokalno središte, novo teritorijalno ustrojstvo, te promjene koje su uslijedile donošenjem Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske.

(2) Ovim planom utvrđuju se nove granice građevinskog područja naselja navedenih u 1. stavku i granica obuhvata «**UPU-a 1**» za dijelove naselja zajedno sa izdvojenim zonama.

(3) Obveza izrade i obuhvat Detaljnih planova uređenja unutar granice obuhvata UPU-a utvrdit će se Urbanističkim planom uređenja Ozlja i Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Ozlja.

Članak 168.

Izrada Urbanističkog plana uređenja obvezatna je za dijelove građevinskog područja naselja Slapno, Mali Erjavec i Jaškovo, te izdvojenu namjenu (I₃):

- **UPU 2** – Slapno, Mali Erjavec, Jaškovo;

Članak 169.

Izrada Urbanističkog plana uređenja ili Detaljnog plana uređenja obvezatna je za površine izvan naselja za izdvojene namjene:

- javne i društvene namjene – zdravstvena i socijalna skrb:

- **DPU 7** – zona (D₁) u Treščerovcu,
- **DPU 8** – zona (D₂) u Jaškovu,

- gospodarske - proizvodne zone:

- **UPU 3** – zona «Lug» (I₁) i (IS₅) u Ozlju,

- gospodarske - poslovne namjene:

- **DPU 1** – zona (K₁) u Ozlju,
- **DPU 2** – zona (K₂) uz zonu (T₁) u Gornjem Pokupju,
- **DPU 3** – zona (K₃) u Grdunu,
- **DPU 9** – zona «Zaluka» (K₅) u Ozlju,

- gospodarske - mješovite namjene:

- **DPU 4** – zona (M_1) u Obrežu Vivodinskom,
- **DPU 5** – zona (M_3) u Jaškovu,
- ugostiteljsko turistička namjena:
 - **UPU 4** – zona (T_2) i (R_2) u Polju Ozaljskom/Zorkovcu na Kupi,
 - **DPU 10** – zona (T_3) u Dvorišću Ozaljskom,
 - **DPU 11** – zona (T_7) u Grdunu,
- športsko-rekreacijska namjena:
 - **UPU 5** – centar za zimske sportove «Sv. Gera» (R_1) u Rajakovićima,
 - **UPU 6** – centar za odmor i rekreaciju (R_3) u Zorkovcu,
 - **DPU 6** – sportski centar (R_4-1) u Malom Erjavcu,
 - **DPU 12** – sportski centar (R_4-2) u Ozlju.

Članak 170.

Područja obuhvata prostornih planova iz članaka 167., 168. i 169. određena su grafički u kartografskom prikazu br. 3.1. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora u mjerilu" 1:25.000 i br. 4. "Građevinska područja u mjerilu" 1:5000.

9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera

Članak 171.

Rubna i manje razvijena naselja sa malim brojem stanovnika ili bez stanovnika (Popovići Žumberački, Rajakovići) na ovim prostorima potrebno je :

- revitalizirati naselja, gospodarstvo i poljodjelstvo na realnim osnovama s ciljem smanjivanja razlika u razvoju u odnosu na druga područja,
- provedba stimulativnih mjera (sufinanciranje, kreditiranje, porezne olakšice i sl.) za ostanak stanovništva u područjima u kojima je moguće stvoriti realne perspektive za razvoj i ulaganja u one djelatnosti koje će osigurati primjerene uvjete za život.

Članak 172.

(1) Potrebno je ostvarivati poticajne mjere populacijske politike provođenjem "Nacionalnog programa demografskog razvitka Republike Hrvatske".

(2) Poticajnim mjerama potrebno je:

- poticati naseljavanje u Ozalj, koje je kao gradsko središte (međuopćinsko i nadlokalno središte) glavni razvojni pokretač ovoga područja,
- revitalizirati ostala značajnija (vitalna) naselja (Jaškovo, Brezovica Žumberačka, Lukšići ozaljski, Gornje Pokupje, Vivodina, Treščerovac, Podgraj) koja su ovim planom određena kao važnija lokalna središta (Mali Erjavec, Vrhovac, Vivodina, Radatovići), manja lokalna središta - pomoćno središte (Trg, Polje Ozaljsko, Jaškovo, Gornje Pokupje, Podbrežje, Lović Prekriški, Obrež Vivodinski, Kašt) kako bi dosegli onu razinu na kojoj postaju stvarna žarišta vlastitog razvitka i razvitka okolnog područja.

9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 173.

Postojeći objekti stambene izgradnje, poslovni ili stambeno-poslovni objekti te objekti druge namjene koji se nalaze na površinama predviđenim prostornim planom za drugu namjenu ili su odgovarajuće namjene, ali se nalaze na području za koje je po zakonu obavezno donošenje detaljnog plana uređenja, mogu se iznimno rekonstruirati u opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada, uz uvjet da Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru nisu predviđeni za rušenje. Može se odobriti rekonstrukcija postojećih građevina i to za:

- I. stambene, odnosno stambeno-poslovne građevine:
 1. obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih i drugih dijelova građevina u postojećim gabaritima;
 2. priključak na građevine i uređaje komunalne infrastrukture, te rekonstrukcija svih vrsta instalacija;
 3. dogradnja sanitarnih prostorija (WC, kupaoonica) uz postojeće stambene građevine koje nemaju iste izgrađene u svom sastavu ili na postojećoj građevnoj čestici, i to u najvećoj površini od 10 m² brutto po stanu ili poslovnom prostoru;

4. dogradnja, odnosno nadogradnja stambenih ili pomoćnih prostora, tako da s postojećim ne prelazi ukupno 75 m² bruto građevinske površine svih etaža, s time da se ne poveća broj stanova;
 5. adaptacija tavanškog ili drugog prostora unutar postojećeg gabarita u stambeni prostor;
 6. postava novog krovišta, bez nadozida kod objekata s dotrajanim ravnim krovom ili s nadozidom ako se radi o povećanju stambenog prostora iz točke I. broj 4. ovoga stavka;
 7. sanacija postojećih ograda i potpornih zidova radi sanacije terena (klizišta).
 8. Prenamjena dijela stambene građevine u poslovni prostor unutar postojećih gabarita
- II. građevine druge namjene (građevine za rad, javne, komunalne, prometne građevine):
1. obnova i sanacija oštećenih i dotrajalih konstruktivnih dijelova građevina i krovništva;
 2. dogradnja sanitarija, garderoba, manjih spremišta i sl. do najviše 16 m² izgrađenosti za građevine do 100 m² bruto izgrađene površine, odnosno do 5% ukupne bruto izgrađene površine za veće građevine;
 3. prenamjena i funkcionalna preinaka građevina samo unutar postojećih gabarita građevine, pod uvjetom da novoplanirana namjena ne pogoršava stanje okoliša i svojim korištenjem ne utječe na zdravlje ljudi u okolnim stambenim prostorima;
 4. dogradnja i zamjena dotrajalih instalacija;
 5. priključak na građevine i uređaje komunalne infrastrukture;
 6. dogradnja i zamjena građevina i uređaja komunalne infrastrukture i rekonstrukcija javnih prometnih površina;
 7. sanacija postojećih ograda i potpornih zidova radi sanacije terena (klizišta).

10. Prijelazne i završne odredbe

Članak 174.

Stupanjem na snagu ovoga Prostornog plana dosadašnji dokumenti prostornog uređenja na području Grada Ozlja, u dijelovima, koji su u skladu s ovim planom ostaju na snazi do izrade novih dokumenta prostornog uređenja.

Članak 175.

Prioritet izrade dokumenata prostornog uređenja, te komunalnog opremanja i uređivanja prostora na području obuhvata ovog prostornog plana određuje se «Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Ozlja».

Članak 176.

Do izrade urbanističkih i detaljnih planova uređenja mogući su sljedeći zahvati u prostoru:

1. Do donošenja Urbanističkog plana za dijelove naselja Ozalj, Podgraj, Soldatići, Lukšići Ozaljski, Goli Vrh Ozaljski, Požun i Vrhovački Sopot (UPU 1); i Slapno, Mali Erjavec, Jaškovo (UPU 2) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina stambene, poslovne, ugostiteljsko-turističke, javne i društvene namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja pomoćnih građevina uz postojeće građevine osnovne namjene prema uvjetima iz ovog Plana;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture;
 - nova izgradnja unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog plana, na građevnoj čestici ili prostornoj cjelini površine manje od 5 000m².
2. Do donošenja Detaljnih planova uređenja za zone javne namjene u Treščerovcu i Jaškovu (DPU 7 i DPU 8) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina javne namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture.
3. Do donošenja Urbanističkog plana uređenja i Detaljnog plana uređenja za zone gospodarske - proizvodne namjene «Lug» - Ozalj (UPU 3) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina gospodarske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina unutar izgrađenog dijela;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture;

- nova izgradnja unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog plana.
- 4. Do donošenja Detaljnog plana uređenja za zonu gospodarske - poslovne namjene u Ozalju (DPU 1) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina gospodarske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina unutar izgrađenog dijela;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture;
 - nova izgradnja unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog plana.
- 5. Do donošenja Urbanističkog plana uređenja za zone ugostiteljsko turističke namjene u Polju Ozaljskom-Zorkovcu na Kupi (UPU 4), dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina ugostiteljsko turističke namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture.
- 6. Do donošenja Urbanističkog plana uređenja za športsko-rekreacijsku namjenu za odmor i rekreaciju u Zorkovcu (UPU 6) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina unutar izgrađenog dijela građevinskog područja prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture unutar izgrađenog dijela građevinskog područja.
- 7. Do donošenja Detaljnog plana uređenja za športsko-rekreacijsku namjenu u Malom Erjavcu (DPU 6) dopuštena je:
 - rekonstrukcija građevina športsko-rekreacijske namjene prema uvjetima ovog Plana za izgradnju novih građevina;
 - izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture.

Članak 177.

Postupci lokacijskih dozvola pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Plana, nastavljaju se prema odredbama dokumenta prostornog uređenja važećeg na dan podnošenja zahtjeva.